
JE

J. Goeree delin. — *J. Mulder sculp.*

Lugd. Bat. *apud* { JOHANN: du VIVIE & ISACUM SEVERINUM. } A°. 1700.

JANI DE BISSCHOP
CHORUS
MUSARUM,

Id est,

ELOGIA,
POEMATA,
EPIGRAMMATA,
ECHO, ÆNIGMATA,
LUDUS POETICUS,
ARS HERMETICA. &c.

LUGDUNI BATAVORUM,

Ex Officina { JOH: DU VIVIE, ET IS: SEVERINI, } MDCC.

Nobiliſſimo, Ampliſſimoque Domino,

CORNELIO KIEN,

Viro Conſulari,

Societatis Indæ apud Valachros Ephoro,

ſalutem, & annos

JANUS de BISSCHOP.

Peccaret, Vir ampliſſime, ambitioſus libellus meus, qui ſub tutelæ tuæ umbone expetit legi & commendari, niſi gratiæ nominis tui conſecraret ſeſe, qui me inter familiares admiſiſti tuos; & optimæ indolis, optimæque ſpei adoleſcentem, filium tuum unicum, ſub diſciplinâ meâ, humanioribus literis imbuendum credidiſti. Ipſe me ad literaturæ culturam, tam præmiis, qùam beneficentiâ exſuſcitas, atque invitas. Magnificentiſſima commerciorum apud Valachros & Indos florentium Societas Ephorum te, & Atlantem ſuum, lon-

gâ currentium annorum prudentiâ, uſuque probatum, ac veteranum, emeritumque veluti Dictatorem, imperiô longè graviſſimô auctoravit. Detulêre ſemper plurimum conſiliorum tuorum oraculis Patres patriæ, mercatorum clariſſimorum, & Societatis totô terrarum etiam barbararum orbe famoſiſſimæ Anteſignani; quibus in ſumptuoſiſſimis mari adornandis claſſibus, mercibus, armis, viris, nummis, commeatu, omniumque rerum neceſſariarum inſtructu, atque apparatu ſuccollaſti. Benè collocas peregrina mercimonia, quæ ex Javâ, Bantemiô, Macazariâ, Ceillone, ultimôque Oriente, in Belgium fœderatum, lucroſô nimis invidendôque foenore, onerariis claſſibus advehuntur. Repudias animô generoſiore congiaria; nihil in privatos uſus, nihil in quæſtum magnificentiamque pro-

propriam reſervans, emolumento publico invigilas, ac foeneraris. Fides tua infucata, & illibata, rectuſque de juſtitiâ ſenſus; integra, inviolataque, & incorrupta ſinceritas, in tractandis, vendendis, ac diſtrahendis pretioſioribus gazis, gazophylacioque adminiſtrando. Nec aſſiduæ te frangunt curæ, dum ad clavum Reip. Indæ, auctoritate ſummâ ſedes, tot claſſibus ordinandis, adornandis, onerandis. Florebit (ita vovet conſpirantibus linguis, atque animis Belgium, & unà cum Belgiô minimus ego, animô tamen non minimô) florebit non interitura tui memoria, immortalitate nominis, ac famâ laudum ſempiternâ; quia feliciter, quidquid poteſt induſtria magnanimitas exequi, impleviſti. Perdifficile eſt laudare te, quod laudari ſatis pro meritis nec vis, neque potes: nam

ſuæ evileſcunt laudes per modeſtis: animum virtute ſummâ majorem produnt, & ſubmiſſione minimâ minorem; hóc ipſô maximis ſuperiores, cùm ſeimis inferiores gerunt. Ex hóc fonte animæ magnæ commendationes ſuas, quaſi modeſtiæ convicia, plauſibileſque contumelias excipiunt: facilè erubeſcit generòſa verecundia, cui laus ſua omnis ſordet. Glorioſa virtus ambit & admiratione coli, & ſilentiô commendari: eſt enim admiratio præco ac tuba gloriæ, & taciturnitatis laudandæ interpres muta. Silentiô itaque venerabor, Vir ſumme, ingenuam modeſtiam tuam, quâ celari magis, quàm deprædicari vis: tacebò, Vir Conſularis, quòd populorum corda, cum cordibus amores fecerîs tuos, per amicâ comitatis illecebrâ. Non dicam, quod in hoc uno cogitationes omnes
tuas

tuas fixeris, ut qui tuo ſubjecti ſunt populi imperio, ſint & perquam beatiſſimi, & omni rerum copià, ad baſilicè vivendum, florentiſſimi; quorum ſaluti, dignitatique perornandæ, amplificandiſque fortunis impigrè laboras. Sanè non unum hominem oportet eſſe, qui negotiorum publicorum moderator ſedeat: idem pro cauſis ſententiam, pro forô juſtitiam, pro ærario benè erogando fidem animo indefeſſo complectatur. Magnus eſt, qui hominem unum maſculè agit, longè major, qui plurimos; ſupra maximum quam longiſſimè eniteris, Vir maxime, qui ſic es maximus in omnibus, ut omnibus omnia, unus par omnibus eſſe videaris. Unus eſt Sol in omnibus, & omnia; colluſtrat Stellas, pingit gemmas, inaurat meſſes, arbores fœcundat; colorat flores, palleſcit in liliis,
 fla-

flaveſcit in calthâ, in roſâ purpurat, in graminibus herbeſcit; revireſcit in Jaſpide, ludit in Topaſio, rutilat in Carbunculo, in Adamante ſcintillantibus radiis inardeſcit. Tu verò, præluſtris Domine, mercatorum fax, Societatis Indæ lumen, Ephororum præſides choro ac foro, quaſi tot ſidereis Adamantibus coronatus, ſereniſſimâ induſtriæ gloriâ, perſubtiliſque ingenii luce, illuſtras conſilia; in obſcuris perplexiſque cauſis, intellectûs claritate, diſpeſcis ignorantiæ tenebras, & diem ſcientiæ inducis, & denique ſplendore judicii, fulgore vitæ, emicantibus moribus, præluentiſque exempli in illâ canitie aurorâ, fervore juſtitiæ, flammis virtutum, unus ad ſequelam omnes illuminas, ad æmulationem inflammas. Eadem illa tua ſapientia decernit cauſas, jura vindicat,

li-

libertatem conſervat, regulat moderationem, concordiam fundat, invidiam magnificè triumphat. Nemo te plus videt in negotioſis nundinationibus, tametſi ſit Argus. Omnes te tutorem recti, Societatis Indæ fautorem, formam probitatis, normam integritatis perhoneſtæ venerantur. Ubi tibi non eſt locus, vix eſt ſuus Aſtrææ locus. In numeroſiore Ephororum corona, tui unius abſentia inducit ſolitudinem; præſentia verò in raritate ſupplet frequentiam. O mentem viri incomparabilem, atque inimitabilem, & præclariſſimis rebus gerundis parem. Ἀρχὴ τ' ἄνδρα δείκνυσι. Eſto, quod es, oraculum juſtitiæ, populorum pupilla, virtutum gemma. Effloreſce annis, animo, meritis, virtutibus; & in ſanctæ ſancitæque pacis oculis, oſculisque ſeriùs conſeneſce: vive in ci-

vium cordibus ; quia plurimi per te vivunt cives. Nemini elicuiſti lacrymas vivus, omnibus extorquebis omnes extinctus. Ego interea, dum vivam, ero, qui fui ſemper, memoriâ adamantinâ , emedullatoque affectu tuus

JANUS de BISSCHOP.

Dabam Veris Valachrorum,
Calendis Iulii, 1699.

Per-

Perillustri, ac generoso Domino,

CORNELIO de WITTE,

Baroni de RUYTER, Equiti, &c.

Epistola Prosphonetica.

H*ortati sunt sæpenumerò me literarum antistites, sacræ Minervæ ocelli, ingeniorum Phœnices, adurgentes identidem, supplicatione penè quotidianâ, ac convitiô, si dicere liceat, tantum non subrusticô, inprimis verò Thomas Potsius, divinorum apud Flissinganos oraculorum interpres famosissimus, tibi,* CORNELI, *per uxorem suam Alidam, avi tui filiam, affinis, ut meritissimam, ac toto terrarum orbe laudatissimam Michaëlis de Ruiter, Hollandiæ ac Westfrisiæ Archithalassi, Ducis, Equitis, post hominum memoriam incomparabilis inclytissimique Herois vitam, & res præclarissimè gestas, calamô illu-*

lustrarem meô, æternitatique commendarem; sed consilium hoc nostrum distorsit præpropera Thomæ, & importuna, luctuosaque cum mihi, tum Flißinganis civibus, ac potißimùm tibi mors. Eamobrem ne hominis, inter homines maximi optimique memoria sanctissima, lapsu temporum, interiret, Eulogium tantò, tamque generosô, ac semper invictißimô Duce, ejusdemque filiô, Angelô, Equite, Smyrnensisque claßis ductore, geminis patriæ nostræ Atlantibus, dignum expolivi: fallor? Magnus tam nomine, quam re Ruterus, eulogiorum omnium est eulogium, virtutumque thesis. Ruterum, immortalem virum, æternitas loquetur, commendabit virtus, posteritas quidem æmulari conabitur, sed desperabit. Tibi verò, CORNELI, *qui deducis sanguinem illum, quô vivis, ex nobilioribus venis, venitque ad te purpureus etiam ante avi tui cædem, tibi, inquam, Ruteri magni pupillæ,*

inge-

ingenii mei primitias, & amoris in Ruterianam ſtirpem mei libamina, offerre non erubui: omnis enim Michaëlis avi tui honor, puta Baronis titulus perilluſtris, cum honorariis, ab Iberô Rege in Michaëlem, fratrem tuum juniorem, redundavit; & in te, qui rivus es vivus, ex uberiore illâ ſcaturigine promanans, perennat. Scilicet ex equitibus equites, ex Ruterianô caudice felices, & non degeneres ſurculi, tamquam florentia avitæ nobilitatis germina, in majorum ac ſuccedaneæ ſuccenturiatæque poſteritatis gloriam adoleſcunt: radicis ſanæ ac ſanctæ virtutem haurit, ac propagat thyrſus; radioſque occidentis Solis, ſequentia ducem ſuum ac regem aſtra fulgore ſuô continuant, ſpecula avitis imaginibus clara. Næ ille, qui te aſpexit, candidiſſime CORNELI, *imaginem magni avi tui quaſi redivivam legit, & plus quam cognomine niveam, & generoſam, & etiamnum ſpirantem: quicumque alloquitur, quam-*

pri-

primum percolit; & ex ore tuô veluti loquentem rursus audire Michaëlem sibi gratulatur: moribus denique (vis verbô dicam?) magnum, ac totum Ruterum vivis coloribus expressum repræsentas. Tanta est inter hunc, & te, CORNELI, non cognati solùm sanguinis conjunctio; sed etiam honestissimorum morum, & animorum conspiratio, & non fucata virtutum similitudo. Meretur Achilleus ille, ac Martiorum marinorumque camporum Eques, Ruterus, meretur profectò per triumphalia, quæ patravit, facinorum miracula, gloriosa cantatricis famæ oracula ac tubas; quæ quoties grandiore ac graviore ore Ruterianum nomen admirandum, & per sola terrarum barbararum clarissimum, & titulos, & bellicosa facta, & victoriosas naumachias, & denique triumphos innumerabiles, per famosa terrarum orbis theatra decantatura est (decantabit autem, donec erunt homines, qui inimita-

mitabilem heroem imitari volent) toties, ac totidem palmas ante tuos poſtes plantatura, totidem verticem tuum laureis, ac olivarum ramis coronatura, & tot adoreis donatura, atque adoratura. Non Belgæ tantum, ſed Europææ nationes omnes, barbaræque gentes, & Principes, & exercituum Imperatores Ruterum magnum, maximiſque majorem bellatorem, in ore habent, & magnificè jactant, atque admirantur; & pro laureató avô te, tanti nominis, & tam animoſi ſanguinis hæredem amplexantur, venerantur, deoſculantur; animumque longè gratiſsimum pro ampliſsimis in fœderatas civitates meritis, quaſi debitum beneficiis congiarium, in ſinum tuum gaudent effundere. Nemo Belga viro tam benè de præpotenti noſtrâ Republicâ merito, & jam jam exſpiranti gratias, ut maximè voluit, agere potuit, præoccupante communia omnium deſideria ardentiſsima cruentâ

 morte

morte; ego tamen, tamquam anima Belgii publica, conspirantibus omnium populorum votis ac vocibus, tibi, alteri Rutero, imò & corculo, & animæ magni Ruteri, quas & debeo, & possum, gratias cumulatissimas refero; & unà cum Eulogió, quod in laudem Michaëlis patris, Angelique filii elimavi, libellum hunc meum primum, & qui propediem tres sequentes evulgabuntur, æternum animi erga Rutérianam posteritatem grati monumentum, devotus consecro; cui esto, quæso, quod magnanimus avus tuus patriæ nostræ carissimæ fuit, umbo; quem sub tutelæ tuæ umbrà latitantem, adversus latrantem invidiam, masculô Ruteriadis spiritu tuere, & perbenignè vale.

Perillustris, ac generose Domine,

æternâ reverentiâ tuus,

Dabam Veris Valachrorum, Kalendis Septembris, 1699.

JANUS de BISSCHOP.

AD
LECTOREM.

Suadeo tibi, peramice Lector, ne libellum hunc meum perlegas, nisi errata, quæ per absentiam meam sparsim benè multa subrepserunt, ante lectionem libelli hujus digneris corrigere. Si poëmatum meorum fontes, ingenii tui palato sapiunt, addam præterea ferculorum delicias, quinque alia volumina, eädem, ut hic libellus, formâ in octavô imprimenda; quorum secundum volumen erit Heroicorum poëmatum: tertium Elegiacorum variorum plurimorum: quartum Elegiacorum in Patrem Commire Jesuitam Gallum, qui MARIÆ STUARTÆ *reginæ Manes consceleravit: quintum Lyricorum: Sextum Elogiorum: septimum undecim millium sententiarum ferè novarum: octavum Comœdiarum ac Tragœdiarum Latinarum. Nonum denique imaginem secundi sæculi Jesuitarum. Menda autem hæc sunt, quæ in hoc volumine reperies.*

CORRIGENDA.

Pag. 6. lin. 12. Vulcaniam. Pag. 9. lin. 21. contemsit. Pag. 10. lin. 26 Coryphæus. Pag. 15. lin. ultimâ. Diris. Pag. 16. lin. 6. magnis. Pag. 28 lin. 18. præcox. Pag. 29. lin 3. quære. Pag. 29. lin. 24 lucem. Pag. 30. lin. 12 voravit. Pag. 36. lin. 16. natu. Pag. 39 lin. 19. vacat. Pag. 44. lin. 18. nuberet Juno. Pag. 50. 28 graviore. Pag. 51. lin. 17. Austrinda Pag. 52. lin. 3, infulgente. Pag 55. lin. sonent. lin. 32. giganteus. Pag. 58. lin. 6. esurionum. Pag. 61. lin. 27. cutullos. Pag 62. lin. ultimâ. Mausoleo. Pag 64 lin. 10 sitiam Pag 73. lin. 9 Britannia. lin. 27. diritatem. Pag 74. lin. 10 giganteos. Pag. 75. lin. 3. 1666. Pag 80. lin. ult. manipuli Pap. 81. lin. 13. superlacrymate. Pag. 82. lin. 16. Carolinam. Pag. 90. lin 6. ducens. Pag. 93. lin. ult. qui solus. Pag. 102. lin. 27. conjugum. Pag. 104. lin. 6. Marte fatigatus. lin. 27. 1644. lin. 30. vigesimam. Pag. 105. lin. 2. viduus. Pag. 107. lin. 21. Nomine. lin 27. sospes eundo. Pag. 112. lin. 6. Parve (Pag. 113. lin. 25, Oppiæ. Pag 114. lin. 18. dicitur esse. Pag. 116. lin 14. falsa. Pag. 119. lin 3. magnos. lin. 32. quod dominentur. Pag. 120. lin. 26. conveniet sua virginis. Pag. 122. lin. 11. Infans infandus. Pag. 123. lin. 19. liber erat dominus. Pag. 124. lin. 12. consolandæ. lin. 15. juvandi. lin. 22. trucidatus. lin. 28. ex natibus spiritus ille fugit. Pag. 131 lin. 1. Procures. Pag. 126. lin. 24. oneri; duros. Pag. 130. lin. 10. illecebrosa. Pag. 131. lin. 16. genæ. Pag. 133. lin. 19. regnum. lin. 22. Facilis. lin. 23. Manes via. Pag. 134. lin. 10. edax. lin. 26. incliti. Pag. 135. lin. 16. sacrificulis. Pag. 139. lin. 6. credamne. lin. 28. Qui vivunt nummis. Pag. 140. lin. 20. obmutescat. lin. 29. An pravum? faller: Pag. 145. lin. 18. 19. 20. omitte totum epigramma, bis positum est. Pag. 149. lin. 16. mollitur. Pag. 151. lin. 14. Machina. Pag. 158. lin. 9. nomen, nomen tamen. Pag. 159. lin. 30. humilis formâ formosa. Pag 163. lin. 33. vorant avidi patrimonia. Pag. 166. lin. 32. cui licitum. Pag. 172. lin. 17. relinquit. Pag. 178. lin. 18. Aristophanis. Pag. 182. lin. 20. suavi patrimonia. Pag. 185. lin. 3. ac villos. lin. 11. Munera cuncta solent corrumpere. Pag. 195. lin. 17. giganteâ. Pag. 196. lin. 21. mura. Pag. 206. lin. 24. niveisque genis. Pag. 212. lin. 28. Pugnus hic est hominis. Pag. 216. lin. 34. abjicit omnes. Pag. 220. lin 34. femina, Pag 223. lin 9. verbera tiro senis. Pag. 224. lin. ult. Nil reverentur enim, quod. Pag. 225. lin. ult. Hôc placuere. Pag. 226. lin. 6 Degeneres. Pag. 236. lin. 12. giganteo. Pag. 237 lin. 14. ubi carbonis nigri. Pag.

240.

CORRIGENDA.

24?. lin. 4. tanguntur. pag. 252. lin. 12. corpore fordet. Pag. 256. lin. 32. Et coronarum. Pag. 259. lin. 16. Pallor. Pag. 261. lin. 15. tedet te cedere. lin. 19. lues, sedes seu. lin. 25. cito, voti. Pag. 262. lin. 16. dulcedine. Pag. 264. lin. 28. Gesta, ignis, aures. Pag. 265. lin. 11 favillis Pag. 265. lin. 22 Vix virtus vitio vitiatur Pag. 267. lin. 9. gigantei. Pag. 271. lin. 9 Luxuriant. lin. ult. abdere. Pag 274. quartam & quintam lineam totam dele. Pag. 288. lin. 29 Speck, &c. Pag. 290. lin. 5. precationum. Pag. 293. lin. 34. perlustra. Pag. 294. lin. 2. amosus. Pag. 295. lin. 10 actoedus .... hoedus Pag. 297. lin. 14. decoctique. Pag. 301. lin 14. tuere, ære. Pag. 302. lin 14. patriam prædantur. Pag. 304. lin. 19. architectantur. lin. 32. debellatus sit, ... latus sit, tus sit, it. Pag. 323. lin. 12. Fannias. Pag. 330. lin. 5. Arcus. Pag. 335. lin. 19. nec vir, nec femina. Pag. 336. lin. 25. audet. Pag. 337. lin. ult. dini Pag. 338. lin. 1. dini servivit. Pag. 345. lin. 15. arma insonat, insonat arma. Pag 346. lin. 27. Sum thesaurorum (non vana est fabula) custos. Pag. 347. lin. 19. volucris sua vellera. Pag. 349. lin. 14. fugo. Pag. 353. lin. 3. penetroque sinus clausos. Pag. 358. lin. 15. giganteâ. *Pag.* 371. lin. 31. irâ. Pag. 376. lin, 4. nescia. lin. 15. Per. Pag. 379. lin. 14. dele duo puncta. lin. 15. Penè. lin. 24. propino. lin. 27. dele punctum ultimum. Pag. 382. lin. 12 foris, hirsuta sinu. lin. 31. Deque pilis. Pag. 384. lin. 30 choros. Pag. 386. lin 8. scopulos. *Pag.* 394. lin. 17. Thetydis. *Pag.* 395. lin. 12. curas. Pag. 396. ult. non. Pag. 398. lin. 9 dele interpunctionem ult. Pag. 401. lin. 13. quæcumque. lin. 26. fatigas. Pag. 404. lin 11. Ancora. Pag. 405. lin. 3. 57. Cincedula. Pag. 407. lin. 28. columna. 2. Signum è turri, triton. *Pag.* 409. lin. 18. vereee lin. 26 t t t i ssnetur. lin. 27. i tò i. *Pag.* 410 lin. 15. Tò sub. Pag: 4. 13. lin. 3. dele manum pictam ultimam, quam pone post lineam quintam σοφὸς Pag. 414. lin. 9. Sator crepo tenet opere. Pag. 416 lin. Olim pia. lin. 12. armis Pag. 426. lin. 21. est. perniciosior. Pag. 428. lin. 5 noctu. *Pag.* 430. lin ult. non est fabula. *Pag.* 432. lin. 7. multiplicatur.

HEROUM COLOSSEUM,

Invictissimo, incomparabili, inimitabili

HEROI,

MICHAELI DE RUITER,

HOLLANDIÆ ac WESTFRISIÆ
Archithalasso, Duci, Equiti, &c.
SACRUM.

Miraculis ludit natura,
in fingendis heroibus, orbis Atlantibus:
ædificat capax corporis augustale,
cui animæ basilicæ majestatem inspirat:
glomeratô per honorum gradus passu,
in fastigia exspatiatur,
imperiosâque subjecto Mundo eminentiâ
augustum caput dominatur,
Sudavit sæculorum fortuna,
ut Ruterum maximum eniteretur,
animæque Martiæ ac animosæ
generosam magnanimitatis indolem inderet;
cujus bellicosa gloria,
magnitudine numinis fœta, nominis freta,
per attonitum terrarum orbem,
mariaque omnia detonaret;
& præclaris armorum fulminibus,
triumphalibusque pyris radiaret:
sed, eheu, punctô temporis ruit,
cui elaborando sæcula fatigantur.
Vale igitur fortuna:
Mars, Mors est.

Jacet ſub loquaci marmore muta virtus,
ſi jacêre virtus muta poſſit.
Hâc eburnâ urnâ clauditur
grande cadaver Ruteriadæ:
dixi ſatis terrori, ſatis amori.
Vis poſt dicta omnia, dicam plura?
Hic ille eſt ducum dux,
famoſiſſimus maris palæſtrita, Europæus Alexander,
triumphalis Belga, Valachiorum Arion,
qui victis Galliarum Delphinibus vectus,
Delphicaque laurô coronatus,
æquô Marte, & arte,
æquora eques perequitavit.
Laureatarum claſſium Princeps,
per Oceanum circumtonantem Archithalaſſus,
adornavit claſſes, adornatas ordinavit,
ordinatas ſolemniore tormentorum ſonô,
triumphatus hoſtis adoravit.
Inexpugnabilis bellator expugnavit
tercentum arcium obluctantium iram,
ferrô, non furore,
ac terrore Ruteriani nominis:
perduellionis reliquias non reliquit;
urbium pulveres bibax mare abſorbuit,
& in voracem alvum ſuam contumulavit:
parietinas etiamnum ſignat recedens unda.
Conſeruit quadraginta pugnas,
meruit totidem palmas,
emerita veteranorum heroum ſtipendia,
naumachiarum adoreas.
Armis ac parmis ſuis Mars
Victorias tam numeroſas inſcripſit.
Plures triumphalis canities laureas,
quàm annos vitæ numeravit.
Perdomuit in aëre ventos, terrâ arces,

mari

mari circumſonantes tempeſtates,
igne circumtonantes claſſes,
Ut elementa ſingula, tormentis ſuis, triumpharet.
Duce Ruteriade, catenatum Tamiſim
Acres alacreſque Valachri perfregêre,
proſtratis, in roſtratis ratibus, cratibus:
conterruêre ardentem Britanniam
tam leonum rugitus, quàm pelagi mugitus.
Algerinos, Saleſios, Tripolitanos,
depeculatores Neptunii patrimonii,
tres veluti Tartareas furias,
ad Orcum ſuum damnatas demiſit.
Agnoſce agninum hunc, ac magnum Leonem,
non eſſe aut Marmaricum, aut barbaricum;
miſeratus Paſtores Sileſios, venditos
Saleſiis Lupis, Algeriniſque tigribus,
Leonem Fliſſinganum,
rugientem, imò Balantem inaudiſſes,
in impoſtores, Romæ Paſtores,
ut palantem oviariam Paſtoralem,
vili ſervilique miniſterio deſtinatam,
ad religioſæ Libertatis ovile reduceret.
Vandalus inhiabat Hafniæ,
tantùm non devoratæ ac deploratæ;
Ruterus auxilium, fugam Vandalus maturavit,
perniciem pernicitate fugiens.
Elephantum capillatorum ac capiſtratorum
rector, & vector,
infrenem Gothiam debilitavit, rebellem debellavit,
multitudine ſtragium fugientem externavit,
quibus factis nomen ſuum æternavit.
Eluſit Luſitanos luctuosô belli ludô,
quorum claſſes ad cautes eliſit:
quaſſavit infractos Francos, truces Thraces afflixit,
Americanos intractabiles pacavit,

 Iratos

Iratos Pardos placavit,
Atavos Batavos coronavit.
Solem inocciduum ſe probaturus,
Lunæ anguineæ ac ſanguineæ
& pallorem, & ſquallorem induxit
Per venas colluctantium regnorum
gliſcebat accenſa bellorum ira,
manabant cruenta ſanie fluenta,
balliſtarum fulmina, flagitiorum tonitruis
commota inflammabantur;
ſonabat ubivis terrarum ac gentium
flagellum crudelitatis;
ardebant maria omnia,
terra cadaveribus, & ſanguine inundabat;
& dum atrocia tyrannorum gaudia
provinciarum lacrymis ſaginabantur,
florentiſſimus Mundi ſtatus
luctuosô Ludovici ludô collidebatur:
Ruterus, imperiô ſceptri,
Marti ſilentium, morti exſilium imperavit,
dum perpacato Oceano oleas plantavit,
blandientique paci colluſit;
Sirenibus ſerenum Ruteri nomen collaudantibus,
Alaudis Batavis applaudentibus.
Ter quinque ſuperbis victoriis magis,
quam ventis intumuere vela.
Totas voravit claſſes, victoriarum helluo:
coëgit inimicos inflata tumore vela,
ac tela timore demittere.
Triumphatorum debellator,
imperatorum imperator, & ſui,
per omnes utriuſque orbis regiones,
legiones Valachras, leoneſque triumphales
per purpurea Tethydis theatra circumduxit,
Bellicæ gloriæ teſtes,

& Belgicæ lætitiæ imagines.
Tum jubatus leo, nullâ hoſtilitate turbatus,
diritatis torvitatem poſuit;
moleſtuſque nulli, ſuô modeſtus Circô,
æternam pacem meditatur.
Superba triumphorum frequentia
indefeſſum Michaëlem fatigaverat,
ut catenatam toties fortunam
identidem frenare, ac vincere faſtidiret.
Per glorioſam Valachriam
eviloſcebant plauſibiles victoriarum pompæ;
nullius erat pretii pretioſa laurus,
percarô pota ſanguine,
quæ triumphatorem laborantem prægravabat.
Ferreus Eques, aureis facinoribus,
abſtulit famæ ſuas linguas ac tubas,
quibus fatigatam prævolavit.
Si in aurea Romanorum miraculorum ſæcula
incidiſſet Michaël,
Laureatus adoreas omnes abſtuliſſet,
Capitolium identidem adſcendiſſet,
Coloſſos omnes meruiſſet,
theatra omnia occupaſſet.
Io, commilitones,
ſpoliate Dianam ſilvis ſuis in coronamenta,
quibus Roſea Lilia, Batavorum ſpolia, adnectite:
Lilia, & Roſæ, perſimiles mari,
citò ſurgunt, & elanguent.
Domitæ ſunt tigrides conjuratæ;
ſed à Leonibus fœderatis.
Pardos, ut Parthos, coëgit non ſimulatè fugere,
ne fugiendo vincerent:
Fugiebant pugnaces vidêri,
& interea ridêri fugaces,
ne probroſiore exciperetur jocô

cunctabunda mari Gallorum levitas.
Mentiebantur personati triumphatores
festivè fugam festis ignibus,
quasi faustis triumphi insignibus;
avolante in fumos ac ventos,
à quibus concepta erat, victoriâ.
Tum bis luxit miserabilis Francorum lætitia,
dolore fugæ, ac igne fatuô:
luxit igitur, tam lucens, quàm lugens.
O triumphalem calamitatem,
ab humiliore clade magnificam!
Sordidi Cyclopes, ad incudem Vulcaniam,
præfrigidam gloriolam fingunt:
veris ignibus fugati, imaginariis fucati;
pueri igniculos cadunt, igniculis ludunt,
ut illudant.
Ambitio emendicat precariam è ruinâ famam,
ut infamiam emaculet,
dum victa citra victoriam triumphat:
adulterat victoriam arrogantia,
superbius dolosa, ne videatur formidolosa.
Decantatô per Gallias infami triumphô,
elinguis siluit fama,
quæ talaria levitatis Francæ induens,
ocyus, ac velocius fugit;
apud Belgas exinde
musicam Gallicam non cantatura.
Sed solemne Gallis est ad ravim canere,
etiam triumphum ante victoriam.
Miraculum foret, Gallum esse, & silêre.
Verùm nemo gloriosè triumphat,
alienâ virtute, & hostili gloriâ.
Excipitur sibilis plausibilis victoria:
quia candidæ fortunæ majestas
simulatè triumphare non solet.

Ecce

Ecce ludunt per aëra, & illudunt
tam nocti, quàm hominibus, ignes missiles:
transfugæ fumi tenebras geminas excitant,
ignorantiæ, & suas.
At ignes triumphum non faciunt; sed facinora.
Triumphat bonis avibus, & navibus
in Martiô marinôque campô Belgicus Arion,
Delphinis, quasi perecandidis equis,
victis circumvectus;
perequitat fluitantes passim ac sparsim
reliquias incensarum classium,
immensarum cladium præcones,
multos, mutos, mutilos:
Gratulantur debellatori suo victoriam
etiam irati juratique hostes;
congaudent, qui victorem victi timent,
illætabili hilaritate:
acclamant plenô chorô, in Neptuninô forô,
conspirantibus vocibus Nereo suo Oceanitides,
qui tot victoriarum exuviis phaleratos Leones,
tyrannicis patriæ lupis,
non minus metuendos fecerat, quàm adorandos.
Messana, perduellione insana,
Philippo Regi sceptrum excusserat,
redolebat Lilia:
quærebatur, qui duabus & viginti coronis
succollaret Atlas;
heroum immortalium Hercules,
naumachiarum gigas,
classium ductor, regum domitor, dominator maris,
magnus Ruterus,
Liberorum Valachrorum vindex,
Iberorum imperator coronatur.
Militant veteri suo domino amici Belgæ,
jam non rebelles, in perduelles;

 sed

ſed hem,
tot lauris coronatus vertex,
non ſtetit intutus à fulmine.
Fulmineâ machinâ transverberanda erat
anima ferrea ac tonans,
ignobiliores contemſiſſet glandes:
exauctorandus erat ſolemniore catapultæ ſonô
emeritus miles.
Volat per inania, Solis inſtar,
radioſa furtivaque pila,
hòc perniciosior, quò pernicior:
allabitur ad pedes impactus baliſtâ globus,
qui proſtratus ad plantas, quaſi ſupplex,
temeritatis veniam poſtulat;
veritus tangere laureatum caput,
ac collum torquatum frangere;
reveritus herois majeſtatem,
bellicamne dixerim, an Belgicam, neſcio.
O reverentiam vel in inimico peramicam!
O plauſibilem caſum,
& humiliore lapſu fortunatum!
Suſtulit plantas, quæ Martiô ſordent pulvere,
non victoriam:
ipſi fugientes à corpore ſuô pedes
hoſtem in pedes compulerunt.
Prô quàm diras cædes ac tragœdias
ſuſcitarunt trunci, & etiamnum truces pedes!
Imprudens globus vomuit ſtragem,
quâ ſibi eriperet gloriam victoriæ:
avolarunt in auras aurei pedes;
tegi ſordidâ humô nec poterant, neque debebant,
qui ad Capitolium purpuratus gradiebatur.
O quam invidioſa eſt, inſidioſa mors,
dum heroes ſuffuratur!
Adorta eſt diademâtum adoreâ verticem,

nec

nec ferire ausa, nisi perleviter; adoravit:
Aggressa est insuperabilem per partes;
fodere integrum reformidat;
quæ dum ferox ferrô ferit,
invenit ante mortem immortalem.
In gloriosâ animâ, nihil totum perit,
dum vita interit.
Vulneravit permodestus furor
pedum eminentiam,
nec temeravit sacram Regi non suo,
ac patriæ alienæ, canitiem.
Achilli similis Ruterus,
hâc unà corporis particulâ mortalis fuit.
Eum in finem forsàn Francus surripuit plantas,
ne ex hâc pugnâ Pharsalicâ imperator Batavus,
Versaliam magnis passibus, & itineribus contendens,
signa sua victricia, ac triumphales plantas
in aulâ Versalicâ plantasset.
Usque ad medullas sensit
peracerbam Europa plagam;
solus qui accepit, vel contensit, vel non sensit:
blandiri videbatur crudelitas per vulnera,
delicatam infligens necem, ne affligeret victorem.
Sternitur victor à victis, dum victos sternit,
debellat debellatus, triumphatus triumphat,
& victoriarum plausum funestat.
Sic moreretur virtus, si virtus mori posset.
Fortem animum Michaël ante signa
(ut militarem ducem decet) exspirat.
Periculorum securus,
peritissimus naumachiarius perit,
inter mille mortes numquam mortuus.
Ex invictissimis nervis
exturbata est anima basilica:
advolanti orbis globo, cessit totô mari

 Atlan-

Atlanteus ſpiritus,
ne fugitivam Francorum claſſem
moraretur. miraretur, miſeraretur.
O lugubres triumphos!
O cladem, citra cladem plauſibilem!
Qualis triumphator, qui in amplexu victoriæ,
animam effudit coronatam;
& ex prætoriæ navis Capitoliô,
ſtruxit Mauſoleum!
In privatâ vitâ publicam perdidit
Patriæ Pater, & Filius.
Fortunæ nihil debuit,
quam captivam in tumulum victor raptavit.
Ite, milites, in lacrymas, jam dociles tenereſcere,
extundite gemitus, effundite fremitus,
funeris dicam tam auguſti tibicines,
an virtutis buccinatores?
Torvitas expalleſcit, elanguet pugnacitas,
debellatur audacia, terror debilitatur,
enervatur robur, magnanimitas ſuccumbit,
bellorum fulmen friget.
Ille Phaëtontius Ruterus
ex igneô curru ſuô fulminatus labitur,
qui totô Oceanô, bellô commotô, detonuerat,
Jacet ille Magnus tam re, quàm nomine Ruterus,
heroum heros, bellorum coryphæus,
inimicorum ultor, pacis cultor,
& imperatorum, & leoninorum exercituum
anima publica;
& in unô capite,
omnia navarchorum membra profligata ſunt.
Excuſſit metallica glans columnas pedum,
baſilicas claſſis baſes,
ne ad Capitolia ac Coloſſos
paſſû heroicô triumphator graderetur.

Oſſa

Oſſa crurum perfoſſa in columnas ivêre,
nutantis Iberiæ fulcra, Bataviæ coloſſos:
Rupe conſtantior maris prorex,
pro Rege, ac puppi ſtetit,
& tantùm non rupes viſus eſt:
Rupibus igitur non indiget,
quæ in triumphales pyramides exſculpantur.
Projecit in hoſtilia ora ſuos, ut non ſuos, pedes,
quibus ſegnipes currere ad triumphos
animus dedignabatur emedullatus.
Gaudebat pugnare geminus,
parte ſui in hoſtilem frontem projectâ,
mobiliore dicam, an nobiliore?
Præmiſit plantas, ut expeditior volaret
animus tranſilis;
profuitque ad compendium viæ, plantas abjeciſſe:
Viam heros ſibi Capitolinam
de ſuô purpurando ſternebat,
tot coraliis ac carbunculis,
quot purpureis guttis renidentem.
purpuratus itaque palæſtrita,
in leonum circô, quaſi theatrô digladiatus,
tam cædendo, quam cadendo,
navalem coronam reportavit.
Sic Valachrorum Argonauta,
in ſui ſanguinis mari naufragus
magnanimitatis magnete duce,
cæleſtis Capitolii portum tenuit.
Per tempeſtates ſanguineas
anima torva at lacera eluctata,
prodiga ſui, bibax hoſtilis ſanguinis,
ardores pretioſos pro aris ac focis patriæ
concepit felix Phœnix,
& in tureâ cinnamomi,
Odoratâque balſamorum aromatumque arâ,

ani-

animam immortalem moriens,
morti numquam morituræ confecravit.
Palinurus ad clavum fedens,
Herculis Gallici clavâ è navi excuffus.
Avolantibus plantis indignabatur
Martem præfervidum ab incude diftrahi:
fed victoriam pugnô, ne avolaret,
dentibufque frendentibus mordicus tenuit.
Sic Thebæorum dux, Epaminondas,
telô faucius pugnavit, dum vinceret:
nec prius infixum telum, & animum dimifit,
quam victor triumpharet.
Næ ego (bonâ Ruteri pace)
victrices ofcularer plantas, fi plantis gauderet.
Ruterianis Pedibus, ex corporis ædibus,
fedibus fuis, cedentibus,
non hoftes gladiô, fed pedibus
fugam ac falutem quæfivere.
Alcides Belgicus, robuftior
fine pelle jam fuâ, quàm in alienis exuviis,
tridente fuô, quafi trinodi clavâ,
Hydras, Dracones, Centauros ignivomos,
Gallorum monftra, arietando profligavit,
contrivit, debellavit.
Fluitabant in famosô fumosôque Oceanô
pretiofæ ac fpeciofæ herois reliquiæ;
fed ad offa ufque difcerpta virtus
animum etiamnum integrum occupabat;
imò unius magni Ruteri virtus
univerfum maris theatrum implevit,
cum non jam urbes, fed orbem penè totum
triumphalibus claffibus obfedit.
Prægrandis illa, bellicofaque anima,
non fuo fatis cataphracta corpore,
defultavit in heroos commilitones,

tam

tam rediviva, quàm renata;
ſupplevit una numeroſiorem animis aciem,
ut ſine Capite ſuô poſthuma membra
animoſius emicarent, ac dimicarent.
Immortalis dux Michaël,
pugnavit mortuus in ſuis; vicit, ut vivus:
non erat, qui pugnaret, & erat, qui ſuperaret,
abſens præſentes, exanimus vivos,
quos ad mortem fatigabat.
O mirum ac dirum prodigium!
O miraculis omnibus majus portentum!
Europæus Samſon,
columnis pedum convulſis,
Brachiorum coloſſis inimicos ſternit,
Vaſtoque corporis ſui pondere,
hoſtiles claſſes ſuperobruit.
O militem, poſt vulnera, ac cædem,
Etiam militem, & pugnacem!
vel cæſum fugiunt regales claſſes:
aërem igitur fatalis ille globus magis,
quam Michaëlem verberavit.
Ecce cadaver baſilicum magni Ruteri,
à morte indefeſſum, atque indefenſum,
ſanguineum exſudat mare, heroum fontem,
ex quô Ruteriani commilitones
animoſiora generoſitatis ſemina hauriant;
ſed intueri pugnax cadaver
hoſtes vivi perhorreſcunt:
imò intrepidi viri cadaver
pallorem ſuum parricidis inſpirat:
ipſi victoriæ ſua clades terrori eſt;
ruina ipſa formidatur.
Ruterianus in patriam amor,
in morte dirus, & eviſceratus,
tot fulmina in hoſtes fundit, quot nervos:

ex-

excussi nervi, in coronam coacti, compactique,
triumphale cadaver coronant,
crudeli honore dicam, an amicô horrore?
Belgii murus sternitur
furialis ac muralis machinæ murmure,
grandiori ruinæ par animus
humiliorem dedignatur;
gravioris balistæ fragor, magni terroris Echo,
maria omnia personat, & Europam conquassat:
sed non exterret victoriam, militantem mortuo.
Ad sonum fulminei globi,
veluti Panomphæi jovis tonitrui,
nescio, an Leones Belgici
tripudient magis, quam trepident?
Irrugiit torvitas,
dum magnitudinem sensit magnificæ cladis;
jubas tamen non posuit Libertatis Leo;
qui à conjuratis Gallis irritatus, iratusque,
victoriam sauciam expugnavit:
neque expavit leonina magnanimitas,
dum cladem clade expiavit, unam omnium.
Intabuit publicô hôc privatôqúe vulnere
anima Belgicæ vulnerata,
&, eheu, suspiriô elanguit!
Lugeret Mars pugilem suum,
nisi nesciret lacrymas sanguinis helluo:
fleret Bellona,
si candidæ pietatis ubera bibisset:
Galcata Pallas, projectô hastili,
non furtivas sub galeâ Lacrymas fundit:
Tantum lumen Europa omnis,
inornata, sordidata, atrata,
ac Francia ipsa deploravit extinctum,
magnum Ruterum;
Francia tam illacrymabilis, quam immiserabilis,

quæ

quæ populorum omnium lacrymas gaudet elicere,
& ſanguinem è venis extundere,
ut atroci gaudiô laſciviat,
devoratâ bellô Europâ,
Rutero magno tributum lacrymarum defert:
Sed una in communi luctu miſeranda Valachria,
turturis inſtar deſolata ſedet,
quæ deſperatô dolore plorabunda,
Ruterum, parentem ſuum inconſolabiliter moereret,
niſi oculos ſuos gemebunda,
in Ruterianis plantis truncis perdidiſſet.
Eant Neptuni oculi in luctus, fluctus jam ſuos,
evolvant amarum lacrymarum mare,
tam rigida, quam frigida mortis ſolatiola;
cujus ſtellantia lumina adaugent,
& adurgent ſtillantia moeroris flumina;
&, ut lætus ſit fletus,
procellam Gallis ſanguineam ſuſcitat,
quâ Neptunus ipſe irrubet purpurâ non ſuâ;
mare fuît non mare.
Fuſus è venis cruor pretioſus in fontem abit,
pelaguſque ſalſum dulciore pluviâ inundat.
Ah quam decenter, in canâ cæſarie,
decorus rubuit ſanguis, & adoream tinxit!
Sanguine ſuô trabeatus dux,
velut ſuperbè purpuratum circumſpexit ſeſe,
dum ſuô mari rubro totus
imperator innatabat.
Infremuit invidiâ Belgica,
micanteſque ſanguine venas increpuit,
quod aſſerendæ patriæ libertati non ſalirent.
Mars acinacem, haſtile Pallas,
clavam Alcides, tridentem Nereus confringunt,
Vulcaniamque diritatem
miris miſeriſque Divis devovent,

dum

dum ducem ſibi ſupparem fingit,
ut claudicet victoria.
At ipſos mari obrutus pedes æternitatis viator,
citra pedes animus currit
ad Olympicas palmas:
& magis trium dierum itineribus,
ad æternitatis portum pervenit.
Non pedibus itur ad gloriam;
ſed heroicô virtutum paſſu.
Ne igitur manum inimico Michaël daret,
pedes dedit, ut inimicus poenas daret,
ſuperatus à victore ſuperatô:
nam majeſtatis Belgicæ imperiô,
pileatæ libertatis aſſertor,
dum Iberis patrocinatur,
pulſurus, qui latrocinabatur, Gallum,
numerô bellicarum navium longè inferior,
virtute ſuperior, Ruteriades,
pugnat, fugat, triumphat;
amiſſis in Capitoliô navis plantis, & vitâ.
Multum è vulneribus ſanguinis,
plus gloriæ promanavit:
nam triginta bellicæ Francorum naves
Belgicas, quæ tantum pugnarunt, novem,
debellare non potuerunt.
jacet ſub hôc elephantis ebore, ſine robore,
& ſine trinodi clavâ exanguis Hercules,
Francorum colubrorum, monſtrorumque domitor,
magis formidandus, dum mortuus;
quia ſic mortuus, ubique etiamnum vivit,
ubique præliatur, ubique timetur,
vel inimicis ipſis metuendis
formidabilis umbra,
quæ prima poſt mortem triumphavit.
Vivit in hominum omnium Linguis,

qui

qui in hoſtium ſpirat pavoribus;
ignavamque invidiæ animam
glorioſa felicitas exſibilat.
Illa, illa mortua virtus
vivæ fortitudinis miracula meditatur.
Audeat, ac gaudeat ſonora, honoraque fama,
ſolemniore linguarum tubarumque chorô,
non vulgare funus vulgare:
animentur gemmeæ conchæ in cornua,
Bellicamque harmoniam,
tormentis gravioribus pro organis colludentibus,
conſonante cælô tonitribus, mari mugitibus;
giganteuſque Triton,
perhorridis modulis triumphum canens,
inter triumphales planctus,
in lætô lethô jocoſe ludat.
Lugeat tam niveô die atrata fama,
elugeatque felicem calamitatem,
lucroſioremque jacturam;
doceatque ravum ad ravim Gallum
triumphos etiam non ſuos canere.
Collabaſcit Reipublicæ columna,
Belgarum umbo umbra eſt:
Occubuit elephantum Atlas, Pardorum pavor,
Leonum rector, piratarum flagellum,
Belgii anima, Europæ ocellus, Mundi Corculum,
hominum omnium pupilla, armiger Dei,
Divus ille, & magnus Ruterus.
Unô, repentinôque caſu periit,
qui mille ruinarum caſus triumphavit.
Jaceat emedullatum cadaver,
triumphô obrutum ſuô,
vivet bellicoſa ſub favillâ flamma,
eruptura de buſtô, exarmatura claſſes,
exercituſque tigrium exanimatura.

Furit feralis cinis ille,
uritque furialis igniculus,
meditaturque ac minatur incendia,
Londinensi rogô clariora.
Vivat sæculorum ætati, vivat æternitati,
qui vixit pietati patriæ, mortuus tempori,
Martius maris, palæstricusque dux,
in suô redivivus Phoenix cinere,
supervoletque curules famæ, dum jacet.
Debetur adamántina memoria,
debetur magna æternitas virtuti leoninæ,
quæ tam numerosa facinorum miracula,
supra invidiam admiranda,
Deô auspice ac duce, patravit;
ut, nisi cecidisset, Mars Belgicus dici
magnus Ruterus mereretur.
Vigilet pro cinere sacrô hastata Pallas,
hastilique in hostilia ora projectô,
suum Belgicæ servet Palladium,
sempiternæ virtutis cimelium.
Præfigatur cruenta Mausoleo romphæa,
gloriosa inter trophæa:
adjaceant inclito cadaveri,
quos debellavit, Galli ac Pardi,
quos triumphavit Ursos,
quos juvit Elephantos,
& quos asseruit Leones rugientes;
Substrataque Luna, ipso magis cadavere,
ecliptim passa, impallescat:
æreaque balistarum ora, nuper flammea,
nunc silentiô frigida nec iras loquentia,
ad exangues Herois plantas adsternantur,
nullas posthac ruinas vomitura,
neque obmurmurent bellatori,
quiescenti sub oleâ pacis.

Su-

Succumbat ſine ſupercilio arrogantia,
mordeat ſine dente invidia,
ſine voce audacia ſubacta debacchetur.
Impalleſcant inimicæ acies
ad faciem umbræ ſanguineæ;
ſentiant rebelles,
vel leviculum pulviſculum, ſibi prægravem,
qui etiamnum igniculos ſuos fovet,
infamoſa incendia exarſuros,
fatalemque peſtem
machinoſis navigiis molituros:
herous ille, baſilicus, Ruterianus cinis,
animabitur in nepotibus, bellorum facibus,
ſufficietque Leoni Belgico æternos leones.
Pone ergo metum & lacrymas, elugens Belgica:
Michaël Angelum, pater filium,
heroem heros nomine, vitâ, moribus,
hæredem poſt ſe reliquit,
paternæ magnanimitatis
lecturum veſtigia ac faſtigia;
cælo ocyus, ſociiſque Angelis adſcribendum;
quia mortale corpuſculum didignatus projecit;
& inter patris ſui, patriæque lupos
agnus, Angelus vivere ſubterfugit.
Ex radice tam felice,
unicus floret thyrſus,
Cornelia, Magni Ruteri filia,
matronarum Belgicarum gemma,
vidua, turturis inſtar, deſolata ſedens,
quaterna inter funera plorabunda,
lacrymulas identidem ſuas reſorbet;
& quoties ſpirat, ſuſpirat,
& columbatim gemit:
cui gemitum omnem auferet Cornelius,
Corneliæ proles unica,

ſupervicturus ſolatio matris;
avitique ſtemmatis heroicam gloriam
honeſtate virtutis propagaturus.
Diſcedite, heroes, at diſcite:
heroæ animæ, patriæ & virtutis amantes,
invidias magnas ac baſilicas merentur:
& condiſcite:
decôrum ac baſilicum eſſe,
ipſa bella omnia debellare,
ipſaſque victorias, inimitabili triumphô,
triumphare:
heroumque eſſe,
inter pulveres fortiter ſtare,
& non negligenter occumbere.

HEROUM
ANGELI DE RUITER,
MICHAELIS FILII,
Baronis de RUITER, Equitis, Claſſium BATAVARUM ductoris, &c.

ANgelum hic, viator, lege; hominem intellige:
extinctum luge; virtutum gemmas collige.
Ecquis hic ſit Angelus, quæris?
Eſt Archangeli Michaëlis,
Archithalaſſi filius,
ſi Archangeli filios habere poſſint.
Ut noris Angelum hunc fuiſſe mortalem,
præmaturo ceſſit fato:
ſi ſupervixiſſet Angelus,
poterat & Archangelus,
& Archithalaſſus fuiſſe

legio-

legionum classiariarum immortalium,
& Michaëli patri par,
virtutis æternaturæ gloriâ:
jam verò mortuus Angelus,
Angelos inter immortales immortalis vivit;
& bis Angelus est,
tam nomine, quàm virtute coronatâ.
Hic nominis titulô Angelus,
vultu Angelis suppar esse meruit,
si vultum haberent Angeli.
Fallor; si minus vultu,
multô virtutis cultu Angelus fuit.
vixit Angelus, mortuus est angelus,
perennat Angelus à morte vivere.
Angeli sunt
summates cæli, divinæ gloriæ paranymphi,
æternæ vocis apud homines Echo;
& hoc Michaëlis est Angelus.
Loquuntur Angeli sine linguâ,
sine somno vigilant, sine oculis vident,
sine cerebrô intelligunt, sine mœrore gaudent,
expertes corporis, ac funeris vivunt,
non commoriuntur:
has dotes possidet Angelus noster.
Et hic bonus Angelus,
raptus est ex hominum oculis:
Debuerat aut numquam nasci,
aut semper in terris vivere,
tam amabilis Angelus:
nulli, dum vixit, elicuit cordi gemitum,
nulli etiam pupillæ lacrymulam suam;
extinctus próvocat
omni cordi omnes gemitus,
pupillis omnibus omnes lacrymulas,
desiderabilis Angelus.

Eras, Angele, dum ſpirabas,
Batavorum ſpes, Belgarum corculum,
hominum delicium;
& hæc ſpes, hoc corculum,
hoc delicium ſublatum eſt ex oculis,
ſed non ex animi medullis.
Quærit Belgica ancoram ſpei ſuæ;
avulſa eſt, fracta eſt:
Homines omnes quærunt cor Belgarum;
hic jacet emedullatum:
Quærunt ocellum Batavorum;
hic clauſum eſt:
Quærunt pupillam Michaëlis;
hic extincta eſt:
Quærunt tormentorum bellicorum os tonans;
hic ſilet:
Quærunt armorum fulmen;
hic friget:
Quærunt ſupremum claſſiariorum Caput;
capit Mauſoleum;
& hoc Mauſoleum,
triumphale Capitolium eſt,
in quô Angelicum corpus requieſcit;
in aulâ ſidereâ regnat ſpiritus.
Moerent Belgæ Angelum ſuum,
vitam merentem immortalem.
Nereus Oceanum in imbres,
cælum Aquarium in lacrymas,
in ſuſpiria Æolus ventos ſuos, ſolvunt:
Vulcanus fornaces ſuas fulmineas
in rogos & buſtum laxat:
Tellus aperiens gremium ſuum
in tumulum effundit:
quæ Angelo vivo ſervierant,
elementa ſingula mortuo parentant.

Eni-

Enitet è niveâ tumuli sindone spiritus,
integritate vitæ nitidior;
& de candidô marmore,
& marmore, & amore, & moribus
candidior Angelus:
cujus decentior corporis forma
naturæ liberalitatem signabat:
ex serenâ oris nitelâ Charites ridebant:
Mars frontem caperabat:
colludentes pupillæ Gratias pingebant;
mentem tingebant virtutes:
cor castum amorem spirabat:
elegantiarum omnium concinnitas
Angelum fingebat:
Sed, eheu, hic Angelus mortuus est,
si mori Angeli possint.
Aude, & gaude, cycnèe calame,
calamitatem publicam, & mortuum Angelum,
vivis coloribus, & suis adumbrare,
qui non tardorum Pardorum naves,
& Gallos, pérleves aves,
& famam ipsam prætervolavit.
Tam classium, quàm cladium imperator,
mari militabat Marti,
morti litabat hostes, hostias.
Fortunæ theatrum, mare est;
exitu dispari luditur scena, ac chorus;
inimicâ colludentibus amicitiâ ventis,
fluctibus sese collidentibus,
consonantibus balistarum tonitruis,
fulminibus emicantibus, ac dimicantibus.
Ruteriades leo in amplum campum,
ex paludibus Batavis emergens,
attollebat jubatos toros,
& exultante caudâ

 lupos

lupos patriæ flagellabat;
at ſubjectâ ventri Moloſſus caudâ,
cum Gallô, pallidâ languente criſtâ, profugit.
Imbiberat non degener leo
avitam pugnacitatis magnanimitatem;
ſpondebat militarem patrem bellator filius;
formoſa frontis ira,
minax torvitas vultûs
Martiam ſpirabat dignitatem.
Claviger ſæculi ſui Hercules,
navigerum ingreſſus mare,
unam patris fortunam,
baſilicarum virtutum reginam,
capaciore involaturus animô,
rapaciore prædaturus manu,
prægrande ac præluſtre aliquid,
ſupra gloriam præmeditabatur.
Supra invidiam generoſus Angelus,
glorioſas, pro fidelitate erga patriam,
invidias non effugit;
quarum mordacitate laniatus,
viſus eſt leoninus animus ſuccumbere.
Flos militiæ, Angelus,
Roſis Liliiſque odorem famæ
præcerpere præproperabat
laureatô ſceptrô.
Imperioſa illa Ruteriadæ anima
ambiebat auguſtale prætorium,
baſilicam Neptunii ſceptri majeſtatem,
veluti relictam à Patre,
ſuperbam hæreditatem.
Circumducebat phaleratas Batavorum claſſes
toroſus leo:
tam amabile erat hoſti Angeli nomen,
quam formidabile Ruteriadæ.

Ange-

Angelo, naumachiario
arma populi ſua certatim offerebant:
loricam Miſi, ferrum Cyclopes,
haſtam Ætoli, parmam Proeti,
Syri catapultam, Phoenices baliſtam,
Scythæ tela, clavam Hercules,
Mars acinacem, Pallas oleam,
Apollo laurum, Jupiter quercum,
Dædalus malum, velum Icarus,
Typhis navem conſecrabant.
Favebant perequitanti mare Favonii:
animandis Ruterianis claſſibus,
ſuum Neptunus tridentem,
Flagellum Bellona, ſcutum Pallas,
ſagittam Phœbus, Diana pharetram,
malleum Vulcanus, Triton concham,
Jupiter fulmen donarunt.
Armis his formidabilis Angelus,
Michaële patre,
rectore, vectore, ac ſemper victore,
Septemtrionem, Tyrrhenum, Boſporum,
Macedonicumque mare circumnavigavit.
Inter Guineæ aurum,
laureati militis theſaurum,
vexillum manubiale reportavit.
Reges Caroli, uterque Angelum titulis
ornavit dicam, an oneravit?
alter Ducem, Equitem alter creavit:
Bis itaque Eques Ruteriades fuit,
tam nominis titulô,
quàm virtutis generoſitate:
Sicut in unô Angelô geminum Angelum,
ſic in unô Ruterô Ruterum geminum
& timerent hoſtes, & populares colerent.
Reges ſibi devinxerat

vel

vel comitate, vel ferrô.
Herculi Atlas, imperatori imperator,
archithalaſſo thalaſſiarchus,
Angelus Michaëli, patri filius
ſuccollando ſuccenturiatus eſt:
Sic Dardanius Æneas Julo ſuo,
adoleſcenti filio,
naumachiis ordinandis,
præmoderando præludebat.
Eboracenum adortus Ducem,
adversô pectore plagam admiſit,
ex verô, docens,
vulneri Angelos mortales immortali patêre.
In Rupertum Principem,
inter hoſtes fumeoſque globos repertum,
repentè irrupit;
Rupertum ad rupes ſuas,
Britannos portus fugavit.
Sub auſpiciis paternis
pugnax, & victorioſus,
ut Angelum diceres eſſe Michaëlem.
Smyrnenſem claſſem,
Orientis gazis onuſtam,
per ineluctabiles procellas,
medioſque hoſtes eluctatus,
prænubilô turbine, Angeli vehiculô,
cæleſtique manu præſeptus,
in aviam longè Bataviam,
patriam ſuam, devexit.
Prætoriâ à ſuis claſſibus machinâ,
Oceani irâ, divulsâ,
tres bellicas Francorum furias
perſolus victor propulſavit.
Jactat etiamnum phalangas Angelicas,
Caſtrorenatô perdomitô, Catalaunia.

Ad paternas adoreas, grandiore passu,
veliferis malis, quasi levioribus alis,
laureatus Angelus evolabat.
Subarchithalassus Bataviæ,
& Occidentalis Frisiæ creatus est.
Ad Schonefeldiam
(vidi ego furentem Angelum)
eô fusos Pardos ardore persequebatur,
ut, Angelô suô perditô, Michaël exclamaret:
Quò volat inter fumosos tormentorum globos
Angelus meus?
Num in Orco novô rogos focô suô fovet?
Temperabat præfervidas illas furias
in Angelô moderatus Michaël,
& ad Gallos amandabat.
Inter præliandum, dux esto suus:
Si effervescat,
iræ primum, deinde hosti succumbit.
Imperabat sibi Michaël, & victoriæ.
Tandem differenabat,
perambulante per pacatas undas pace,
dissipatâ belli tempestate.
Tunc imperium maris summum
Ruteriano sceptro relictum est;
tunc coronatis laureâ navibus,
felicibusque avibus,
Michaël, & Angelus
uterque in patriam revolavit.
Sed, eheu!
suus orienti in occidente Soli
radius obnubilatur,
coronæ Belgicæ pyropus impallet,
pupilla Angeli pacis extinguitur.
Illæ balistæ bellicæ,
o pugnax Belga, Rutere,

tibi fumabant, tibi ardebant,
tibi detonabant, tibi fulminabant;
ſed iratam audaciam ſuam oblita,
per ignaviam obmuteſcunt:
ora tormentorum flammea,
terrores loquentia, obrigent.
mortalem immortalis Angeli vitam
natura abſtulit:
tam ſolida columna,
libertatem Belgicam fundatura,
ſubruitur.
Orientis florentiſque caudicis
egerminans ſurculus,
in ramoſas famoſaſque frondes revireſcebat;
ſed radices præproperas,
altaſque in terram egerat,
repentinæ mortis aviditate exſtirpatas.
Arridebat Europæ Oculis ille precox flos,
exſpectabaturque fructus;
ecce caducus languet;
Et cum Angelico flore, laurorum ſpes tota exaruit.
Peregrinus in terris Angelus cæleſtem patriam aſpirabat:
ſequebatur equitem eques, Ruterum Ruterus,
Filius Patrem, Michaelem Angelus,
Heroo paſſu, præcoce fato.
Peſſimis pejores mortuum, optimis meliores
vivum deſiderarunt.
Debueras, Angele mi, aut numquam naſci,
aut numquam mori:
non eſt rei amiſſæ mæror,
ubi non fuit poſſeſſæ delicium.
Vixit patriæ, patriæ mortuus,
florido vitæ, mortiſque connubio cælebs Angelus.
Quietem ſibi, mœrorem ſuis,
memoriam Belgis immemorabilem reliquit;
letho

letho præventus non læto,
& Bataviæ ſuæ non indefleto.
Ne igitur, viator, quere,
quâ morte exſtingui potuerit Angelus;
immortales ſunt omnes Angeli, vivunt:
Angelorum collega in collegium cælitum evocatus eſt.
In Cæli empyreo, triumphalis pyra, cum pyramide,
piratarum domitori exſtruenda eſt.
Sed ſubvereor,
ne ad laudes ſuas niveus erubeſcat cinis:
bona igitur Angeli pace, tacebo;
At tenereſcent cum populis duriores,
purioreſque ſcopuli, marmora;
quæ mecum moerore tacito, parenti Patriæ,
Angelo, pacis filio parentabunt. (nit,
Hanc urnam, lacrymarum illecebram, ſanctæ pietati po-
qui avunculo ſuo Batavo, & avo, hoc ævo,
ſuperat, Cornelius,
Guzanus ſanæ encyclopædiæ dictaturam tenet:
Themidis antiſtes, juſtitiæ, quæ pingitur cæca,
oculos aperit.
Eruderat penitioris naturæ ſacraria,
eruditus urinator;
Cujus gemmas, quas in lucem abditas eruit,
noſſe meruit,
prænitida, ipſe Cornelius, aviti ſtemmatis Gemma.
Cariſſimus Ibero Regi, clariſſimus Sanguine Floſculus
Ruteriano caudici inſertus effloreſcit.
In faſtigio, ſine faſtu,
In dignitate nihil dignitatis ambit.
Gentilitia ſcuti Lilia,
Witianæ mentis colores ſignant,
virtutis dives, olorini candoris nives,
ex Pandoræ pyxide depromſit,
quo pigmento cor melius Cornelius expingeret.

In Belgicis viridariis assimilia lilia
non florent:
Odorata floris anima
flagranter spirat exempli boni fragrantiam.
Pietatem, inardescentem animæ lampadem
Olivo charitatis fovet;
cujus religio adeo sancta est,
ut prope adoretur.
Conciliandæ tam studiosus pacis,
quam Ruterus avus belli dissipandi.
Neptunus centurionem patrem, cum filio,
avumque voravit;
Persolus superat, è tot ac tantis heroibus.
Cornelius,
Ruterianæ prolis unicæ unicum corculum,
Matronali viduæ, identidem lugenti,
solatio victurus.
Vive, ô, Charitum gratiis, suaviter vive,
& in divinis oculis,
Corneliæque Matris osculis sero morere!
Vive (ex medullis voveo) patriæ plurimum,
tibi gloriosius,
Eruditioni copiosè, religioni constanter,
affluenter famæ,
Amstelædamo feliciter, Belgarum spei diutissimè,
cælo perennè:
Donec tuo te natura lapide,
immortalis vitæ magnete,
donet,
Avunculo tuo, Sociabili Angelo contumulatum:
resurges è sepulcrali lapide mortuus,
& animatus,
redivivus, perfectus, immortalis cinis:
Christum, angularem lapidem,
adeptus.

HEROUM

HEROUM
ANGELI DE RUITER,
MICHAELIS FILII,

Archithalaffi, Baronis de RUITER, Equitis &c.

ANgelus eft, niveæ virtutis imago, fepultus;
Marmore candidior, marmore dignus erat:
Imperiô classes, quæ fulcant marmora, rexit
Angelus, & vexit non Michaële minor.
Martia naumachiæ miracula muta loquuntur;
Angele, quæ prohibent, ut moriare, mori:
Fulmen eras, armifque, & claffe, virifque tonabas:
Fulminibus claffes fuccubuere tuis:
Marte triumphabas Gallum, dominumque Britannum
Oceani: puppes vertit uterque fuas.
Te duce, fmyrnææ patriam petiere carinæ;
Septus eras nebulis, hofte tenente fretum.
Magna fequebaris tanti veftigia patris;
Dum tua, quæ patris bella fuêre, facis:
Magnanimofque, gradu fpatiofa, audacia paffus
Impulit; & calcar gloria patris erat:
Prælia quot movit, meruiffe tot ille triumphos,
Et lauros voluit, te comitante, pater:
Patris erat pugnax, & inexpugnabile pectus;
Vixiffes, poteras dux fuperaffe patrem.
Te patriæ violenta rapit mors, præcoce fatô;
Invida fortunæ, militiæque tuæ:
Erravit cum te petiit mors ferrea telô:
Immortale caput, quod peteretur, erat:
Immortalis erat factis, & nomine victor,
Angelus; & didicit, fe quoque poffe mori:

An-

Angelus ut vixit, ſic mortuus Angelus ille:
  Vivere ſic virtus vellet, & ipſa mori:
Si lacrymas noſſet, fleret tua funera virtus;
  Perdidit hæc oculos, te moriente, ſuos.
His vellet lacrymis, ſi poſſet, mortua fleri
  Gloria, ſi poſſet gloria tota mori.
Angele mortalis, lacrymis tua buſta rigamus;
  Corneli, ante alios, quod lacrymeris habes:
Te dilexit avus, parili dilexit amore
  Angelus: in lacrymas quàm citò verſus amor:
Pugnaces animas patriæ objecêre ſaluti,
  Hauſtus aquis frater cum patre, cæſus avus:
Funera multa doles, ſunt funera vena dolorum,
  Et cumulat luctus patria moeſta tuos.
Corneli, lacrymas deple: tot funera vivunt;
  Inter & heroas, qui dominentur, erunt:
Mandat avus, matris lacrymas ſolêre gementis:
  In ſua, quæ meruit, gaudia turtur eat:
Læta canat patrias, turtur, Cornelia laudes:
  Sunt ſua turturibus gaudia, quando gemunt.
Angelus interea, poſt funera, buſta meretur;
  Buſta Ducis ſunto carmine culta ſuô:
Per campos equitas æquos, Rutere, marinos:
  Troianô claſſis lignea major equô eſt.

In Natalem
GULIELMI III.
Magnæ Britanniæ, Scotiæ, & Franciæ REGIS, MARCHIONIS *Veriæ &c.*

Genethliacon.

Tolle jubas, redivive leo: genitore leone
Naſcitur Auriacus ſanguis leo: colla, jubæque
Virtutis ſpecimen ſignant, armique, torique
Magna leoninæ miracula majeſtatis.
Plus loquitur, quàm forma, furor: mens alta Gradivum,
Lumina Mulciberum ſpirant flammantia; regem
Frontis honos ſpondet, majeſtas imperat ore:
Vox ſonat heroem; dux præcoquus agminis audit:
Hic puer excedit puerum; ſuxiſſe leones
Juro ſuos: tractare crepundia parva pudori eſt;
Bella giganteâ Mavortia fronte minatur;
Virtutis prodit præludia prima ſequacis,
Herculeoſque toros, & non imitabile robur:
Nec major primis Alcides præſilit annis.
Indue belligerum cunis, puer, indue Martem;
Cereaque Heroum molimina combibat ætas;
Præcurrenſque virum pugnax infantia ludat;
Sub prætextatis audacia militet annis.
Te naſcente, ſuos Bellona ſerena rigores
Dedidicit, properans auguſtas viſere cunas,
Formatura virum; inſpirat dea Palladis ignes,
Fulmineos ignes, furiaſque, & ſemina belli;

Effunditque ſuum, geſtamina Martia, cinctum;
Indit & iratæ venis virtutis honores.
Caſſida bellatrix Pallas ſubſternit & haſtam
(Tanta deæ in puerum reverentia) ferrea virgo
Squammigero exceptum gremio, crudo ubere nutrit.
Heroem cum lacte bibit puer: oſcula libat
Formidata deæ; dea torvos reddit amores.
Balthea ſuſpendens humeris ingentia parvis;
Hæc, puer, arma gerent corpuſcula, ſpondet; avita
Arma geres, dextræ Auriacæ ſervabitur enſis:
Promitto nervos, & dignas milite venas:
Dixit, & irarum formoſos afflat honores:
Dux tener infremuit, peſtemque admiſit amicam.
In puero regina minax, & maſculus ardor
Emicet, & vegeto conſtantia regia vultu;
Perſultantque hilares triſti ſub fronte Megæræ.
Exere Bellonam, Martis puer, exere Martem.
Auriacas certant cunas ambire triumphi:
Laurigera advehitur Victoria prævia bigâ,
Tempora victoris, lauro florente, coronat:
Læta triumphali præludit gloria palmæ:
Fama tubis centum heroem reſonantibus ornat;
Atlantemque ſuum, clangoris honore, ſalutat.
Regius à tenero, leo fulmine militat, ungue:
Fulva jubatorum torvum irrubet ira leonum.
Prima heroorum vis tentamenta laborum?
Præfurit ante tubas, & inermi iraſcitur hoſti;
Prædamnanſque moram ætatis puerilis inertem,
Proſilit è cunis, ſigniſque præire ſuperbus,
Provocat abſentes inimicos, lumine torvo;
Brachiaque excutiens, pugnas, tentamina belli,
Proritat: ſunt hæc irritamenta Gradivi.
Prætenerum horrendum ſævire iraſcitur hoſtis;
Prælambitque ſuas, inviſa ſtrage, ruinas.

In-

Invidet arma viris audacia; miles, & infans
Nunc aptat cono criſtas, nunc ferrea tergo
Tegmina; nunc ſceptro, nunc dextera fulgurat enſe:
Regia molitur: prodit ſimulamina pulchri
Viva rudimenti: nam fortes fortia tractant.
Mars tener audaci prælibat imagine Martem;
Æſtuat, & pulchris ſordêre cruoribus ardet:
Sed lento Bellona gradu venit; impiger urget,
Ut volet, & grandi properet dea ferrea paſſu;
Incuſatque moras, & plumbea tempora damnat.
Exere Bellonam, Bellonæ vivida imago.
Excuſſit Bellona metum tua: ſunt tibi cunæ
Area virtutis, bellatoriſque palæſtra.
Te naſcente, horror Francorum regna pererrans
Exululat, quaſſatque altas terroribus aulas;
Gallia turrigerâ vellit de fronte coronas,
Diſcerpitque ſuos, pallentia lilia, flores:
Te timor hoſtis amat; terrore extundis amores
Ferreus; hoc facto, quo ferreus, aureus audis.
Te pavitant claſſes, claſſes multo igne tonantes;
Barbaricæque tremunt, præſagæ funeris, arces.
Te ſtipant aquilæque, triumphaleſque leones.
Formidande infans! fulmen, jaculabile magnis
Numinibus fulmen, tua dextra vibrabit in hoſtem.
Caſtra metu cedent, cui gloria militat. Indos
Plus per te notos vaga fama, mariſque tyrannos
Turbabit: domito ſparges oriente triumphos,
Terroremque tui. Nardenia mœnia pugnax,
Et Bonnæ ſcandes: Graviæ deſixa revelles
Lilia Francorum: Francorum cæde Seneffa,
Hannoniæque tuo montes certamine ſurgent.
Perrumpenda tuo eſt, Namurci, milite, rupes;
Hæc rupes famoſa, ſupervolitanda leoni eſt.
Admirande infans! tibi Solis imago, coloſſi
Inſtar inaurati, Ludovici machina, gaudens

Bacchari totô Oceanô, classique Britannæ
Nominibus quinquaginta insultare superbis,
Debellanda mari est, & contumulanda profundo:
Æquora pallescent fulvo radiosa metallo.
Mergitur occiduus Sol (non est fabula) in undis.
Victor, io, dominare mari, terrâque triumpha!
Ter centum figes hostilia signa columnis:
Cuncta expugnabis, quæ cinges, oppida. Lauros
Induces oleis, faciesque silentia bello.
Pascere nascenti, bellator, pascere famâ:
I, cervice altâ, cristâque cruore comante.
 Pax venit arridens, quæ cunas ducere gaudet.
Flet puer, & fletus inter micat ira leonis;
Seque, dolore suô, prodit leo: triste gementis
Regius est gemitus; gemitus decuêre leonem.
Plus loquitur muto, quàm verba sonantia, nutu.
Difficilis flevisse leo: vox Martia terret,
Majestasque loquax oculis: rugitibus alta
Supplevit, quæ non potuit depromere, verba.
Non decet in cunis regem rugire leonem;
Emicat in Solem frons hispida; & ira superba
Prosilit; excutiensque jubas, & verbere caudæ
(Hostes non poterat) cunasque aurasque flagellat:
Irrîtat conjuratos; terrendaque quondam,
Jam terret; nondumque hostem, jam provocat hostem;
Vincendumque viri, vincit puerilibus armis.
Ingemit, & Martem suspiria acerba lacessunt.
Cur fles, torve puer? Lacrymæ sunt signa furentis,
Vagitusque truces irarum semina produnt.
Balthea quærit amans, & balthea avita negari
Grande fremit: rapit hastile, & thoracas ahenos;
Impatiensque tori, & cunabula dedignatus,
Verberat aurarumque animas, cunasque lacertis;
Alcidesque suos quærit, quos comprimat, angues.
Voce

Voce petit ferrum non blandâ ferreus infans;
Luxuriare jubis, & fulvis pellibus ardet:
Inſpirat vitam lituis, & tympana pulſat,
Applauditque ſono, fervetque in pectore ſanguis:
Amplexuſque haſtas, & ſigna volantia, & enſes,
Brachiaque attollens, vincendos provocat hoſtes.
Ore vomit ſpumante minas; ſegmentaque & oſtrum;
Faſciolaſque ſuas, quas credidit eſſe catenas,
Diſſipat, & bellum cunis meditatus ab ipſis,
Arma, arma ingeminat; figitque in caſſida vultum,
Et volvit pugnas, & pugnis præcoquit iras:
Admordet pictos diris laniatibus hoſtes.
Hinnitu perſultat equi; dum tympana pulſant,
Dum litui fremuere, animoſior exſilit infans;
Non tormenta levem rumpunt, non claſſica ſomnum;
Baliſtarum inter metuenda tonitrua dormit;
Conciliant fragor ipſe, & murmura rauca quietem.
Ludit amor, pugnaſque ſuas furor exprimit infans.
Horrida te recreant dux oblectamina. Crudâ
Paſcitur, & triſti gaudet virtute voluptas.
Parce minis, metuende puer; properabis in annos;
In juvenem præcox eat impetus; ibis in hoſtem;
Bella ſeres, & Marte metes, victore, triumphos;
Totus avus, nec patre minor, par omnibus unus,
Exſpires atavos Batavos, imitamine laudum.
Qui modò vagitu, implebis dux plauſibus aulas:
Regales animos, dignoſque tonante vigores
Imbibe; barbaries inamabilis ora ſerenet;
Formoſuſque rigor turbato militet ore:
Ludere cum torvis aſſueſce leonibus audax;
Aggrediêre viris metuenda heroibus heros:
Regna triumphabis (veniat tibi ſanguis, & ætas)
Antevolabis avos, famâ poſt terga relictâ.
Fallor? an alta ſuas pandat tibi regia valvas?
Mulciber Ætnæis Steropen, Brontemque caminis

Evocat, Auriaco ſolium procudere ſudat.
Quis ſcit, an æquorei Regis tibi fulgeat oſtrum?
Sceptra Britanna geres, Franco obluctante, coronamque;
Exere purpureos auguſtæ frontis honores,
Exere miranti, regum puer inclyte, Mundo.
Regna Britanna tuo nutu moderabere, Belga.
O faciles veniant in regia vota favores!
Et, voveo, Princeps ut principe regnet in aulâ:
Exſulet impietas, ſolio depulſa Britanno:
Enſe ſuo pereat, qui te cupit enſe perire:
Ferrea fata fluant hoſti, fata aurea Belgis.
Lilia Franca Roſam, tibi debita Lilia quondam,
Agnoſcent labris reginam prona repandis.
Luſibus aſſuetos, victis Delphinas in undis,
Liliaque, & pleno piſcabere gurgite ſceptra.
Aſſuetumque dolo virtus tua fallet Ulyſſem.
Exere pacalem, victor puer, exere frontem.
Lacte nitent fontes; ſtant rivi nectare, campi
Melle; reguſtato flumen tardatur olivo.
Luxurioſa Ceres, gremio gravidata tumente,
Ditat inundantes, cumulatis frugibus, annos;
Silveſcenſque comis, fit ſaltus quælibet arbos.
Exere ridentem (rident ubi ſingula) frontem.
Aurea prægemmans Pomona repaſtinat arva;
Præflorent pingues, inaratâ meſſe, manipli,
In meſſem extundunt ſegetes, ſine ſemine, glebæ;
Turget inauratus ſaturatis Pampinus uvis;
Spirat odoratos florum regina vapores;
Laurus Hyperboreis inſultat nata pruinis;
Ambroſiam nubes, manantes nectare rores
Præſudant auræ, propinant cinnama ſilvæ.
Exere pacalem, pacis puer, exere frontem.
Redde ſuam populis pacem, pacique ſenectam
Florentem: celebret Saturnia ſæcula Mundus.

Bel-

Belga ſuam debet, liber tibi Belga ſalutem,
Marte ſerenato: fert Belgica pacis olivam:
Liber, & aſſerto decurret flumine Rhenus:
Moſa catenatus, quæ mordet vincula Moſa,
Conteret; effractis ſpumabit, ùt antè, lupatis;
Cornibus exertis Vahalis feret oſcula ripis;
Iſala, ſanguineos piger abluet Iſala fontes.
Belgarum Nympham, captam, & ſine milite Nympham,
Exhauſtam bellis, & fata ſuprema ferentem,
Servitio (ò pietas!) in honoro, & compede ſolves.
Batavicæ plauſu ripæ, conchaque ſonabunt,
Nereides concha; Tritonum turba, canorâ
Voce, fluentiionis recreabunt luſibus æquor;
Quæ tibi ſerta ferent, rubicunda cora..., ſparſo
Litore lecta, & de baccis tibi nomina fingent:
Victor erit læto Nymphis Guilelmus in ore,
Quo vocat emeritum bello mare, terra quieſcit.
Te duce, diſcerpet Ludovici tympana Friſo:
Franca coronabunt tibi, Gelria, lilia frontem;
Lilia tu Francis, avulſo flore, remittes.
Exere laurigeram, victor puer, exere frontem.
Marte triumphatô, latè dominabere Mundo,
Heroum regale genus, ſtirps aurea truncum
Tranſcendes; famam æquabis bellator avitam,
Præcerpens palmas, palmarum acceſſibus. Aude,
Cuncta tibi aſpirant, fluctu Thetis, Æolus auris,
Armaque, ſucceſſuſque, coronatique triumphi.
Ardua ſuccedant conamina: Martia præſtes.
Auriaci vaſtas properent exempla per aulas:
Tot puero vigilent oculi, quot ſidera fulgent;
Brachia tot pugnent, quot dux armabit in hoſtem;
Pectora tot ſervent puerum, quot Belgica nutrit.
Occidat ipſe ſuo regalis proditor enſe,

Corda Britannorum Gulielmum ſingula regem
Ingeminant; pluresque ferunt, quàm verba, coronas.
Annue regali populo, puer, annue fronte.
Vive, age, qui bellum tenerô meditaris ab ungue;
Sic pacem Alcides lacerô mediteris ab angue;
Et promiſſa tibi, ſed ſerò, ſidera ſcandas.

GUILIELMO AURIACO,

Anagramma :

VIVAM GLORIA COELI.

Osculum Honoris, & Gloriæ,

Hoc eſt,

Connubium Sereniſſimi, Potentiſſimique,

JOHANNIS GEORGII IV.

S. R. I. ELECTORIS,

DUCIS SAXONIÆ, &c. &c. &c.

SPONSI,

& Sereniſſimæ Celſiſſimæque Principis,

ELEONORÆ, ERTMUDÆ, ALOYSIÆ,

E DUCIBUS SAXONIÆ EYSENACH, &c. &c. &c.

SPONSÆ.

EPISTOLA PROSPHONETICA.

Circumtonat magni Hymenæi Echo Europam universam, linguæque Saxonum in solemnes plausibilesque gratulationes exsiliunt: non igitur molestè, sed modestè, Serenitas Vestra, amœnas Camœnas meas excipiet, conspirantibus omnium votis animisque, pulcherrimo veluti conjugio, copulatas. Duxisti, Dux maxime, Principem, famâ augustiorem, homine majorem; viraginem tam nobilem, quàm nubilem; sed sine nubilis serenam; in qua hospitantur Gratiæ, Charites blandiuntur. In sanctissimæ Nymphæ medullis, descripta legitur norma probitatis, forma integritatis, gemma venustatis, stemma vetustatis omnis. Eleonora homine humilior, generositate homine major, utraque maxima; in fastigio sine fastu, altissima humiliore Dei reverentiâ; ignorat nihil, nisi suam magnitudinem. Indole adeò pia, ut indoleat, siquis pietatem, pretiosiorem mentis gemmam, non redoleat. Ex sidereis oculorum desideriis, tersissimis quasi speculis, pietas, altera hominis anima, suavissimè renidet. Tota mellea est Ertmuda, animulâ cycneâ candidior, blandior columbinâ, pavoninâ gloriosior: charitate egregia, liberalitate regia, fide religiosa, tenax secreti, ingenuitate ingenii, & exemplo vitæ inimitabilis: se ad omnium mores fingens sinceritatis cultu, fingere nescia; nisi se Sponso suo, Deoque dignissimam: qui ergo pupillam Germaniæ nescit, nihil perspeculatus est, tametsi orbes perlustraverit; supra speciem pretiosam, supra pretium speciosam, supra jactantiam invidendam (non adulabor: dico, quod sentio; dicenti acclamat Teutonia universa) facie tam formosa, quam famosa animi perillustris face; quæ decôrum ipsum stupore devenustet, elegantias perblandas violet. Aloysiam nemo vidit, qui non desideravit; nemo audivit,

qui

qui non perfectissimè amavit. Qui principem hanc animam, amore emedullato, non percoluit, in ejus corde tota mortua est pietas. In fronte sedet nitela Solis, animô castus nivis. Hanc principes omnes suam voluerunt; sed Saxoniæ Caput augustum animari tam grandi debebat mente, majore non poterat, cum sit optimis melior; omnes tamen vult esse seipsâ meliores. Virtutes inter se certatim omnes rixatæ sunt, ut honoræ cor Eleonoræ præoccuparent. Virtutum fragrantia hortum in ipsâ Principe sibi fecit, florum paradisum, terrarum cœlum. Regio hoc virtutum choro stipata, merebatur Venus Marti suo maritari; sed meritis suis sapientissima pientissimaque Nympha modestissimè irasci visa est, cùm ad augustos OctoViri maximi Hymenæos duceretur. Terra cælum mereretur dici, si plures Aloysias haberet: nescio enim an similem hominem, post annos mille, terra paritura sit. Sic Minerva suo Apollini, Jovi nuberet Venus.

In hujus Jovis Saxonici ore ridet Venus, Mars fremit: ad cujus aspectum, Borbonium fulmen friget. Amorum tœdæ, armorum tœdia non parient: de maritali toro, Dux, desilies, ut Martiales francorum toros subigas; trucesque Thraces, externos æternosque hostes, unà cum Gallorum levitate, gravitate morum armorumque castiges. Aquila supervolabis famam, ac Lunam illunem retrogradamque redditurus, Solem hirquo vultuosus obtuebere. Veritatem, perraram in terris, & felicem in aulis Phœnicem, in pectoris solio éducas. Pietas veterana familiam ducit Principem. Legum virginitatem sine canis servas, inter Aquilas Phœnix, inter Catones Cato cultissimus consultissimusque, fundis consiliorum oracula, ut gravissima procerum capita suam canitiem increpuerint. Emicuisti, & eminuisti, Elector potentissime, supra virtutem robustus, supra invidiam felix, supra æmulationem

ſationem admirandus, hâc ætate ferreâ, inter Europæos lupos, ovis aurea. Dignior ſuper Obeliſcos ſtare, qui vix exercitum, cum patre, in Solem ac pulverem eduxeras, & omnium populorum animos expugnaveras: dignior in eburneis curulibus, cum victore, Saxone, triumphare, qui glorioſius in omnium animis triumphas. Faciendo ac patiendo perardua, totam animo complexus, virtutum omnium maximam, magnanimitatem, labores Herculis Pellæi exæquabis. In hoc timendus, quod neminem times inimicum, niſi Deum; & hoc viri, hoc germani Saxonis eſt; cui nemo hoſtis, niſi fidei; nemo amicus, niſi Dei; nemo diſplicet, niſi cui anima malè olet. Virtutes in Te omnes principes finxiſti. Inſpice, ô Teutonia, ſpeculum tuum, animam Principum publicam, Georgium; cujus animus integritate morum gemmeus, caput ſoliditate virtutis adamantinum, oculi modeſtiæ verecundiâ corallini, lingua candore veritatis eburnea, humeri ferendis bellis marmorei; cor charitatis pretio aureum, manus liberalitate argenteæ, pectus adverſus impietatem ferreum, pedes ad iracundiam plumbei, oſſa laboribus ærea, totum corpus tolerantiæ conſtantiâ metallicum. Vive igitur, Dux sereniſſime, Deo, Cæſari, populo, Tibi; & qui laudari ſatis pro meritis non potes, lauderis quàm diutiſſimè: vive adamantinâ ſæculorum omnium memoriâ; cujus vita numquam juvenis, mores ſemper ſenes, æſtimatio numquam in aurorâ, beneficentia ſemper in meridie, magnitudo mentis numquam in occaſu, vigor animi numquam in hieme, Religio ſemper in Vere, in æſtate ſemper charitas, prudentiæ ratio ac moderatio ſemper in Autumno. Vive Cæſari ſupra Pylades omnes, & Oreſtes fidus: vive tempori multum, Sponſæ diu, patriæ numquam ſatis, meritis abundè, Deo ſemper, æternitati immortaliter. Vive in omnium cordibus, quia

cor

cor omnium es: vive in egentium gentium medullis; quia per Te vivunt: vive pietate magis, quam ætate, virtutum & pacis canitiem: vivat denique uterque Princeps in mutuis oculis & osculis; & Hymenæus (voveo) divini mellificii spem primam, liberorum apes producat, in augustissimi solii apicem evolaturas.

Principes, Sponsi Serenissimi,

Observantiâ maximâ, cultu non minimô, minimus servus, cliens, & subditus vester,

JANUS BISCOPIDES.

EPI-

EPITHALAMIUM.

JUnge maritales bigas Amor: indue myrto
Tempora: Saxonios celebrat Cytheræa triumphos:
Dux præcedit Hymen: coëunt in fœdus amantes:
Occurrunt oculi juvenum, cupidæque puellæ
In Sponſis errant, vivitque ſtuporibus error.
Fallor? honoratos, Paphiâ cum matre, Cupido,
Nubile par, Sponſos Hymenæas ducit ad aras:
Talis Olympiacas haſtata Minerva per arces
Ingreditur, totaque Dea perfunditur aula:
Sic pompæ faſtus, divinaque gloria ſplendent,
Quando coronandam æterno diademate Nympham
Jupiter inducit: cæleſtia ſceptra rotanda,
Dos datur, & cæli & mundi globus: illa ſuperbo
Ex Elephante ſedens ſolio, exſpatiatur Olympo;
Invehitur protracta ſuis pavonibus; ardet
Amplexus libare ſui Jovis. Ipſe Deûm rex
Fulmina dedidicit, formidandumque tonantem;
Nec jam ſævus, Amor totus, meditatur amores:
Conſecrat amplexus, & baſia purgat amantum;
Et Venerem laudans, nataſque Cupidine flammas,
Pœnitet eſſe Jovem, qui fulmina ſpargat & iras;
De Jove gaudet Amor fieri, dicique Cupido.
Pompa venit: Sponſum denſo agmine ſtipat avita
Nobilitas, Chariteſque, & Gratia multa coronant:
Cui blandus, nec mutus Hymen ſub corde renidet;
Quem candor, rectumque, & majeſtatis honeſtas
Commendant, magnoque ſuperbior Hercule virtus.
Aſtra parem genuiſſe negant. Molîtur, in alta,
Multa animos natura; creat Te, clare Georgi,
Imperio Atlantem, & moturum bella Gradivum.
Cor pietas, animum candor, ſapientia vitam

Pérpolit, & mores reverentia pacis honeſtat.
Reginam potuit Nympham mens alta mereri.
Hunc videat Phœbe (Phœbe videt omnia) amabit.
Te propter, Daphne contemnet Apollinis ulnas;
Non Europa Jovem, non Cypris amabit Adonin:
Nec Lunæ, Endymion (ſi te videt illa) placebis:
Laodamia ſinum tibi, Proteſilaë, negaret:
Amphitryoniadi ſua Deianira petenti
Oſcula ſubtraheret; fugeret Briſeis Achillem.
Ilia negligeret Martem; Tibi Delia Phœbum,
Et Tibi deſereret ſolium Saturnia eburnum.
Sponſa Deam prodit, quam per freta mota natator
Quærat Abydenus, rapiatque Idæus adulter.
Fronte ſedent Veneres: format prudentia matrem,
Nobilitas claram, doctam ſapientia, ſanctam
Religio, probitas dulcem, conſtantia fortem.
Alta venuſtarum regina, ſuperba triumphat
Virgineos matrona choros. Non cultior Hebe
Exhilarat cæleſte ſacrum, cum dulce tonanti
Nectar, & Ambroſios fontes formoſa miniſtrat:
Sed neque talis erat, formâ, Phaëtontia mater:
Te viſam arderet Phœbus, radioſus amator:
Te viſâ Alcides teneresceret; ille per Orcum
Quæreret, & raptam toto ſequeretur Averno;
Monſtra Tuo, Stygiumque canem frenaret amori.
Aſterius Tua colla petit; dat ſponte lacertos
Hippolytus, neque Bellerophon Tibi ſubtrahit ulnas.
Tempore ſi priſco nata Eleonora fuiſſes;
Andromachen Hector; Phœdram, ſua gaudia, Theſeus,
Æmonideſque Thetin fugeret, Galluſque Lycorin:
Dirus amor Paridis damnaret Pellicis ignes:
Oſcula Penelopes averſaretur Ulyſſes.
Mille Deas ſuperas, Jovis una mereris amores,

Gem-

Gemma pudicitiæ, magnetica gemma virorum.
Progredere, & cultos pretiosæ frontis honores,
Spectandos populis, attolle, Aloysia: vincis
Augustas forma matres, & densa puellarum ——
—— Agmina: in amplexus illabere fœta marito.
Fœdera Vulcanus thalami sociata renodat
Nexibus æternis, adamantina vincula fingens.
Aspirat fortuna, parem genuisse laborat,
Et (quod malit amor) patri virtute priorem.
Publica Olympicolæ testantur gaudia: ludit
Mulciber ignicrepis, colludit & ignibus Hymen.
Dresdeniæ Dryades pudet, & latuisse Napæas;
Deseruère Albim, gens deseruère Visurgim
Nereidum, approperans, testis perculta corymbis;
Deseruère suos Nymphæ, gens roscida, fontes;
Luxuriantque choro, madidantque in murice cinctus:
Ter caput irrorant lymphâ, tinguntque liquore.
Concha fluenticolas recreat, Tritone canente:
Glaucis vectus equis, glauco Neptunus amictu,
Crine fluit madido, viridans caput alga coronat,
Cærulei turget gestamine dextera sceptri,
Cum consorte tori, musco frondente recincta,
Juncorumque trahens fluviale paludamentum,
Concelebrat gelido calidos sub flumine amores:
Omnia cum gaudent, celet sua gaudia Sponsus?
Hesper, Hymenque favent: nox alta cubilia Sponsi
Ingressura, Tuo gremium diffundit amori.
Nympha virum, thalamumque suum petat, aurea Nympha.
Connubii fructum cælum, sacra pignora, spondet.

Vaticinatur Sponso Poëta felicitatem armorum, ex parentis optimi maximi virtute, in Victoriâ, contra Othomanos, ante Viennam, relatâ, anno 1683.

Rex Thracum, Mahomet, caudæ jactator equinæ,
Bella coronatis Aquilis ciet: ante Viennam,
Imperii dominam, caput orbis, Cæsaris aulam,
Musulmaniadum trahit in certamina mundum,
Succolante Asia, & succenturiantibus Afris.
Ore æratarum balistarum, ignea hiulcant
Mœnia fulminibus: murales ariete crebro
Compages nutant; patet interruptus hiatus.
Turma Janisaridum, Solimania robora, vastæ
Incumbunt labi, cumulantque cadavere vallum:
Ense catenatas crates dissolvere tentant;
Terrificant obluctantem ferroque globisque:
Conquassantque altam, convulsis turribus, aulam
Pulvere Tartareo fœtæ, incensæque cavernæ.
Tartarus interea volat agmine fusus, agrestes
Perpopulatur opes, & sordidat arva ruinis:
Sic nimbis late torrens Borealibus auctus,
Volvitur undisonus cumulus; multoque volutu,
Consurgunt fluctus; ducuntur ab orbibus orbes
Effusi, & flumen de flumine, ab amnibus amnis
Proruit, Oceanum de gurgite gurges adurget:
Accrescunt, exporrecto glomeramine, montes
Immensi; & gyro gyros graviore rotundant:
Sorbentur ripæ, ripas supereminet unda;
Exspatiantur aquæ, spumis salientibus; altos
Victa per arva gradus audax molitur, & agris

Jam

Jam debellatis vis defrenata procellæ
Incubat, exſultans furialibus æſtibus; æſtus
Accumulat ſtrages, & inundat vortice campos:
Tempeſtas animoſa ſalit, fremit unda, bibaci
Ventre vorans ſilvas: Cereris ſternuntur honores:
Terra fugit, Neptunus ovat, monteſque triumphans
Prata rapit, mundum ſpoliat: ſunt omnia pontus.
Pannonios ita graſſatur Scytha prædo, per agros
Illapſus: ferroque lares populatur, & igni:
Non domus indisjecta manet; nec parcitur ipſis
Cælitibus: templa (ô rabies!) ſternuntur & aræ,
Sternuntur ſata læta, laboratumque novale:
Grandinis it vaſto tempeſtas turbida campo:
Arva ruinoſis incurſibus hoſtis inundat:
Ferreus incumbit Cereri, & ruit omnia miles.
Et torpemus adhuc? Raptum ſorbemus inulti
Auſtriadæ? Nec tanti injuria majeſtatis
Cæſareæ eſt? Laceras Aquilas, delubra, Viennam
Bulgare, convellas? Saxo auxiliaribus armis
Advolat, & Cracco, qui Byzantina cecîdit
Caſtra, Jagellonidum ſpumante Boriſthene tabo,
Regnatorem Aſiæ, dominatoremque Scytharum
Impetit, ignivomaſque exſibilat ore Megæras.
Sarmata concurrit, cum bellatore Boruſſo,
Conglomerata ruit Lituania, lecta virûm vis,
Biſaltas frenare capax, cantata triumphis
Moldavicis, Lunamque ſuo devolvere cælo
Conjurata, Hydræque tumentia colla ſecare,
Fræna Paraetoniis ſubjungere tigribus audax.
Auſtriacas Aquilas, & fulmina digna tonante,
Bavare, bellipotens Princeps, in prælia cogis.
Exſpatiantur agris, gens pugnax enſe, Liburni;
Non caput horreſcit galeâ, non pectora ſcuto;
Frons galea eſt, animus murus, ſunt pectora ſcutum.
Dalmatico ſpadice ſedet Dux Muſtapha, in auro

Emicat; Osmanios, prædæ dulcedine, flammat
Grandiloquus; fulvâ radiat frons alta tiarâ;
Et diadematus caput, in fulgente pyropo;
Veste paludatus, gemmis ostroque superbâ;
Laxat adorandum majestas Bulgara fastum:
Casside sublatâ, furias ostentat honestas;
Massagetasque, Scythasque, bipenniferosque Gelonos,
Cumque Canopæis, hortatur ad arma Molossos;
Lunigerumque urget per stridula sibila Martem.
Agmina Teutonii Atlantis, manus Hercule plena,
Emeriti heroes, flos belli, animæque cruentæ
(Nec peperit Bellona pares) stipantur in alas,
Pugnatura Duci, debellatura Dracones,
Musulmanigenas, & Martia fulmina Parthos.
Stant inimicæ acies: Amuratica pectora cælum
Barbarico pulsant clamore; paventia signat
Argumenta sonus. Galeatos perdit in ære
Dux Saxo vultus; loricam squama renodat.
Saxonicæ turmæ, gens sueta incurrere in hostes,
Proculcare acies, ruere agmina, sternere castra,
Aggreditur Thraces: princeps furor ardet, & audet.
Dux tuus, Albi, præit, cui plurima fronte Medusa,
Infundit bellatrices per pila phalangas:
Cristarum silvam facilis vibrat aura comantem:
Vivida Bellonam venarum semina spirant;
Majestas animosa suos facit esse leones;
Exhilarat Martem exemplo, proritat & auro;
Nec mora, congreditur. Per fulmina pulvere mota,
Stipatasque neces, in Achææ cornua Lunæ
Pérfurit; & cuneos, cuneo quatiente, flagellat.
Brachia purpureo sudantia pérmadet imbre:
Antévolans Aquilas, ruit obvia; nemo volantem
(Dum obstantes prætergreditur, stricto ense, maniplos)
Assequitur; signant sed strata cadavera callem:
Namque peremtorum Mundum post terga recalcat.

Ho-

Hoſtibus incubuêre hoſtes, animiſque, probriſque,
Miſſilibuſque globis, longùmque minantibus haſtis:
Conſonuere enſes, oculiſque loquentibus iras,
Procudunt flictûs, Lunamque ad Tartara mittunt.
Obſtinat impreſſûs rabies, ignara repulſûs;
Aſſultûſque urgens, laniatibus aſperat hoſtem.
Vaſta, immane tonans, baliſta effundit hiatum:
Concuſſum obloquitur cælum: furit ignibus aura.
Expavet ad fremitum recrepantis murmuris Afer:
Saltibus exſiliunt Satyri, fugiuntque Napææ;
Cum Faunis Dryades, & plebs timidiſſima, Panes
Per carecta ruunt: Naias, confuſa pavore,
Dicitur ad primos fugitiva recurrere fontes.
Vidi ego turbato properantes agmine ſtrages:
Vidi Othomaniadum volitantia crura per auras;
Vidi equitum, laceris galeis, ſtillante cerebro,
Implexos ſparſim ramis pendêre capillos:
Baltea cæde rubent: igneſcunt pulvere vultus.
Deſuetum exſorbet tellus ſaturata colorem.
Crudeſcit Mavors, qui mortibus arva cruentat:
Caſtra flagellantur. Turgeſcit Muſtapha in iras;
Barbaries, formoſa minis, micat ore nigrante;
Dumque recompoſiti circúmglobat agminis alas,
Effundit laxas, deſperataſque cohortes;
Et Leopoldinas circúmtonat ære catervas;
Pugnat dente; oculos diro fodit ungue; cruores
Vi jacit in vultum; Craccoo lumina obumbrat.
Non tulit hoc Saxo, ruit impiger, impiger enſem
Falcatum, immanem, Scythicum, quem ventilat auris,
Iſmario extorquet; ſilvam barbæ arripit, & vi
Circúmagit pavitantem, & fulvâ involvit arenâ:
Sternitur informis, proſtrato corpore, truncus.
Ilicet, & noſtram pétito hoc, ait, enſe Viennam;
Auſtriacaſque Aquilas, audax, laniare memento:
Dixit, & Odryſio ſcrutatus acinace coſtas,

Ventre furit medio, & ventris transverberat ossa.
Pulvere stant auræ: crassescunt flumina tabo:
Gleba saginatur, nece fermentata Getarum:
Diluvium meditantur agri: sunt omnia sanguis.
Mars sudat, nutatque acies. Densantur, aguntur,
Quassantur cunei: collemque cadentia fingunt
Corpora Bistonidum; squaletque in pulvere pestis.
Defervet feritas; torpensque pavoribus, ira
Defrenata; fuga quærit, non ense, salutem.
Mustapha dilaniat, Mahometica dona, Zebellos,
Hirsutos nivibus, maculæque decôre comantes;
Et trabeam, & multo martes Adamante rigentes:
Et fugit antevolans; sed lumina torva retorquet,
Grande fremens; vanoque minas meditatur hiatu.
Frustra ultor, rabido ore furis, Martemque remugis,
Sanguinolente Draco, & caudâ languente minaris.
Ferrea tempestas balistarum incubat hosti:
Terga fugæ castigat eques, Lunamque cruentat;
Seque horror pavitat, numerosaque funera damnat;
Martis opus Mars ipse stupet: prostrata Scytharum
Agmina ferrato obtritu temerantur equorum:
Ossibus albet humus: sunt omnia mortis imago.
Territa barbaries, sua, mundum, castra relinquit;
Dum fugit, exululat, numquam visura Viennam:
Sic lupus, armenti fulmen, niveique tyrannus
Velleris, armato pavidus pastore fugatur;
Ingrediturque altas, umbrosa cubilia, silvas.
Mustapha linquit equum, & regale paludamentum,
Excutiens pavida totam cervice Viennam.
Præda triumphatos jacet, hoste jacente, per agros,
Bis quinquaginta tormenta metallica, pestes;
Aurumque, argentumque, & corpora vasta, cameli;
Threiciæ pateræ, & baccata monilia, torques:
Pars ave cristatas galeas Phœnice, tiaras,
Umbones, frameas, peltas prædatur, & harpas;
Picta-

Pictaque barbaricis Sultania ſigna Chimeris,
Iſida: pars Epaphum, Bubaſtin, Anubin, Oſirin,
Et fictas clypeis ſphinges, cum gryphibus; adde
Centauros, Arabumque Hydras, & monſtra Draconum.
Tolle, Vienna, caput, combuſtum pulvere, in auras:
Starrenbergiades, laceris de mœnibus exi;
Cæſareo gladium ſolio ſubſterne cruentum:
Cæſar adorandus Lunis ſua ſceptra coronet,
Cæſar, amor cæli, Mars invictiſſimus orbis;
Temporaque infulgens lauro, Capitolia ſcandat;
Et pede profubigat Scythicos victore tyrannos.
Amphitheatra ſonent Lotharingos, atque Badæos.
Aſſurgant, Veterane, tibi, & Caraffa, Coloſſi.
Cum Scherffebergo, pugnax Walæe, triumpha:
Vivite, Bavarici, gens formidanda, leones!
Vivite, Pannonii, gens impigra, vivite famæ!
Dux Schoningus ovat, qui turrigeros elephantos,
Et bullis pluniſque ſuis phalerata, camelorum —
— Agmina victor agit, bigâ ſpectandus eburnâ.
Saxo, leoninis heroibus, inclyte Saxo,
Magnanimas venas, nervoſque in bella miniſtras.
Germanas acies, Craccoo Rege ſequente,
Mars de Marte præis, Leo de radice leonis;
Horriſonas vomis ore Draco ſpumante ruinas;
Et Leopoldinas firmas, virtute, coronas:
Aſpicis, ut volitent Getici ad tua ſigna triumphi?
Læta triumphales lauri de caudice, ramos
Carpit; & è ramis ſertum Victoria nectit
Palmato capiti, lemniſcatamque corollam.
Ille pavor regum, qui mundi regna voravit,
Sub plantis ululat Mahomet, mordetque catenas:
Ille gigantæus, totoque auguſtior orbe,
Detumuit faſtus, Reges regnare profeſſus.
Te victore, ſuos damnat Babylonia Reges,
Deſuevitque minas contemtrix alta Viennæ:

Thracia jam timido lentos crepat ore Gradivos;
Thracia turrigero vellit de vertice Lunas,
Illunes Lunas, crucis admiſſura tropæum.
Capta triumphali, tam ſæva ſuperbia; pompâ,
Inſultanda jacet; collo ſonuere catenæ.
Ilicet, & caudas, Mahomet fabricator, equinas
Terrori oſtenta: tibi cauda fugata flagellum eſt.
At tu, Myrmidonum domitor, ſtirps aurea regum,
Formidande Scythis, bellator Saxo, Georgi,
Peſte tyrannorum exſtinctâ, Mahomete, triumpha:
Exere ſauriferas, Dux belliger, exere criſtas:
Auſpicium pugnæ, aſſultum, impreſſumque dediſti.
Admirande Heros, heroum fulmen, & Atlas
Cæſarei mundi, Dux Herculis Europæi,
Marte tuo (ſed habet partem Craccovia laudum)
Marte triumphatus, debellatuſque Ducum Dux:
Magnificas Aquilas, auguſti fulmina ſceptri.
Profilit è ſolio tibi gloria. Scande curules,
Quos tibi ducit honos, meritis digniſſima merces.
Prona tuis aderit ſignis victoria. Coget
Fauſta ſuam Fortuna rotam tibi currere, Ductor.
Fama tuos, numquam tacitura, loquetur honores.
Vivet, Marte tuo, Germania libera vivet:
Te ſine (nec neſcit) Germania barbara Lunas
Oſmanias, Aquilis pulſis cum Cæſare, ferret:
Numen adoraret, ſine numine, dira Vienna,
Delicium mundi, Europæ regina, Vienna.
Viſtula purpureas, non jam piger, eluit undas;
Nec modò ſanguineo lenteſcit gurgite Dravus;
Fonte retardato, flumen Tibiſcus adurget;
Vincula jam neſcit, neque barbara Savus adorat:
Boſporus, & Tigris, Tanaiſque, & Phaſis, & Hæbrus,
Flumina præcipitata, catenatuſque Scamander,
Imperio, Dux Saxo, tuo, ſine murmure, currunt:
Di-

Diſturbant turrita ſuas geſtamina Lunas
Iſmarus, & Rhodope, cumque Oſſâ, Taurus, & Hæmus;
Aſſurguntque tuis, ſubmiſſo colle, triumphis;
Delibantque tuis, dum tranſis, oſcula plantis.
Inſere Cæſareæ palmas, Dux magne, coronæ.
In gremium volat, ecce, tuum victoria, Cæſar:
Fulminibus poſitis, Jovis armiger, omine fauſto,
Sceptra, decus Thracum, defert, Scythicamque coronam;
Terque ſupervolitat niveis tua tempora pennis.
Mars, age, Teutonidum; Budæ obluctantia franges
Mœnia: Belgradum perrumpes, oſtia Dravi,
Danubii frenum, rapidique repagula Savi:
Vulcano dabis Ezecci miracula pontis.
Pannonii, cum Silvanis, & Boſnia Jano
Succumbent, Leopolde, tuo: tibi Bulgara clauſtra
Proſilient patefacta; ſagittiferique Geloni
Numen adorati ejurant Mahometis ad aras.
Indue lunigeras, victor Leopolde, tiaras.
Martia dextra globum Lunæ gerat; imperet orbi.
Sub ſolio jaceat Mahomet, diſcatque tonantem
Auſtriacum regnare, & non explodere Reges.
At tu, nate Ducum de ſanguine, magne Georgi,
Mars de Marte; patris, Thracum victoris, imago;
Indue belligerum, factis, Dux, indue patrem:
Quem geris ore virum, paribus virtutibus æqua:
Clarior ipſe tuos atavos, imitamine laudum,
Vince: triumphales ſtatuet tibi Saxo Coloſſos:
Antevolabis avos, famâ poſt terga relictâ.

EPITAPHIUM
HELLUONIS.

Vivite, ventres;
ſed prætereat ſobrius;
nihil mihi cum eô negotii eſt.
Ego trium ventrium elephas, eſuriorum pater,
nepotum filius,
abdominis Dominus, Liberi ſervus,
ſervivi accurandæ cuticulæ;
ſed nullis ſatis Bacchanalibus ſatur,
Saturnalia pernox, pervigilque celebravi.
Dum vixi, ſine reſpiratione bibi, ſitivique quâvis horulâ,
bibax piſciculus, madidus anſer.
Menſas ſine menſurâ immenſas, immerſus merô;
lætiores ac lautiores cupedias, cupidiore alvô,
avidiùs, & rapidiùs voravi.
Archimagirus ventripotens, lurconum Hercules,
Phagonum Roſcius,
obbarum ac ollarum Harpyia, ſingula pocula,
gulâ indomitâ, degulavi;
lucelli decoctor, morti nihil ſuperfluitatis,
niſi urnas ſiccas, & oſſa,
meique multivoris vermibus deſiderium relîqui.
Æquè prodigus, & avarus defæcati, delicatique Lyæi,
in Lycæô Bacchicô,
aptiſſimas, apertiſſimaſque páteras,
è lagenis, plenis venis, affundebam:
& ne vinô cumulatô irrigarem tumulum,
hôc in non jejunô ventriculô meô, non ſobriè,
ſæpè ſepelivi.
Comeſſatorum comes, gulonúm & epulonúm cóllega,
unam mihi, dum exlex vixi, ſtatueram legem,
ſine lege vivere, bibere ſine modô.

Cya-

Cyathiſſabam pancraticè, & ventrium omnium hoſtem,
ſitim debellavi,
robuſtô muſtô.
Potitando exhauriebam flumina,
exgurgitabam Oceanos vomitando,
ſemper perliberalis Liberi pullus,
ſive biberem, ſive ſuppellectilem ſtomachi egererem.
Novus Diogenes ex doliô, Academiâ mea,
non in doliô, vixi.
Genii limpidiſſimi, lepidiſſimique, ingenii liquidiſſimi,
docti, decoctique judicii,
Profeſſor juris, crapulæ diſcipulus,
veteranus Bromii tyrunculus,
ad lampada Apicii, quæ vinum redolebat, ſtudui;
diſputans ad ravim in páteris, ac patinis,
ederâ coronandus:
adſidelâ perpetuâ, uti Veſtalis virgo,
ſervabam ad foculum poculum;
poculorum, & porculorum pontifex maximus,
ſacrificabam hoſtias, calices, Libero non illiberaliter.
per dapem adeptus adipem prægravem;
florem Maſſicum, rorem Bacchicum,
medullam calicum,
indulgenter, ùt ſus, exſuxi;
ſiticuloſumque corculum, ebriolus & ſitiens,
ſitulâ corroborabam.
Permiſcebam cántharum, ac cantum;
ſympóſia cum ſymphoniâ,
non illepidè & tripudians, & titubans:
nam malè ambulant, qui benè bibunt:
& podagroſos ſaltus cient lætificæ Bacchi lacrymulæ.
Bibones perrarò canos ſuos numerant,
niſi caveant à cavea, quæ ſanitatis fundamen excavat:
quia prædivinum vinum, juvenum venenum eſt.
Pronus, & promtus

ad

ad pampinorum ac popinonum obbas, arma mea,
exercitus cauponum, & caponum in aciem
eduxi ebrius,
Perbacchantium antesignanus,
pergræcantium primipilus,
frugiperdarum, bucconum, frontonum coryphæus,
commilitonum vociferantium bombomachides,
digitis decem, quasi tot lanceis, lances oppugnavi,
lancinatis carnibus:
inediam, sitimque, hostes meas, aviditate duce,
expugnavi:
rationem mentis ad deditionem coëgi,
amentiâ præside:
rebellionem in obsessâ ventriculi arce passus,
vappam in mappam eructans,
hesternam crapulam evaporavi;
crebrô ariete, pariete corporis lapsante, strage musteâ.
Bellum in undis exarsit:
in campô siccô, infaustis haustibus, naufragus fui.
Plenis scyphis, ac scaphis, cymbis, ac cymbiis,
in mari Falernô, gurges, navigavi:
ventris onerariam, Bacchicâ suppellectili saburratam,
numquam saturatam,
tamquam sentinam, infervescente comessationum
tempestate, exonerabam:
ita prægravem venti tumore, & humore ventriculum,
ab aquâ intercute obstetrix liberavi.
Jactabam coram urnularum amatorculis,
& adolescentiantium fraterculis,
gnarum esse me, imò gnavum meri in mari
Cæcubô piscatorem.
Eram crapulæ thesis, symposiorum magister,
temulentiæ professor,
juris utriusque, liquidi in primis, ac sicci,
in Athenæo culinarum doctor,

artis

artis bibulæ præses, decoctorum Rector magnificus,
in ebriolorum collegiô, argumentabar stolidè,
non solidè;
olens Liberum, non libros;
sorbillabam, perbibebam, cantitabam, titubabam:
esurionum princeps, rex combibonum,
vitulantium imperator,
parasitorum monarcha, zythô permadens,
& identidem cadens,
strenuè & impigrè parasitabar, comessabar,
helluabar.
Titubantium, ac vitulantium chorâgus,
extra chorum & thorum saltavi,
garriendo, lusitando, pitissando, lasciviendo,
revomendo;
formabam sigmata Græca, accentus circumflexos,
circulos Mathematicos;
tunc, ut præ vinô aquam declinarem,
me subitò erudiit Grammatica;
qui vinum per omnes casus,
& bibo per singula tempora, & modos noram inflectere.
Rhetoricam Sileni callebam ad unguem,
ejusque asellô doctior, bis sapiebam,
juris utriusque candidatus emeritus, & rude donatus,
thyrsum ederaceum gerebam, coronatus botrô.
Diu, noctuque cácabos, trullas,
& cucullos spumantes eviscerayi;
& poculis, & oculis certatim collacrymantibus,
profusis loculis:
oenophora decumana, promulside exuberantía,
proboscide emedullavi;
donec immotis, à suis sedibus, pedibus,
in Bacchidum ædibus,
ex tectô lectôque ad lætum lethum jacens
cucurri.

se-

ſepultus merô, ſomnô, nocte, meróbibus,
& multibibus,
adhuc multùm tumultuabar,
& ſorbilia, & veſca ſtomachoſus depoſcebam:
ſed pro mortuô habêri ebrius à ſobriis ſolet:
nec Bacchi porcis, gemmantis vini margaritæ
objiciendæ,
ſed Cereris epulô reſervandæ.
Peractis feſtis Bacchanalibus, Liberalibus,
Saturnalibus,
exantlatis, ex ſaburrata ventris ſcaphâ, flocibus,
procubui, domum répedans, in oculis fori,
inter luteas roſas ſordidulus porcus,
quievique collutulatus, rhonchiſſans tuba altiùs:
cubile, cui incubabam, erat humus; lectus,
lapides;
cœnum, culcita; pulvis, pulvillus; imber,
plumæ;
vappa, ſtragula; cælum, tentorium.
Hoc, hoc compotorum dormitorium eſt:
iſtic dum quievi irrequietus,
ecce repentè oborta eſt ab oriente,
& occidente meo tempeſtas,
quâ ſuperobrutus, animam vinoſam,
Baccho ſacram,
unà cum ſolemniore vomitu, exhalavi,
navigium meum naufragium in alvi promontoriô
paſſum eſt.
Sic ventrium ſacrificuli,
temulenti, & in multam noctem tumultuati,
& ſomnolenti, vinique vi tumulati vivi,
cadere è cado, caſâ ſuâ, ſolitó caſu,
in obſcœnum cœnum non deſueti,
conduntur in doliô, ebriolorum ſoliô,
Bacchi Mauſoleô.

Ite

Ite rectà in viam vestram, Nepotes,
& temulentiam dediscite:
nam ebrietas est avidior saturitas,
illiberalis profusio,
inamœna hilaritas, sanitatis insania,
mendicitatis vestibulum,
ruina mentis, vivi hominis sepultura:
sobrietas est & sanitatis, & sanctitatis parens;
sed pauculis liberis læta:
temperantia est ebrietatis noverca,
quæ corporis harmoniam, & Mundi symmetriam
ordinat:
intemperantia solemnem, in humanô,
& Mundanô corpore,
musicam confundit:
nam popina propinat pœnam; dolium,
cordolium;
liquor, deliquium; casum & occasum, cadus;
mustum, bustum; poculum, loculum.
Requiescat in siccö, familiæ suæ tempestas.
Valete, ventres.

Testa-

TESTAMENTUM
EBRIOLI MORIENTIS.

Sus vixi: ſine fine, capacia pocula mille,
  Nocte dieque, gulâ ſemper hiante bibi.
Vivere cura fuit Baccho; mihi vivere nulla,
  Cura fuit: captus mente, merôque fui.
Decoxi bona cuncta; & poſt exhauſta Lyæi
  Flumina, adhuc ſitio; nec moritura ſitis:
Sed bibere immenſos hauſtus, & vivere feſſus,
  Ne ſitim, os claudo: venter amice, vale.
Urna ſuprema mihi bibitur, quam, Bacche, propinas:
  Urna relinquenda eſt: urnaque, morſque vocant.
Sed pudor eſt inteſtatum decedere: Bacchi
  Heſterni hæredes, ebria turba, veni:
Ebriolis calices, & pocula ſicca relinquo,
  Et numquam ſaturam, ventre vomente, ſitim.
Vos, Bacchi fratres, pictas has volvite chartas;
  Sunt ſiccæ, ſitiunt immaduiſſe merô.
Crapula, dulce malum, voſque, o mea vina, valete,
  Lætitiæ & ſomni ſemina blanda mei:
Bacche, vale: indulſi tibi, Bacchanalia vivens:
  Finitum feſtum eſt; nec bibiturus eo.
Popotus videor *tototus*; neſcio vocis
  Protutuliſſe ſonum: me mea lingua fugit:
Elinguem pateræ linguam fecêre loquentem:
  Muſta loqui, quamvis ſint quoque muta, docent.
Gaugaudet loloquela mihi præcurrere balba;
  Hæret at in mediô vox *momoleſta* ſonô:
Utere cautelâ (*proproderit*) ebria lingua:
  Ne *loloquare*, cave: te *tatacere* decet.
Verba *probabavi*, *ſermomoneſque* referre;
  Sed mihi præpropera eſt vox, ſiſilére vetat.

De-

Devoveo, capitis peſtem, *Fafalerna* Lyæi
  Muſta; mihi claudunt, ſurripiuntque gulam.
Lalapſum peperère mihi *popocula* crebra,
  Peſpeſtem pedibus, mente natante, ferunt.
Me, mea lingua, audi: rectè vis ire, loquique?
  Ne bibe: *cacaſum* pocula crebra creant.
A caveis caveas: *Babacchus* muſta propinat:
  Si faveat, paveas; Bacchica tigris eris:
Nam podagra, chiragràque, bibax, cerebrôque laboras:
  Sæpè tuus caveas pes peragrare ſolet.
Qui benè ſæpe bibit, malè claudicat: anſeris inſtar,
  Ambulat; offendit, nec pede certus abit.
Non patitur regem, qui ſternit corpora, Bacchus:
  Quem ſi crebro hauris, qui titubabis, eris.
Quid juvat ebriolos leporinam ducere vitam?
  Si lepus ille, vorax porcus, ùt Orcus, olet?
Ore vorant, de more vomunt, & amore Falerni,
  Pingue cadaver alunt, pingue cadaver olent.
Ad fontes, Bacchi montes, ſua gaudia, currunt;
  Sed nolunt claudi nocte redire pedes.
Ebrius ebriolos quærit, pariteſque nepotes:
  Pota ſenem potum ſollicitabit anus:
Rana placet ranæ, paſſer cum paſſere cantat;
  Alloquitur comites garrula pica ſuas:
Luſcus amat luſcum, bubonem bubo ſalutat;
  Anſere cum claudô ſic quoque ſaltat anas.
Vacca præit vaccæ, comitatur aſellus aſellum;
  Cum vitulô vitulus, ſus pigra juncta ſui:
Triſtis amat mœſtos, hilaris gens miſta jocoſis;
  Cum bove bos mugit; cum pare quiſque ſuô.
Non maculas pardus, non mentem ponere ſcevit;
  Non animum, aut villos exuit ipſe lupus:
Et natura ſuos ſervat corrupta colores,
  Tinctaque teſta diu ſpirat odore malô.

Quos juvat ingenii, juvat & concordia morum;
  Se ſtudiis gaudent conſociare ſuis.
Affundit ranis multum, qui muſta bibaci
  Propinat ſtomacho: plus elephante bibit:
Dat canibus paleas, aſinis dura oſſa voranda:
  In ſilvas quercus, in mare portat aquas.
Vis, ut, qui potat, dimittat pocula? Aſellum
  Tondes; Æthiopem fonte lavare paras:
Anguillas capta, de pumice prolice fontem,
  Fontem hauri cribro, ſaxa natare doce:
Ire doce rectà cancros, ſaxumque revolve
  Siſyphium, placa Tantaleamque ſitim:
Olla tenens pravos ægrè dimittit odores;
  Servat homo mores, ebria turba ſuos.
Muſca petit menſas non invitata perunctas;
  Invitò dominò, fercula lauta vorat.
Si venter dapibus, ſi nummis ferveat olla,
  Ingeniò ducunt liberiore diem:
Dum fervent epulæ, fervent dum vina, famemque
  Debellant, famam, fercla aliena, vorant:
Plura vomunt, qui plura bibunt, quæ dicere non
    eſt:
  Ebria amat cantum, nec bene lingua canit.
Teuto bibit tutò, qui verum dicere certat:
  In vinô verum, Teutone teſte, latet:
Proditor arcani, lites creat, agmina ſternit;
  Et pulſò reddit gaudia tuta metu.
Ebria turba furit, Bacchi ſi ſanguis inundat:
  Nam cerebrum vacuum fœta lagena parit.
Sarcina ſunt pateræ multæ: gravis orta procella
  Naufragium, & puppi multa ſaburra vehit.
Pinguis ab Occaſu tempeſtas, pinguis ab ortu
  Imminet; & geminô fluctus ab ore furit.
Dicuntur, qui muſta bibunt, haurire ſalutem;
  Plurima, Bacchô hauſtô, naufraga turba perit:
Nul-

Nulla ſalus Baccho; jejunia ſacra colantur:
  Vivite vos, ventres; nil ego ventris alam.
O monachi, ſtemachi ſunt veſtri dolia Bacchi;
  Vos eſtis peſtis; crapula teſtis erit.
Tertia natali celebrat ſacra nocte ſacerdos;
  Cur calicem novies evacuare juvat?
Imbibit ille novem Muſas, totidemque Meduſas,
  Sacra tribus furiis dum tria nocte facit:
Ter calicem, dum ſacra facit Romana, ſacerdos
  Haurit, & ebriolus tres vorat ore deos:
Prima ſalus Baccho; tibi, blande Cupido, ſecunda eſt,
  Mercurio furi tertia ſacra ſalus.
Sed Deus eſt ſurdus; non vult audire bibaces:
  Vappam animæ pingues (pocula teſtor) olent:
Nocte dieque bibunt, & vivunt, anſeris inſtar:
  An cælum anſeribus, cum ſuibuſque patet?
Feſtivi fratres, ranarum more bibentes;
  Non ſitit ullus aquas, non bibit ullus aquas.
Ebrius hic animam vinô, non ſanguine Bacchus
  Purpuream vomuit; nunc Acheronta bibit:
E Bacchi turbis jacet hic ſub mœnibus urbis,
  Plenus erat fumi, qui requieſcit humi.
Plus æquò, qui plus & equò potare ſolebat,
  Dum cadit, in vacuò conditur ipſe cado.
Sic vacuus curis ego Bacchanalia vixi;
  Humida rana, meri flumine merſa, fui:
Murmurat hinc venter, neque ventris murmura curo;
  Murmurat hinc plenum felle, meròque caput:
Denique nudus opum, cum paupere conjuge, ploro;
  Et quæro loculos (perdita cuncta!) meos:
Sobria menſa, focus nullus, domus indiga rerum eſt;
  Quodque magis torquet, venter inanis hiat.
Crapula, pœna meri, tu crapula, craſtina peſtis,
  Infeſtas cerebrum, dilaniaſque meum.

In gemitus ivisse juvat; gemuisse nepotum est:
  Pro mustô, lacrymas, pocula mœsta, bibo.
Vina gulæ nostræ solatia vana fuerunt:
  Devoveo nostræ noxia vina gulæ.
Naufragus in vinó natat ebrius: haustaque cymba
  In sicco: clavò, mens, rationis, eget.
Qui toties potus jacui per compita fusus,
  Non surrecturus, ventre gravante, cado.
Vixi par porco; sed non tumulabor in Orcò:
  In cavea cineri sicca stat urna meo.
Cantharus, opto, meum fac pendeat ante sepulchrum,
  Fistulaque, & vacuô pocula sicca merô.
Spargite, mando, meum musti liquore cadaver:
  Ossa merum sitiunt arida, ferte merum.
Hôc tumulò tumulus tegitur (subscribite busto)
  Hic sitis, & situs est, qui sibi venter erat.
Fortè volent stulti nomen novisse sepulti;
  Sum dictus Janus, qui bibianus eram.

LAUS

AMSTELÆDAMI.

Adeſte Oculi, ſpeculatores percurioſi,
immenſum in urbe orbem, emenſi admiramini.
Hæc eſt illa oppidorum gemma, aula magnificentiæ,
illuſtramentum ſuperbiæ,
elegantiarum diadema, terrarum cælum,
elaboratæ cælaturæ architectura;
ſupra elegantias inimitabilis,
ſupra amplitudinem ſpatioſa,
ſupra faſtum magnifica, ſupra jactantiam invidenda,
ſupra audaciam inexpugnabilis,
ſupra libertatem ſecura;
mœnibus minax, undis invicta, religioſa templis,
ædificiis perculta,
ſitu amplivaga, Spartana baſilicis, emporiis florida,
mercibus barbara,
nationibus conſtipata, variis una.
Pariſios, Londinum, Antverpiam, Hamburgum,
Venetias, Conſtantinopolim,
principes orbis urbes omnes una continet,
ac ſupervagatur;
gremiò circumplexa ſuo Orientem,
Occidentemque Solem.
Etiamnum ingrandeſcit, & integraſcit indies,
perædificaturque perſectiſſima;
& dum collatatur vaſtitas,
collætatur amœnitatis compoſitura.
Orbis ſphæra eſt;
Belgium annulus orbis aureus,
Belgii Adamas adamatus, Amſtelædamum.
Curiam aſpice, juridicundo conſecratam;
quam qui vidit, Mundum perſpeculatus eſt;
honeſtamentum pompæ inexputabilis,

honoris auguſtale, concinnitatis amphitheatrum.
Hic opulentiæ luxuria,
avaritiei parſimoniam triûmphat.
Hic ſordent Corinthiacæ tabulæ,
Parium marmor evileſcit,
deturget opus Doricum, Thapſicum, Numidicum:
ars tranſcendit artem, famam forma,
ſtuporem ſtupor.
Hic cælum Archimedes ſuum ſolo æquavit,
Belgæ ſidera ſupercalcant.
Incruſtati marmore tholi, picturata laquearia,
penetralium cultura, arcuum ſultura,
marmorata columnataque pilatim ſoliditas,
ignavi ſoli impatientiam patienter laceſſunt.
Hic Myronem mirari deſinas,
Apellem ne appelles quidem nomine.
Audax perpolitaque imaginoſæ ac belluoſæ operoſitatis vivacitas
decôrum Phidiacum devenuſtat,
elegantias perraras deflorat,
Unam inter Veneres venuſtam venerantur omnes,
oppidorum reginam coronatam.
Adeò nunc formoſa, ac famoſa,
quàm antea fumoſa baſilica.
Cupit, quam non capit,
gloria ejus ſatiari aviditas avara.
Certant pari Marte & arte ingenii ſubtilitas,
& ſublimitas ſtructuræ:
Laborat ingenii ingenuitas,
ut liberalitatem polituræ meditetur.
Montes Craſſi aureos, in baſilicarum ærariis eruis:
Cælum diceres aureſcens, argenteiſque aſtris radians,
inter umbras.
Perſia, India, Iaponia, Sina, America,
uterque Mundus, ſibi peregrinus,

Am-

Amſtelædamum, confluxu ſuò, & infundit, & fundat.

Adorat Barbaria potentiam imperioſam inviĉtiſſimæ civitatis,
cujus mœnia ſunt arces; fora regiones,
Obeliſci turres templorum, palatia urbes.
Plateas & rivulorum interluentium concinnitas,
& tiliarum interlucentium opacitas perornant.
Ambitioſi maris ac Martis ſecuram coronat fluminum circum vagorum affluentia;
quam ambit circum ſonans Nereus,
allambitque imperatus, prodigò prodigialiter allapſu;
Neptunum, ac Martem cataphraĉtos refrenant cataraĉtæ,
fluĉtuum exundantium domitrices dicam, an dominatrices?
Totò Oceanô, machinoſis claſſibus imperitat;
exercitus exercitatiſſimos alit ſtipendiis,
Belgii ac belli nervis.
Regna mercibus opulentat,
Mundo ſuò Mundum locuplêtat:
Eviſceratur, ut ſaginet ſingulos; omnibus abundans, vendax emacitas:
ſe depauperat, ut alios felicitet.
Princeps ſocia aureas utriuſque Indiæ Societates, in profundis undis, ſolidavit.
Illa, illa præpotens Societas, Imperatrix Javæ,
Imperatrix Macaſariæ coronata,
Javanos, Macaſares, Ceilonitas, Bantemios, Americanos,
ſuos magis terrore nominis, quam ferrô, ac furore fecit.
Itaque emedullatæ Indiæ indicant,
ac magnificant amplitudinem Amſtelæ:
Prius circumvolantes aves numeraveris,

quam euntes identidem, redeunteſque ad illum naves.
Forum quotidianum,
æternaſque nundinas percelebrat:
Audi vel hoſtile meritiſſimam urbem collaudans
oraculum:
Mundum divitas una civitas.
Flos oppidorum deſpicit vicina & remota,
ſine deſpectu, ac oſtentatione:
humilioribus tenuitatem non improbrat,
alienæ excellentiæ perſtudioſa.
Invidias ſubit magnificas, quas gloria;
ſed eaſdem beneficentia triumphat:
hinc amores invidendos ſibi conciliat.
Promptuarium, γαζοφυλάκιον,
armamentarium Mundi commune,
cui expugnando fatigabitur pugnacitas,
exhauriendo æternitas ſuccumbet.
Expugnat animos ferreos, candore aureæ nundinationis,
Pandoræ ſuæ:
devoraret utrumque orbem,
ſi capiendi libidine tangeretur.
Ardent Reges, procantque Nympham florentiſſimam,
ſine quà audent fruſtra.
Omnes ſuam volunt, quæ perſola omnibus eſt omnia,
ut ſit ſua.
Hoſpitantur in ulnis ejus Gratiæ,
quas hoſpitalitas oſculatur.
Præmioſæ Munificentiæ liberalitatem magnificentia
excipit.
Civitatis, ac civilitatis Politicæ dexteritas libertatem
aſſerit.
Agnus vel Leoni populo Magiſtratus,
legum virginitatem, aurei principatus animam,
ſanctiſſimè ſervat incorruptus.
Hic litat Deo religio, ſecuritate aureâ,

quam tyranni libertatem illiberaliter catenant.
In hoc Athenæo, Minervæ sacrario,
efflorescit artium encyclopædia.
Parnassum suum hoc loci transtulêre Romanæ Musæ,
Choro suo Apollinem geminum & laureatum
præfecerunt,
Divi! quæ lumina! loquuntur volumina.
Sine Amstelædamo,
Languet Francia, nutat Hispania, Brittannia defloratur,
collabascit cum Hafnia Stocholmia, riget Riga,
friget Persia, intabescit India, infelicitatur Sina,
mercatura fumus est, Mundus funus:
Amstelædami ope, ac opibus,
Stat Belgium, floret Europa, Asia collocupletatur,
prosperatur Africa, America fortunatur, orbis vivit.
Opimis, optimisque terrarum ultimarum exuviis
trabeata apricatur.
Urbium diademàta mater,
divitiarum ac deliciarum paradisus;
altrix heroarum animarum,
quæ virtute ferrea auream procudat gloriam.
Militat terrâ marique, lacessita torvitatem induit:
perdomat domesticos, externos, æternosque hostes,
quos invidiosa potentia inimicat.
Truces Thraces, indomitos orbis dominos,
ac percontumaces frangit pacis modestia:
semper facilis, & perpacare diritatatem,
& amicare excandescentiam.
Religioni flagellatæ, & exsulanti pietati,
molliorem ac meliorem patriam,
Viscera sua, redônat.
Citra invidiam audit oppidorum pupilla;
quia supra jactantiæ audaciam,
gloriosius libertatem defensat.
Ite nunc, Quirites, cum perantiquâ Româ;

hic triumphat novitas, & cum novitate vetuſtas,
ac venuſtas omnis:
Jactate amphithearra,
quorum nec ruinoſas parietinas erudero:
Hæc theatris triumphalibus, ſcenicas naumachias,
opera muſica, quotidianos ludos repræſentat.
Extollite Capitolia;
una hæc Curia capaciora capit Capitolia:
oſtentate prodigioſam Obeliſcorum altitudinem,
ſtuporis ſtatuas, Giganteos labores;
quot turrita templa, bellicarumque claſſium malos,
tot Coloſſos, tot Pyramides exertat,
perennaturæ naturæ ac induſtriæ imagines.
Celebrate naumachias Romanas,
ſuis Indias & Americam ſubjugavit.
Romam pudet Romæ,
dum parietinas recidivas interpolat;
Amſtelæque nitelam meditata,
principem humilis deveneratur.
Sed vanus ſim,
qui ſupra famam decantatæ urbis gloriam canam,
quam admirentur omnes, nullæ imitentur.
Unico oraculo oracula claudo omnia:
miraculorum eſt miraculum, urbs urbium,
Amſtelæ architectura.
Hic ædes, ac ſedem figito,
hoſpes peregrine ac domeſtice,
auguſtiorem civitatem non habitabis,
niſi ſupra Lunam,
ubi ſemper diſſerenat,
& vivacis operoſitatis perennitas fundata eſt.

INCENDIUM LONDINENSE,

Pridie idus Septembris, anno. 1666. 2. die Februarii.

Diſpenſat ruinas fatum,
quæ caducam mortalitatem feriunt:
volant incendia, emedullantur urbes,
flagellantur provinciæ, ſonant cum ruinis flagra,
bellorum parricidiis inalbeſcunt campi,
cruentantur maria,
ſaturantur cadaveribus cumulata buſta, laniatâ Europâ:
ſentiunt diritatis flagella miſerabiles populi,
de quorum ſuſpiriis,
ac lacrymis tempeſtates conflantur;
& inter lacrymabiles injurias, communeſque planctus,
tyranni laſciviunt;
neque pium arridentis blandæ pacis oſculum
meditantur,
devoratô, flendos inter luſus, orbe terrarum:
Interea dum hominum monſtra peſtibus ludunt,
conſecrantur ſcelera, & effrenis licentia perſultat;
miſeranda eviſceratur Europa,
calamitoſôque involuta fatô collabaſcit.
Londinum
ſentit fortunam, inter fumeos globos,
ac favillas reſidens,
ſine ſolatiô deſolata; ferrô durô, ac diro flagellata,
ſcintillantibuſque Brontis incudibus ſubſtrata.
Rapidus ventorum turbo perfurit,
Vulcanuſque rabidus perûrit,
atro, imò atroci incendio, urbem orbis clariſſimam.
Momento floret, & ruit; coronatur, & tumulatur,
civi-

civitatum omnium maxima, jam minima metropolis.
Volucris flamma excubantes vigilias præoccupaverat;
jamque ardebat Troja inimico busto,
Troja, securiori fataliter paci indormiens:
Cives sentiebant prius,
quàm videbant ferocientem Mulciberum.
Punctô temporis, cinerum punctum est,
famosissimum emporium;
omnium sæculorum labor, omnium ætatum gloria,
ille architectorum sudor,
illud memoriarum omnium monumentum,
monumentum, inquam, momentum est,
quod penè fuerat perenne.
Exarmando Vulcano Thetidem, cum Pallade,
Nereus exgurgitat;
sed lentescunt Neptuni arma,
violentioribus Ætnæ furiis.
Fallor?
Mille favillarum scintillantium globos,
ac collucentes colles collustro.
Eia, Britanne speculator,
qui depeculatorem ignem vultuosus aspicis,
& tot sudoribus, quot lacrymis permades,
animam agente Londino, civitatum regina matre;
habes áffatim cinerum,
quibus inspersa coma impalleat.
Rideat Romanum bustum, spectator lentus,
hostilis Nero,
tyrannicamque sitim,
pabulô flammarum ac lacrymarum, pascat;
neget pietati lacrymulam, pumice asperior;
ipse aridus avidusque pulvis, ruinarum bibax,
sitit oculorum imbres, Britannorum fontium reliquias,
luctuosi funeris analecta,
tam leniendo rogo, quàm moerori liniendo.
Ecce

Ecce persultant lætius, sed lentius,
inflammata recrepantiaque tabulata;
adfremunt,
adgemuntque Oceano affuso ignei spiritus;
sed undarum animulæ, Cyclopum præda,
in fumos abeunt prófugæ:
exsiliunt exultim flammeæ scintillulæ, anhelantes,
atque exhalantes.
Pertinax ignium ira pervagatur domos,
degrassatur per fana,
per vicos debacchatur, dominatur in palatiis,
absorbet templa, minatur regiæ, involat in navigia,
commurmurante tantum,
neque perdomante fluctûs ignaviâ.
Heu latrocinantem grassatorem, ignem!
Sensit Scotia gliscentem pestem,
quâ afflata est Hibernia,
collacrymantibusque Londinensibus comploraránt.
Dum loquor, tumultuatur Æolus,
& cum Æolò Vulcanus conspirat;
avarumque cælum imbres negat,
ventis cum ignibus colludentibus:
animantur spirantes, anhelæque prunæ,
quæ e tectò transfugæ vicinam supellectilem spoliant
Allambunt luxuriantes igniculi, ambiuntque turres;
eliquant aurum; metalla, ac saxa dilapidant,
duritie nequidquam obloquente.
quis compita computet funerata?
Pons ille memorabilis, furentis Tamisis repagulum,
repentina flammarum inundatione,
penè naufragium passus est.
Templorum gigas, turritus obeliscus, Pauli sacrarium,
quò nihil antiqua Roma vidit invidiosius,
nihil elegantius invidia,
imò ipsa penè elegantia,

in

in pulverem ſuum cognatum revolutum eſt:
cinerum cumulus eſt, ruderum tumulus:
ſaxa ipſa igneæ laſciviæ alimenta fuere:
ruinæ ruinam fecêre, parietinæ pariter periêre:
nihil ſuccedanei incendii gulæ relictum eſt.
Nox unica exhibuit civitatem florentiſſimam,
& civitatis cadaver:
ocyus, quam dixi; velocius, inquam,
illa occubuit:
urbs invidiæ, oppidorum princeps, horulâ unicâ,
nulla eſt.
Ubi baſilica iſta, tam ſpecioſa, quam ſpatioſa?
Ubi tot regnorum inſignia,
antiquitatis majeſtate percolenda?
Ubi vexilla illa, ubi apluſtria,
orbis triumphati ſpolia?
Ubi manubialis naumachiarum pompa,
barbarorum exuviæ?
cineres dicent, muti ruinoſæ calamitatis interpretes.
Lapides ſunt ignium lampades; turres,
fumificæ pyramides.
Eradicatum funditus ærarium,
& tot in eô trium regnorum arcana.
Quære marmoris, aurique venas opulentiores;
quære omne, quod in oculis eſt formoſum;
fumoſum, famoſumque buſtum incurres.
Oſtendebat Londinum aurora;
Heſperus Londinum non offendebat.
Ah, qùam præcipites ſunt æternarum molium ruinæ!
eòne deſudat tot moliminum operoſitas induſtria,
ut in cadaveroſi pulviſculi tenuitatem omnis
magnitudo ruat?
Circumtonat Europam attonitam perſonans caſus;
recrepatque (non, ut ſolet,
inanis) ſed immanis terroris echo.

Quid?

Quid? qùod quieta regum lipſana, Cyclôpum ignes, parricidæ, laceſſiverint.
Iacet deplorata vetuſtas,
ac deflorata venuſtas omnis:
Europæ diadema, Mundi pyropus, regum corona,
oppidorum flos & lux,
prodigioſum emporiorum miraculum,
fumus eſt & funus.
Etiamnum flammea obluctatur procella,
quâ elaborata triumphorum memoria obliteratur.
Nec ſupervixit incendio tribunal Aſtrææ,
ſacroſanctum Themidis auguſtale:
forenſis curia, juridicundo conſecrata, excuriata eſt.
Prodiga denique Vulcani avarities avidius populos perpopulatur;
liberaliùſque audax, integra oppidi viſcera abſorbet:
tota urbs, ſolitudo eſt; in urbe, turbæ ſuffocantur,
ardentibus focis:
neque, in Londinô, Londinum invenire eſt.
In cinere ſedent depontani ſenes,
in hunc diem malè reſervati,
confundunt cineribus lacrymas,
poſtrema oculorum & ſenii dona,
neque diu, fato ſuo, collacrymaturi.
Virgines, pavidum agmen, tam moeſtæ, quam modeſtæ,
in hoc permoleſto incendiô,
cervice, in matris ſinu, reclinatâ recubant;
quas, velut terſiſſimum ſpeculum,
etiam odor fumorum lædit:
O alabaſtra; offuſcantur! O cryſtalla; obſcurantur!
O candidiſſimæ gemmæ; deflorantur!
Illibatæ in mediis flammis nives,
ardore jam non ſuô inardeſcunt:
Ecce paſſis negligenter capillis,
abjectis monilibus ac tiaris,

late-

latebras perosæ,
convolant turmatim in publicam noctis lucem;
ac columbatim gemunt:
jejuniquepueri miserum emendicant panem,
quem voravit rogus.
Heu ignium ingluvies!
Heu fumorum ac cinerum colluvies!
Nocte una, decoquuntur gazophylacia,
quæ Europæ opulentandæ sufffecissent:
horulæ punctó pereunt fortunæ,
quæ regnorum populos poterant fortunare.
Intercapedo momenti interest, inter ruinam,
& gloriam.
O quam caduca sunt solidarum machinarum fundamina!
Momentò sidit constantia, præcipitatur magnificentia.
Aspersæ restinguendo rogo aquæ,
inimicâ amicitiâ arsêre;
& quæ oppido in oppido helluabatur flamma,
eodem funere interiit;
depascuntur ipsi, qui deposcuntur, undarum,
sudorum, lacrymarum imbres.
Sudarunt sæcula elaborandæ Londino,
quam momentum sæculi evertit:
Flamma Lunam præcurrens,
nocturnum citius curriculum suum absolvit:
vidit Londinum nox prævia,
quam Sol sequens frustrà quæsivit:
omnes simul ædes arsêre primæ,
postremæ omnes exarsêre.
domuum millia quadraginta,
sex & octoginta templa igni, cinerique data.
O quam perbrevis nox,
urbium matrem adincitas redegit!
Adeste, semiustulati cives Britanni,
Sudabundi populorum menipuli,

inte

intemeratæ ab incendiô virorum reliquiæ,
intaminata matronarum analecta,
ſpectate anadema clariſſimarum civitatum,
diademate ſuô ſpoliatum:
& vos, capita veterana, annorum pondera,
venerandi ſenes,
bis nudi, & cæci, igne ac ſeniô;
bis ſemimortui, geminâque canitie ſpectandi;
cinerum, & ætatis;
ter ſepulti; pulvere, nocte, ac ſenectutis fatô;
heu ſenes tremuli, perfrigidique, ævóne dicam,
an pavore?
ſuper lacrymate oculorum ſtillicidia
reſtinguendæ depoſitæ Londino,
tam fumum, quàm animam exhalanti;
euntique in pulverem publicum, & ſuum:
Prò maligni ignis inſigne piaculum!
urbem in urbe contumulatam lugetis,
totaſque ruinas contrectatis.
Sic peribit poſt urbes orbis,
cum unum omnia erunt incendium.
Vale igitur, Londinum, nimis ex verô,
flos oppidorum,
imago caducæ formæ, & fragilis mortalitatis:
ah, qùam repentè evaneſcit florida illa gloriola!
Illa tot adoreis coronata aula;
tot tropæis laureata reſpublica,
ignium infame ludibrium, hoſtium famoſa fabula eſt.
inter natalem, ac fatalem diem, quantillum intereſt!
unica nox ortum, occaſumque dividit:
ſed molliori ſæpè, meliorique ſorti viam ſternit injuria,
morti vitam:
ſæpè ruinæ grandiores gloriam fundarunt;
& quæ in non deſuetum pulverem ſuum arſerunt,
ſecundiſſimæ ſæpiùs fortunæ arriſerunt.

Macte animis, Londinum,
insolabiliter desolata,
euge eluge, mœroresque inconsolabiles deple:
nam, pace tuâ, si liceat mihi vaticinari,
etiam è tripode Delphicâ Batavorum,
ardore avido simul, & pavidô subsidis;
sed ardentiùs resurges, urbs recidiva,
ac rediviva:
e cadaverosô emporii busto, vivet posthumum,
gloriosumque corpus,
cum ex annosis parietinis,
parietes novi eruderabuntur:
casas igni objecit repentinus casus;
succedanea de aurô,
ac marmore restaurabit Carolus II. palatia:
imò ipse, qui Carolinam sedem exstinxit rogus,
illustraturus est:
recoctus pulvisculus surget in magnificentiæ basilicas,
perennitatis non interituræ monumenta:
perstabit Londinum,
sempiternum invidiæ machinamentum,
risurum sæcula, visurum immortalitatem.
E Londinô, Londinum renascetur,
de suô Phœnix cinere,
reliquas urbium aquilas supervolatura.
At vos, optimis meliores, Londinenses cives,
serpentem in sinu circumfertis ignem,
qui ruinas spargit; neminique,
ne sibi quidem, parcit;
evigilate impigri,
& etiamnum inter patriæ funera integri;
quà incedit scintilla, incendit;
post omnia consumta, vel semet ipsam deterit.
Tu verò, viator, ecquid inter rudera mœres,
& hæres jam exhæres?

for-

forſan exhorres pulverem?
ipſe pulvis es,
& quieſcens pulviſculus properas in viam tuam,
verè pulverem:
buſtum tuum privatum, & publicum Mundi,
animandus cinis, exſpecta;
repentinum ingruet, & omnia obruet:
Londinum uſtulata, eſt imago perituri Mundi,
& faticinum præludium.
Fallor?
& Londinenſis Mundus, diluviô igneô afflatus;
óccidit;
Londinenſem ſtragem excipiet publica,
quam nullus effugiet;
nullus etiam deplorabit:
nec enim erunt lacrymæ, neque homines;
quia omnes, erunt nulli.

PAX EUROPÆA,

1697.

Æternâ fatum diſpenſat lege ruinas;
  Criminibus pœnas, quas meruêre, parat.
Bella, neces, clades, ſcelerum ſunt ſæva flagella:
  Bellica de cælo virga, cometa, venit:
Ira, furor, Regum eſt; bellum meditatur, & arma:
  Hoſtilique urbes, igne furente, ruunt.
Peſtibus armorum fatalibus, orbe voratô,
  Monſtra hominum ludunt; utque ſacrentur, amant.
Ambitio ſævit, nullis ſaturata rapinis
  (Circuit hic Mundi regna, voratque Draco)
Exedit hæc patriæ nervos, populique medullas;
  Hæc populi venas ſanguinolenta bibit:
Crimina bacchantur: ferrô, manibuſque cruentis
  Templa profanantur: perdit & ira deos:
Incudes Brontis reſonant; & vulnere crebrô
  Saucia, flagrorum pulſibus, ara gemit:
Buſta cruentantur: pro ſemine, ſanguine ſparſus,
  Oſſibus heroum pinguis inhorret ager:
Funeribus ludit Bellona, armata flagello;
  Et Nemeſis lacrymas flentis avara vorat.
Planctibus indulgent cives; hilareſque tyranni
  Laſcivire, miſer dum perit orbis, amant.
Fumoſos Europa globos gemebunda retractat;
  Et cineres inter, funeris umbra, ſedet:
Ingemit, & lacrymis ſuffuſa madentibus ora,
  Attollenſque oculos, hos dedit ore ſonos:

Mun-

Munde furens, quid bella vomis, fatalia bella?
  Mortibus, & rapto vivere, dulce putas?
Pax veniat Belgis: metas ſignate Gradivo:
  Nam furias damnant enſis, & haſta ſuas.
Agmina procubuêre, & centum funditus urbes,
  Ignibus, & ferró, vaſta ruina, jacent:
Ecce ruinoſas, exciſis mœnibus, arces;
  Arva cadaveribus, collibus æqua, tument.
Omnia ſtant fumò, ſtant flamma, ac ſanguine villæ:
  Quas cumulat ſtrages, Mars ſtupet eſſe ſuas:
Strata repentinis aſſultibus oppida ſqallent:
  Flamma ſuburbanas perpopulatur opes:
Squallida ſilveſcunt, profugis cultoribus, arva:
  Pro Cereris ſpicis, ſpicula fundit ager:
Villicus, armento rapto, laribuſque peruſtis,
  Ponit in hiberna, frigida membra, nive:
Mulciber igne furit; Mars enſe mapalia ſternit:
  Pernoctat, nudô ſub Jove, nuda nurus.
Volcani rabie, ruit aurea meſſis Eleuſis:
  Pampineus, Baccho flente, labaſcit honos:
Flandria Mulciberi eſt fornax; flamma, omnia flamma:
  Per quaſſas volitat dira ruina domos:
Tene ego (nec movear?) mea Flandria, tene, tuaſque
  Ut videam flammas, contineamque meas?
Nunc ubi ſunt ſtructi, ſaxi de ſegmine muri?
  Flandria, cum muris, pulverulenta jacet:
Pyramidum ſtabant turres, ſunt rudera ſtragis:
  Templa ſitu nuper culta, ſepulchra vides.
Baliſtis pavidas muralibus acta per auras
  Auſtraſiæ, impacto verbere, ſaxa volant.
Argentoratum (ſtant mœnia rupe) ſubactum:
  Porta, Leoninô nomine clauſa, patet.
Tota flagellatur Germania, tota ſub ictu eſt;
  Flagraque Bellonæ ſanguinolenta ſonant.

At cui nunc cessit Lotharingia? Lilia dicent:
  Burgundus Marti colla subacta dedit.
Hannonii, Artesii, Morini, & gens Nervia, Flandri,
  Servit, & ad dominum vix reditura suum est.
Victa cruentati sub pondere Gelria belli,
  Victa repentinâ Belgica clade perit.
Patria, crede mihi, lentô, mea patria, passu
  (Pace tuâ dicam) sub juga Franca venis:
Omnia Mars perdit (quot bellum perdidit arces?)
  Oppida barbaricâ seditione ruunt.
Heu, Dixmudanæ (quod abominor) exitus urbi
  Imminet? Hostili sternitur illa manu?
Hei mihi, Cortracum tibi mœnia nulla videbo,
  Mœnia, quæ Musis sunt habitata meis?
Cortracum fuerit? Neque castris cincta tuebor
  Oppida? Vix superat nominis umbra tui?
Murus ubi steterat, sulcos inducit arator,
  Et dicit lacrymans: hic locus urbis erat.
Et juvat arma sequi? Nudetur casside Pallas:
  Frondis Idumææ mitia serta gerat.
Prælia Mars damnat, campôque excedit anhelus,
  Militis in vultum qui sua tela jacit:
Indolet ipsa suis victoria fessa triumphis:
  Fama triumphali subtrahit ora tubæ.
Per strictos pietas gladios irrumpit, & hastas;
  Cum gladiis, hastas quæ pede sternat, adest.
Militibus pax occurrit, galeasque resolvit;
  Loricasque humeris exuit, arma manu.
Miles, io, patriam aspirat, suspendit & hastas
  Pro Jani templis, quæ modò clausa manent.
Ite tyrannorum pestes, Mavortia signa,
  Signa juvat pacis prosperiora sequi.
Quis furor est, Reges. bello confundere regna?
  Sunt odio Reges; quodque minantur, habent:

Po-

Ponite, bella, minas: vixit ſat mortibus orbis:
  Pax vivat; Belgis pandat amica ſinum.
Non benè pax belli motu, malè quæritur armis;
  Hæc pulſò conſtat Marte, quiete ſalus.
Opto, catenatis miteſcat peſtibus orbis;
  Ducat inoffenſos, auſpice pace, dies.
Mundus amat pacem, clamat Germania pacem:
  O, nimiùm Belgis, pax, aliena, veni.
Bellô exhauritur reſpublica; fœdere creſcit:
  Dira fames Martis! Quanta tributa petit?
Sumptibus immenſis Europæ membra gravantur:
  Utilior, belli fœnore, pacis honos.
Quid tum, ſi fœdus pretioſo pignore conſtet?
  Fœdere ſtat regnum; Marte furente, labat.
Pax cultas æterna domos, pax incolat aulas,
  Pax olea niveam cincta virente comam.
Noxia res, bellum: dea mitior arva reviſat:
  Compeſcat furias, Gorgone matre ſatas.
Diſcordes bellis Reges dea dulcis amicat;
  Et raptas, cornu divite, reddit opes:
Quæ gravidat vites, ſuccos felicitat uvæ;
  Et promit ſaturo Maſſica muſta lacu.
Gaudia pax hilarat; celebrat convivia plauſu:
  Aurea nympha, ſuis luxurioſa bonis!
Pila laboratis aptata ligonibus æquat:
  Lenta fatigatos ſub juga ducit equos.
Arbore frons floret, florent ſua germina Faunis:
  Veſtitur lætô gramine cultus ager.
Tunc formoſa Pales feſtiva Palilia viſit:
  Tunc gaudet Chloris, luxuriatque Ceres.
Denique mercatus dives floreſcit in orbe:
  Pacis inoffenſum carpe, viator, iter:
Rideat hæc, Belgis ſomnus ridebit amicus:
  Veſtiet & villas gratia culta ſuas.
Naſcere, pax, vivaſque diu, pax maxima cæli

Gloria; quæ Charites, cunctaque dona paris.
En ſpicis incincta redit: Concordia juncta eſt,
De niveis annis aurea ſerta gerit.
Hoc cinctu trabeata novo, diffundit olivas;
In Vulgus, Cereris prodiga, ſpargit opes:
Haſtili miles poſito prætendit olivas;
Pro Martis criſtis, laurea ſerta gerit.
Armaque conglomerat, bellatorumque tropæa
Ponit oliviferæ, Martia dona, deæ:
Exhorrentque, fugantque hoſtes, bella, impia bella:
Otia Saturni, plena quietis, amant.
Fœdus amicitiâ ſcandit comitante curules:
Pone quies bigas, nunc operoſa, movet.
Cum Muſis artes, atque artibus otia miſta,
Parnaſſi repetunt, rura relicta, jugum.
Libertas ſequitur, pacis comes, aurea cultu;
Prodit ab exſiliô, triſtia regna, ſuô;
Libertas ſacrum Belgis, & amabile nomen,
Nec, niſi poſt longo tempore viſa, redit.
Ter jungunt palmas, concordia pectora, nymphæ;
Oſcula dant paci, luxuriantque choris.
Eia reguſtemus, Saturnia commoda, pacem:
Odimus, ingratum ſanguine, bella, malum.
Pace tuâ, Mavors; deus es nimis impius orbi:
Turba tuas aras, ſanguine dira, colit.
In pacis gremiò dormi, Mars ferree, dormi;
Concilie t ſomnos Gallus, ametque tuos.
Carolus Europæ, bellorum pondere feſſæ,
Aurea qui pacis ſæcula pandat, erit:
Fœdera conciliat; lituiſque ſilentia, & armis
Imperat; & populos vivere poſſe, facit.

Co-

COMETA PRODIGIOSISSIMUS

Per Europam, Asiam, & Americam apparens, septimo Calendas Januarii 1680.

Belli communis, ac calamitatum portentum.

Nox erat, & tacito vigilabant sidera cælo:
Ecce coruscabat Boreali sidus ab Arcto,
Ostentum immensum; monstrum, admirabile monstrum
Exspatiabatur: crinale paludamentum
Latè exporrectum, lambebat Olympica regna.
Sanguineam palam, scintillantesque medullas,
Vasta gigantêo de vortice virga vibrabat:
Alta vagabatur, per inania, barbara flamma,
Quæ dominabatur, stellata per atria. Primùm,
Viscosus fumus, compactaque massa vapore,
Fax ingens, fax fatalis, Vulcania fornax,
Multa foco fomenta tulit, Steropisque procellas,
Sulphuribus constipatas, oleôque recoctas:
Ætnæis fabricata, & Brontis pulsa caminis
Flammea congeries, per terras, Sole tepente,
Vecta; Autumnales, mox inflammata per auras,
Progrediebatur; pestemque per aëra latè,
Húmoresque serens, vitiabat odoribus orbem.
Crassum exhalabat, fumo exundante, calorem,
Prodigiale rubens, ferali crine, tremendum
Mole capillatâ, formidandumque videnti
Sidus, ut attonitum terreret fulgure Mundum:

Exſurgenſque mari, veſtigia pigra trahebat,
Diffundens tremulô non muta incendia cælô,
Corruptura domos Superûm, afflatura malignis
Halitibus nubes, humanaque corpora tabe.
Igne tumeſcebant hoſtili viſcera virgæ;
Flammigeramque comam, ſpatioſo ſyrmate, ducens
Cauda, flagellabat cælum, terriſque minata
Bellorum motûs; & qui ſua bella ſequuntur,
Peſtiferos caſus ſignabat, funera regum.
Aſtra minis terrent; clarant divina flagella,
Ploranteſque deos, humanæ crimina mentis:
Signa monent, cladis prænûncia ſigna ſequacis.
Huc oculos, huc attollant capita alta tyranni:
O Reges, liceat præsâgo pándere luctûs;
Quoſque Deus loquitur ſignis, evolvere caſûs,
Horrendos caſûs, portentoſoſque dolores.
Eventura canit fatorum provida flamma:
Hæc Echo eſt cæli horrificans, vox alta tonantis,
Vox præſaga mali: muta hæc oracula clamant
Numinis indignantis, & improba corda moventis
Ardentes æſtus, hæc crebra piacula damnant.
Lugûbris cælo vultus fatalia prodit
Omina, dirorumque irritamenta pavorum.
Scintillæ eructant iras, immania damna,
Fulmineumque Deum, & turbantes regna tumultûs:
Bella cruenta, famem, atque afflantem corpora peſtem,
Cæleſtes furias, glomeranda cadavera campis
Portendunt, totoque volantes orbe ruinas;
Adde procellarum fremitus, Boreæque furores,
Et balliſtarum mugitus, dira ſonantes;
Morborumque greges, & fulmina magna tonantis.
Imminet exitium, quod abóminor, urbibus. Ignis,
Regna voraturus, patulô graſſatur Olympô,
Bacchaturque globus ſpumans, lentumque minatur
Europæ excidia, & periturum cladibus orbem.

Mor-

Morte ſecuturâ pallet mala lucis imago,
Territat auguriis pavidas atrocibus arces:
Bellonæ formidandum ſonat orbe flagellum:
Sanguinolenta ſeges cæſorum ſurget in arvis.
Litora ſudabunt ſpumantia ſanguine; & altis,
Drave, cadaveribus, ſuperincumbentibus armis,
Lenteſces; ſaniem volvens, & Thracis honores.
  Auſtria cum Veneto, ac Craccôo milite juncta,
Ante coronatam, proſternet cæde Viennam
Muſulmanicolas: & barbara mœnia ſcandet
Belgradi, tumidò Mahomade in vincula raptô.
Dalmaticas Aquilæ laniabunt roſtra phalangas,
Et Leopoldînos cantabit Teuto triumphos.
Luna Leopoldo ſupplex, nulli antè, ſuperba
Luna petet pacem, pacem Germania reddet.
Pannoniique triumphabunt ſpoliata Scytharum
Agmina, & exuvias révoment, male parta tophæa.
Morte repentina, ſublati Principis umbram
Heidelberga gemet, quæ relligionis honores,
Florentes olim, ſub eodem marmore condet.
Inclyta ſint quamvis, quaſſabit mœnia Francus
Auguſtæ, Hercyniis florebunt lilia ſilvis.
Mutabit dominum cum relligione ſubactum
Argentoratum, fumos adolebit ad aras.
Diruta Marte tibi, & vulcano Flandria, Galle,
Serviet, & dominum fruſtrà implorabit Iberum.
Mulciber ignivomà Genuæ miracula peſte
Conteret; atque Ducem, majeſtatemque jacentem
Alta triumphabit criſtato Gallia faſtu.
Relligionis amor fortunis coget avitis
Cedere Bentemios, Alemánica pectora, fratres;
Cum Duce Cimbrôrum patria éxſule regna reviſent.
Francia fulmineis armata Draconibus, atrox
Francia, cultores fidei proſcribet; ad aras
Sternet adorandas; miſerandâ morte necabit

Cri-

Criminis insontes agnos, pastore fugatô.
Luneburgiades, Europâ Marte gravatâ,
Infestis armis Hamburgica regna lacessent.
Sarmáticas Russi convellent cladibus urbes.
Roma propinabit tibi, Carole, tincta veneno
Pocula: Roma armis invâdet sceptra Britanna,
Assertura sibi, fundandum sanguine, regnum.
Infelix Jacobe, brevis tuus ille triumphus
Teque, tuosque pari fugitîvos, turbine belli
Involvet; cogetque, alieno vivere regno
Exauctoratum, fideique & panis egentem.
Fallàci serò disces non fidere Franco.
Scotia spondet opem, structæque in rupibus arces?
Expugnabuntur structæ cum rupibus arces.
Ut leges, speras, ac jura Britanna revellat,
Illa rebellatrix Hibernia, fulta tyranni
Auxilio Tirconêlli, Francisque maniplis?
Aspice fatalem (portendit dira) cometam;
Ille ruinarum testis, Jacobe, tuarum:
Tunc Stuartânas inter tot denique stellas,
Dire cometa, micas? Tu nominis ultimus hæres,
Occiduusque petes, tot nubibus ábditus, umbras?
Quot pugnas, male caute, feres; ubi Boina, tuorum
Cæde retardatus, galeasque, atque arma resorbens,
Lemrîco referet miserandæ nuncia cladis?
Non probrum, fugitive, tuum Scombérgica cædes
Abluet, aut manans Gulielmi vulnere sanguis.
Londonderrînos perrumpes agmine muros?
Invictos casso cinges molimine muros.
Cedet Atlonêis Lemrîcum dedita tandem
Agminibus, pugnaxque Hibernia mándere frenum,
Súbmissura suam est, Gulielmô Rege, coronam.
Sceptra Britannorum, Romano Rege fugato,
Rex

Rex pietatis amans, admittet Araufius hæres:
Tunc Rofa, tunc Aquilæ, bellatorefque Leones
Lilia decerpent, Namurci rupe fubactâ;
Fœta viris, auroque, timéndaque nomine claffis,
Solo auro pugnax, Solemque hoftemque laceffens,
Contumulanda mari famofi Solis imago;
Et divifa mari fumofa ruina jacebit.
Imperium pélagi cedes, Ludovîce, triumpho
Auriaco: Auriacam recidîvis mœnibus, urbem
Hærêdi reddes, fancîtæ munera pacis;
Mille urbes arcefque vomes, qui regna bibifti.
Prodigiofe nimis, belli mortifque comêta,
Phofphore, quo Mundum motu fub Tartara volves!
Sidera fanguineum vertant, precor, omen in hoftes;
Béllaque vanefcant, vanefcit ùt ille comêta.
Pax Martem æternis it frenatura catênis;
Vándalus auctor erit pacis: rex ille coronis
Mille coronandus, quifo-lus plantat olîvas.

RE-

RERUM VANITAS.

Fata regunt orbem. Fatorum adamantina lex eſt.
  Terrea, ſint quamvis ſaxea, pulvis erunt.
Cuncta ſitus mutat; conſumit cuncta vetuſtas.
  Sit fragilis caſus; tempore, robur habet.
Pompa animat faſtum; ſtruit alta audacia faſtum:
  Detumet, invidiâ ſubruiturque ſuâ.
Illudunt oculis oſtrum, & pretioſius aurum:
  Quid gemmæ, ut radiis diſtinearis, ineſt?
Sunt oſtrum, vermes; &, terra venuſtior, aurum;
  Gemma, maris ſpuma eſt: mens, pretioſa facit.
Si quis opes jactet, trabeaſque, & marmor, eburque;
  Quod vanum eſt, laudat; quod ſtupet eſſe, perit;
Gemmatique gradus, ſolidataque mille columnis
  Atria, quæ niveo ſtant elephante, cadunt.
Quid ſpirat de tot turritis urbibus? eſſe,
  Fama; fuiſſe brevi, dira ruina, ſonant.
Bubaſtis lapis eſt: flammis ſtetit alta Saguntus.
  Illud Athenarum tam grave nomen, ubi eſt?
Hoc Solymes templum, regum labor, aurea moles
  (Sacrorum vatum perdite ſcripta) quid eſt?
Gleba, Syracuſæ; Byſantia culmina, valles:
  Depaſcit Patras tigris, & urſa Tyrum.
Roma, triumphorum ſedes; Roma, inclita Martis
  Regia; luxuriâ, merſa palude, ſuâ eſt;
Illa, coronata eſt quæ ſeptem montibus olim,
  Montibus, heu, ſeptem contumulata gemit!
Veſtaleſque ignes, & lapſa Ancilia Olympo,
  Et ſacra Palladii pignora, flamma vorat.
Oppida quaſſa, ſuis nutant denata ruinis;
  Aurea regna, boum paſcua facta, canunt:

Cæ-

Cædua murorum fragmenta, abrupta theatra,
  Saxaque adhuc ſpirant imperioſa minas:
Alta ſtruis. ſtruis invidiæ; rapit invida tempus:
  Altius immani grandia mole labant.
Dic ubi Pyramides, miracula barbara, Nili?
  Urnaque Mauſoli luxurioſa? fuit.
Fana ubi, quæ ſtellis humana potentia finxit,
  Æmula? per turres collabefacta ſuas?
Tanta coloſſorum portenta, palatia regum,
  Mœnia, de Pario marmore ſtructa, jacent.
Audax Sparta ſtetit: fudit Bellona Cyrenen;
  Nec rogus, aut fumus, ſumma ruina, manent.
Quære Corinthiacas, ſunt fabula vatibus, arces;
  Cadmææ Thebæ, nomen inane gerunt.
Vaſta tot imperiis, tot inexpugnabilis annis
  Urbs, Memphis; terris, & dominata mari;
Quinquaginta altis quæ turribus aëra riſit,
  Corruit; & Reges pulveris urna tegit.
Magnus Alexander Darii caſtra ſubegit;
  Qui docuit Porum, regia ſceptra rapi:
Bactra, rebellantes populos, & Perſidis enſes
  Contudit; armiſonas fregit Amazonides:
Armorum vis illa fuit; ruit, obruta bello,
  Gloria militiæ; ludibrioque ſibi eſt.
Vaneſcit, caſu, faſtoſa potentia Mundi:
  Strage repentinâ procubuêre duces.
Quære, age, fucatâ laudatas fronte, puellas:
  Ille color roſeus, lactis honore, ſtetit:
Forma, roſa eſt; roſa prima perit; citò culta venuſtas
  Deteritur; fuco digna perire ſuo.
Nil eſt, ſub ſolido, ſolidum quod perſtat, Olympo:
  Fortunæ rabiem, quantulacumque, ferunt.
Ducta Semiramidos ſpatioſo mœnia luxu,
  Et turris Babylon, mole colenda, ſolum eſt:

Tam

Tam validas classes, Regina, tot agmina duxit,
  Tot regum mater, nominis umbra sibi est.
Carthago, Delphi, Salamis, Numantia, & Alba,
  Argos, Cumæ, Ephesus, Susa, Fidena, Rhodos;
Tot loca constabant fundamine fulta perenni;
  Quod steterint, audis; sed locus ipse latet.
Invidiam meruêre suam florentia regna;
  Mars rapit; ambitio perdit, opumque sitis.
Ite laborati fastus, immania tecta,
  Ardua porticibus pondera; quassa vides.
Tot lapidum cumuli, pretiosi insania luxus,
  Invidiæque, arcus, semina; rudus erunt.
Amphitheatralis ludorum publica pompa,
  Ludus Olympiacus (gaudia vana) fuit.
Cum Thermis, Baiæ, Capitolia, Curia, rostra,
  Cum Circo, ac ludis, sæva Palæstra, suis;
Naumachiæ, lauri, tractique leone curules;
  Nomina sunt, fastu turgidiora gravi;
Præteriêre tamen, bustum, sunt omnia bustum:
  Ferrea mors saxis, nominibusque venit.
Stat tumidis sua meta: supervolat ardua pompæ
  Gloria; sed fastûs præcipitanda gradu.
Castra, tubæ, gladii, tormenta sonantia, pugnæ;
  Singula sunt furiis verba tremenda suis;
Quæ Mars convellit, quamvis sint terror, & horror;
  Fortia, sint quamvis vi metuenda, ruunt.
Non stabunt, sint magna; sit ære perennior orbis,
  Non stabit; probrum lugubre stragis erit.
Humanum est, quodcunque struunt, fatoque caducum:
  Tempore nil longo, quod sibi constet, erit.
Pigmalionis opes narrant, aurumque Phraatæ;
  Esse putas aliquid, quod rapit una dies?
Scilicet est aliquid, partus virtute, triumphus?
  Est sonus, & plausus, dum volat, ille silet.

Scilicet an tanti eſt probroſæ gloria mortis?
Naufragiis noſtris, hei mihi, vela damus!
Oppida clara ſtupes? Stant ſacra cadavera cladi:
Magnarum rerum, magna ſepulchra latent.
O quoties Luſtro ſqallentes oſſibus agros,
Arva ruinoſa ſordida cæde terens;
Illacrymans damno miſerandæ peſtis acervos;
Purpureum damno, quod pede calco, ſolum.
Ah, nihil æternum eſt! Quid inania vota fatigant
Pectora noſtra? Urnæ gens pretioſa ſumus.
Intereunt levibus, quæ ſtant ingentia, damnis:
Mole fatiſcentis ponderis, alta labant:
Vaſtavitque ſuas carioſa ruina ruinas:
Relliquias miſeræ ſtragis arena bibit.
Pella ſibi cinis eſt: ſunt Pergama Lucus, & herba:
Palladium, quô nil ſanctius, enſis habet.
Mortales! & adhuc nos vivere poſſe putamus?
Nec caſus noſtros damna, viceſque docent?
Vivimus; ad miſerum properamus, turba, ſepulchrum,
Et juvat, ut corpus grandior urna tegat?
Vive diu, moriêre diu: mortalibus Orci
Eſt ineunda, eadem nec relegenda, via.
Segnius, aut citius punctum tranſimus ad unum;
Huc rex primus; & huc ultimus Irus eunt.
Admittit totam totò rex corpore mortem:
Cætera diſponat; non ſua fata regat.
Fama perit, fortuna jacet, ruit ipſa vetuſtas:
Omnia vi, ſeniô, tempore, Marte cadunt.
Viſe ſacros cineres, tenuis veſtigia famæ!
Omnia ſunt, dices, ſomnia; nomen habent.
Cuncta vetuſtatis monumenta perennia rerum,
Vana venuſtatis ſunt documenta brevis.
Obruimur fatô; auferimur fallacibus umbris:
Heu, magnum, & vanum eſt, quod fuit omne, nihil!

S I M I U S

ſe in ſpeculo miratur.

Simia, delicium domini, quæ venit ab Indis,
  Ludit, & incaute luditur ipſa ſibi.
Forte petit ſpeculum, ſua Simius ora petebat
  Neſcius: hunc ſpeculi mitis imago refert:
Hæret, & alterius meditatur læta figuram,
  Se ſpeculo monſtrans Simia, ſeque ſibi:
Annuit arridens, palmaſque extendit ad umbram;
  Umbra ſuas palmas tendere viſa fuit:
Dum videt, illa ſuo viſu erubuiſſe videtur;
  Tunc oculis cœpit forma placere ſuis:
Miràtur ſeſe, quam nota moratur imàgo;
  Altera vita, ſibi viſa figura, placet:
Membra ſui laudat; neque ſordent tergora nuda:
  Ipſa ſibi plaudit, blanditiaſque facit:
Se cupit; & quod adeſt; quærit; queriturque carêre,
  Quò fruitur: præſens corpus, abeſſe putat:
Se capit, & fallit: dum captat, imàgo recêdit,
  Hic formam ſequitur, gaudet & illa ſequi:
Illa pedem referens, fugientem fingit, abitque;
  Nec fingunt facilem non ſimulàcra fugam:
Hic redit, illa redit: rivalis uterque ſalutat,
  Et ſe, dum blando murmure clamat, amat:
Viderat, & viſam, ſpeculi ſub imagine, amícam
  Et ſtupet, & tractat Simia læta, ſuam:
Hanc amat, hanc optat, ſuſpìrat, & oſcula jungit
  Invitat ſeſe, quæ ſibi viſa loqui:
Se ſimulans ſimulàre docet, quæ fingere imàgo
  Neſcit; & interea fingere cuncta docet:

Nec ſimulat, ſimulâta ſibi ſe monſtrat imago;
  Sed ſimilata ſibi, ſe ſimilare cupit:
Saltat, & arrîdet; placet arridère figuræ:
  Tangitur, & tactu gaudet uterque ſuo:
Ipſe movet caudam, caudam ſimulâta movêre
  Effigies cœpit: cauda gemella fuit:
Et ſibi dum blandîtur amans, fit amoribus ardens;
  Conſortem thalami ſe putat eſſe ſui:
Oſcula cryſtàllo dum Simia libat; imàgo
  Oſcula Simiolo viſa referre ſuo eſt:
Et dolet, & gaudet: proprius furor admovet ora;
  Admovet os ſpecies, gaudia vana capit:
Dicere viſa ſibi eſt: humani corporis artus,
  Majeſtas hominis, convenit alta mihi:
Grandibus armentis præeo, gravitàte ſuperba,
  Et fera ſim quamvis, regia ſceptra gero:
Os ſublîme fero; humânò quoque gaudeo vultu:
  Sunt homini ſimiles cum digitiſque manus:
Cauda feram prodit: ſi cauda forte carêrem,
  Dicerer (hæc fama eſt) ingenioſus homo.
Se vocat; & raucis clamoribus excitat umbram,
  Ut properet: ſpecies, territa voce, ſilet.
Dente fremit, caudaque ſua, ſimulacra flagellat:
  Umbra flagellantem, caudaque dira ferit.
Poſt ſpeculum forſan latet abditus: aſpicit; & heu,
  Nil videt à tergô: nil reperiſſe dolet:
Ingemit, & ſævit, furit, indignàtur, & ardet:
  Seque ſibi ſimilem, diſſimilemque putat.
Hic dolòre amens, & amans ſe quærere, perdit;
  Se nimis impatiens ardet utêrque procus.
Dum reperit ſeſe, repetit ſe quærere ſtultus:
  Quam tenet effigiem pene, tenêre negat,
Stulte, fugax umbra eſt; mentitaque decipit umbra,
  Quam captas: ſpecies, oris inânis adeſt.

Nil ago : fertur amans, ſimili colludere gaudet ;
  Et ſibi delêctat poſſe vidêre parem :
Invâdit ſpeculum, furiis animòſus, & irâ :
  Irâſci ſpecies tunc quoque viſa ſibi eſt.
Se petit, & pugnax ſibi dimicat hoſtis amîcus :
  Sed ſpeculum fractum eſt ; dulcis imago fugit.
Dum ſpeculum, & ſpeculi formam, & ſe quærere quærit,
  Omnia perdiderat; Simius unus erat.

EPIGRAMMATA.

In Romam.

Roma venuſta fuit ; ſed non niſi Roma vetuſta:
  Nunc caput errorum eſt, orbis inane caput.

In Romam.

Concubuit cum Marte Venus, quæ munus amoris
  Poſcit ; & hic Romam, Martia regna, dedit:
Martia Roma fuit, Veneri nunc ſacra virili eſt :
  Se claves cæli jactat habere Venus.

Epigramma, non Epigramma, Principi Walliæ, non Principi Walliæ, ſacrum, & profanum.

Emblema, pyramydatum ſterc..... Epigraphe:

Regia progenies.

Hæc *mola* molitur, molitum de furfure, Regem:
  Eſt epigramma, nec eſt; finis acumen habet.

Homo, ros, & flos.

Ros, & flos oritur; moritur, vix natus, uterque:
  Guttula roris, homo eſt, vitaque floris; eunt.

In Cupidinem,

fontanas aquas, Bruxellis Brabantinorum ejaculantem.

Urit

Urit amor, furit igne: arsit, qui sparsit amores:
Mollis amor saxum est; quod vibrat ignis, aqua est.

Mors picta.

Sic pinxit Mortem, jures ut vivere Mortem:
Sic Vitam pingat, nescia Mortis erit.

In Psittacum.

Psittacus humanæ mentis simulator, & oris,
Non simulat, quando nos docet esse sonum.

In Doctorem, decoctorem.

Nomine conveniunt Decoctor, & omine Doctor;
Si studeat *juri* porcus uterque, *sapit*:
Tunc medicus, mendicus erit, qui decoquit aurum;
Fiet & ingluvies, fœdior illuvies.

In Romanos sacrificulos.

Roma die clarâ lumen succendit in arâ:
Nam numen cæca relligione videt.

In aleatorem, qui per ludum bonis amissis, oculos alearum jactui expositos perdidit, subitò cæcus factus.

Alea, res levior; sed res sævissima læva est;
Post loculos, oculos perdere sæva solet.

In decurrentes in glaciem.

Ludicra, terra, via est; glaciêi lubrica: casu
Terra suò terret, lubricat unda suum.

De Morte.

Vive memor lethi, dum vita est læta: præire
Quæ modò vita solet, vita perire solet.

Epitaphium Rosæ Virginis.

Est rosa, flos florum, quæ principe spirat odôre;
Vermibus, hæc foetet, cum Rosa ròsa fluit.

In hydropicum exstinctum.

Turget aquis: in ventre suas circumtulit undas:
Humidus in terris mergitur: unda sibi est.

In Ancillam haurientem lymphas, & submersam.

Haurit aquas *urnâ*, submersaque conditur *urnâ*;
Dum taciturna jacet, garrula pica tacet.

In seditiosum civem à populô occisum.

A turmâ, ob turbas, manibus, sub mœnibus urbis,
Cæditur, immàni cæde; quiescat humi.

In Paulum II *Pontificem Romanum, Veneri déditum.*

Non ego te *Sanctum*, te *Patrem* dicere possum,
Cum veneror prolem, Paule secunde, tuam.

In detractores alienæ famæ, per vocem, nisi.

Vox, *nisi*, fac cesset, Mundus neque garrulus esset;
Sunt rari visi, qui caruere, *nisi*.

Epitaphium omnis hominis.

Hanc urnam cernas, ut terrea gaudia spernas:
Sordidiore domo conditur omnis homo.
Vivere dum conor, nudus sub marmore ponor:
Hic cineri donor: sic jacet altus honor.

In bibonem, mero, in tumulo, sepultum.

Plus æquò, qui plus & equo, potare solebam,
Hic cado; & in vacuô condor, *humorque* cadô.

Podragrosi Popinonis tumulus.

Ex Bacchi turbis, jacet hic sub mœnibus urbis:
Plenus erat fumi, qui requiescit humi.

In Crassum.

Ventre saburratô, te, sarcina, Crasse, gravabas:
Sit tibi terra levis, quæ gravis ante fuit.

In sympos iarcham.

Nocte, dieque bibis; vivis, pater, anseris instar:
An cælum *anseribus*, nocte, dieque patet?

Vituli, & Asellæ conjugium.

Mors rapit ante diem, Vitulo cum conjuge, Asellam:
Nec finit esse asinam, nec finit esse bovem.

Binis submersis sororibus.

Hic recubant binæ, quas hauserat unda, sorores;
Nec gemis? Hic pietas, tertia virgo, jacet.

Procuratoris, rabulæ minimè garruli, urna.

Hic Procurator, nec garrulitatis amator (
Succus ut in pomò) pacis amicus homo est:

Ho-

Hoſtis erat litis, qui mitis, militis, hoſtis:
Hic jacet, & ſuctus vir reticere, tacet.

Bibonis urna.

Ætas læta fluit: nec Mors mea territat ora:
Nam corpus fumò, menſque ſepulta merò eſt.
Amphora dicta tui vini; nunc amphora buſtum eſt:
Non urna licuit commodiore tegi.
Dum vixi, ſine fine bibi: nam grandia plenâ,
Cum Baccho, buccâ pocula mille bibi.
Cantharus, opto, meum, & fac pendeat ante ſepulchrum:
Vivite vos ventres; hôc requieſco lacu.
Spargite, mando, meum, multi liquore, cadaver:
Oſſa merum ſitiunt arida; ferte merum.
Hoc tumulo tumulus tegitur (ſubſcribite buſto)
Hic ſitis, & ſitus eſt, qui ſibi venter erat.

In Germanorum mores.

Gens Germana valet cunctos tolerare labores.
Gens Germana valet non tolerare ſitim.

Sacerdotis Pontificii ebrii ſacrificantis elogium.

Plenus adhuc Baccho heſternô, dum ſacra ſacerdos
Intonat, in ſomnum labitur ante deos:
Excitus à ſervo, proſit, ſi verteris, inquit:
Inter bacchantum ſe, ratus, eſſe greges.
Quis modo ſacrificos, ſervos neget eſſe deorum?
Nec meliore cupit Bacchus honore coli.

Pace inter Francos, & Iberos ſancitâ, menſe Martio, 1660.

Martius eſt menſis, cum Martius exſulat enſis.
Gallus amat pacem, pacem quoque clamat Iberus.

In Benedictum Spinoſam Atheum.

Sic vixit, veluti ſemper victurus, in orbe:
Mortuus eſt, tamquam mortua vita foret.
Spina nocens homini: ſibi plus Spinoſa nocebat:
Qui Benedictus erat; jam maledictus obit.

In Gallum adulterum.

Non ſatis una fuit conjux, uxorie Galle,
Cur tibi? Gallinas Gallus adulter amas.

Armando Richelio, Cardinali Franciæ.

Mars erat Armandus, niſi ſic armaſſet, amandus;
Mŏrte fatigatus, morte quieſcit humi:
Quem ſi Mars ſolus, vel ſi Mors ſola petiſſet,
Jam ſine Marte orbis, vel ſine Morte foret.

Mendîci epitaphium.

Non cocus, aut focus eſt; neque culta eſt, curta ſupellex:
Pro loculis, loculus corpora nuda tegit.

In velivolum, in litore, Principis Arauſionenſium, currum.

Velificatur ager: venti vexere quadrigas
Per campos, navis dum volat, inſtar avis.

In Pſittacum caveæ incluſum.

Non volo, quando volo: me carcer ſepit honeſtus;
Sit carcer mutus, me docet ille loqui.

Pictori uxorem ducenti.

Ne pingas alios, te finge; en ſponſa tabella eſt:
Sic tibi naſcêris: vir, puer alter eris.

Caduceator poſcit pacem à Ludovicô XIV. *Francorum Rege.*

Tot cecidêre acies acie, rex bellice, ferri:
Belgica pax bellis ſurgat amica tuis.

In centurionem Scotum, ſub cujus vexillis, ſui quatuor & viginti filii meruere ſtipendia, duce Fredericô Arauſionenſium Principe, 1644.

Dux, pater eſt; nati, qui ſigna paterna ſequuntur,
Sex quater: una fuit, caſtra timenda, domus.

In maritum, qui vigeſimam primam uxorem ſuam ductam (quæ duos & viginti maritos habuerat) ad tumulum comitabatur. Hironymus epiſtolâ ad Gerontiam de monogamiâ vidiſſe ſe narrat: conſule Maſenium.

Ad thalamum, & tumulum qui ducere corpora gaudent,
Vir viduus, conjux an viduata fuit?

Gau-

Gaudia ſunt luctus; Libitinæ jungitur Hymen:
Mortuus, & viduus vir, mulierque fuit.

In militarem feminam, Draconem, partu proditam Bruxellis, ſub Monteregio, Belgii Prorege, 1673.

Militat, & Martem ſuperat dum maſcula Pallas,
Fit mater, telis victa, Cupido, tuis.
Emerito abſolvi dum poſcit Marte, negatur:
Exonerat partum, militiamque Draco:
Exauctorari ſic exonerata meretur,
Blanda Draconigenam miles amore fovet.

In Cteſippum filium, qui lapidem paterni ſepulchri ludô dilapidavit. Diphilus in Expiantibus.

Conſumis lapides tumuli, Cteſippe, paterni,
Luſibus. His ſtructa eſt uſibus urna patris?
Dilapidas lapides: ne Manes, opto, quieſcant,
Saxee; nec cineri ſtet lapis, urna, tuo.

Leopoldo Ignatio, Germanorum Imperatori, geſtanti in annulo aureo lapillum, præſente venenô ſudare ſolitum.

Gemmeus ex aurô ſudor, præſente venenô
Profluit. Hoc conſtat Cæſaris orbe ſalus.

In *Avarum.*

Condit avarus opes, qui nil ſibi fundit amarus:
Cuncta, nihilque tenet; fit ſibi dives, inops.

Adoleſcenti, literarum ſtudioſô, præmium ſecundum referenti, cum primum ſperaverat.

Palma ſecunda tibi; non eſt fortuna ſecunda:
Si tibi palma foret prima, ſecunda foret.

Urna conjugum.

Excepêre duos unæ, domus hoſpita, cunæ:
Una dies natalis, erat fatalis iiſdem:
Corpora pura, vides, urnâ conduntur eburnâ.

In egenam nubilem virginem exſtinctam.

Nubilis eſt virgo; ſed non eſt nobilis; illa
Tantum dotis habet, mendico ut nubere poſſit:
Dum thalamum quærit, tumulum defuncta maritat.

Medicus Britannus, proclivis in furtum, crucem in arca sui indies videndam, terrori suo proposuerat; oblitus sui crucisque, furatur, & suspenditur.

Ne rapiam, monitor crux est, feralis imago;
Sed rapio: est finis, funis, dum pendeo funus.

Ambrosio, magistro suo, Augustinus hoc epitaphium P. C.

Ambrosium, lingua roseum, patrem, atque patronum,
Hinc abiisse meum, non obiisse, fleo.

Matri puerperæ exstinctæ.

Dum pario, pereo: superat mihi posthumus infans;
O vivat longum; tunc mea fata gemet.

Mors Ludovico XIV. Francorum Regi.

Lude vices, Ludovice, meas, rex Martie; Morti
Ludibrio vires sunt, levis ira, tuæ.
Martis, crede, alia est; alia est, rex, alea Mortis;
Post ludum, nudum perdere cuncta jubet.

Apostrophe ad passerem, à fele discerptum.

Fossa tibi est venter, felis tua devorat ossa:
Incolit Elysium, siqua sit umbra, nemus.

In mulierem, crebro vini haustu exstinctam.

Non hæc, quæ Baccho est exstincta, virago; vorago est:
Degulat hæc Bacchum, quam modò terra vorat.

In hominem seditiosum, mortuum.

Cui multus placuit, dum vixit in urbe, tumultus;
Terreus hic cumulus nunc, tumulusque tegit.

In Apes.

Mella, dapes, largimur apes, fragrantia mella:
Prædamur flores, dulcissima præda futuræ.

In conjugium.

Conjugium, mellis guttam; sed felle propinat
Pocula plena: odium est connubialis amor.

Ad Lectulum apostrophe.

Lecte, fatigati solamen dulce laboris,
Corda sopore gravas, corda sopore levas:

Qui

Qui neſcis lacrymas, vireſque laboribus aptas :
  Funera mentiris, nil tua mortis habent :
Non te ventorum circum volitantia terrent
  Murmura : nec tangunt, anxia turba, metus.
Lecte, quies hominum, fons pacis, & aula quietis,
  Commoda pax vitæ, deliciumque meæ :
Exhilaras mentes, aſpergine membra ſoporas :
  Lumina, qui furtim limina, clauſa ſubis.
Lecte, Cupidineis, furtive, caloribus ardes :
  Nox ignes tenebris, & tua furta tegit.
Te Charites, te, lecte, novem ſtravere ſorores,
  Compoſuit digitis Gratia caſta tribus.
Tu facis, ut curis vacuum caput otia captet :
  Dormio; cycnæas tu mihi ſternis aves
Lectule, te Charites, caſtiſſima numina, ſervent :
  Sterno tibi corpus; tu mihi ſternis aves.
Tu facis, & facias, ut dulcia ſomnia captem,
  Somnia venturæ mortis imago meæ.

Auri, & Lauri analogia.

Arboribus rex, Laure, præis; Aurumque metallis :
Nomina conſpirant, atque omine, Laurus, & Aurum :
Fulmine non Laurus, non Aurum læditur igne :
Vult Lauri, atque Auri ſervire medulla medelæ;
Cauſidicis Aurum arridet; ſed Laurea vati :
Sic trahit aura Auri, ſic aurea gratia Lauri.

Viator ſepultus.

Hoſpes eram, Mundo peregrinus, Hoſpes eundo;
  Mors, peregrina dies, non peregrina quies.

Epitaphium Muſcæ, in melle naufragæ.

Parva, & prava tegor, molli urna, melle, vorago :
  Fuſca ſuo tumulo Muſca ſepulta jacet.

In Leporem, qui curſu ſequentes canes effugerat, & in latibulo ſuo feſſum, quieſcentemque, è veſtigiô manu meâ captum.

Eri-

Eripitur rabidis rapidus lepus ipſe moloſſis;
Incurrit noſtras præda quieta manus.

In Ratiſlaum Leſci, Polonorum Regis filium, qui Larvatis ſpectris in lapicidinâ territus, unâ nocte incanuit. Chronicon Polonorum, Engelgrave. &c.

Vita Ratiſlai brevis eſt, quæ nocte ſeneſcit:
Nox longa eſt, juvenem quæ facit una ſenem.

In Monachos.

O Monachi, ſtomachi veſtri ſunt dolia Bacchi;
Vos eſtis (cadus eſt teſtis) non ſobria peſtis.

In Herodem, filii ſui parricidam.

Herodis porcus malim, quam filius eſſe:
Filius (hôc nihil eſt vilius) enſe perit.

In Dæmonem.

Dæmon languebat, Monachus tunc eſſe volebat;
Sed cum convaluit, manſit, ut antè fuit.

Nautæ, mari ſubmerſi, epitaphium.

Hic atavis ortus Batavis, ſubmerſus in undis,
Orbe peragratô, nauta ſub orbe jacet.
Marmore ſub liquido, non durô, nauta ſepultus;
Debuit hôc condi marmore, vixit aquis.

In Morionem.

Per riſum, ac viſum, multos cognoſcite ſtultos:
Ipſe tibi cultus, ſtulte, placêre ſoles.

In legem Juttæ Pontificiæ.

Palpentur (lex ſacra jubet) ſub ſede cavatâ,
Juttiadæ: regnet Roma: præeſte mares.
Maſcula Roma regit: Venus eſt nunc maſcula, Roma:
Orta Mari Venus eſt; ardet amore maris.
Fallor? An ardoris Roma eſt oblita prioris?
Ardet amore maris poſteriore Venus.

In milites.

Quiſquis amat lites, qui Marti militat heros,
Militat & Morti, ſe patriæque litat.

In

In cycnum, in morte canentem.

Eſt niveus mihi corde color, lac ludit in undâ :
Fata gemens, ſolus carmine ſolor olor.

Echo.

Muta loquor, neque multa; prior nec verba profundo:
Mentis inops, expers vocis, & ore carens.

In Romam.

Roma *Lupas* prima, at præpoſtera terga virorum
Poſterior (facinus!) quæ redamaret, erat.

In Montes, & fontes.

Conveniunt Montes, & Fontes nomine : uterque
Quæ fugit alta ſuis curſibus, alta petit.

In flores viſos.

Pulchra placent oculis : oculis pulcherrimus ipſe:
Plus cunctis oculus floribus ipſe placet.

In flores odoratos.

Arrident flôres, & roris ſemen, odores;
Flos oculo arridet, naribus unus odor.

Homo foenum.

Floret, & elanguet citò foeni forma : perimus;
Turbaque, mortales, foenus amare placet?

In Tonitru.

Cæli Echo, fragor horrificans, vox alta tonantis,
Perterrêre ardet corda, reoſque movet :
Sed neque corda movent oracula tanta tonantis,
Quamvis multa; tonant, ſed quoque muta ſonant.

In Thraces, & gallos effeminatos.

Cum gallis, Thraces numeroſâ conjuge gaudent:
E Gallis Thraces quìs neget eſſe ſatos?

In Gallos, Vulpes.

Fallere amant Galli; falli indignantur, in arma
Proſiliunt: falli decipientis erat.

Muliercula cantatrix Vitanda.

Si cauta es, fugias cantus, ſunt, femina, cautes:
Semina mellis enim mollis amoris erunt.

Leges Causidicis, & Medicis scriptæ.

Non furtum facies, juris lex scripta peritis:
Ne cædas, medicis lex sacra scripta fuit.

In jus.

Bis jus, bis sapio, libris & lance recondor:
Absolvo, damno; pasco, creoque famem.

Venetis in Thraces bella gerentibus.

Retibus ex ratibus Venetus Venatur in alto:
Musulmanicolas, barbara monstra, capit.

In filium,
paternæ vitæ, hæreditatis causâ, insidiantem.

Nate, patris vitam, vitem cupis uva secare;
Heu, pugnant ramum rumpere poma suum!

In Annam Mariam à Schurman, linguarum peritam.

Aurea virgo jacet, virgo admiranda, virago est;
Lingua virum loquitur, loquitur lingua unica linguas;
Quarta Charis, decima est Musarum, mascula Pallas.

Bonfrerii Abbatis sepulchrum.

Alter Barabbas cubat hic, Bonfrerius Abbas;
Natum Quintini submersit copia vini;
Ille diem clausit; quia pocula crebrius hausit;
Et, nisi vana putem, vina exhausère salutem.

Homo pulvis.

Turba superbimus, nos cum fæx terrea simus:
Ad limum limus, cinis ad cineresque redimus:
Est caro, cum fulvis trabeis de murice, pulvis.

Ad Lucam [illegible] edentulum.

Lac cum lactuca manduca, edentule, Luca;
Divino te lacte senum, te prolue vinò:
Massica si libes, ut Nestor, sæcula vives.

Harlebecæ Flandrorum, lupus ovem persequitur fugientem in casulam, cujus ostiolum vi luctantium clausum; captô ab ove lupô

Persequitur lupus acer ovem; fugit illa; foresque,
Quas subit, occludit: prædæ lupus obvia præda est.

Ce-

Cepit ovis fugitiva lupum, pastore fugatò;
Jam celebret partos, Parthorum more, triumphos.

Gallæ uxori sterili.

Galla fuit Gallo, gallinaque nupta marito:
Non parit ova sibi, neque pullos Galla, puellos.

Grunnio Londinensi.

Grunnius, humanus porcus; descendit ad Orcum
Corpus; cor vermes, pus putre terra vorat.

In mulierem litigiosam.

Jurgia quæ vivensque viro, moriensque locuta est
Litigiosa; sibi restitutiosa silet.

In Petrum pætum.

Est Petrus pætus, qui bellis lætus ocellis
Subridet; limus quod videt hirquus, habet.

In Linguam.

Nobilis est bona lingua, solet mala mobilis esse:
Utilis illa bonis, futilis ista malis.

In Alexandrum VI. *sanctissimum patrem Cupidinis.*

Piscatorem hominum, quis te non, Sexte, vocabit?
Piscantur natum retia sacra tuum.

In Julium Pontificem R. *bella moventem:*
Oratio Julii.

Me Pauli gladius Francos armabit in hostes:
Non clavis Petri, quæ tueatur, erit.

In Leonem X. *Pontificem* R.

Cur malè Romano consultum est, quæris, ovili?
Rex, Leo, nunc homines, non regit ille feras.
Si fulvum mirere aurum rapuisse Leonem;
Disce Leoninis unguibus esse feram.

Roma in Paulum III. *pontificem* R.

Sum Medico malesana, meo sum præda Leoni;
Nostra fame lanias viscera, Paule, lupus.

In Alexandrum VI. *pontificem* R.

Vendit Alexander mitras, sacra cuncta; Deumque,
Romanos Stygias cogit adire domos.

Par-

In arrogantem.

Parvule judiciô, sed probris magne magister;
Magne superciliô, parvule consilio:
Parvule divitiis; vitiis, vir magne, rapinæ;
Parvus eris reliquis; sed tibi magnus eas.
Parve (nec impediam) magnum te reddere quæris
Te studeas humilem reddere, magnus eris.

Quinque Sensus.

Rex aper auditu, lynx visu, simia gustu,
Vultur odoratu, dominatur aranea tactu.

In vini & fumi potatorem.

Et vinô, & fumô gurges, benè pascimur, inquit:
Exhaurit fumus pectora, vina replent.

Galli canæ, & sanæ fidei hostes.

Galle, canis fidibus: non aurea consonat auri
Cana fides: aurum non bene, Galle, sonat?

Heroum Speelmano apud Batavos in Indiâ Generali.

Occiduis oritur, moritur Spelemanus Eois
Solibus; hoc hominis, cætera Solis habet.

In Innocentium XI. pontificem R. nummos prodigentem in bellum Thracium, Romanis fame laborantibus.

Suscitat hic flammam belli, dum prodigit aurum
Ferreus, & famam fert sibi, Roma famem.

Julius Cæsar, ex uterô extinctæ matris cæsus.

Cæditur, heu! cæsô Cæsar de ventre parentis;
Quem non jam mater, post sua fata parit.

Allusio ad Tiberium Neronem, & Tiberim, hunc undis, illum furore exundantem.

Tiberius, Tiberisque exundant fontibus undæ
Fontibus, & Romam mergit uterque suam:
Tiberio, & Tiberi vis convenit: obruit alter
Sanguine Romanos; perdidit alter aquis.

In Barbaram virginem.

Barbara sum, non sum; mitis sum virgo, virago;
Tu sed, amice pater, barbarus hostis eras:

Tu florem vitæ, non Virginitatis, amanti.
Tollere ſanguineâ, barbare, cæde potes:
Eſt mihi barbaries decori: mea nomina ludunt:
Barbara, barbarie ſum celebranda meâ:
Ut Parcæ parcunt, ut luſcus lumine ſplendet,
Ut bellum eſt bellum, Barbara talis eram.

In Epiſcopum Aquenſem ebrioſum.

Ebrius es præſul, quia Bacchi ventre gravaris:
Sic bene nomen aquæ, Præſul Aquenſis, amas.

In unguem carpentem violas.

Cur violas Floræ violas, violentior unguis,
Exhalant animam quæ tibi ſponte ſuam?

Urna Nullius.

Conditur hôc Nullus tumulo, quô conditur Omnis:
Omnibus omnis erat, qui ſibi Nullus, homo.

Alexandri magni buſtum.

Optat Alexander, quos perdit in urbibus orbes:
Orbis Alexandrum jam minor urna capit.

Heroum Michaelis de Ruiter, Archithalaſſi.

Murus eram Batavis, muralis machina murum
Pectoris invicti ſternere ſola poteſt.

Morionis, cum ratione inſanientis, epitaphium.

Marmore ſub ſolidò ſtolidus ſine mente quieſcit:
Hoc olidum vermes, heu fuge corpus olet!

Oppidi Veſtalis inceſtæ, humi defoſſæ.

Veſtalis virgo, non virgo, vendo pudorem:
Nuda nimis tumulo, non tumulata, tegor.

Gurgitis Manibus urna ſacra.

Condidit in ventrem gurges tot vaſa Lyæi,
Quem ſub ventre ſuô terra guloſa tegit.

In Miſſam (ut vocant) Pontificiam.

Fac miſſam Miſſam; Miſſæ, res barbara, nomen;
Si miſſam facias, non iteranda tibi eſt.

In hypocritam.

Noćte, dieque vacas precibus; ſacra templa frequentas;
  Largiriſque Iro, ſi videare, ſtipem:
Non inhias auro, neque delećtaris honore;
  Non tamen eſt aurum, quidquid ubique nitet:
Omnia fraude tegis, mentiris omnia fucis:
  Mors ſimulatorem non ſimulata rapit.

In Romanos Pontificios.

Pontifices finxit tantos male credula Roma,
  Ut nihil eſſe Deum, ſimplicitate, putet:
Pontificem eſſe Deum fingit qui præſidet orbi
  Romano; panem quæ facit eſſe Deum.

Ad fortunam.

Sede quieſcentem fortunam pinxit Apelles:
  Inſtabilis pedibus, neſcia ſtare locô eſt.

In pulicem mulieris.

Eſt ex oſſe viri mulier; ſed ſanguine partus
  Humano, melior dicitur; eſſe pulex.

Qui cum cane dormit, cum pulicibus ſurgit.

Cum cane quiſquis amas de nocte quieſcere ſolô,
  Cum pulicum ſurges agmine; multus eris.

Epitaphium Jacobo Walho, magiſtro meo, poetæ laureato.

Vita Maronis eras; Naſonis, Wallius, umbra;
  Mens Flacci: Flaccus, Naſo, Maroque jaces.

In jaćtatorem natalis ſuæ urbis.

Quiſque ſuam celebrat patriam, quô prodiit ovo;
  Gentis, & urbis ovat nobilitate ſuæ;
Urbs ſed clara nihil, non gens, non patria refert:
  Eſt aliquid, patriam ſi mereare tuam:
Sic patriam fures, patriam jaćtare latrones
  Indigni, digni morte perire, ſolent.
Eſt hominum totus, communis patria, Mundus:
  Omne ſolum forti patria terra viro.

Corio-

Coriolanus urbem natalem obſidet.

Coriolanus erat patriis iratus amicis,
  Hoſtibus. Ingratos enſe, minisque premit:
Sacra ſacerdotum majeſtas vana precatur:
  Exarmat furias patria, mater erat.

Pauper ubique jacet.

Pauper ubique jacet, qui pauper ubique vagatur;
  Nil, in quò jaceat, vel requieſcat, habet:
Erige, ne jaceat, nec ubique vagabitur Exſul;
  In thalamò, dives, fac jacuiſſe tuo.

In peccatorem pœnitentem.

Clam peccas, fateare palam, veniamque mereris,
  Flagitii decuit poenituiſſe reum:
Culpa levat poenam, cum ſontem poenitet acti:
  Erubuit; veniam, qui mereatur, erit:
Et lacrimis flentes abolêre piacula norunt:
  Gaudia, ne doleant, qui doluere, ferunt.

Princeps clemens, imago Dei.

Mox Deus ignoſcit; citò Princeps parcere gaudet:
  Principis hæc pietas mitis, imago Dei eſt:
Ars divina fuit, tam poſſe, & plectere noſſe,
  Quam ſcelerum indigno parcere velle reo:
Quanta Dei pietas, nihil eſt divinius illâ;
  Hæc pietas nullum novit habere modum:
Læditur, ulciſci juſtum eſt, & fulmine læſus
  Armatur: flectunt fulmina mota preces:
Indignis, atque ingratis hic parcere ſuevit:
  Adde, quod invitis ira benigna fuit:
Invitus plectit, miſereri gaudet, & ultro
  Ipſe ſuos hoſtes, qui ſcelus odit, amat:
Excipit & profugos, quos neſcit pellere: pene
  Se miſerum, miſeros dum videt, eſſe putat.
Principis eſt virtus peccantes perdere nolle;
  Plectere cum poſſit, diſſimulare nefas.

Est Deus exemplo; populo favet ille nocenti:
Principibus turpe est parcere nolle reo.

In cupientem semper vincere.

Vincere vis hostes: alienâ posse ruinâ
Vivere vis semper: quod cupit alter, amas.
Si cuncti superent alios, tunc perdere cunctos
Est opus: ex lucro quid, nisi damna petis,

Beneficium citò dandum

Est ingrata nimis, quæ lente gratia currit:
Sed citò quæ properat gratia, grata venit.

In Bruxeliensis aulæ fontem, qui est Magdalena lena lacrymans

Saxea fonticulô lacrymantur lumina dulci:
Mollitiem exsudant marmora falsa suam.

Pietas est regia Virtus.

Fax regum est pietas: nam relligionis honöre,
Floret honos regni; quö sine regna cadunt.

Dicit piger, cras, cras; & semper est hodie.

Cras benè, cras vivam, dicis: Lux crastina numquam
(Ut vivas hodie) Lentule lente, venit.

Sera nocentem poena invenit.

Non reus effugiet; properat vindicta; repente
Vel pedibus claudis pœna venire solet.

Magnus præco non est vili prædâ contentus.

Fur aurum, Lupus armentum petit, inclitâ præda est:
Præterit exuvias furque, lupusque leves.

Nemo potentes aggredi tutus potest.

Aggreditur quicumque audax, læditque potentes,
In tutis latebris, quod vereatur, habet.

Virtus regia.

Principis est virtus, patriæ succurrere lapsæ;
Se populo patrem jungere, nosse suos:
Parcere supplicibus; sed debellare rebelles;
Et posito belli fulmine, pace frui:

Præmia

Præmia det meritis; sed lente plectere curet;
Et Superos cultu candidiore colat:
Ille Deus, Deus ille creat de pulvere Reges;
Pulvereos Reges si placet, esse facit.
Regia laus esto, non fastidire minores:
Odit, & extorquet sceptra superba Deus.

Rusticuli sunt Reguli.

Stat casa rusticulis, sed regibus aula patescit:
Aula scatet vitiis, crimine caula vacat.
Aula nec est felix; felix tamen aula videtur:
Gaudia sub casulis candidiora sonant.
Ludite, rusticuli, gens insons, vivite Reges (
Nam sibi rusticulus, regulus esse solet)
Aula v l, scelerata dolis, & amara voluptas
Est tua: caula mihi, vita serena, placet.

Dimidium facti est coepisse.

Incipe, & insistas operi: coepisse, tulisse est
Dimidium: perager, qui bene coepit, opus.

Vitæ probitas, immortalis honor.

Fortunam vitæ probitas, & fata triumphat:
Immortalis honos ex probitate fluit:
Improbitas vitæ cantatos durat in annos;
Os populi meruit; sed meruisse pudet.

Felix multos numerabis amicos.

Sors tibi læta canit? tecum grex saltat amicus;
Luget? amicorum claudicat ille chorus.
Sors fluit ad nutum? tua terga sequuntur amici;
Ostendent plantas, hâc fugiente, suas.

Stulti malitia, & Sapientis prudentia.

Stulte, tuum est, non posse bonis, & lædere velle:
Cum possis, Sapiens, lædere, nolle tuum est.

Tutò equitat, quem prudentia portat.

Tuto equitant homines, quibus est prudentia frenum:
Hâc sine, præcipiti tramite fertur eques.

Prudentia cauta triumphat.

Aſtus ubique valet, plus viribus ille triumphat:
Vi tacita terret; nec quod aberret, erit.
Utere conſiliis, rationibus utere cautus;
Succeſſus felix dexteritate venit.

Obſcoeni dici gaudent pudici.

Quam multi gaudent dici ſine fronte pudici:
Sordida ſus porco, lota, venuſta ſuo eſt.

Juvenilis amor, effrenis.

Non juvat invitam cuſtodia moeſta puellam:
Currentem ſequitur luxurioſa procum:
Frena pudor neſcit, ſemel inflammatus amore;
Quo magis eſt vinctus, plus cito currit amor:
Quos ſemel urit amor, furit ardens, vincula rumpit:
Ut potiatur, amat, quod patiatur, amans.

Redire neſcit, cum perit pudor.

Qui fugit, & periit roſeæ de virginis ore (
Ah fruſtrá revocas;) non redit arte pudor.
Fama pudicitiæ decori eſt, famam illa meretur:
Sæpe pudicitiæ fama maligna nocet.

Pudor vitæ præferendus.

Et decet, & fas eſt animæ præferre pudorem:
Vita, bonum tenerum eſt; vita pudore minor:
Odimus effrontem (vivit ſine laude) puellam;
Se perdit, frontem perdere ſueta ſuam.

Dulcis quies à labore.

Aſpirant homines, ſecuram pace, quietem;
Siqua quies homini, parta labore, venit:
Nulla quies; parit ipſa quies, labor ipſe Laborem:
Cum ſomno, vita eſt, irrequieta quies.

Operoſa quies, & quieta operoſitas juvat.

Vult labor alternum reparare quiete laborem:
Sic alterna quies, feſſa labore, juvat.

Dat

Dat veniam corvis, vexat cenſura columbas.

Vivitur ex furtis: parvo crux, ſponſa, latroni eſt;
Prædones magnos præteriiſſe ſolet:
Jam magni magnos fures abſolvere gaudent;
Magnificos fures eſt tetigiſſe nefas.

Prædonum plena eſt patria.

Plena rapinarum ſunt oppida, plena luporum:
Quis neſcit longas furibus eſſe manus.

In prædones etiam uxorum alienarum.

Vivitur ex præda: nec ſola pecunia prædæ eſt;
Jam prædatori fit nova præda tori.

Vitæ Voluptas brevis eſt.

Indulge genio; floret cito temporis ætas:
Gaudia carpe; diem vix fugitiva vident:
Vita fugit; veluti rapto vixiſſe memento:
Utere temporibus, deliciiſque datis:
Quantula ſunt vitæ properantis gaudia noſtræ?
Cras cinis, & populi fabula vana ſumus.

Qui ſibi novit imperare, Rex eſto.

Eſſe putas regem; quiſquis dominatur, & orbi
Imperat? Hic Regis nomen inane gerit:
Rex ſuus eſt, quiſquis mentem ratione gubernat;
Se ſibi qui ſubigit, regia ſceptra tenet.

Imago Dei, rex eſt.

Mens majeſtatem decet alta, capaxque coronæ:
Sceptra metus firmat, quem moderatur amor:
Exemplum populo ſit vita regentis honeſta:
Res ſacra, majeſtas Regis, imago Dei eſt:
Qui regit, ut calcet populos, quos perdere bello
Ardet, & exhaurit regna, tyrannus erit.
Quod decet, hoc cives facient, cum regnat honeſtum:
Viſque, metuſque hodie, dominentur, habent.
Ferrea nunc Reges dominantes ſecula cudunt:
Eſt incus populus; quod patiatur, habet.

Armari, non amari hodie gaudent Reges.

Rex amat armari, neque multum curat amari:
 Ambitio regem, visque, metusque regunt.

Si domi morositas regnat, foris versandum est.

Si mala multa domi sint, quæ tolerare laboras;
 Cede foris: regnant gaudia sana foris.

Amica salutatio.

Mitto tibi *navem*, prorâ puppique carentem;
 Nec mitto *navem*; sed nec *avem*; sed, *ave*.

Arma militi tradita.

Do tibi non *mensem*, sed do, sine millibus, *ensem*;
Accipe cum *parmâ*, si vertex tollitur, *arma*.

Furibunda Dido.

Tres furias Orcus coluit; sub Tartara Dido
 Dum rapitur, furias quattuor Orcus habet.

Erasmus infans.

Parvus eras, nec Erasmus eras mus, dictus Erasmus;
 Dic age, si Sum mus, tunc quoque summus ero.

Frater Cornelius Drodracenus, leno Brugensis.

Indere cor melius frater Cornelius ardet,
 Mollia virginibus quando flagella dedit.
Inclinatur anus; post tergora nudior anus
 Oscula cum lætis excipit ille flagris:
Hic plagam mulcens oleò, sacraria adorat.
 Incurvæ Veneris; pluraque sacra videt.
Quam benè conveniet hæc virginis ara, venusto.
 Strata sacerdoti: victima cæsa cadit.
Ancillariolus primum est Cornelius; inde
 Matronis bellum, virginibusque movet.
O quantum exarsit post hæc incendia bellum;
 His, cum Troià, Helene, totaque Roma ruit;
Hinc hausit, *Mundi pestes*, Ignatius ignes:
 Hic quoque virginibus flagra, facesque struit.

Spien-

Sapientia cælebs est, quia nullus homo sapit.

Mulciberi Venus est, Hecate Plutonis, & uxor
Juno Jovis: nulli sponsa Minerva fuit:
Nata Jovis cerebrò prodit Sapientia, nulli
Sacra homini nympha est: non sapit ullus homo.

In cacorhetorem.

Ultima vox: *dixi*, dicens, mihi visa placère est,
Orator nullà cum rudis arte docet.

Philippi. II. Hispaniarum Regis, Ocquendò Architha-lassô, classis victa.

Vectores sunt victores, qui classis Iberæ
Rectores sternunt, naumachiaque fugant:
Terruit Oceanum, nunc naufraga classis, & orbem;
Et toto pelagò quærit, & orbe fugam.

Cædes violenta, cum lu[illegible]liter sævis S. & R.

Obsessos sævis aggressus stragibus hostes,
Horridus ore fremit, certus prosternere castra
Perfurit; in turmas furor irruit, ense trucidat
Corpora crebra: agris prostrata cadavera sordent:
Grassatur tristis per regni viscera pestis,
Et passim serpit; silvisque, arvisque viisque
Funera funeribus congesta, atque ossibus ossa:
Mortis oberrat odor, terra horret tetra sepulchris.

Golias à Davide Victus.

Immanem molem, formidandumque gigantem,
Magnanimum Goliam, victum succumbere morti
Impulit, armatumque virum mactavit inermis
Iesseides, fundàque levi gravia arma repressit:
Dux admirandus, milesque metallicus armos,
Occubuit debellatus puerilibus armis.
I, Solymæa, puer, Capitolia scande triumphans.

Cædes, rapinæ, incendia.

Cæde furit ferrum; sibi militat aurea præda,
Dividit & dominos, prædas quoque decoquit ignis;
Mulciber igne vorat Cererem, Bacchumque, laresque,

Templaque ſubvertit: diis incubuere ruinæ,
Ferrea tempeſtas ruit obvia, & omnia miſcet.

Qui præceptores ſint deceptores.

Præceptor medicæ, medicæ deceptor habetur:
Nam quoties, *recipe*, & toties quoque, *decipe*, ſcribit.
Vix ægrum ſanat, numeroſa pecunia manat.

Infans mordet ubera.

Sanguinis eſt avidus, non lactis, atrocior infans;
  Ubera, quæ mordet, ſanguinis imbre fluunt:
Infandus infans parvus, pravuſque videris;
  Inter vagitus, ore furente, fremis:
Nil tibi candoris; ſi ſit tibi candida ſindon,
  Dente cruentabis lintea, Lacque tuó.

Extremæ regni tranquillitas extremam cladem minatur.

Imperium pax extrema, & pax alta coronat,
  Extremam cladem, quæ minitatur, erit.
Tunc altæ, tacitò motu, ſonuere ruinæ,
  Cum regno clades nulla timenda ſuo eſt.

Urbs R. condita, & moenibus cincta.

Roma tibi muri naſcuntur: clauderis illô
  Carcere, quó muris undique cincta tuis:
Cincta quidem muró, ſed eódem carcere vincta es:
  Hi mortes muri, quas minitentur, habent.

Solidum virtutis fundamentum, Deus eſt.

Principium fingens virtus, operoſa laborat:
Lenta rudimenta, & magnarum exordia rerum
Ducuntur: primò conſtans fundamine jactò:
Ad ſua ſæpe redit dum fundamenta refingit:
Durat opus, virtus perſtat, quæ numine fulta eſt:
Fine triumphali Deus aurea cœpta ſecundat:
Si nitatur opus cæleſti robore ſtructum,
Sæcula ridebit, cui nulla ruina nocebit:
Meta coronato perfecta labore triumphat:
Aſtra petit virtus, & mortis neſcia vivit.

Homo

Homo eſt vivum Dei templum.

Divus homo, templum eſt æternò numine dignum;
  Ah furor eſt aulam contemerare Dei!
Impia ſed quoties in templó crimina regnant:
  Majeſtas ſceleri penè ſuperba ſacro eſt:
Peccat homo, temploque ſuo Deus exſul abire
  Cogitur: & miſerum gens facit eſſe Deum:
Pondera tot ſcelerum ſenſit, templi impia moles,
  Cum templo in cineres it ſceleratus homo.

Miles ebrius extinctus.

Ebrius hic animam vinò, non ſanguine miles
  Purpuream vomuit; nunc Acheronta bibit.

Gallicus latro auro viatorem ſpoliat Gallum.

Pallida ſunt auri, nec tuta metalla latebunt;
  Latronum inſidias, quas vereantur, habent:
Cura aurum, cum fraude, fameſque, metuſque coronant:
  Aurea nam dominum ſarcina tanta gravat:
Auro liber eat dominus, vel ferrea portet
  Vincula: per prædas aureus eſſe velim:
Laurea militibus placeat: magis aurea præda,
  Quam rapio (levis eſt ſarcina tanta) placet.
Ilicet, & vacuus, ſaltante latrone, viator
  Exequias loculi jam cane, Galle, tu.

Veritas nec facilè ſcribitur, nedum auditur.

Difficile eſt digitis, calamis, quoque ſcribere vera;
  Difficile audire eſt, dicere difficile eſt.

Decorum eſt, honeſtè mori.

Solvendum ſemel eſt vitæ irrevocabile penſum:
  Annorum illaqueant pondera dulce caput.
Nemo fugit mortem (fac velle & poſſe) volamus
  Ad Parcas homines; vertere terga nefas:
Non corrumpenda eſt pulcherrima fabula vitæ:
  Intactum nullum præterit illa dies.

Fato

Fato occurrendum est; fato gens nascitur omnis;
Virtuti, pulchrâ morte, perire juvat.

Senes cani, & fide utrique candidi.

Non se, non linguâ simulat sincera senectus:
Ficta fides juvenes fingere plura docet:
Candida canities, fidei præferre colorem
Novit; at, ut fallat, non pilus ullus erit:
Relligio non est meretrix: pigmenta dolosa
Respuit; & fucos, quos amat ista, fugit.
Peccat non fictè, qui fictè peccat; & ille
Non simulat mendax, qui simulare docet.

Viduæ Consolandæ.

Quisquis adest viduis, gentem solatur egentem;
Et facit, ut lætô turturis ore gemat.

Pupilli juvandi.

Pupilli, populi pupillæ divitis, orant:
Affer opem tutor, ne populentur opes:
Agmina desolata, miserrima turba, clientes,
Vos consanguineus tutor, opesque vorat:
Accipitres sunt tutores, qui semper in armis,
Semper in insidiis, ut populentur, agunt.

Fugiens miles trucidatus.

Spiritus á tergo, depulsus vulnere foedô,
Exit; & erubuit, cum fugit, umbra fugâ.
Conspexit cæcis oculis á tergore mortem:
Non aliter profugus debuit ille mori.
Naribus, in matris fuit illi spiritus alvo,
Inditus; ex profugi naribus ille fugit.

Nullum patrimonium citius decoquitur quam virtus.

Tam citò decoquitur, quam patrimonia, virtus;
Tres vix hæredes posteritatis habet.

In Curatorem gymnasii Gusani exauctoratum, & ab amicâ Delphensi repudiatum.

Non bene conveniunt Veneres, mollesque Camoenæ;
Cur Curatori sit tibi cura tori?

Pro-

Procus es Muſas, nullam patiere repulſam:
  Sæpe nimis mollem pellit amica procum.
Pro tenera tibi ſit ſtudioſa Minerva puella?
  In gremio jaceat pulchra Minerva tuô.

Irati Ethopoeia.

Stant oculis iræ, torvique è fronte furores
  Proſiliunt, odio quis neget eſſe faces?
Barbaries ſcelerata micans, ſe ſanguine gaudet
  Prodere; quo peſtem, quam meditatur, alit.
Ira, dolor gravis eſt? dira ira incendia magna
  Suſcitat; ardet homo; cunctaque, ſeque vorat.

Mollities emollit amantem.

Mollis amans molles aditus ad mollia amantis
  Pectora habet: molli molliter arte ſubit:
Mollities nulli eſt, molimine blanda, moleſta;
  Nec lædit; facili calliditate placet.

Peccatoris poenitentis ſpeculum.

Offendi, ſcelus, & læſi, quod torquet, amantem;
  Debita criminibus pœna tremenda meis.
Debueram coluiſſe Deum, quem turpiter odi:
  Heu, potui tantum demeruiſſe bonum!
I, dolor, ex oculis: mea culpa dolore pianda eſt;
  Quamvis nec lacrymis culpa pianda ſatis.
Læderis, o pietas, & gaudes parcere læſa;
  O majeſtatis prodiga facta tuæ!
Pro majeſtatis ſolio provolvor; & acti
  Flagitii Veniam, ſupplice voce, peto:
Pro me flagitium, pro me mea culpa perorat;
  Flagitii, & culpæ vox animoſa meæ eſt:
Donec erunt lacrymæ, lacrymæ mea crimina flebunt;
  Et juſti fletus cauſa perennis erit;
Sim lapis, aut mihi ſit cor Thrace ferocius omni,
  Si lacrymas ſiſtam, contineamque meas.

Princeps, imago Dei.

Vera Dei Princeps orbem moderantis imago,
  Quod dominetur, & à plebe colatur, habet.
Principis est populos belloque & pace tueri;
  Et regere auxilio, consilioque suos:
Fulmina, quæ possit, mittit, mitescere gaudet;
  Ut Deus, invitus cogitur esse ferox.

Principium sapientiæ, timere Deum.

Res timor est probrosa; Deum timuisse decori;
  Hic prodest, hominum sed timor ille nocet:
Extimuisse fuit, timuisse saluti:
  Utilis hic timor est, noxius ille fuit:
Intutos facit ille timor, dum cuncta timentur;
  Terrores terret, numinis iste timor:
Hic metus audentes, metus arguit ille fugaces;
  Hic metus ardentes, indicat ille pigros:
Sed timuisse scelus, melior timor omnibus iste est:
  Securos reddit sanctior ille timor.

Non benè perpetuus fertur labor.

Membra fatigantur, quæ nocte dieque labori
  Irrequieta gravi, continuoque vacant:
Sit modus, & requies operi; durabit in annos:
  Lassatur virtus, otia poscit opus:
Apta quies oneri: duros levat illa labores;
  Apta dies operi, noxque quiesque juvant:
Otia post curas quæ mens sibi captat, & aptat
  Mens operi sese, non grave sentit onus.

Constans in adversis.

Læta favet, sors mœsta premit, tu major utrâque
  Fac constes; vinces, si tuus esse velis:
Si fortuna tuis velis inimica repugnat;
  Omnia confidas te duce posse Deo.
Dum patitur virtus, Deus addit robora; dura
  Tempora qui mittit, candidiora facit.

Virtu

Virtus humilis, gloriosa.

Altius adscendit, qui proterit altius omnem
Imperii fastum suspiciendus honor:
Celsior ille loco est, qui nititur infimus esse;
Ut jaceat, virtus nulla jacêre potest;
Altior hæc soliis, hæc Solibus altior ire
Visa sibi, quo vult esse minore loco.
Est humilis mens alta Deo, pia rege superba;
Et superat fastum, quo minor illa, suum.

Amica ad amasium lacrymantem.

Dura fui tibi, mollis amor; lacrymantis amantis
Corda moves; lacrymæ sunt mea flamma tuæ:
Sunt in amore faces, lacrymæ, quæ fortius igne
Pectora succendunt, frigidiora gelu.

In tiaras, capitalia mulierum gestamina.

Matronale caput superintegit alta tiara:
Femina magnificas jactat ad astra comas:
Vertice cornigero cœloque, virisque minatur:
Imponit conjux cornua sæpe viro.

Latro ad crucem damnatus.

Quem crux expectat, crux mortes mortibus infert,
Mille neces patitur fur reus, ante necem:
Somnia nam torquent, veras simulantia pœnas:
Dira oculos tristis terret imago crucis:
Supplicium debere pati reus horret, & optat;
Qui cito vult lentam posse venire crucem:
Durior hæc crux est; sed mors cruce dirior omni:
Si mortem spectes, crux fera, blanda reo est;
Lignea crux aliis, damnato ferrea crux est;
Mors lignò, & ferro sævior una reo.

In ducem sinistrâ manu dextre dimicantem.

Dimicat ense ferox dux dexteritate sinistrâ,
Emicat hic lævæ sic levitate suæ.

In vitium honestæ virtutis specie coloratum.

Hoc sceleri proprium; velum virtutis honestæ
  Induit; hac larvà facta nefanda tegit:
Appingit vitiis speciem probitatis; & inde
  Est vitio virtus, gaudet honore scelus:
Sic insons peccat, qui, vult peccare: voluntas
  Commisso nullum crimine crimen habet.

Pica sitiens fonte sedatura imaginem sui videt.

Pica petit fontem sitiens, seque ipsa petebat
  Nescia: nam picam fontis imago refert:
Miratur sese, quam visa moratur imago;
  Altera viva, sibi visa fugura placet:
Se cupit; & quod adest, quærit; queriturque carere,
  Quo fruitur; præsens corpus abesse putat:
Se capit, & fallit; dum captat, imago recedit;
  Quam sequitur, formam turbida Lympha tegit.
Alloquitur sese, cum fonte movetur imago;
  Consortem thalami se putat esse sui:
Et dolet, & gaudet; dum rostrum jungere rostro
  Ardet amans, rostrum, gaudia vana, capit.
Advocat hæc socias, picarum turba vocata
  Advolat; & picas plenior unda refert:
Garrula turba canit, furit, & petit unguibus undas;
  Pars undis hausta est; altera turba fugit.
Pica dolore amens, & amans se quærere, perdit:
  Est tumulus picæ fons, & imago suæ.

Optimates pessimi, sunt hodie regum reguli.

Nemo coronatas, felices esse, tiaras
  Dixerit: excipiunt regia colla jugum.
Esse putes regem, supplex quem suspicit orbis?
  Sub pede qui Mundi frena, globumque tenet?
Fulget adorandá qui majestate superbus?
  Et gaudet solô qui minor esse Deô?
Cura regit Reges, & millia multa pavorum,
  Et circumvolitant regia tecta doli:

Nemo minus regnat, quam qui regnare videtur:
  Nunc regum servi regia sceptra rotant.

Dives inops.

Omnia adhuc quærit, qui possidet omnia, dives;
  Fit satur, ut sitiat Crassus & Irus eget.

Deus homo pro homine.

Credis, homo; potuisse Deum, pro crimine nasci,
  Nec dubitasse pati; sed voluisse mori?
Si pietas divina hostes miseratur, amanti
  Quid faciat; Corpus dat tibi; redde tuum.
Felix impietas! Absolvit culpa nocentem;
  Fit reus ipse insons, crimine nata salus.

Peccator poenitens.

Nulla venit sanctis lacrymis (fac velle) repulsa:
  Si reus es, facti poenituisse, sat est:
Da gemitum, gemitusque pios ad sidera mitte;
  Gratia de cælô commiserante venit:
Invitat fontes facilis clementia cæli;
  Sontibus, è cæli fontibus, unda fluit.
Flere juvat crimen lacrymis: nam flebile crimen
  Eluitur lacrymis; quodque pietur, habet:
Ah vermis! Nec me pudet irritare tonantem;
  Nec me flagitii poenituisse pudet?
Peccavi, doleo; Deus hosti parce; nocentes
  Tendo manus, lacrymas fundo, piamen erunt:
Me piget errorum; mea tot, mea crimina damno;
  Devoveo culpam (sunt sacra damna) meam:
Sum sceleris, poenæque meæ crudelior auctor;
  Elicit hæc lacrymas causa pudenda meas:
Me fugio facinusque meum mens horret, & odit;
  Et dolet errorem plena pudore suum.
Ille mihi numquam nocuit, quem lædere patrem
  Ingratus toties filius ausus eram:
Sed, scio, dum vivam, culpas pergam addere culpis;
  Et scio, dum vivam, nil nisi flere sciam.

Filius hoſtis ero patri, ſed amabilis hoſtis;
Filius, & peccans hoſtis, amicus ero.

Laboris merces jucunda.

Ut roſa de ſpinis flos eſt jucundus odore:
Sic fructus, proles, matre labore, venit.

Laude digno laus vitanda.

Tu, quod es, eſſe velis: quod non es reſpue dici:
Tecum habita: os populi tunc meruiſſe potes.

Indefeſſum Muſarum ſtudium poetas mactat.

Muſa ſuas veneres habet, illlecebroſa voluptas;
Dulce malum, capior, dum mea damna peto:
Vana ſuo cultu, tumulo mea Muſa laborat:
Heu, tumulo vates, gens operoſa, ſumus!

Silent leges, regnante pecuniâ, & extremâ fame.

Lex, & jura jacent, ubi cæca pecunia regnat:
Pauperies leges ultima nulla colit.

In Militem, amatorem Veneris.

Lude die; ſit nocte tibi pugnare voluptas:
Eſt pugnatori Ludicra pugna tori.

In morte tyranni.

Annus adhuc ſupereſt, periit quò morte tyrannus;
Infelix pereat; fauſtior annus eat.

David gigantem Goliam fundit, & unô lapide Rempublicam Iſraeliticam fundat.

Funditor hic, jactu lapidis, fit conditor urbis,
Fundatorque David, gens, Solymæa, tuus:
Nam fundit fundâ metuendum mole gigantem;
Et fundat muros, urbs Solymæa, tuos.

In militem Cupidineum.

Cypri, tuo (ſint regna licet duriſſima Martis)
Sunt regnatori mollia regna tori:
Arma armatorum ſunt tela; Cupidinis arma
Mollis, amatori, quæ gerit, arma tori.

Opti-

Optima libertas pacis.

Aurea libertas ferro corrumpitur: odit
  Bellica, libertas, prælia, pacis amans.

Difficile est, recte loqui; difficilius, nosse tacere.

Assuescunt plures delinquere multa loquendo;
  Vix tamen, ut peccet, dum tacet, unus erit:
Nosse loqui recte, res est, mihi crede, molesta;
  Ardua sed virtus posse tacere, fuit.

Laus silentii.

Multa loqui vitio est; servare silentia, virtus:
  Disce silère; scelus turpe, silenda loqui.

Fames extrema urbis obsessæ.

Obsidet ægra fames homines, urbem obsidet hostis;
  Sed furit inviso sævior hoste fames.
Multatæ rugis frontes, jejunaque labra,
  Et queruli ventres, deciduæque genæ:
In vultu vultum, ventremque in ventre requiras:
  Non faciem, maciem corpora mortis habent.
Exhorret fratrem fratèr, quasi turpe cadaver:
  Exequiæ prolem non tetigêre patris.
Sunt in deliciis feles, convivia mures;
  Et, pro pane, canes, quos gula mandet, habet.
Mors vicina fugit, tam præsens illa, remota est:
  Vivere difficile est; nemo perire potest:
Funera funeribus densantur; & ipsa ruina,
  Umbræ hominum vivunt; nec mala vita fugit.

In effrenem licentiam.

Proruit in luxum, Veneremque licentia suadet
  Effrenis: poenas nulla timere solet:
In pejora ruit, cui plus permittit: habenas
  Nacta cupido, sibi cuncta licere putat.

Ars loquelæ, & taciturnitatis.

Cuncta loqui culpa est, culpa est quoque, cuncta tacere;
  Pauca loqui, virtus; pauca tacere, scelus.

In Venerem, quæ à Philosophis vocatur, virgo latè dicta.

Hæc virgo latè dicta est, ex parte pudica:
  Omnia claustra patent, & penetrale domûs.
Se lenociniis vendit, studiosa placere:
  Subjacet, infra omnes secupit esse procos.
Palla sinum pretiosa tegit; speciosa videtur:
  Brachia in amplexus sunt spatiosa suos.
Foetus ager, toties fotus, sua semina fallit,
  Nec parit: in gravido est ventre puella levis.

Principio cautè ludendum, ut incautum emungas.

Principió ludi ludentem vincere certas?
  Perde prior: prodest perdere pauca prius:
Prima nocent tibi lucra: avido tua lucra remitte:
  Damna priora feras: lucra suprema vehunt:
Tunc arti incumbas; tunc damna minora repenses:
  Tunc loculos (oculos testor) opesque feres.
Lucratus loculos, non cessat vincere lusor,
  Donec, qui ludens omnia perdat, erit.

In Medicum.

Sæpè rapit medicus, quam reddit sæpè, salutem;
  Sæpè nocens prodest; qui juvat, ipse necat.

Pontifices Romani, servi servorum, & domini dominorum scilicet.

Pontifices, servos servorum, Roma vocavit:
  Hoc se Pontifices more vocare solent:
Pontifices dominos dominorum Roma creavit;
  Qui gaudent, domini nomine posse frui:
Sed tales servi dominis servire recusant,
  Qui domini calcant regia colla sui:
Et tales domini cælo servire recusant:
  Hi plus quam domini, nam deus esse volunt.

Spartanis Corinthum segnes obsidentibus, effugit vallò lepus.

Tyndaridæ segnes muros languente Corinthi
  Marte petunt; vallô prosilit ecce lepus;

Imbellesque vocans, præeo hostes, inquit, & hastas,
Nec canis, aut miles, qui sequeretur, erat;
Dux Lysander ait: lepores pro moenibus audent:
Stertere; & hic hostis, quem timeamus, erit?

In Avarum.

Nummus amat sonitum: numera, fugit otia, nummum:
Ille suum pretium, cum numeratur, habet:
Stulte, quid argentum prodest, quod condis in arcâ?
Omnia si teneas dives, egenus eris:
Parcior ipse cares aurò, quo plenus abundas;
Inter opes, inhians, quæris avarus opes:
Vivis inexpletus, congesta talenta reponis:
Qui nummos hæres dilapidabit, erit.

Sæpe ex ignobili parente præclari oriuntur.

Clarus ab obscuro bellator sæpê parente
Emicat; & generis cauda, caputque sui est.

Quis Princeps optimè regnum servare possit?

Qui paucos onerat; multos, qui regnat, honorat;
Et paucis credit, sceptra tenère potest.

Facilis descensus Averni.

Non est ire labor: Manes via ducit ad umbras
Ipsa suos: illuc, dux sibi, cæcus abit.

Amici pacifici.

Mutua pax jungit, junctos sibi servat amicos:
Ambitio junctos dissociare solet.

Ad Petrull'um, ancillariolum.

Ad latus ancillæ recubas (est pulchra) Petrulli:
Officiosa tibi, gaudia nocte coquit:
Suscitat, ut jaceas, non hæc ut surgere cures;
Et sibi Petrullum, quem gerat, illa petit.

In poetam superbum, mea, ut aliorum Vatum, carmina contemnentem.

Musa, Medusa, tua est; nimiumque severa Megæra:
Romanis culta vatibus, arte caret:
Nostra Camoena tibi est: inamoena (ea fama vagatur)
In vatum latras, sæve catelle, choros:
Non latrare viri est: cinnis es mollis Erinnys:
Garrula si latret femina, nemo furit.

Ad Invidum.

Invidus (o mores;) alienos odit honores:
Laudes fraude tegit: cur? quia laudis eget:
Livor edax mordet famam, cui gloria sordet;
Et laniat mirum, dente frementе, virum:
Nobile nomen edit, benefactaque splendida lædit:
Hinc malè semper olet, carpere clara solet.

In Cartesium negantem bruta sentire.

Bos dominum, dominique asinus præsepia novit;
Tune asinum brutum nosse, bovemque negas?
Ver sentit, revolatque Ciconia nuncia veris;
Quam nil nosse putas, sacra tabella docet.

Ad Invidum.

Dux titulos jactat, titulos gens invida mactat;
Illa decus ridet, nec benefacta videt:
Laudibus obtrectat, quas inclita gloria vectat
(Frustrà insons orat) nomina clara vorat:
Odit, & explodit lauros, quas livida rodit;
Virtutemque metit; nil nisi summa petit.

Herôes incliti invidiæ subjacent.

Nil timeat fortis, qui cuncta pericula vincit:
Fallor? & hic multum, quod vereatur, habet:
Invidiam timeat: solet hæc capita alta ferire:
Invidia heroum colla superba ruunt.

Ira, furor brevis est.

Frena pati non ira potest, calet impetus, & se
Non regit effrenum, qui male cuncta gerit.
Da spatium, permitte moram: brevis ira furoris;
Mox, quæ componi se patietur, erit.

Cervus.

Cornua fronte gerit, ſunt arma minacia, cervus;
  Imbelles animos, ſed ſine fronte, gerit:
Cornibus arboreis, cælo capita alta minantur:
  Scilicet ignavæ ſunt, ſine felle, minæ.
Hic Aquilone volat velocior; ocyor arva
  Tranſilit hic Aquilis; & juga celſa petit.

Audi partem alteram.

Audiat & partem judex cognoſcat utramque:
  Forma vetus juris, non nova norma, fuit.

Senex moriens.

Illaqueat me canities annoſa, virumque
  Pono; ſenex videor, quod piget, ante diem:
Adrepit mors lenta ſuo, violentaque curſu:
  Claudo oculos, tumulo condor, amice, vale.

Pontificiis ſacrificulis vetitum eſt manibus laborare.

Cur labor eſt vetitus tibi dic, Romane ſacerdos?
  Quas natura dedit, vis, nihil eſſe, manus.
Otia pinguis amas: decori eſt tibi turpior uni
  Segnities, veneres quæ fovet ægra tuas.

In leporem hoſpitibus ſacrum.

Effugit ille canes hominumque lepuſculus ungues;
  Incurritque jacens, præda voranda, gulam.

In Aſellos marinos, & bubulam carnem coctam.

Veſcere non ſegnis (pelagus propinat) aſellis;
  Tunc bove veſcaris: bos, nec aſellus eris.

In grandinem.

Ingruit e cælo, faciens lapideſcere campos,
  Saxeus imber, aqua eſt; quod ſata ſternat, habet.

In potatorem vini.

Ebrius hic, vivens moritur; ſpiratque cadaver,
  Quod Bacchum, atque animam nocte dieque vomit.

In Philoſophum, heſternum argutatorem, aſſerentem, nigrum eſſe album.

Candidus eſt corvus? Sic argutaris, Hylactor?
  Hinc ſequitur cycnos eſſe, fatere, nigros.

Candida si pix est; sequitur nix nigrior esse;
Sed tibi non mens est candida, nocte micat.

Omnibus moriendum.

Est ita; trita via est vitæ, citò tendit ad umbras;
Ipse sibi cæcus duxque, comesque viæ est.

Vis Ignis.

Terrea consumo, turbo aëra, tartara fundo;
Sum Deus, extinguam cuncta, nec ignis ero.

In Somnum.

Si mortis somnus, somni mors dicitur esse;
Dormis sæpè; scias te quoque sæpè mori.

In classem auream Solis Franci.

Aurea classis erat, Solemque hostemque lacessens;
Terribilis navis nomine quæque suo:
Terror erat terris; divisa ruina per æquor;
Tanta jacet, variis sparsa ruina locis.

Germana veritas, ubi?

Teuto bibit tutò, qui verum quærere certat:
In vino verum, Teutone teste, latet.

In puellas, fucô tinctas.

Forma puellaris fucata, & ab ore fugata est:
Umbræ hominum dicant: pulvis & umbra sumus.

In senem, tinctô capillitiô cultum.

Cane pater, pilus ater abit; tangitque capillos,
Qui pingit, fucus: te quoque finge virum.

In Mulieres.

Mollior est mulier, melior pietatis amore:
Non de carne Eva est læva; sed osse viri.

In nomen societatis Jesu;

Bos, asinusque fuit socius nascentis Jesu;
Latrones socii, cum moreretur, erant:
Vos, Jesu socios cum dicitis, esse necesse est
Latrones, asinos aut sine mente boves.

Im-

In leonem, belluarum Regem.

Imperioſa, leo, majeſtas, bellua princeps,
Dat primas homini; cætera Regis habet.

In Patrem, Judocum Andries Brabantinum ruſticum, Jeſuitarum Provincialem, à quo Calvinus ſtigmate notatus fuit.

Ruſtice, Calvinum, probroſo ſtigmate, ſignas?
Carnificem inſontis te fateare viri.
Stigma quid eſt aliud Patrum, niſi nomen Jeſu?
Tu facis, ut vertas nomina ſacra probro?

In calvum.

Cur crines fugère? Caput fugère, ſuperbum
Crimine: nam crines, & coma crimen alunt.

Decoctoris ad furem cavillatio.

Omnia decoxi: fur nocte irrepis in ædes?
Ut nihil invenias, Sole micante, veni.

In conjuges.

Vir tenet uxorem, litem tenet, atque dolorem;
Quique carent uxore, carent lite, atque dolore.

In Invidiam.

Carpitur, & carpit; lacrymis lætatur amaris:
Extenuat laudes, ore venena vomit:
Sordida, quos ambit, mordet virtutis honores:
Ipſa ille intabeſcit, ſuppliciumque ſibi eſt.

In Jonam Mari merſum.

In tumulò vivo: tumulus quoque vivere gaudet:
Non mergor, toto corpore merſus aquis.

Iris.

Ille coloratus, pacis ſignum, emicat arcus,
Nil hoſtile minans: orbis in orbe micat.
Quisquis amas pacem, pacis circumſpice ſignum:
Hæc bello potior teſſera pacis erit.

Labyrinthus.

Nulla via eſt, ubi mille viæ; ſed in avia ducunt:
Qui currat gyros, quique recurrat, erit:

Error ubique latet, sed inextricabilis error:
Exitus hic nullus: quod placet, error habet.

Apostrophe Medici inexperti ad ægrum, nescio quo morbo laborantem.

Si vis sanari, sed morbô nescio quali;
Accipias herbam, sed qualem nescio, vel quam;
Ponas nescio quó, sanabere nescio quando.

In laurum.

Laurus amat vates; laurus designat honores:
Floreat, ut lauri, sic quoque vatis honos.

In Piscium capturam.

Incautos pisces, quos allicit, hamus & esca,
Fallit: &, ut fallis, fallere falsus amas.

In Lagenam.

Nocte dieque, mihi libat genialis amator
Oscula; sed vacuum foeta lagena creo.

In Lectulum.

Limina dum claudis, seró tibi vespere claudo
Lumina: tu gremió dulce quiesce meo.

In Lilia Gallica.

Candida, quæ florent, sunt mollia lilia odore:
Gallica, cur non sunt candida? cæde rubent.

In Limacem.

Nescio Majores; neque me genuere parentes;
Clara tamen signat linea stemma meum:
Sum dubii generis, sine stirpe, graduque superbus;
Conjuge dum careo, cornua fronte gero.
Sole sub apricô gradior: mihi captus, & idem
Liber; ubique meam, meque, domumque fero.

Uxoris Lothi metamorphosis.

Se statua hæc finxit; nunc muta stuporis imago;
Noverat ire olim, noverat ore loqui:
Aspicit hæc patriæ flammas, sua lumina perdit,
Et formam properat dilapidare suam.

Se

Se modò mentitur, mentiri ſueta, ſitque,
in fatua ſtatua contumulata ſua.
In lapidem converſa ſalis, ſale viva carebat:
Si lapis, hunc fugias (turpe videre) ſalem.

Imago in ſpeculô.

Eſſe hominem credam ne mei? Non ſpirat imago,
Momento genita eſt: unus, & alter homo eſt.

In Oculum.

Eſt oculus ſpeculum, ſibi pingit imaginis umbras:
Multa videt; ſed plus, quod lacrymetur, habet.
Lumina dum plorant mala plurima, flumina ſpargunt,
Corda movent, produnt gaudia, amare docent.

In Cycnum.

Cycnus amat fontem, ſuetus colludere fonti:
Dum ſe tingit aquis, vix quoque tangit aquis.

In Panem.

Me fingit ſibi Roma Deum, qui ſtercora fio:
Sum panis; mutus ſed tibi, Roma, Deus.

In Ferrum.

Quam bene ſub terra latitabat inutile ferrum!
Qui prior effodit, ferreus ille fuit:
Inde globos, cædis peſtes, multo igne crepantes,
Et gladios fingit, cum gladiiſque, necem.

In Nummos.

Quisquis amat nummos, pretioſa pericula, nummos
Poſſidet: eſt nummis dives, inopſque ſuis.
Hic fit avarus opum, nummorum prodigus ille:
Quam multi nummis, heu, periere ſuis!

In Calamum ſcribentem.

Candidus eſt calamus, ſuetus cur pingere nigra?
Pulcrius in nigrô candidiora micant.

In Philomelam.

Quæ modò ſuavis avis, fuit olim muta puella;
Dulcius humana jam canit arte melos.

In

In eamdem Philomelam.

Gloria tu volucrum, tu gloria carminis una,
Dulce canis, dulci carmine digna meo.

In Phoenicem.

Ut vivat, moritur; vivit quoq e mortua Phoenix:
Mors alibi, hic cineri posthuma vita suo est.
Felices o Phoenices, gens docta, poëtæ!
Vos quoque, post mortem, vita beata manet.

In Pulverem coloratum Pictorum.

Pulvere quid levius? Res est vilissima, pulvis.
Pulvere (pinge) nihil pulcrius esse vides.

In Puellas.

Blanda puellarum facies, & amoribus ardet:
Quot facies, juvenum tot reor esse faces.

Michaël Ruterus, Maris domitor.

Gallus inerrabat cum Pardis æquora; Gallos
Cum Pardis pepulit classe Ruterus eques.

In Psittacum.

Iam rident (quis credat?) aves, hominemque salutant:
Obmuscat homo: namque loquuntur aves.

In Pupillas oculorum.

Pupillas oculi, scintillas solis, amantis,
Queis nihil in pulcrô carius orbe, vocant.

In Adamantem.

In pretiô est Adamas, rarus carusque lapillus;
Hunc qui non adamat, cor adamantis habet.

In Puerum.

Quo te, parve puer, compellem nomine; parvum,
An pravum fallor! Nomen utrumque tenes.

In ventos, & fluctus.

Flamina sunt nautis hostilia, flamina amica:
Quæ nautas perdunt flumina, sæpè juvant.

Tempestas.

Horrida tempestas quot fluctus excitat, illa
Tot nautis luctus, exitiumque parit.

Non

Non licet incautis in claſſe quieſcere nautis:
  Laſſa carina gemit, quaſſa ruina fremit.
Vector in incerto eſt: Rector cum nave ſatiſcens,
  In mare jactat opes; nummis optat opem.

In Ranas.

Stagnicolæ per prata equitant, & ſaltibus altis
  Tranſiiunt tumulos, bellaque rauca canunt.
Emicat, & ranam (nihil eſt, niſi venter) hiantem
  Ventre ſuo condit lucius; illa ſilet:
Sic in ventre fuit venter: quæ læta canebat,
  Exequias cecinit rana voranda ſuas.

In Roſam, rore tinctam.

Flos Veneris, roſa, Veris honos, roſa nectare tincta:
  Eſt roris nectar gratia, floris odor.

Nobilitas ſanguinis.

Nobilitas pretio eſt, emitur quæ ſanguine fuſô.
  Servatô conſtat ſanguine vita ſuô.

Salus quærenda.

Cur plerique ſuam quærunt, perduntque ſalutem?
  Cui ſordère poteſt, eſt malus, una ſalus.

In Senes moroſos.

Moroſus dormire ſenex ſolet: excitet infans
  Per loculos oculos, evigilare ſolet.

In Tumulum.

Nil mihi cum vivis; mors hic, non vita, recumbit:
  In tumulo eſt cumulus, putrida maſſa, cinis.
Vermibus armatur; mox eſt ſed inerme cadaver:
  In vermes ibis, ſordida turba tuos.

In Hydram à me viſam, quindecim pedes longam, in ſilvâ Amandinâ ad Valencenas.

Sibila dira Hydræ latè nemora alta replebant:
  Allicior: ſubeo vix nemus; hydra fugit:
Noxia res, cantus: blandè movet, illice voce;
  Mordet & incautos: carmina virus habent.

In Lacrymas.

Dicite, vos lacrymæ, quis vos genuiſſe videtur?
Non oculi: lacrymas caſus ubique parit.

Conſolatio lacrymantium.

Sunt luctus, fluctus; in flumina lumina manant:
Qui dolet, & lætus tempore fletus erit.

In Blattam.

Librorum ſtudioſa, mihi neque litera nota eſt:
Quos voro, ſum libris contumulata meis.

In tormentum bellicum.

Ferrea vox rerum, furias vomit: alta ruinas,
Commoto totò funditus orbe, ſonat.

In Vinum.

Proditor arcani, lites creat, agmina ſternit;
Et pulſo, reddit gaudia tuta, metu:
Corrumpit juvenes, celebrat convivia, prodeſt,
Et nocet: & curas ſolvere Bacchus amat:
Ebria turba furit, vini ſi copia fuſa eſt,
Et vomit; ut ſapiat, tunc ſine mente ſapit.

Virginitas.

Virginitas juveni decori eſt, & honeſta puellis;
Hoc peperere ſacrum, qui caruere, decus.
Sunt juvenes hoſtes, omnes quos ſentit amicos:
Tactu horret minimô, nec reditura fugit:
Perdita it in luctus, auctoque timore, tumorem.
Floſculus hic rarus, quem cito carpit amans.

In Viſum.

Viſus amat formam: res, viſus, amabilis, ardet;
Hæc placet, & multum, lux quod ametur, habet.
Nos, gens cæca, ſumus; viſuque nocente, perimus:
Optima res, viſus, pernicioſa ſibi eſt.
Perdita virginitas oculò, quò perditus orbis;
Ah; operæ pretium eſt luce carere, nocet!

In Umbram.

Umbra viatori requies placidissima fesso;
  Picturis, silvis, arboribusque decus:
Corpus amat, corpus sequitur, fit luminis umbra,
  Corporis umbra sui est; sed placet esse nihil.

Sine Deo vivere mors est.

Vita meæ vitæ es: sine vitâ vivere vitam,
  Mors, sine morte, mori est; mortua vita mea est.
Vive Deo, mea vita; Deo cor amabile cordi est:
  Ah, sine corde mihi est cor, nisi numen amo!

In Organum.

Organa plausibili clangunt, resonantia, flatu:
  Pulsa melos blandum, quod modulantur, habent.
Vos agitat multis, homines, impulsibus hostis?
  Este Deo grati; reddite dulce melos.

Æternitatis meditatio.

Annule, principii properantis imago per orbem;
  Annule, prima viæ meta, suprema meæ:
Tu mihi pandis iter, quò tutus tramite curram;
  Non peritura meus præmia cursus habet.
Scit bene, quò properet, qui cœli currit amore:
  Nil mortale peto: gloria, palma mea est:
Quod petitur virtutis iter, via regia honorum est:
  Siqua fides, merces illa perennis erit.
Currite; principium, Deus est, & semita vitæ:
  Est Deus æternæ (currite) meta viæ.

Fide, sed cui Vide.

Æquora quisquis amas, ventis confidis, & undis;
  Sæpè tamen ventus mergit, & unda rates.
Si pelagus tumeat, timeas: fiducia damno est:
  Hei mihi, nauta sua credulitate perit!
Quos malè sanus amas, blandis te credis amicis;
  Fide (nec invideo) cui sed, amice, vide.

Vacare Deo, eſt negotioſa quies.

Otia quiſquis amas, operoſa negotia tractas,
Si tua mens cælo ſola, ſibique vacat.
Eſt operoſa quies; labor ille, corona laboris:
Mens ſe, mens gaudet numine tota frui.

Divitiarum Vanitas.

Stulte, quid eſt aurum, niſi fulvæ pondus arenæ?
Non aurum, mentem quod ſatiabit, erit:
Dives opum curas, cum curis mille timores
Congerit; & miſeras, quas timet, auget opes:
Vitat egeſtatem; ſed non eſt turpis egeſtas:
Qui poterit nummos ſpernere, dives erit.
Mens contenta ſuo, facit, ut ſit dives egeſtas:
Affluit hæc, nec eget, quæ quoque rebus eget.

Pavo, ſuperbiæ imago.

Jactat honoratam volucris Junonia caudam;
Oſtentatque oculos, aſtra ſuperba, ſuos:
Invidioſa tumet, ſpiratque ſuperbia faſtum;
Alta ſibi, loquitur grandia, colla levat.
Stemmata, cum proavis, ac turgida nomina jactat:
Omnibus eſt vilis, ludibrioque ſibi.

Peſſimum bonum, divitiæ,

Quæris opes, & opem lucro? tua damna requiris:
Exitio domino ſæpè fuere ſuo.
Sarcina, divitiæ multæ: gravis orta procella
Naufragium puppi, divitiiſque vehit.
Projice, tutus eris: bona ſunt inimica ſaluti.
Ne perimant, pereant, quas malè quæris, opes.

In loquaces,

Garrula nunc verè ſunt ſæcula: regnat ubique
Pſittacus; humanâ garrulitate placet.

Virginitas.

Virginitas, virtus princeps, virtutibus illa
Prima præire, eadem prima perire ſolet.

In

In superbum Romanorum sacrorum cultum.

Cur ostrôque, auroque micant fana, ara, sacerdos?
  Ludius his scenas exhilarare solet.

Cur sacerdotes Romani veste atrâ sub candidâ induti?

Veste nigrâ gaudet, sub candidiore sacerdos;
  Mente niger, gaudet candidus esse foris.

In Bellarminum Cardinalem, controversias scribentem.

Bellarmine, nihil prosunt bella, arma, minæque:
  Nam tua bella nocent, arma, minæque tibi.

Miles impudicus.

Cur nocturna geris, furtivaque prælia miles?
  Sunt bellatori dulcia bella tori.

Cælum quærendum.

Ut potiar cælô, patiar: cælestia quæro:
  Hæc via non mollis; nil quoque mellis habet.
Divitiis, vitiisque studet quicumque viator,
  Ad cælum facili non amat ire viâ.

In leonem, belluarum principem.

Imperiosa, leo, majestas, bellua princeps,
  Dat primas homini; cætera Regis habet.

Ad Leonem Belgicum, Bellô Gallicô lacessitum.

Bellicus arma canat Gallus, Leo Belgicus ardet:
  Gallorum cantum non timet iste Leo.

In cometam.

Nocte cometa micat, fax ignea, nuncia luctus:
Cauda vomit flammas, cælum terrasque flagellans:
Bellorum motus, pestemque, ac funera signat:
Fata ruinarum loquitur vox muta tonantis.

In murem, à fele devoratum.

Musculus infelix, tutus latitabat in antrô:
  Emicat è latebris præda voranda suis:
Invigilat felis, felis tua devorat ossa,
  Parve; sed infelix muscule, præda jaces.

Perdix, præda accipitris.

Unguibus, & roſtrô, accipiter prædator, & alis
Inſtat; & in prædas, dum fugit illa, volat:
Perdita ſed perdix (ſuperat ſpes nulla ſalutis)
Inſidiatori præda cruenta ſuo eſt.

In fontem.

Emicat è ſcatebris animâ fons virgine gaudens:
Currit & ad matrem, quæ maris unda, ſuam:
Excipit hunc gremio, poſita dulcedine, natum;
Sole calente petens aſtra, cadente redit.

Oppida, & agri.

Agricolis agri, ſunt civibus oppida curæ;
Oppida ſed turbis, turbinibuſque ſonant:
Pacem ſiquis amas, à turba & turbine liber,
Rura beata colas, rura quiete ſilent.

In alaudam.

Gens cæli, volucres dominum modulamine mulcent;
Dulcis alauda canit, laudat alauda Deum.

In ancillam laborantem.

Penſa trahit, lenitque canens ancilla laborem;
Feſſa ſed aſſiduo membra labore gemit.

In novercam extinctam.

O pueri, pueri, lugete: extincta noverca eſt:
Sed lætos ducunt (fallor?) in orbe choros.

In Lupum extinctum.

Occidit armenti terror, pavor ille ferarum;
Paſtor ovat; timidus non timet agnus ovi.

In matronam, liberalem in egenas Viduas,

Turturibus, viduis, gemitum abſtulit, æra miniſtrans;
Jam dantis laudes turtur ubique canit

Roma vetat lectionem ſacræ ſcripturæ.

Roma vetat, ſacras populum volviſſe tabellas;
Cum populo, ſtupida eſt bellua, Roma ſuo.

Roma reliquias colit.

Relliquias Divûm, quas impia fingit, adorat
Roma: ſuperſtitio templa beata tenet: Ex-

Excrementa colat sic Divûm sordida, pulsô
Numine: nos colimus, lege jubente, Deum.

Aves, bubone stipiti insistente, viscô capiuntur.

Insidet infelix in vertice stipitis ales,
Bubo; quem volucres, gens inimica, petunt:
Garrula turba ruunt, majestatemque lacessunt;
Sunt quoque, quæ rostrô non pupûgisse timent:
Stipitibus gaudent incautæ insistere; lentô
Lascivæ viscô decipiuntur aves.

Ranæ panni purpurei laciniâ capiuntur.

Fallere siquis amat ranas, de nocte canentes;
Purpureus pannus, quem vorat illa, capit:
Illa vorat pannum, pannus capit ipse voracem:
Ranaque sic prædæ præda fit ipsa suæ.

Pestis.

Tabida grassantur contagia, sparsa per auras:
Corpora anhela jacent: manat per viscera flamma:
Filius aspectum patris fugit: aspice passim
Peste afflata cadunt, inhumataque corpora squallent:
Exhalant animas, vitiantque cadavera cælum:
Silva rogis, tellus tumulis, medicina salute
Sana caret, populis urbes, nuda arva colonis.
Quis memoret stragem? Sunt omnia mortis imago.

Vita hominis, octoginta anni.

Vivit homo bis octo (hæc cæli est gratia) lustra;
Ex quibus ille decem Cereri, Bacchoque propinat,
Et totidem ludô; viginti perdere somno
Vita, novemque solet; septem puerilibus annis,
Otia dum captat; morbo quoque quattuor addas:
Viginti poscunt Musæ, variique labores.
Debita tota Deo vita est, annusque negatur.

Armentorum tyrannus, lupus.

Contentus vili vix est lupus acer ovili;
Impetit armentum, metuit nec cornua centum:
Triste ululat; cernit pecudum vasta agmina, sternit:

Turba molossorum fugit ora impasta luporum:
Terror silvarum, lupus est, horrorque ferarum:
Quid pastor jactat vires? Lupus obvia mactat.

Diis omnia curæ.

Sunt cordi curæque Diis homo divus, & illis,
Ut gens bruta, boves; sic & oves, & aves.

Aves canunt, quadrupedes gemunt.

Musica gens cæli, volucres cantu aëra mulcent:
Ignorant cantum terrea bruta, gemunt;
Terrea bruta gemunt, quia terræ pondere pasta;
Libera sed terræ pondere, cantat avis:
Gaudet avis levitate suâ, quia semine pasta est;
Semina nil oneris, plus levitatis habent.

Lappia vulgo dicitur ventos vendere.

Quisquis amas ventos, ventos tibi Lappia vendet;
Sed tibi, cum ventis, Lappia verba dabit.

Clavus figit seras, clavis; aperit.

Vis firmare seras, opus est has figere clavis;
Sed claves solitæ sunt aperire seras.

Repudiatio scorti.

I procul hinc, scortum, de fonte Cupidinis ortum;
Fer scortatori sordida scorta tori.

Sol unus est in omnibus omnia.

Sol pingit Floram, Cereris Sol germina tingit;
Gramina Sole virent, gemma nitore micat:
Ardet Onyx, Adamas scintillat, ridet Achates;
Phœbus, ut herbescas, culte Smaragde, facit:
Solari gaudet flammâ radiare pyropus;
Et cum Beryllô ludere, Phoebé, soles:
Arborei florent rami, sed Sole calente;
Cui Gremium pandunt lilia læta suum:
Ut rosa candorem, sic flavos caltha colores
Ducit; & herba æstu, quod revirescat, habet.
Lude calore tuo, Sol ignee, lude colore;
Ut radiis vivat terra renata tuis.

Vena-

Venator, & miles conveniunt.

Venator, milesque suà spectandus arenâ
Gaudet; uterque armis bella animisque ciet:
Hic scandit muros, ille ardua culmina collis:
Obsidet hic arces, cingit at ille feras:
Persequitur prædam; prædàque exultat uterque:
Mars spoliis gaudet, læta Diana suis.

Speculum.

Ostendit tibi te speculum: spectantis imago,
Hæc tibi, quæ ridet, quæque renidet, adest:
Tangitur, & tangit; tu si moveare, movetur;
Teque gemente, gemit; teque-loquente, tacet.

In tigridem, quæ se demulceri passa est.

Aspera contactum tigris intractabilis odit;
Blanditiis coepit mitior ire meis:
Ut tango, fera mollitur, mitescere discit;
Et fera dedidicit, quod solet esse, fera.

Psittacus levis, femina levîor.

Psittacus, & lætos facili pede femina ducit,
Mobilitate salit quæ leviore, choros:
Psittacus est levior, volat ocyor, aëra sulcans;
Femina mobilior, quæ levitate salit.

Musca circumvolans candelam uritur.

Ludere cum flammà gaudens, circumvolat ignem
Musca; sed hæc ignis proximitate perit.
Luditis, ardentem tutò tetigisse puellam
Creditis, o juvenes; quò vocat ore, vorat.

Tympana cum lituis consonant.

Tympana cum lituis animant in prælia fortes;
Ferrò hostem fortes exanimare solent:
Non benè conveniunt litui cum fortibus; una
Tympana cum lituis consonuere suis:
A fusò fortes derivant sanguine nomen;
Sic fortes, fontes erubuere suos.

In adulatorem.

Fallere blanditiis, & fumos vendere nosti;
Ad nutum servis, crimina facta probas:
Te vendis, simulator, & omnibus omnia fingis;
Inter adulantum progrediere greges.

Libidinosi sunt sues.

Obscoenô volvit coeno se sordidior sus;
Delicias, limum, sus putat esse suas:
Quid grex porcorum, nisi foetida turba procorum?
Sordibus illa suis nam, suis instar, olet.

Remedium contra icterum.

Recipe urinam ægri icterici recentem, quantum vis; affusam carni bubulæ, ex collô sanguinolentô bovis recèns mactati (quantum vis) quæ simul include testæ novæ; quam in hortô inhuma, duobus sub terrâ pedibus: die sextô æger per sympathiam persanabitur.

Icterici quisquis morbi languore laborat;
Urinæ sanat bubula mista caro:
Corruptela putris, terræ, defossa malignos
Attrahet humores; quæque repurget, erit:
Nam color ictericus melli felli que propinquus,
Cum niveis roseas tinget, aletque genas.

Vinum perniciosum

Sole calente, botrus turgescit sanguine Bacchi;
Quàm multum sanguis sanguinis ille trahit:
Vina creant lites, cædes, & bella cruenta;
Quæ faciunt, vitiis erubuere suis.

Lites, milites, litui.

Lite forum resonat, lituis & milite campi:
Miles agrum & litui, lis ruit omne forum.

Libertas.

Aurea libertas multis est ferrea; mentis
Aurea libertas, ferrea Martis opus.
Quidlibet audendi libertas libera frenô
Suadet, & in præceps hæc sine lege ruit

Lucta-

Luctatores duo vincentes, & victi.

Hic linguâ, ille manu pugnat; qui vincit uterque
Vincitur: hic ſuperat pugnis, magna ille loquendo:
Verberibus verba, & verbis quoque verbera certant.

In macilentum.

Conveniunt oculorum acies, facieſque colore,
Et macies; glacies pallida in ore ſedet.

Magnes.

Magnetis vis magna, trahit virtutis amicum
Illecebris ferrum; duraque flectit amor.

Terremotus imago.

Murmure terriſonus fragor increbreſcere grandi
Coepit, ut immani motu, gemituque remugit
Machina terrarum: montes ſonuêre, cavernæque
Intonuêre gravi fremitu; commotaque Mundi
Viſcera mole ſuâ, diſturbant oppida, & alta
Fundamenta ruunt: circumtremuêre ruinæ
Impulſu graviore: tumultibus arva redundant.
Tartara jurares, tonitru concuſſa, tonare.

Araneus.

Conſtipat telæ telam, de ſtamine ſtamen
Nectit, diſcreti naſcuntur ab orbibus orbes;
Conditur ille orbis punctò, non amplius, horæ.

Saccharum.

Dulce favus mellis, ſunt dulcia cinnama, vina
Dulcia; ſed ſacchar dulce ſapore præit:
Sacchar edas, omnem ſuperat ſapor ille ſaporem;
Veſceris ambroſia, nectareaque dape.

Dux agmini exemplô præeat.

Sint quamvis trepidi, ſequitur victoria cervos,
Si præit exemplo dux leo bella ſuo.

Procus, & puella amantes;

Blanda puella ardet, juvenis procus ardet amari;
Sed caveat, ne forſan amor quid gignat amari.

Invidia carpit inclyta facinora.

Maxima fecisti, spiras majora; minora,
Invidiæ turbo maxima, sæpe facit.
Plus fuerit, fecisse minus: decrescere crebrò
Magna solent: fallunt maxima sæpè fidem:
Ne spires igitur, neque speres alta; ruinas
Alta petunt altas: ima, suprema, ruunt.

In nasum simum.

Eximium jactat fronto sine acumine nasum;
Exiguum (fallor, sit modo nasus) habet:
Nec video nasum, pars est millesima nasi:
Siqua fides, nasi vix levis umbra fuit.
Viderit hunc, gaudet qui nomine Naso, canetque:
Nasutus vix est hic homo: nasus ubi est?

In deum Romanum triticeum.

Relligio Romæ floret; nascuntur in agro
Numina: plura gulæ numina Roma serit:
Numina Roma vorat, nec Romæ numina desunt;
Sed si Roma vorat numina; numen ubi est?

Pontifices R. creant Sanctos, & novum Deum.

Roma creat Sanctos homines, & denique tantos,
Pontifices ipsos dicat ut esse deum.

Carmina perennia.

Scripta ferunt annos; annorum sæcula vincunt
Prisca; novi fructus posteritatis erunt.
Carminibus Thebæ superant, his Roma triumphat:
Quid sine carminibus Troia, quid Alba forent?
Carminibus Divi (sit fas mihi dicere) vivunt;
Majestasque Jovis laude canentis eget.

Gloriam umbra sequitur.

Gloria, lux brevis est, tenues vanescit in umbras:
Laus abit in fumos, cætera pulvis erunt.

Poëtarum vita perennis.

Oceani prius immenſas exhauriet undas
Formica, ac vaſtas percurret cochlea terras,
Quam moriare: poëta, perennia ſæcula vives.

In militem fortem extinctum.

Marmore candidior, recubat ſub marmore miles:
  Candida ſtare ſuper marmora dignus erat.
Pectus in adverſis oſtendit durius omni
  Marmore: mens hominis marmora pulchra fugit.
Extincto ſudans lacrymatur milite marmor:
  Marmor, ſi cælum non lacrymaris, eris.

Ludentes morimur

Vivimus, & morimur: non Parcæ parcere norunt;
  Quæ dum fila ſecant, corpora noſtra necant.
Vita, brevis ludus, morti devota voluptas;
  Quæque fluit tacito tramite vita, fugit:
Nata ſuis gaudent, dum ſpirant, corpora fatis;
  Et repetunt circum vitaque morſque ſuum.
Quam cito nos hominem dediſcimus: imus; eunti
  Nulla mora; ad lethum currit & ipſa quies:
Ludit homo, & ſcenas implet, gaudetque theatro;
  Scenica vita diem claudit; & actor ubi eſt;

Elephantes falcatò curru militantes.

Monſtrum immane, Elephas, turris ferrata, feriſque
  Machina foeta viris, bellua bella movet:
Falcatos currus, armamentaria Martis
  Dira trahit; vaſtà mole ſuperba fera eſt:
Impoſitas arces, & propugnacula dorſo,
  Martia quæ pugnat ſarcina, tela gerit:
Barbara monſtra docent homines ſævire; ſed armis
  Jam ſuperincumbit bellua ſtrata ſuis.
Pondere magna ſuo eſt victoria: Mauſolæum
  Debellata fera eſt: cæſa miniſtrat ebur.

Etymologia nominis, Pontifex, in gratiam pontificum Romanorum.

Humano Venus orta mari, dea creditur esse;
Romanum, *ponti fæx*, caput, esse deus.

In aleatorem.

Lubrica naufragiis, nautis male fida Malea est;
Alea sed domino ludicra, damna parit.

In Simiam.

Æmula cur homini, dum fingit cuncta, putatur
Simia? Non fictum fingere cuncta docet.

Loiola, anagramma, o lòlia!

Infelix lolium, dux o Loiola nigrorum;
Pestiferi folium floris ubique seris.

In alaudam (accipitre mari persequente) ad gremium meum fugientem, & servatam.

Milvius in prædam super æquora fertur alaudæ:
Me simul, & vitam, dum fugit, illa petit.

Thylii Ulenspigelii, scurrilis ventilatoris, Dammonæ, Flandrorum extincti urna.

Tullius, orator, stultus fit Thylius orbi:
Pabula vana, sales, rabula hic & fabula, vendit:
Otia Mundus emax, operosa negotia, nugas
Credit; & his homines & tempora fallere gaudet.

In eumdem.

Vita hominis, ludus; ludus fit Thylius orbi:
Nos homines flendi, ludicra turba sumus.

Apostrophe ebrioli ad vacillantem pedem suum.

Sta pes, mi stipes; via lubrica; ne cade, mi pes;
Ni steteris, lapides hi tibi lectus erunt.

In catellum dominæ extinctum,

Parva domus parvo tibi corpore, parve catelle,
Convenit; urna brevis, quæ breve carmen habet.

In juvenes effrenes.

Mens ratione caret juvenum, nisi fervida paret,
Hanc plectes pœnis, cum frenis stringe catenis.

In mortem.

Mors odit legem, mactat cum paupere regem:
Lex est trita mori; mors est fatalis honori:
Parcere mors nescit; sternit, quodcumque senescit:
Quam nemo exorat, frustra sua funera plorat.

In aleatores, lucri avidos.

Spes metit hæc punctò, quæ totâ severat horâ;
Perditur & puncto, quod vix lucraberis anno.

In Arnemudanum Valachrorum portum exarescentem.

Portus aquam quærit: terra est, ubi luserat unda:
In portu portus naufragus ipse suo est.

In eumdem.

Qui fuerat pontus, portus sine flumine terra est:
Flumina naufragiis sicca fuère suis.

In principem maris portum Veris Valachrorum.

Zirizæa patet, Flissinga, & Gusa carinis;
Oppida sunt portus singula, Vera, tuus.

In Ferdinandum Toletanum, Albæ Ducem, colosseam statuam in Antverpiensi arce sibi erigentem.

Vivis adhuc, fingis tibi, Dux Albane, colossum?
Extincto pietas nulla datura fuit:
Te populi passim certant extollere in altam,
Quam colis, innocuis quam struis ipse, crucem.

Cur desertô Ignatiô, claudô Jesuitarum duce, Calviniano dogmati adhæream?

Calvinum sequimur, deserto cur duce claudo?
Non cælum hic rectâ, sed petit ille viâ.

In præcrassum ventripotentem.

En Marcus Crassus sua pulvinaria secum
Ferre solet; sentit, sarcina quanta caro est.

In Lentulum præpinguem.

Pondere quam caro valeat caro, Lentule, sentis:
Progrederêre lepus, si sine carne fores.

Crassorum in mensâ musica.

Vivite, grex Orci, porci, prædivite ventre;
Nos toti ventres, gens macra ventre caret.
Lautius in mensis, & lætius ore voremus:
Crassa caro crassis convenit, ossa macris.

In præcrassos tardipedes.

Quantæ molis erat crassorum incedere gentem!
Vix passu incedit piger, & procumbit humi bos.

In Leopoldum Austriacum, Cæsarem, Mahometem Thracem ad Viennam triumphantem.

Sol minor occubuit: Cæsar, Sol magne, triumphas
Nocte: dedit plenam Luna subacta diem.

In canem domesticum, offâ contentum.

Offa canem panis pascit, quæque ossa supersunt;
Hinc vigilas domino, fida Lycisca, tuo.

In malleatorem, aleatorem.

Alea res alia est, & malleus: iste laborat
Lucro (dum damnis alea nocte) die.

In singularia certamina.

Læsus honos verbo est; petit ocyus excitus hostem,
Ense ferit; sed honos, cum pereunte, perit.

In apes.

Mellea dona, dapes, roseæ convivia mensæ:
Fundit apes, flavi digna favore favi:
Veris opes prædatur apes, bellaria Floræ;
Dulcia de cella divite mella parit.

In ovum.

Ecce novum foetæ gallinæ nascitur ovum:
Nascitur hinc pullus; vescere, nullus erit.

In fungos.

Nullius frugi sunt blanda pericula fungi;
Hac pungi fungi vult gula nostra fame.

Ad

Ad chorum pontificium canentem.

Ecce lignum crucis, in quâ salus Mundi pependit, venite adoremus.

Numen adorandum, non signa, carentia sensu:
Ligna carent linguâ; ne cole muta, stupent.
Numina bruta silent: lædis? Non fulmina mittunt;
Quæ nec opes, nec opem saxea ferre valent.
Oscula (quæ pietas?) crucibus præpostera libas:
Infamem, cultor stulte, merere crucem.

In gemmam puellarem.

Auroræ lacrymas libo, rore ebria gemma;
Et molles digitos durior orno tuos.

In annulum, æternitatis signum.

Annulus immensos designat parvulus orbes:
Par brevis æternis orbibus esse potest.

In mulieres garrulas.

Lubrica gens pisces; gens, femina, lubrica linguâ:
Tot mutos inter, garrula turba, tace.

In linguam mensæ appositam.

Has inter linguas elinguis lingua loquaces,
In mensis solita est sola silère; sapit.

In vinum, largius haustum.

Omnia, vina vomunt; effusaque verba profundunt:
Vina tacent; multum, quodque loquantur, habent.

Vinum parcius hauriendum.

Dicuntur, qui vina bibunt, haurire salutem:
Plurima, Bacchô haustô, turba perire solet.

In illud Pontificium:
Crucem tuam adoramus.

Roma crucem merita est, quam supplice poplite adorat:
Ligna nihil sacri, quod veneremur, habent.

In purgatorium (ut vocant) ipsi Deo ignotum.

Flamma vorat Manes: sub flammis mortua vivit
Umbra; sed hæ flammæ sunt levis umbra mihi.

At

At fatuos ignes, patientes credula Manes
Roma, umbris amens, fingere ſueta, facit.

Epitaphium neſcio cujus.

Hoc jacet Albinus ſub marmore, vel Corvinus:
Non eſt Martinus, memini, neque Laurentinus;
Sed neque Juſtinus, novi, neque Marcellinus;
An Landelinus, cum conjuge, Bernardinus,
Aut Victorinus? Melius puto Conſtantinus;
Exciderat nomen; tamen exit in INUS.

Serô venientibus oſſa.

Dicite vos ſaturi, ſerô venientibus oſſa:
Dicere nos ſoliti, ſerò venientibus offa.

In ſenem tinctô capillitiô tectum.

Vive, ſenex, ſanus; ſed canus tinge capillos;
Et dicam, ſalve, tunc tibi, calve ſenex.

In Quæſtores avaros.

Paſtor oves, quæſtor populos, tondêre laborant;
Lacte famem paſtor, ſanguine quæſtor alit.

In impoſtores.

Fallere fallentes, laus eſt non ſordida, vulpes:
In laqueum vulpes quem poſuere, cadant.

Mens immortalis.

Ingenii ſemper florent monumenta perennis:
Cætera fac perant: mens ſine mortē manet.
Exciderit corpus, terræ pars debita corpus:
Mens, ſua quæ vivax fata triumphet, erit.

Damnorum plena ſunt omnia.

Damna gravant hominem: cunctis ſua damna ferenda:
Regnaque ſub fragili florida ſorte jacent.
Nemo fugit damnum: naſcuntur ſponte ruinæ:
Pendet & ex unô magna ruina virô.

In paſſerem, candidum plumis, Cortraci à me viſum, 1661.

Filius hic albæ gallinæ, candidus ovô,
Et pennâ paſſer candidiore, canit.

In tres Mures albos à me, Mechliniæ Brabantinorum, repertos.

Candidiore pilô, mures tres musculus unô
Protulit in nido: masculus ille fuit.

In tres glires subrufos, à me, Mechliniæ Brabantinorum repertos, totam hiemem (ut vidi) dormire solitos.

Vidimus hibernô glires pinguescere somnô:
Dum stertunt, spirant; cætera mortis habent.
Tota pigris dormitur hiems: æstate vagantur:
Quos, ubi sævit hiems, nil nisi somnus alit.

In geminum Solem à me visum, 1688.

Vidimus in cælo geminum, miracula, Solem:
Occidit hic; alter, luce micante, nitet.
Et geminos Reges hôc terra Britanna regentes
Tempore quos meruit sola vidêre, capit:
Hic roseos terras radios diffudit in omnes:
Altera lux brevior, flamma maligna, fuit.

Fides sanctè servanda.

Pacta fides, tenera est; robustos exigit annos,
Ut constet; nummus, quô temeratur, habet.

Fides aurea.

Prisca fides nummos sprevit: nunc aurea regnant
Sæcula: qui nummis, gaudet & ille fide.

Scelerata conscientia ubivis intuta.

Mens rea, cur facinus latebris, sine teste, recondit?
Lux, Deus est, tenebras qui sine luce videt.

Quæ formosa, superba sunt.

Fastus amat formam; nexuque superbia utrumque
Copulat: hinc pulchris fastus inesse solet.
Non humilis formâ, formosa puella, superba es;
Quæ fastu turges imperiosa tuô:
Torva supercilio, sed luxuriosa furore,
Allicis, ut pellas, ambitiosa procos.

Forma

Forma caduca.

Forma, decus tenerum, ſpeculòque micantius ipſô;
Floret; &, hunc florem quæ citò perdat, erit:
Perpolit hanc juvenis, quam percolit una, puella:
Forma puellaris, flore caduca, perit:
Forma decora, procis eſt norma venuſta placendi:
Fallit; in exitium ſeque, procoſque rapit.

In Roſam.

Flos reginarum, florum regina, venuſta
Eſt roſa, quæ formà plus, & odore valet:
Huc oculos concede tuos, nareſque juventus:
Naribus atque oculis, quos amat una, placet.

In meretricem.

Hæc pellax pellex, aliena in fronte pudorem
Perdidit; & juvenes, quos malè perdat, amat.
Se gaudet vulgare: nihil ſub pectore clauſum:
Tota domus (dictu turpe) cubile patet.
Jactat opes, genus, & formam; caret omnibus illis:
Omnibus illa locis, illecebroſa procis.

Virgo nubilis.

Quæ ſibi majorem formam optat blanda puella;
Optari faciem gaudet, amatque ſuam;
Quam vetat optari: tangi fugit illa, cupitque:
Quodque timet, quærit: friget, & ardet amor.
Blanda venit, mitiſque procos dulcedine lenit:
Blanditiis odit non niſi torva ſuis.

Juvenum, & puellarum converſatio periculoſa.

Tolle (quid illudunt?) molles ex orbe puellas:
Illecebris lædunt cor juvenile ſuis.
Perdite, qui Mundum, juvenes, mala ſemina, perdunt:
Omnia corrumpunt; deliciiſque nocent.
Sancte pudor, jam nulla ardet ſecura puella:
Talibus à fucis quæ roſa tuta fuit;

Et

Et juvenes levitate gravant, & amore puellas;
Et castum vitiat blanda puella procum.

In Psittacum.

Vertice submissô dominum, gyrôque salutat:
Et siquis placeat garrulitate, placet.
Nil habet humani; tamen est humanus; amatque
Humanô docilis psittacus ore loqui.
Contentus minimô tolerat jejunia: ventri
Vivite vos, ventres; nil ego ventris alo;
Sic ait; & verum est, quod nos docet ille magister:
Nec peccat cantu garrula lingua suo.

In lustralem aquam, quâ frontem Pontificii inspergunt.

Vim sibi non minimam lustralis vindicat unda:
Stricta gelu mactat; nil resoluta nocet:
Nil etiam prodest: cur frontes spargitis unda?
Ut tergat gravius perlevis unda scelus?
Cur precibus fusis non æquora vasta sacratis?
Obruet insanum crimina, vosque fretum.

In conjugium, sacramenti amenti nomine apud Pontificios insignitum.

Conjugium sacramenti quis nomine sacrô
Signat? Romanus, nempe Cupido, Deus.

Ad jejunum ac pingue illud Pontificiorum adagium: omne liquidum non frangit jejunium.

Potus, & ebrietas si non jejunia solvunt;
His anser, cælum quod mercatur, habet.

Homo dolosus, & superbus.

Ut vulpes astum, volucris Junonia fastum
Spirat; & ille tuus fastus, & astus, homo, est.

In dormientes.

Infelix nil lucratur, quem somnus inertem
Occupat: & somnos hic sua lucra vocat?

Mulieres, ut vites, vitandæ.

Est mulier vitis, sapit utraque, dulcis amanti:
Utraque tacta nocet; luxuriare solet.

Sæpè viro vitio eſt mulier, cui noxia vitis :
Hic vir, hic eſt, quiſquis vitat utramque, ſapit,

Dos conjugii.

O mores hominum! Quamvis quoque fama laboret :
Nubitur; & nummi, probra pudenda tegunt.
Non vitium vitio eſt: dum dos ſit, nubere gaudent:
Dos matronalis, vita pudica, placet.

Duci vigilandum eſt.

Mars ſomnos neſcit: vigili ſtant bella magiſtro :
Turpe fuit totâ ſtertere nocte duci.

Amiſsô Duce, grex fugit.

Amiſsô grex Rege fugit, paſtoribus agni;
Miles, & amiſso Rege, vagantur apes.

Sponſa opulenta.

Nupta puella viro, ſi dos opulenta parentum eſt,
Ruſtica ſit quamvis, bos quoque pigra, placet.
Conveniunt igitur dos, & bos nominis, atque
Corporis, ut nubant, cum gravitate, ſui.

Pauper ubique tutus.

Saltabit nudus, præſente latrone, viator:
Nulla, miſer rerum, quæ bona perdat, habet.
Mercatorem aurum gravat, approperante latrone:
Plus auro pallet, dum timet ipſe, ſuô.

In vinô garrulitas.

Elinguem pateræ linguam fecêre loquentem :
Vina loqui, quamvis ſint quoque muta, docent.

Omnes morimur.

Forma perit ſenio, ſenio conſumitur ætas;
Sæpé ſed & primo flore juventa perit:
Sit roſeus, niveuſque puer qui floreat annis;
Eſto infans; omnes, ut roſa, nixque, cadunt.
Una via eſt lethi, faciliſque; volaſque quieſcens;
Qui, dum ſtas, curris: nam fugit ipſa quies.
Vive diu, moriere diu: citò ſera ſenectus
Deteritur; puncto temporis illa ruit.

Nemo-

Nemo cogitur ad edendum, ad bibendum omnes.

Ut veſcare cibo, nemo compellit edentem,
  Sæpius invitant, hoſpes ut ipſe bibas:
Vis cauſam? Dapibus congeſtis corpora torpent:
  Affuſô fervent gaudia plena merô.

In adoleſcentes, vino deditos.

Affuſum vinum ſi non patiare, juventus;
  Quî feret affuſam vita ſenilis aquam?

In Bibones, vino deditos.

Quiſquis vina bibit, muſcas imitatur, & haurit:
  Fiſtula pro linguâ eſt; ſugere muſca ſolet:
Vina bibunt homines, multô libamine vivunt:
  Sunt muſcæ; refugit muſca vorare dapes.

In illiberales erga pauperes.

In loculis, inopum ſepelis, opulente, ſalutem;
  Pauperis in tumulô vita ſepulta jacet.

In Pſittacum.

Cur magis humanam ſimulas, tu Pſittace, vocem?
  Eſt carnoſa magis, lataque lingua tibi.
Non eſt humanæ linguæ ſimulantior ales:
  Gaudeat ingeniô, tunc erit alter homo.

Vivitur ex raptô. Ovidius libro 1. *Metam.*

Raptor in orbe volat; graſſantur ubique luporum,
  Corvorumque greges: pingue cadaver olent.
Sanguine luxuriant, & paupere carne graveſcunt
  Carnivoræ tigres, ſanguineique lupi.
Ventre crepant gravidô; raptô diſrumpitur aurô.
  Plena alvus; ſcelerum nec ſatianda ſitis.
Conveniunt, epulaſque ſtruunt de paupere cenſu:
  Laſcivire, lacer dum ruit orbis, amant.
Exuviis pupillorum ſaturantur; hiantque
  Depoſitas viduas dente vorare ſuo;
Horrea tota vorant, ~~ac~~ avidi patrimonia ſorbent;
  Servandas patriæ, depopulantur opes.

Quære, age, nunc ubi ſint æraria publica? Dicent,
  Qui magis anſeribus, ventre vomente, bibunt:
Fortè rogas, ubi ſit ſudore pecunia parta?
  Ruſticus ignoret, qui peregrinus erit:
Novimus hos Craſſos, Croeſos, pingueſque Lucullos,
  Aurea qui regni viſcera ventre coquunt:
Quos noviſſe ſat eſt, & quos odiſſe decorum eſt:
  Namque gerunt avidos ventre gravante lupos.
Impia gens regnat; gaudet, vivitque ruinis:
  Et patriæ lacrymas, ſanguine læta, bibit.
Quid? quod adoretur gens imperioſa, triumphat
  Perfidiâ, & felix impietate regit:
Simplicibuſque Deum, & quæ rident templa, relinquunt;
  Et curas hominum, pars negat eſſe Deo.
Se ſolos regnare putant, ſe numina jactant:
  Imperiò populos, fraude, metuque premunt.
Obloquitur nullus: quicumque obmurmurat; exſul
  A tergô patriam reſpicit ipſe ſuam.
Si nutent Reges, populum quis ſtare, ruinis
  In tantis regni, numine flente, putet?
Belgica, flos terræ; populorum, Belgica, cælum;
  Florebas, Mundi prima corona tui;
Sceptra ubi, nervoſisque æquata potentia regnis?
  Majeſtatis ubi eſt hoc diadema tuæ?
Dic, ubi ſunt aurumque tuum, gemmæque ſuperbæ?
  Deſolata, opibus nuda, gemenſque ſedes.
Oſtentas vâcuas arcas, æraria nummis
  Cuncta exhauſta ſuis; paupere pane cares.
Tune coronatas reginas inter, & urbes,
  Barbaricis populis invidioſa, jaces?

Ah

Ah lacrymis confecta tuis, & ſordida luctu,
  Squallentes velas, plena dolore, genas!
Quæris honoratos (rapuerunt omnia) cinctus;
  Non radiat collo dulce monile tuo:
Mitra ubi, cum bullis, turrîta tiara, peplumque,
  Et trabea, & multo palla adamante gravis?
Orba taces, gazis ſpoliata, exutaque cultu:
  Heu, gaudes lacrymis, pulveribuſque tegi!
Spes ſuperat tenuis: nullo ſolamine gaudes:
  Immoriêre tuis, mortua ſæpe, malis:
Nam tibi pace frui, bellò pejore, licebit:
  Pax inimica, bonis pax aliena tuis!
Donec erunt tigres, tigres patriam ore vorabunt:
  Ah, jaceant populo præda voranda ſuo!

In Gyslenum Perduin, Ieſuitam, me quærentem prodere, quem Dii perduint.

Perdere me profugum, Perduyne, & prodere certas:
Non tu de Pyrrhæ prodis; ſed ſemine Judæ.

Pſittacus omnis homo eſt.

Pſittacus omnis homo eſt: garritu peccat uterque;
  Quem decuit memorem nominis eſſe ſui:
Pſittace, nomen habes, cui cauda ſilentia mandat;
  Quæ monet, ut taceas, Pſittace, cauda; tace.

Ad invidum.

Iſte canis latrat; ſed nullum mordet hiatu:
  Nil patrat; ore vias qui modò turbet, erit:
Impete latrantem morſu; mora nulla, latrator,
  Dum latras, latebras, antra quieta petet.

Cardinales R. in conclavi, pugnis inter ſe certarunt, ut Pontificem ſummum eligerent, annô 1670. ut ad me Româ ſcripſit Jeſuita Manderſcheit.

Res ſacra, Pontifices, cæleſti voce creantur:
  Extundunt pugni Pontificale caput:

Roma ſonat pugnis ; ſunt hæc oracula cæli:
Quiſquis es, has pugnas, Pontificeſque colas.

Sacra colenda dies, & Deus.

Sacra placent Superis: Superi pietate colantur,
Luce ſacrâ: mandant hi ſua feſta coli:
Plebs hilaris vacet una Deo; feſtiſque diebus,
Mente litet purâ, dum requieſcit ager:
Non benè farre litat mens impia, ſacra profanat:
Sit procul a ſanctis impia turba focis.
Numen adorari precibus, ſanctôque receſſu
Mentis honoratæ gaudet odore coli.

Qui captat otia, aptat membra labori:

Danda quies feſſo; ſunt otia amica labori:
Debilitat longus membra, virumque labor:
Bos oneri, tauruſque gravi ſuccumbit aratro:
Non arcum ſemper tendit Apollo ſuum:
Cura remittenda eſt; aliquando curia clauſa
Lite vacat; poſcit terra novale ſuum:
Res oneroſa, labor, qui tempore membra fatigat:
Res operoſa, quies, corpora feſſa levat:
Membra quies duris aſſueta laboribus aptat;
Otia dum captat, tunc benè fervet opus.

Vita ſolitaria tuta, deliciis fluit.

Libera vita, carens vitiis, aſſuetaque priſcis,
Quæ procul urbe, colit rura relicta, placet:
Non ſilvas, monteſque furor, non crimina vulgi
Exagitant; ſilvas ſpeſque metuſque fugit:
Non illic regnant, qui regna ſequuntur, honores;
Non favor, & fragiles, quem comitantur, opes:
Pro ſtrepitu belli, ſolito turbare quietem,
Cantat avis, rivi murmure ripa ſonat.
Felix, cui licitum ruri conſumere vitam;
Mens ſibi tota, metu tuta, Deoque vacat.

Offen-

Offensus Deus ture placatur.

Si quis fortè Deum delictò fecit iniquum,
Iratum mollit victima blanda Deum:
Victima taurorum cælestia numina placat,
Quæ purò gaudent turis honore coli:
Vidi ego commotum, cum fulmina mitteret ardens,
Fulmina, ture datô, frigida facta Dei.

Senex sceleratus, & avarus.

In sene, flagitium quodvis, de more senescit,
Omnis avarities, quæ juvenescat, erit.

Senes sunt mortis primitiæ.

Defluit ore color; fugiunt, cum dente, capilli;
Nec vigor in vultu, qui fuit antè, micat:
Stat tremulus, dubiusque adrepit gressus euntis:
Primitiæ mortis (nox venit) ite senes.

Senex amans.

Ardet amore senex; arridet fronto puellæ:
Ignibus ardentes incaluere nives.

Loqui audent juvenes, senes gaudent silere.

Plura loqui juvenes audent, petulantia cogit:
Pauca senes, gaudent utiliora loqui.

Prægravis sarcina, senectus.

Terga voluptati vertit, quæ floruit ætas;
Adrepit tremulô pigra senecta gradu:
Sed comitata malis, non sola venire senectus.
Suevit; onus quantum est, multa querela docet.

Similis simili gaudet.

Quos juvat ingenii, juvat & concordia morum;
Se gaudent studiis consociare pares:
Navita navarchum sequitur, gaudentque colonis
Agricolæ, miles cum duce bella ciet:
Tristis amat moestos; hilaris gens juncta jocosis,
Dux piger ignavo; cum pare quisque suô.

Deus, mens est, homo divinæ mentis imago.

Forma Dei mens est, nostra immortalis imago
Numinis: hæc igitur numine digna gerat:
Humanas habitat divina potentia mentes:
Quod reveretur, homo, quodque veretur, habet.

Omnia sunt vana somnia.

Credule, fallaci te ludit imagine somnus,
Vis somno stultam conciliare fidem?
Dives, inopsque sibi est, regem de paupere fingit:
Rex vigil hic, pauper, qui fuit ante, manet.

Spes præmii, solatium laboris.

Spes non vana fovet; quamvis sit longa, colonum,
Lenta laboratis semina credit agris:
Glutine spes volucres, spes fallit arundine pisces:
Spes facit, ut dubiis navita credat aquis:
Credula spes cæcô solatur carcere vinctum;
Spes ægros melius, quam medicina, juvat:
Dum canit, una meos recreat spes blanda labores;
Et fore cras melius, quæ mihi spondet, adest:
Spes, comitata fide, æternæ mihi certa salutis,
Ut carpam mentis gaudia, monstrat iter.

Tempus edax rerum.

Omnia dat tempus, tempus rapit omnia secum;
Et cursu properans, itque, reditque suò:
Se fugit, & sequitur; renovat, quos destruit, annos:
Ne pereant, menses, qui periêre, parit:
Se reparat, perditque sibi, secum omnia perdit;
Quod cum perdiderit cuncta, renata creat:
Hora volat, vocat hora diem, quem trudit in annos,
Quos augens minuit, dum vorat hora diem.

Pelle timores.

Ne timeas; multos in summa pericula misit
Venturi trepidos nam timor ipse mali;

Non

Non patienda pati, hero m eſt : fortiſſimus heros
  Pectore, vult promtus non patienda pati.

Eſt quædam flere Voluptas.

Frangit corda dolor; tamen eſt fleviſſe voluptas;
  Quæ numquam reparat damna, dolenda putat:
Funera lugentur, nummi majore dolore;
  Sed nummos recipit, funera nulla, dolor.
Qui dolor erumpit, lacrymiſque indulget amaris,
  Blanditiis vinci mollis amoris amat.
Solaris fruſtra mulceſque dolore furentem :
  Tempore ſe deplet, cui data frena, dolor.

Comes felicis , amicus.

Te comitentur opes, tunc te comitantur amici :
  Sis miſer , & ſolus ; fidus amicus ubi eſt?

Plures occidunt & tempore, & morte non ſuâ.

Pars quota mortalis fatorum tempore cedit?
  Ante diem multi non ſua fata vident.
Sol oriens, multos felices ſurgere, geſtit;
  Quos nimium miſeros, Sole cadente, vides.

Rarum eſt felix, idemque ſenex.

Donec eris felix, felicibus utere fatis :
  Nulla, diu felix ſorte, ſenecta fuit.

Inter gladios, & aconita tyranni vivunt.

Vita tyrannorum eſt, inter gladioſque, metuſque
  Vivere perpetuos : vina, venena, bibit:
Quos timet, hos terret ; multiſque venena minatur,
  Ipſa venena timens; nulla venena fugit :
Cædibus ut gaudet , ſic vivere cædibus ardet:
  Qui gaudet ſeniò, nemo tyrannus erit.

Blandis ne fide puellis.

Nil fellis, multum ſed mellis ineſſe puellis,
  O juvenis, reris; ſed cito captus eris.
Multa tibi ſpondet; ſed inania vota refundet:
  Blandus fronte colus ſæpè, ſubeſtque dolus:

Quidlibet impendas ; ad Græcas illa Calendas.
Munera grata, feret ; nil nisi verba feret :
Dic dominæ laudes ; reddet tibi perfida fraudes :
Hoc juvenum foenus, lædit amore Venus.
Per molles mores, per amores mactat honores :
Quos rapit, excæcat ; quos capit illa, necat.
Fronte placet blanda, cum forma videtur amanda :
Hircum turpis olet, perdere cuncta solet.

Verecundia, virtutum gloria.

Prima, pudor, virtus, virtus decet illa puellas ;
Quæ juvenes, etiam tingere docta senes :
Primitiæ morum, pietatis forma modestæ,
Pulchra columbinæ mentis imago nitet :
Virtutum lampas, speculumque decôris honesti,
Ore verecundo gemma pudica micat :
Virginitatis honos, juvenilis gratia formæ,
Rara pudicitiæ gloria, fama bonæ :
Quæ minió faciem, ceu purpura viva, colorat :
Purpura, quæ trabeas ornat, honora genæ est :
Forma caduca rosæ est ; citò perdita gemma pudoris :
Heu, pudor extingui, ceu rosa, sæpè solet !

Prædo captus.

Præda vocat furem, lenonem comta puella :
Prædaque mox prædæ cedit uterque suæ.

Lucrosa vigilia.

Pervigilare juvat, juvat incubuisse labori :
Nam sua, somnus iners, qui lucra perdat, erit :
Fervet opus cantu : merces sperata labores
Suscitat : est dulcis, parta labore, quies.

Leones, & Lepores apertis oculis dormiunt.

Cur patulis lepores oculis dormire laborant ?
Nocte leo totâ pervigilare solet :
Venantes timet ille, molossorumque furorem ;
Pervigil hic lepores insidiator agit.

Inimicum vis ulcisci, rectè vive.

Femina vindictà gaudens, satiata triumphat:
Sic gallus, victor, quod sibi plaudat, habet.
Extenuat saturata suos vindicta dolores:
Heu, quam de causâ nascitur ira levi!
Rapta tibi fama est? Ulcisci sævior ardes?
Vive pius, recti cultor; & ultor eris.

Vis, inter partes litigantes, ratio ultima est.

Non semper pax est; lis inter pugnat amicos:
Quæ dirimant litem, vis, furor, ensis erunt:
Sed ratione caret, regum ratio ultima bellum:
Reddetur ratio, judice Rege, Deo.
Odit bella Deus, damnat bella, impia bella:
Vis aliena homini, quæ decet una feras.

Maritus labori, uxor rei domesticæ curandæ Vacat.

Ut corpus validum sic mens robusta virilis;
Sed teneró mulier corpore, mente pari:
Vir magis aptatur lucroso membra labori:
Uxori incumbit sedula cura domus.

Atheus Deum negat, & lacessit.

Impia gens ipsi dicit convitia cælo:
Turba vocat vanos, & negat esse deos:
Fabula cantatur, sine nomine numen, inanis;
Et linguis hominum vapulat ipse Deus:
Consurgunt voces, ausæ irritare tonantem;
Singula, quæ perimant, verba venena vomunt.
Crimina dissimulat lentus, neque crimina sentit;
Hòc, quod sic patitur, se probat esse Deum.

Eliciunt lacrymas damna.

Damna flet, & flentem sensim dolor acriùs urget;
Vix patiens damni, vix satis ipse sui est:
Et quamvis lacrymis non sit revocabile damnum;
Nulla dies, & nox nulla dolore vacat:
Flere juvat; quamvis est tristis flere voluptas:
Tempore decrescit, digeriturque dolor.

Piger

Piger pingui otiô delectatur.

Otia lenta sequor, somnô delector inerti;
Audio (nec moveor) segnis, inersque manu:
Otia sunt duro, qui frangit membra, labore,
Cum pingui somnô, commodiora mihi.
Corpora debilitat curis labor improbus, odi:
Desidiam, molle est, segnitiemque sequi.
Arguar ignavus: mihi non ignavia damno est;
Præmia lucrosæ commoditatis erunt.
Sæpè fatigatos soleo ridere; mihique
Plaudo; laboranti commoda multa precor.

Altius adscendit descendens altius.

Alta petat, quicumque volet; sublimibus alis,
Et Phaëtonteis, Icariisque volet:
Impetus exitio est nimis acer; & ille volatus
Se levibus pennis perdidit, ille rotis.
Altius adscendit, qui summa relinquit; & auget
Illa ima, qui spernit; sufficiensque sibi est.
Rex esto, temsisse juvat quem culmen honoris;
Ille triumphali sub pede regna terit:
Se sibi qui subdit, vitiis servire recusans,
Ille domi multum, quò dominetur, habet.

Audentes fortuna juvat.

Fortibus audendum: audentes fortuna juvabit;
Non timidos virtus, gloria nulla vehit:
Sollicitæ curæ valeant, procul ite timores:
Qui pavet, atque cavet se, sibi sæpè nocet:
Sed furor est, ausu nimiô, tentare volatum:
Altior est altæ lapsus ubique viæ.

Fortes creantur fortibus.

Ex aquilis aquilæ, fortes de fortibus orti;
Nobilior sanguis degenerare cavet:
Gloria, fama patrum, sanguis, decora alta, nepotes
Excitat, & virtus, nobilitasque juvant:

Quot

Quot generis socios, Socios tot honoris adoptant:
  Ad decus invitat laudis, avita domus.
Nobilitas annis, animisque, armisque superba,
  Splendidior titulis fulget honora suis.

Vultus, animi index.

Difficile est mentem tacitô non prodere vultu;
  Os animum loquitur, dissimulatque nihil:
Frons, oculique suæ mentis delicta fatentur;
  Pandit & occultum vultus, & ora nefas:
Perfida mens lateat, sub amica fronte rebellis,
  Erumpet vultu, teste pudore, dolus:
Frons, oculi, vultûs, atque ora tacentia, pandunt
  Mutatô mentis signa rubore suæ:
Mens igitur sine mente scelus, culpamque fatetur
  Os totum signis, ore silente, suis.
Est animi vultus judex, & apertior index:
  Indicat indiciô, judiciôque probat:
Sic vultus prodit vultus, color emicat ore,
  Et tacitus loquitur; quodque loquatur, habet.

Pœna comes culpæ est.

Pœna comes semper, quamvis it plumbea, culpæ;
  Flagitium claudô vindicat illa pede.
Non impune nocens, culpæ mens conscia, vivit;
  Hæc sibi tortor adest, quæ sibi pœna sua est.

Mentis libertas regnat ubique.

Libera mens regnat; non servit amoribus, iris
  Imperat; illa sibi, quod dominetur, habet:
Nulla libido tenet, stipata Cupidine, vinctam:
  Invidiam, & Veneres, spemque, metumque domat.
Mentem habitat pietas, & quæ sibi conscia recti,
  Alta quies: virtus, libera castra regit.
Aurea libertas, regnô pretiosior omni;
  Exsul, in exsiliô patria regna tenet.

Se

Se prodit amor.

Tectus amor, furor eſt, ſe prodere protinus ardet;
Indiciumque ſui, dum micat ore, facit:
Flamma latere diu neſcit maletecta medullis
Proſilit; irató corda furore vorat:
Quacumque incedit, venas incendit, & oſſa:
Conceptus numquam diſſimulatur amor.

Beatæ ſolitudinis opes.

Dives amet ſilvas, pauper de divite fiet:
In ſilvis pauper, dives, ut optat, erit:
Nam ſine divitiis dives valet eſſe beatus;
His pauper careat mente, beatus erit.

Deus unus, verum bonum, cætera vana.

Hoc quodcumque bonum, decoris ſub imagine, ſplendet,
Umbra aliquid pulchri, quod citò tranſit, habet:
Gloria, nomen, opes, laudes, ſapientia, honores,
Hæc umbræ formam, ſed fugientis, habent.
Abripimur ſpecie, ſpecies nos lædit, & umbræ;
Et falli, formâ decipiente placet:
Omnia prætereunt: ſunt omnia ſomnia vana:
Et ludi, ſomnô prætereunte, juvat:
Quæris opes, ſolidumque bonum, quod ſæcula duret;
Hoc Deus eſt; mentem qui ſatiabit, erit.

Heu, quam vanis paſcimur umbris!

Paſcimur ut fucô, ſic fumô paſcimur omnes;
Nos magis aura levis, quam bona vera tenent:
Pro rebus, vanum nomen captamus, & auras;
Et juvat hæc, vanâ credulitate, ſequi.
Forma perit, nos fama capit, ſed fallit inanis;
Gloria, cum titulis, eſt peritura ſuis.
Omnia fac pereant, quæ ſunt, bona nata ruinæ;
Dilige virtutem, neſciet illa mori.
Quid petis? o mala vota! Homini non vana petenda:
Hæc bona falſa ſcias; quæ mala vera petis.

In medicos inexpertos.

Nomen habes Medici, Medici ſed nomen inane:
Sola nihil miſeros fama juvare poteſt:
Ars juvat, ut valeant ægri, non fama medentis;
Illa mali cauſas, ſemina prava, necat.
Hippocratem, loqueris populoque imponere gaudes;
Notus an Hippocrates, linguaque Græca tibi eſt;
Neſcio quæ ſcribas, certè ſunt barbara ſigna;
His ægros ſignis convaluiſſe nego.
Ipſe laborantes & ſæpè reviſere gaudes;
Et facis afflictos membra jacere diu.
Promittis, quam promis, opem, mercedis amore;
Afflicti tollis nam morientis opes.

Sua cuique laus contemnenda.

Non mihi laus tanti eſt, non famæ gloria: gaudet
Vir probus ad laudes erubuiſſe ſuas.
Stulte, quid eſt plauſus populi, niſi gloria vocis:
Sufficit ipſe ſibi, qui benè fecit, honos.

Virtus ignaviæ inimica.

Immenſo ſpatio virtus, & inertia differt:
Hæc latet; at virtus, dum latet, una micat.

Virtus avita vana eſt, niſi noſtra accedat.

Quisquis amat ceras, & nomina laudis avitæ,
Laus aliena patrum eſt, nil niſi nomen habet:
Si qua tamen laus eſt, proavorum Martia virtus,
Hoc eſt, majores quod meruere, decus.
Ah, valeat, titulos qui tantum jactat avitos!
Detrahit hæc generi gloria vana ſuo:
Martis honos, virtus, hæc nobilitatis imago eſt,
Et ſignum veræ nobilitatis honos.
Non parvo decori eſt atavorum bellica fama;
Ferre novos titulos, & meruiſſe, viri eſt.

Arte militia, militia diſcitur uſu:

Ars fera, militia eſt, quæ crebrô diſcitur uſu:
Ingenio pugnat miles, & arte pari:

Vincit & ingenio miles, qui viceraт arte:
  Arte vel ingeniò dux valet esse suò.
Ars multum juvat, ingenium juvat arte magistrá:
  Artem usus multus conciliare solet.
Languet opus, longus quod non exercuit usus.
  Ingeniò careas, tunc quoque languet opus.

Æger opem divinam implorat.

O Deus, affer opem: te posse, & velle juvare,
  Omnia cum possis, quis neget? affer opem.
Si merui, per te vivam; tibi vivere nitar,
  Exorare tuam si patiaris opem.

In Simiam se in speculô mirantem.

Viderat, & visam, speculi sub imagine, formam
  Et stupet, & tractat simia læta suam:
Hanc amat, hanc optat, suspirat, & oscula miscet;
  Arridetque sibi, quæ sibi visa loqui:
Se simulans, simulare docet, quæ fingere imago
  Nescit; & interea fingere cuncta docet.
Nec simulat, simulata sibi se monstrat imago;
  Sed similata sibi, se similare cupit.

Somnus, mortis frater.

Mortis amans somnus; somnô duce, regna subacta:
  Ad mortem pandunt somnus, & ensis iter:
Mors animam tollit, quam somnus tollere novit;
  Corpora mors, somnus sternere sæpè solet.
Omnia mors superat; mors omnibus hostibus hostis:
  In cunctos hostes excubat ipse sopor.

Degenerat vitiosior ætas.

A veteri modò degenerat vitiosior ætas;
  Aurea quæ fuerat, terrea semper erit.

Nec multis, sed nec nulli dicaris amicus.

Si multos numeres, multum patieris, amicos:
  Si nullum numeres, omnibus hostis eris:
Unus, & hic fidus, candore notabilis esto:
  Cui tutò fidas, unus amicus erit.

Vo-

Volens nolente animô.

Multi animô nolente volunt, qui cuncta, nihilque
Dum faciunt, ſapiunt, deſipiuntque ſibi.

Prava conſortia juvenes facilè corrumpunt.

Prima, minora mali ſi ſint contagia, gliſcunt:
Principiô fugias; proximitate nocent:
Incendit vicina domum ſcintilla; gregemque
Perdit ovis totum, cui ſcabioſa cutis:
Proxima corrumpunt ſocios, vitioſa vapore
Poma; nocet digitis vipera tacta tuis:
Non niſi clauda ſchola eſt, dum claudicat ipſe magiſter:
Filius à potô fit genitore Bibax:
Tempore pravus erit, qui vult convivere pravo:
Lippus erit, lippi qui ſenis ora videt:
Sus grunnire ſues, & aſellum rudere aſellus,
Et corvos corvi ſic crocitare docent.
Imbibit, & mores diſcit corrupta juventus:
Noxia quæ virus peſtis inhalet, erit.
Deteriora mali quiſquis libamina primùm
Guſtat, inardeſcit pernicioſa ſitis.
Peſſimus extemplò nemo eſt, vitiatur in horas,
Ducitur exemplô, proximitate perit.

Non cunctandum, ſed conandum.

Quidquid ago, totò connitor corpore, & inſto,
Et manibus, pedibuſque graves perferre labores;
Et velis, remiſque ad litora tendere curſu:
Nemo coronatur, qui lentus pinguia captat
Otia: conandum eſt: pugnantis adorea merces.

Feſtina ducere ſponſam.

Quid cunctaris Hymen? Numquam cunctantur amantes:
Duc ſponſam, quando ſaucia amore furit:
Tolle moras; lentos Amor impiger odit; & inde
Sunt cunctatori jurgia cuncta tori.

Percurioſæ mulieres nihil non norunt.

Femina, nare ſagax, ut Juppiter, omnia novit;

Quomodo Junonem hic quoque duxerit, illa docebit,
Omnia quæ novit, nullarum conſcia rerum.

Feſtina lentè.

Serius abſolvit, citò qui properare laborat:
Feſtina lente; quod mora currat, habet.

Degeneres filii ex generoſis parentibus.

Se memorant aſini genitos meliore parente,
Bucephalo; ex milvo noctua nata patre eſt.
Peſſima conſuevit proles laudare parentes:
Degenerat ſoboles, nec patris ore canit.
Jam bellatrices aquilæ peperêre columbas;
Tigris ovem, partu degenerante, creat:
Temporis hoc vitium eſt: leporem genuere leones,
Limacem gaudet progenerare lepus.
Scilicet ex grandi veniunt fragmenta coloſſo:
Noſtraque de lignò Græcia gignit equos.

Diligentia coronata.

Doctus Ariſtophanis, nocturni olet ille Cleanthis
Lampada; qui ſomnos, ut philomela, capit.
Abſque labore nihil; conando Pergama victa:
Victa quidem lentè Pergama; victa tamen.
Debita, ſegnities, operis tibi nulla corona:
Nocte laboranti laurea ſilva datur.

Laurus meriti digniſſima merces.

Magnanimas aquilas elegit fulmine dignas
Juppiter; & Juno pavone ſuperba triumphat:
Laurus honoratas animas æterna coronat:
Laurus enim floret, meriti digniſſima merces.

Miracula ex tripode Romanô hodie decantata, cras, ſcilicet ad calendas Græcas, credenda Thomiſtis.

Roma aperit fauces, quæ ſunt ſpiracula Ditis,
Hæc divina canit miracula, ſancta, tremenda,
Cras credenda; hodie decrevi credere nulla;
Pace tuâ hoc dico, licet indigneris, Jütta.

Jut-

Jutta, Pontificiæ stirpis basis.

Quis, cæcos inter, luscum regnare negabit?
Sic Romana, viros inter, Dea regnat Jütta:
Regnet, io, felix, multos pariatque nepotes
Pontificum; ex hac stirpe, novæ generentur Jüttæ,
Omnes Pontifices, magni omnes monstra Draconis;
Sancti omnes patres, servorum intellige servos,
Qui dominabuntur terris, cæloque recepti
Sidereo, in caudâ gaudent habitare Draconis.

Rusticus Vult dominus esse.

Rusticus esse cupit dominus: servire pudori est:
Sic leporem cancer præcurrere, cochlea cervum;
Sic saltare sues; testudo, elephasque volare;
Flumina sic sursum ire volunt, aquilæque natare:
Sic vacuum, & nudum pugnant spoliare latrones,
Cæde viatorem dirâ jugulare peremtum.
Rusticus est sceptrò tam dignus, quàm stupidus bos.

Fabricando fabri fiunt.

Perpetuus labor extundit, non otia, fabrum.
Exercetur ager, pariat qui messis honores:
Et labor exsudat nocturnus in arte magistrum.
Fingitur officiò servus: consuescit aratro
Taurus; & evadis, dum sulcas, Taure, magister:
Nemo magister erit, nisi duro sueta labori
Brachia componat: duro venale labore
Pingue magisterium: emergit sudore magister:
Nam quicumque faber vult esse, fabrilia tractet.
Non asinum vidi, nec pigros esse magistros.

Aliis alia placent.

Diversis diversa placent. Non vivimus unô.
  Contenti votô: quod volo, nolo bonum.
Velle suum cuique est: optamus, & odimus arma:
  Nunc es amicus homo, cras inimicus eris:
Dissimilis, similisque tibi: sibi displicet idem,
  Qui placet: est alius, qui suus esse fugit.

Respublica nihil ad musicum.

Altera res sceptrum, non convenit, altera plectrum:
Non asino cithara est, non lyra facta bovi:
Ruricolis sua caula placet, sua regibus aula:
Et lepus, & pugnæ cervus ineptus erit:
Stiva gravat regem, sceptra imperiosa colonum:
Fistula non pardo convenit, ensis ovi.
Hoc peragas, quodcumque tuum est; aliena requiris:
Dum tua non peragis, mens aliena, tua est.

Adulator est candoris adulter.

Blandus adulator, sancti candoris adulter,
Fingit amicitias: odit, amatque dolô:
Servit, & obsequiô gaudet minor esse superbô:
Blanditias domino, pérfidus ore, facit.

Arrogans ampullas loquitur.

Ille Jovis pullus, soboles turrita gigantum,
Ampullas gaudet, prodigus ore, loqui.
Quæ sine teste gerit, canit; & contingit Olympum:
Cymbala, grandisonô murmure, ubique sonant:
Grande supercilium, clypeumque attollit, & alas
Majores nidô; se super ipse volat.
Detonat, & nulli notos vomit ore triumphos:
Pygmæus populi est tantus in ore gigas.

Ebriol, geniales Bacchi fraterculi.

Ebrioli curant leporinam ducere vitam:
Absque cibô saturi, plus elephante bibunt:
Ore vorant, de more vomunt; & amore Lyæi
Dum vivunt, morti pingue cadaver alunt.
Festivi fratres, ranarum more bibentes!
Musa sile; vexat crapula, tuque caput.

Convivia, & convitia non conveniunt.

In mensâ caveas humanæ rodere carnis
Offa, canis; panis cum datur offa tibi:
Non benè convivæ, linguâ, convitia fundunt:
Nam geminô famam dente, famemque vorant.

Bona fortuna, & felicitas.

Vivo bonis avibus gallinæ filius albæ:
Diique, hominesque favent: à dextris advolat ales,
Augurium felix; salit & mihi dexter ocellus:
Bis sex, cum ludo, jacio: veho plaustra bonorum:
Sic felix vivo, delector, gaudeo, lætor.
O fortunatum, natum me sidere faustò!
Sum (corvi invideant) gallinæ filius albæ.

Ne tradas (Deus) animam turturis belluis feris. Psal. 84. *v.* 19.

Novimus ex caudâ vulpes, ex ungue leones,
  Ex vultu Æthiopes, qui feritate lupi:
Turturis accipitres animam convellere certant:
  Tuta Deus profugo facta caverna gregi.

Cedendum multitudini.

Si pugnare ardes, noli pugnare duobus;
  Nec Regi pugnes, plebe furente, tuo:
Sis quamvis pugnax, caveas ne pluribus unus
  Sis hostis: major vincere turba solet:
Non est dedecori, si cedas pluribus unus:
  Tempore facta suô, non fuga laude caret.

Dum licet fugere, ne quære litem.

Dum licet, & fas est, litem fuge quærere; litis
  Semina, cultori messis amara suo est:
Caussidici rident, dum civica jurgia fervent;
  Et gaudent ollas accumulare suas:
Interea scalpit mulctatas rusticus aures,
  Et vacuis loculis, ad sua plaustra redit.

Musca est parasitus.

Musca culinarum unctarum circumvolat auceps;
  Hospes edax epulas ambitiosus olet:
Musca petit mensas non invitata paratas;
  Invito domino fercula lauta vorat:
Si tibi tam dapibus, quam nummis ferveat olla,
  Fervet amicitiâ turba inimica suâ.

Paupertas educat sapientiam, fame magistrâ.

Hic animam debet, Codro patre paupere natus,
Vivit, & huic, Hecale mater egena fuit:
Venatur mensas, ut Tantalus, optat inanes:
Nudior est Irô; venter inanis hiat:
Docta magistra fames, artes alit illi; labore
Continuo mensas, & sibi lucra parat.

Multi te oderint, si temetipsum diligas.

Sunt, sine rivali, sua qui furialiter, & se,
Contemtis sociis, non patienter amant:
Cuique suum pulchrum est; si te dilexeris ipsum,
Et plures odiô te graviore prement.

Quem fortuna nigrum pinxit, hunc nulla ætas dealbabit.

Quem fortuna nigrum pinxit, niger ille manebit:
Æthiopis frustrà candida membra facis.

Calcar currentibus addis:

Calcar equis, dum sponte volant, currentibus addis:
Nemo lupis avidis suadet, ut ore vorent.

Prodigus, plenâ manu, profundit patrimonia.

Prodigus effundit suâ patrimonia luxu,
Et vacuus curis sacra Bacchanalia vivit:
Murmurat hinc venter, neque ventris murmura curat
Exhausti; loculos, plena horrea, cuncta profundit:
Denique nudus, opum, cum paupere conjuge plorat;
Sobria mensa, focus nullus, domus indiga rerum est.
Interea bona majorum qui cuncta profudit,
Nunc ire in gemitus gaudet, lacrymasque profundit.

Promissis dives quilibet esse potest.

Ex aurô montes te juras esse daturum:
Pollicitis Irus dives an esse potest?
Aurea mala mihi magnô promittis hiatu;
Vix ego, quæ præstas, ferrea mala tuli:
Hesperidum facile est, sed cras, promittere mala;
Hæc bona malo hodie; cras mala mala dabis.

Hodie

Hodie nihil, cras omnia.

Qui nihil est hodie; cras idem est omnia; regnat:
Felices est nactus aves; asinisque relictis,
Ducit oves, gaudetque boves numerare, gregesque:
Fit hodie orator, fuerat qui nuper arator:
Et qui pistor erat, jam pastor dicitur esse:
Sic sutor, molitorque fuit, nunc consul haberi
Gaudet, & hic Patres inter Capitolia scandit;
Quodque magis lætor, fiet cras denique prætor:
Sic cæcos inter luscus videt omnia solus:
Sic inter lepores asinus rex grandior ire,
Sic cecinisse aquilas inter quoque noctua gaudet.

Dulcia non meruit, qui non gustavit amara:

Præmia ne miles speret, qui prælia nescit:
Per spinas carpi vult rosa grata suas:
Pocula fellis amat, quæ libat, membra laborans;
Sanus eat, mellis pocula plena bibat:
Et si forsan apis tibi punxit aculeus artus,
Es, qui Cecropios promereare favos.

Dulce bellum inexpertis.

Martis inexpertis apparent dulcia bella,
Quæ sunt militibus pestis acerba suis:
Conjugium laudant, qui numquam nubere tentant;
Quale jugum est, conjux sentiat, illa fugit:
Consulis extollis, jactas prætoris honores;
Experto curas non placet altus honos.

Anus subsultans multum pulveris excitat.

Saltat anus; piger hic asinus saltare videtur:
Dum subsultat anus, vim pulveris excitat illa,
Clamoresque: leves ridet vulpecula saltus
Annosa annosæ: laudatque dolosa juvencam,
Quæ vitulatur amans: est visa juventa senilis.

Mors pulchra rapit, deterrima transit.

Mors formosa rapit, quæ deteriora relinquit:
Pulchra placent morti corpora, foeda fugit:

Vivit atrox vultur; corvus vivacior annos,
Et cornix numerant tardaque pensa trahunt:
Culta rosa est, rosa prima perit: juvenilia morti
Corpora prima cadunt victima; spirat anus.

Vinum non patitur rectorem.

Non patitur regem, quod perdit corpora, vinum;
Hoc, ut sæpè bibas, quod patietur, erit.
Naufragus in vinô natat ebrius; haustaque navis
In siccô: clavô mens rationis eget.

Malum geminare, pessimum est.

Ne morbis morbos, non ignes ignibus addas;
Et, pejore malô, ne medeare malum:
Nemo solet laqueô morituro occurrere furi;
Nemo malum geminat deteriore malô:
Lis sequitur litem, sequitur sua bella tumultus;
Extinguique oleô, qui rogus ardet, amat.

Malum arcessitum.

Ense suô, milesque suis se conficit armis:
Dum strepit, indiciô mus perit ipse suô.
Vapulat, & nervos sibi bos, sua flagra, ministrat:
Accipitres laqueô non periere suô?
Quis fovet in gremiô nocituram afflatibus Hydram?
Vincula procudit, quæ gerat, ipse faber:
Irrites ne crabrones, stimulesque leones:
Quæ fugis, arcessis, tu tua damna tibi.

Malum gravius, minore vitatô.

Incidit in flammas, fumum vitare laborans:
Evasit flammas, qui perit haustus aquis.

Cur Iulii Mazarini Cardinalis funeri crux prælata non fuerit?

Lignea crux, supplex quam Romæ Mundus adoret,
Funeribus gaudet, Roma, præire tuis,
Non, Mazarine, tuum crux est comitata cadaver:
Publica crux populi visus es esse tui.

Malitia

Malitia inveterata retinetur.

Non maculas pardus, non mentem ponere ſuevit:
Non animum, ac villos exuit ipſe lupus:
Et natura ſuos ſervat ſcelerata colores;
Tinctaque teſta, diu ſpirat, odore malô.

Vitulum modeſtus poſcas, & bovem obtinebis.

Pauca tenet, qui plura petit: pete pauca modeſtus;
Pro vitulô referes, prodiga dona, bovem.

Vulpes non capitur munere.

Munere non capitur vulpes; nimis illa doloſa eſt:
Cuncta ſolent corrumpercre munera; moenia clauſa
Perrumpunt; pugnant hæc fortius omnibus armis:
Quis neget aſtutas, eſſe aurea munera, vulpes?

Munus ineptum.

Affundit ranis vinum, qui munus ineptum
Immeritis donat: noxia dona malis:
Dat canibus paleas, aſinis dura oſſa voranda;
Quam vellem dantem poſſe carere manu!

Ne invitis canibus veneris

Invitis canibus ſi quis venabitur, errat:
Nulla reluctanti præda, lepuſque venit:
Duc ad aratra boves, properantes ſponte: volentes
Penſa trahunt: peragit nemo, quod odit, opus.

Odi memorem compotorem.

Dum fervent epulæ, fervent dum pocula, multi
Multa vomunt; famam, carnea fercla, vorant:
Liberius, Bacchô convivia plena, loquuntur:
Convivæ Lethes pocula multa bibant:
Plura vomunt, qui multa bibunt, quæ dicere non eſt:
Non benè (ſic ſolitum eſt) ebria lingua canit.
Compotorem odi memorem: ne dicta refellas
Ebrioli: vinum ſæpe aliena canit.

Vit litigator, infixô aculeô, fugit.

Mordaces odi: convicia ruſtica fundunt:
Plauſtra vehunt; probris ſarcina plena gravat:

Crabroni ſuus eſt, qui pungat aculeus; illum
Figit; & ut læſit, quà data porta, fugit.

Æſtas non ſemper fuerit, componite nidos.

Ver ridens invitat, aves componite nidos:
Dum calet, incudem ferrea maſſa vocat:
Commoda ſæpè fugit furtim, quæ copia lucro
Opportuna venit; quam mora lenta fugat:
Utere temporibus, felicia tempora capta:
Apta pigris manibus labitur hora, volat.

Mitræ geſtamen, capitalis faſtus mulierum.

Jam cervice alta graditur, mitrâque puella
Conſpicienda, caput tollit ad aſtra ſuum:
Tangere jam cælos trabeata ſuperbia gaudet;
Sed turris Babylon præcipitanda ſolo eſt.

In arrogantiam mulierum, capita alta attollentium.

Magnificam attollit frontem, ſine fronte puella;
Et gaudet pedibus longius eſſe caput.
Pompa hominem ſuperat; de vertice pompa triumphat:
Quod minus eſt, ſordet: jam ſibi grande, caput.
Luxuriat faſtus, calcatque ſuperbia frontes;
Altius ut ſcandat vix ſibi culmen habet.
Ite procul comtæ, gens luxurioſa, puellæ:
Illa meretrices pompa ſuperba decet.

Sibi Virtus ipſa triumphus.

Prima petit virtus: animoſa pericula & enſes
Provocat, & caſus ridet, anhela pati:
Magnanimô graditur paſſu, quò ducit avita
Gloria: nobilitat ſanguis honoris iter:
Dimicat, & palmas per ſordida vulnera captat:
Cum moritur, neſcit vita cruenta mori:
Vivit, adhuc pugnax, mediis in mortibus, ira:
Ipſa ſibi fama eſt; orbe tacente, ſonat.

Vitæ brevitas.

Vita, quid eſt aliud, niſi ſomnus, mortis imago;
Si ſomnus brevis eſt tempore, vita brevis:

Obrepit

Obrepit ſenium, vitam prædatur, & annos:
Morti præda, homines, & nova pompa, ſumus:
Vive memor mortis; flos, vita breviſſima, floret;
Quam tempus, ſenium, mors cita falce metit.
Nemo tibi mortem rapiet: rapieris ad umbras:
Vive; ſed, invitus ne moriare, cave.

Natura humana in malum prona.

Nititur in vitium ſemper natura vetuſtum:
Mens ſua damna petit; quæ nocitura, placent:
Hæc ruit in vetitum, ſcelerique libidine peccat:
Et vitium, virtus dicitur eſſe reis.

Quod non potes, fac velis.

Deficiunt vires, audacia promta peregit:
Non majora vales; incipe, velle ſat eſt.
Crimen habet facti, culpæ quoque ſola voluntas;
Dat pœnas culpæ mens rea; velle, ſcelus.
Eſt quoque grata Deo (deſint ſi facta) voluntas;
Placatur, ſolo corde volente, Deus.

Voluptatis comes, moeror.

Damna voluptatem turbant, & gaudia curæ:
Succedunt lætis triſtia, probra jocis:
Bella latent ſub pace, latent ſub melle venena:
Lætitiam feſti nænia ſueta ſequi.
Candida nulla diu ſors, aut ſincera voluptas;
Allicit hæc omnes: emta dolore gravat.
Summa voluptates eſt contemſiſſe voluptas:
Incurrit morbos, damna pudenda parit.
Hei mihi, quam brevis eſt, quæ durat nocte voluptas!
Mollis dat mellis pocula, blanda malô.

Uſus te plura docebit.

Arte laborandum eſt: experto crede Ruperto:
Dexteritas uſus multa docere ſolet:
Qui facit artifices, artes alit uſus; & uſu
Æra nitent: ſilicem ſtilla caduca cavat.

Opti-

Optimus est operis creber (fac nosse) magister,
Usus; & hic leges, qui superabit, erit.
Utilitas lucri spectanda.
Præmia spectantur: gratis jam nemo laborat:
Utilitas lucrum, quod sibi quærat, amat.
Utile, spes fructûs, & merces allicit omnes:
Præmia si desunt, tum labor odit opus:
Utilius nihil est, quám quærere, parta tueri:
Nam minuit, qui non sedulus auget opes.
Navarchus in tempestate.
Nauta studet fluctus precibus placare furentes:
Unda, preces nautæ, velaque, surda vorat.
In juvenem effrenem.
Nil juvenem terret; qui, quò volat impetus, audax
Proruit; oblitus qui patris, ipse sui est:
Quid moneant cauti, cautos nil curat amicos;
Ut pereat, laxat frena libidinibus.
Mors non corrumpitur aurô.
Falleris, o dives, mortem corrumpere nummis;
Dulce sonant s rdæ; non minus inde tonat.
Qùam spes vana, suis (nil prosunt) fidere nummis!
Nil aurò pejus ferreus orbis habet:
Ex aurô, si quas pateris, fluxere ruinæ:
An pretiosa, minus sæva, ruina tui est?
Ferrea mors aurum, pulsu resonante, flagellat:
Dives ad incûdem, morte furente, jacet:
Illa casas, regumque domos confundit, & orbem;
Et secum vermes, agmina dira, trahit:
Arrodunt segnes opulenta cadavera vermes:
Mors ipsos vermes, pabula foeda, vorat.
Semper mut ntur amantes.
Dissimiles, similesque sibi, sunt semper amantes:
Quisquis amat, varius diffidet ipse sibi:
Quod petit, hoc horret; sperat, timet; odit, amatque;
Et dolet, & gaudet; quærit, idemque fugit:
Æstuat,

Æstuat, & friget; cupit, ardet, captat, & aufert;
Quam tenet, hanc Venerem temnit; amare piget:
Quam jactat blandam, torvam putat esse puellam:
Quamque hodie spernit, cras magis optat amans.
Quis non amentem ridet, quem laudat, amantem?
Cum sapit, insanit. Dulce, Cupido, malum est.

Fortunæ ne fide secundæ.

Prospera successu properat fortuna secundo;
Sæpè sed exitio prospera dona dedit.
Nulla fides sorti: nota est fallacia sortis:
Munera dum cumulat, tunc tibi damna parat.
Cum favet, exsiliô, quos donat, mutat honores:
Heu, nimis inconstans nutat in orbe suo!
Instabilem levitas versat: mutatur in horas:
Mobilitas omnes sub levitate gravat.

Non ferro Mundus sed perditur aurô.

Ferrea fulmineô quatit ictu machina muros:
Aurum sed ferro pejus, & hoste nocet.
Militat, & pugnat, quod moenia subruit, aurum:
Falleris, à ferrò moenia pauca ruunt.
Ferrea (tolle aurum) non urbibus ira nocebit:
Ferrea de ferrô sæcula nata ferò.
Aurum homines, urbes, orbemque, atque omnia perdit:
Aurea (tolle aurum) sæcula pacis erunt.
Aureus omnis homo fiet, si tollitur aurum (
Namque metalla nocent) aureus orbis erit.
Non ferrò Mundus, Mundus sed perditur aurô:
Quô vivunt aurò cuncta, perire vides.

Itur, qua itur, non qùo eundum est.

Non iter est tutum, quò passim pluribus itur:
Fertur in exitium vulgus, amatque suum:
Deteriora vident, qui deteriora sequuntur:
Ducitur exemplò turba, juvatque sequi;
Et meliora vocant mala blanda, libidinis æstu:
Dulce perire juvat: nam leve, dulce malum est.

Pau-

Pauci tuta petunt, paucis meliora probantur;
Heu, favet exitio nescia turba suo!

Non labor est, virtuti vivere.

Vivere dum nescit; perdit pars maxima vitam:
Ars vitæ melior, vivere posse, docet.
Vivitur incertô: quid sit, pars nescit, agendum:
Et sine consilio, perdita turba ruunt
Non sibi mens constat: mentem nam tædia frangunt;
Et labor exiguus; quam leve frangit onus;
Non onus est virtus; virtutis sarcina parva est;
Hæc mentem firmat, quæ leve reddit onus.

Stant omnia culta labore.

Vita, bonum miserum, sudore laboris alenda;
Otia si captet, tædia multa subit.
Dum patiens corpus, virtus operosa laborat:
Præmia perpetuo parta labore legit:
Nam labor extundit, sata cum sunt semina, fructum:
Si juvat arva labor, luxuriabit humus:
In manibus labor est nostris, sunt lucra reposta:
Stat manibus cultum quidquid ubique nitet:
Semina dextra serit, metit aurea, dextera, lucra:
Sic tristi merces læta labore venit.

Rebus in adversis sperandum.

Non lacrymæ casum relevant, quas fundis, inanes:
Non miseris planctus casibus addit opem:
Naufraga si res est, ne spes sit naufraga mentis:
Nec tibi, sit quamvis jam malè, semper erit:
Deplorata licet spes, & præclusa putetur,
Omnibus amissis, spem malè ponis iners:
Non animos fortuna tibi, quæ cætera, tollit:
Quæ patitur, vinci spes, mala posse, putat.
Omnia cum pereunt, tibi stet spes, ancora firma:
Spes pontum, & portum tuta subire potest.

Pru-

Prudens timet omnia tuta.

Te moneat, moveatque, alios qui decipit, error:
  Ex aliis prudens nam sua damna cavet.
Nulla satis, quamvis fiducia maxima, cauta est:
  Omnia sint cauto tuta, timere solet:
Naufragus horret aquas, deceptus retia cervus:
  Vitat avis laqueos, & fugit agna lupum:
Utilior timor est; ne sit discrimine major:
  Res mala, sero nimis velle cavere malum.

Dulce malum, Venus est.

Dulce malum, Venus est; trahit illecebrosa; suâque
  Perditior gaudet proditione capi.

Malum Mundo necessarium, femina.

Ridendo nocet hæc, docet hæc peccare videndo
  Femina blanda, bonum; sed magis ipsa, malum.

Amor non est medicabilis herbis:

Est, dilectus Amor, morbus; non tollitur herbis:
  Mollitur verbis; mollia verba juvant.

Conjugium aureum.

Eligitur conjux, quæ possidet aurea nummos:
  Dos onerosa toro, non operosa viro est.

In invidum.

Magnorum livor, vulnus fatale, virorum est:
  Invidet hic, risi; risibus ille dolet:
Livor edax virus, virus solemne virorum;
  Quos odit, rodit; sed sibi dente nocet.

Leida, obsessa ab hoste, & fame.

Leida fame perit; sed Iberum victa triumphat:
  Nam petiit famam, vincere docta famem:
Sic quoque Troia perit; sed non peritura Maroni:
  In vitam melius nam recidiva redit.

In Jesuitas.

Loiolita sapit, felix rapit omnia latro,
  Et populos vafrâ relligione capit.

In

In molles ſenes.

Qui frigêre ſenes ſegnes, ardêre videntur:
Inflammat glacies, nix calet, ardet hiems.

In hydropicum extinctum.

Humanum cui vita fuit mare, fluctibus hauſtus
Occidit humanis, quos ſibi fecit homo:
Pontus erat venter; portu caret ille ſalutis;
Qui procul eſt ab aquis, mergitur inter aquas.

Ludentes morimur.

Vivimus annorum ſerie, neque vivimus annis;
Ludimus; & vitæ ludicra meta, mori eſt.

Ludibunda res homo eſt, ſemper repueraſcit.

Naſcimur, & ludô pueri oblectamur inani:
Et ſemper pueri, virque ſenexque ſumus.

Vita, rudimentum eſt.

Molle rudimentum vitæ pars maxima noſtræ eſt;
Volvimus & cunas, docta Minerva, tuas.
Infanteſque, ſeneſque ſumus, puerique ſeniles:
Ludicra, cum ludo perdita, vita fluit.

In puerum egregium, præmaturô fatô extinctum.

Mente ſenex, ætate puer, virtute virili,
Ille diem clauſit, mortuus ante diem.

In ſtrabonem.

Te rogo per dextramque tuam, lævamque ſororem,
Rectè eat ut viſus, claudicat ille, tuus.

Adamas contuſus ſummum venenum.

Dat tenebris adamas vitam, lucemque propinat;
Segmina contuſi corpora noſtra necant.

In podagroſum.

Cur podagrâ, chiragrâque, bibax, Bacchôque laboras?
Sæpè nimis caveas pes peragrare ſolet.

Balbus in Balbum.

Balbe, tibi loloquela fluit, præcurrere ſueta;
Hæret, & in medio vox momoleſta ſonô eſt:

Ute-

Utere cautelà (proproderit) utere noſtrâ:
Ne loloquare, cave: te tatacêre decet.

Reſponſio Balbi ad Balbum.

erba probabababam, ſermomoneſque referre;
Sed mihi præpropera eſt vox, ſiſilêre vetat.

In bibacem.

caveis caveas; Bacchus tibi vina propinat;
Si faveat, paveas: Bacchica tigris eris.

In Pompeium magnum, heroem Romanum.

ompeium magnum Mundo dum ſæcula fundunt,
Sudarunt partu ſæcula longa gravi:
ebuit eniti te Roma diutius alma,
Ut te, Pompei maxime, Roma daret:
mpleturus eras majori numine nomen:
Sat citò ſerus ades, qui benè ſerus ades.

Ceſſit civibus Cæſar cæſus.

lle giganteâ virtute ſuperbior heros,
Et fato major, culmen honoris adit:
Aſtræâ dominante, petit Capitolia, & orbi
Imperat, & ſolô vult minor eſſe Jove:
ed fulmen ſenſit, percuſſus cæde tyrannus;
Nec tuta à diro fulmine laurus erat.

Laus herois inclyti.

Fama audax, cantare tuas temeraria laudes
Ardet; & in titulos laus favet ire tuos:
Te ſuperas, famamque tuam, & miracula laudis;
Te nemo aſſequitur: non imitandus eris.

Laus mitis, & fortis militis.

Pace agnus, virtute leo; ſed amandus utrâque:
Fallor, non duo ſunt: unus es, agne, leo.

In conſiliarium.

Conſuluêre tuas oracula publica voces;
Territa ſunt Suadâ, mutaque facta tuâ.

Eſto beneficus, & ama neſciri.

Vis benè de cunctis, ut ne laudere, mereri;
Qui meritis loqueris, me tacuiſſe jubes:

Vis ignorari; mens ut ſit grata, recuſas;
Et Charites ſteriles expetis eſſe meas.
Muta quidem probro, ſed mutua gratia laudi eſt:
Tu ſis munificus, non male gratus ego:
Te (quod amas) nomenque tuum, meritumque tacebo:
Cor tacitum clamat; quodque rependat, habet.

Adſcendit, ut ruat, ſuperbia.

Imperioſa gradum, culmenque ſuperbia ſcandit;
Aſtra petit, faſtu prima, ſecunda, Styga:
Ad ſummos graditur, quò gloria ſurgit, honores:
Volvitur, & caſu flebiliore ruit.

In Patrem Peters, Jeſuitam.

Dictus erat Simon Cephas, dum fallere piſces
Curabat; gaudes nomine, Petre, novo:
Acephaluſque Pater Petri, qui regna Britanna
Fallere doctus, eras, Petre, Petrullus eris.

In equum.

Mandit equus foenum impatiens, ſua frena remordet:
Servitium, fruſtrà quod fugit, ore vorat.

Æra templorum ſonitura ab Epiſcopis baptiſantur.

Pontifices, ne mutâ ſonent, luſtralibus undis,
Et precibus fuſis, æra ſacrare ſolent:
Æra metallifera miracula voce loquuntur:
Hinc ſacra Pontifices æra, ſonumque vocant:
Fulmina rara volent, hæc æra ſonantia pellunt:
Dum ſonat hoc tonitru, Roma profana tonat.

Sacerdotes Pontificii in Miſſâ ter calicem exhauriunt.

Ter calicem, cum ſacra facit Romana, ſacerdos
Haurit; & ebriolus tres vorat ore deos:
Prima ſalus Baccho; tibi, blande Cupido, ſecunda;
Mercurio furi tertia ſacra ſalus.

In flabellum puellare.

Ut muſcas pellat, leviora flabella puella
Ventilat: has muſcas quis neget eſſe procos?

Roma

Roma lemures, & magias, quas fugit, timet.

Roma timet lemures, infestaturque maga;
Vana sed umbrarum somnia Roma timet.

Cur cymbala sonent sub elevatione (ut dicitur) hostiæ in Missa.

Impia sacrifici peragunt dum sacra; minister
Sub nivea pulsat cymbala sancta toga;
Attollitque togam; populosque invitat, & orat,
Ut natibus libent oscula pura sacris.

Ad illud Pontificiorum: Crucem tuam adoramus.

Ecce crucis lignum: procul hinc, procul ite, profani:
Romanus, flexo poplite, ligna colat:
Numen adoratur; de lignô numina fiunt;
Jam Deus est panis, ligna, quod esse voles.
Oscula simplicitas stupido fert frigida ligno:
Siqua fides, multùm hic, gens quod adoret, habet.

Sacerdos, nocte natalitiorum tria sacra celebrat.

Tertia nocte unâ celebrat cur sacra sacerdos?
Cur calicem novies evacuare juvat?
Imbibit ille novem Musas, totidemque Medusas,
Sacra tribus furiis dum tria nocte facit.

In Jesuitas.

Gens invisa Deo, signataque nomine magni
Numinis, audit ovis, quæ vomit ore lupos.
Ars Patrum est, spoliare orbem, placuisse tyrannis;
Nil dare, deliciis vivere, ficta loqui

Jesuitæ defectus fraternos Superiori prodere coguntur.

Cogeris errores alienos prodere, frater?
Ah, Judæ frater, teque Deumque necas!

Patres à confessionibus.

Siqua fides, Patres absolvunt crimine sontem:
Criminibus Patres, corde tegente, latent.

Templa Jesuitarum marmorea, ornatus templi argenteus.

Argentum est templi cultus, de marmore templum;
Ferreus at Pater est, saxea corda gerit.

Omnes penè Jesuitæ tabacum ore suo ruminant.

Loiolæ folium grex ardet mandere siccum:
Virginibus, scortis, nec gravis oris odor.
Approperas hoc ore, vorax & foetide, ad aras;
Et mandis domini corpora ficta tui:
Tu fictum maculas non ficto numen odore:
Quis colet hunc panem? Stercore pejus olet.

Pulsa redire solet natura.

Pulsa redire solet natura: expelle columbam,
Ad nidum solitum, fuste iurata, volat:
Pronior ad mores natura recurrere gaudet:
Si ferula pellas, mox reditura sibi est.

Agnus, mansuetudinis imago.

Agnus amat pacem, furias mitissimus agnus
Odit, & ignorat prælia, felle caret:
Est lupus agnorum, mordaci dente, tyrannus;
Devorat ore agnos; ille tyrannus homo est,

Mores inoliti ægrè dimittuntur.

Olla tenens pravos, ægrè dimittit, odores:
Servat homo mores, germina prava, suos.

Magister Psittaci est venter.

Psittacus humanas sequitur, vocesque negatas;
Qui docuit venter verba, magister erat.

Quæ vera nobilitas.

Qui jactas atavos, memoras aliena: triumphas,
Si famam extundas nobilitate tuam

Numeri numeris, & ponderibus addita pondera pluris æstimanda.

Sunt numerò pensanda, minus quæ pondere constant:
Nam maius pondus, plura minora valent:
Sic uni numero plures superaddito nullos,
O, nihil; I, numerus, junge, dat innumeros.

Omnia nocte latent, & quiescunt.

Purpura nocte latet; perdit formosa colorem
Gemma suum; & quidquid nobile, nocte latet:

For-

Forma die ſplendet: maculas texêre tenebræ;
  Turpia nox tenebris cuncta, venuſta facit.
Nox caecat, hominis ſenſi nox apta quieti:
  Sola ſuum curſum ſtella tenere ſolet.

In luctatorem.

Sæpè fatigato eſt incommoda lucta palæſtræ;
  Sed luctatori commoda lucta tori.

Roma vetus, & nova.

Roma vetus floret; quis præſens numen adorat?
  Dici ceſſat ovans, numina Roma novans.

Oratio mitis frangit iram.

Dura preces molles irati pectora vincunt:
  Blanditiis flecti, quæ furit, ira ſolet:
Sed (res mira) preces odit dira ira tyranni:
  In furias agitur, dum lyra dulce canit.

Odioſus amor Mundi.

Vivere dulce Deo: Mundo qui vivit, amarè
  Vivit; & hunc odit quisquis amare, ſapit.

In puellam comtam.

Non ſpecioſa, ſuâ formâ contenta puella eſt:
  Illa peregrinâ dote nitere cupit:
Seque, decuſque ſuum, gemmis, adamante, lapillis,
  Perdit; & ornatu ſaxea tota ſuò eſt.

In puellam comtam.

Comta puella venit: peperitne monile puellam?
  Quas gemmas (non eſt iſta puella) vides.

Vigilantia, & otium

Oppida, foeta viris, vigilantia ſedula ſervat;
  Otia, quæ perdunt, ſomnus, & alta quies.

In hominem frugalis Vitæ.

Qui vivit frugi, minimò contentus, opimas
  Divitias, quamvis nil habet, ille tenet.

Quod fuit durum pati, meminiſſe dulce eſt.

Nauta proceloſi memorare pericula ponti,
  Cum ſedet in portu navis onuſta, cupit:

Qui graviora tulit, meminisse per otia casus
  Dulce suos gaudet; nec meminisse nocet.

Sors sua cuique ferenda.

Æquò animo perfer (sors est tua) damna ferenda:
  Quos patris casus, ne patiare, feras.
Posse pati in promptu est, fac velle; virumque ferendo
  Te, mala qui toleras, non toleranda, probas.

Cur dulcis patria, amara est peregrinatio.

Tecta viator amat sibi nota: sit hospes in orbe,
  Suspirat patrios exul, amatque lares.
Ardet amor, juvenemque urget peregrina vidêre:
  Mox dissuadet iter, qui cito suasit, amor:
Sed juvat ignotas urbes, & visere gentes:
  Dum procul ire juvat, mente redire parat.
Scilicet est aliquid, juvenem sola barbara nosse,
  Et, vidi, juvenem dicere posse, juvat.
Patria, dulce solum, natales, patria, cunæ,
  Et fumus patrii, gaudia nota, foci,
Allicit assuetum: leviter quem barbara tangit
  Terra; nihil dignum, quod videatur, habet.
Vix aliena subit, quin mox aliena relinquat
  Tecta; nihil fixi, quo teneatur, adit.
Dum populum, & populi mores, atque oppida lustrat,
  Respicit, & patriæ sit memor ille suæ:
Quem nil delectat; malè patria tecta reliquit;
  Optat & ad patrem posse redire suum:
Ad consanguineos hospes peregrinus anhelat:
  In patria est dulcis (quid juvat ire?) quies.

Par Columbarum, Conjugum imago.

Utraque conjugiò felici juncta columba,
  Femina, masque, domus tota, torusque fuit:
Non illic pugnæ, non illic jurgia fervent:
  Regnat amor, pietas mutua, juncta fides:
Si resonent gemitus, gemitus decuêre columbas:
  Connubialis homo crimina sæpe gemat.

In

In Milites.

Militibus, patriæ qui moenia Marte tuentur:
Nulla fides, pietas nulla, nec ullus amor:
Grassantur, patriam perdunt, vivuntque ruinis:
Quà miles graditur, sueta rapina sequi.

Principis clementia.

Principis hæc virtus, miseris concedere tutum
Civibus hospitium, supplicibusque lares.

Gaudet patientia duris

Damna fero, lætor; mea sunt, mea gaudia luctus;
Dura pati, requies; poena cupita, dolor:
Munera, supplicium; crux, præmia; probra, triumphus;
Solamen, lacrymæ; vita beata, mori.

Inculpatus peccantem arguat.

Vis sontem damnare nocens, alienaque carpis
Crimina, dum peccas, dissimulasque tuum:
At memor ipse tuæ culpæ, dum corripis, esto:
Nam male peccantes arguit ipse reus.

Peccator delicti gratiam à Deo poscit.

Culpa meum commissa gravat, me teste, pudorem:
Hei mihi, peccavi, sum reus: esse piget:
Poenitet, hoc prosit: lacrymis mea culpa pianda est:
Parce, Deus: vitæ, gratia, causa meæ est:
Depositæ divina favet clementia culpæ:
Nulla reo, lacrymis nulla repulsa venit:
Poeniteat: Deus est facilis, veniæque paratus;
Et facilis, scelerum poenituisse, labor.

Homo, pulvis.

Pulvis ero, cinerique levi mea Musa laborat:
Vana poëtarum gloria: pulvis ero.
Quid juvat urna suam, quamvis pretiosior, umbram?
Vivere, magnificum est esse; fuisse, nihil.

Mora, bonorum, & malorum causa.

Res dilata nocet, mora sæpè pericula gignit;
Sed mora sæpè, malo quæ medeatur, eris:

Multa, morâ lædunt; ſed plurima ſæpè morando,
  Quæ nocuêre, juvant: ſic mala cauſa, bona eſt.
Flamma, morâ, gliſcit: mora longior, excoquit uvam:
  Odit, amatque ſimul miles, amorque moras.

In ſolitudine ſolidum ſolatium.

Aura favet, juvat ire, placent loca ſola, ferorque
  Sole orbum, plenum fronde, videre nemus:
Exſpatior, veneror que ſilentia ſacra Dianæ:
  Multa mihi loquitur ſilva, loquuntur aves:
Pax habitat ſilvas, ſilvis ſcelus exſulat: illic
  Tranquillæ pacis gaudia lætus ago.
Otia ſiqua putes, operoſa negotia ſunto:
  Hic tacitus ſedeo; ſed mihi plura loquor.
Quanta piæ menti ſolatia ſilva miniſtrat;
  Hæc, quæ guſtavit munera, noſſe poteſt:
Hic ſaliunt fontes, ſecretaque gaudia vivunt:
  Aula nihil læti, quo recreemur, habet.
Curia lite ſonat; gens turbida, cura, valete:
  Vita beata, tenent quam loca ſola, juvat.

Omnibus moriendum eſt.

Vive memor mortis, moriatur vita ſaluti:
  Non mala mors illi, qui bene vivet, erit.
Una via eſt, nox una manet, fuga nulla, cadendum eſt:
  Serius, aut citius mors ſua quemque manet,
Parcite, mortalis gens, irridère ſepultos:
  Mortua gens præiit; quique ſequentur, erunt.

Ubique pericula, quis effugiet?

Æquora plena ſuis, humanaque vita procellis:
  Noxia ſunt ſcopulis æquora, vita ſuis:
In vità invitus diſcrimina navita (vita)
  Incurrit, ſed homo crimina; uterque perit.

Omnia mutantur; ſed Deus non commovebitur.

Res, & tempûs eunt; mutantur & omnia motu;
  Sed Deus eſt ſtabilis, cuncta movetque Deus.

In

In matronam pudicam.

De quâ matronâ mentiri fama perhorret,
Laude pudicitiæ, prima placere poteſt.

Divites honori ſunt, docti probro, & ludibrio.

Sit dives, ſtupidus; cunctis placuiſſe meretur;
Eſto doctus, egens, ſpretus ubique jacet.

Magnificum viri magnifici Beneficium.

Muneribus pretium donat manus aurea dantis:
Gratia ſe perdit, ſi modò parca datur.

Natura parvô contenta.

Exiguum natura petit, contentaque puro
Fonte bibit; præbet pabula veſca, Ceres.
Regna vorant Reges; nec adhuc ſaturata libido,
Creſcit hians; perdit regnaque, ſeque ſitis.

Hæc via, qua vadis, via peſſima, plenaque cladis.

Quis furor ire viâ, quâ felix nemo cucurrit?
Et paucis trita tendere velle rotâ?
Blanda via eſt ſpecie, via commoda prima volanti:
Ducit in exitium; cæca, ſuprema via eſt.

Quiſquis amas Mundum, tibi proſpice, quo ſit eundum.

Quiſquis iter ſignat, ne tramite devius erret,
Is poterit tuta, qua volet, ire via:
Proſpicit is caſus, per aperta pericula tendens;
Et, male quo curſu gens ruit, ire cavet:
Devia, turba petit, rapiente libidine mentes:
Sunt, quos ambitio, quæ levis umbra, tenet:
Abripit hos levitas animi, mendaxque voluptas;
Per ſcelus aggeſtas auget avarus opes:
Omnes a curſu, gens cæca, ſalutis aberrant:
Blandum neſcio quid, quò placet, error habet.
Hoc lege tutus iter, quô non errabis, eundum eſt:
Una tui curſus meta ſuprema, ſalus:
Mille homines inter, vix hanc milleſimus unus
Æſtimat: hunc portum qui tenet, unus erit.

Patientia coronata

Multa, diuque tuli; fuit & mihi triſte, tuliſſe
  Tot mala, quæ patior: multa tuliſſe juvat:
Quam meruit, retulit patientia laſſa, coronam:
  Excipiunt luctum gaudia, plena Deo.

Reges non ſunt Reges.

Scilicet eſt aliquid, claro de ſtemmate naſci,
  Regia nanciſci ſceptra, gerenda manu;
Et titulis gaudêre, ſuperbaque regna parare:
  Nomina magna quidem; ſed bona vana tenent:
Cura, metus, livor, plus gemmis, ſceptra coronant:
  Sors tua, plebs humilis, regia; ſceptra geris.

Rex ſui, verè Rex eſt.

Erubuiſſe nefas, humiles de plebe parentes
  Eſſe tibi; natô, paupere matre, Deô.
Reſpice te, tituloſque tuos; tua regia ſors eſt:
  Te rege, tunc primò rex potes eſſe locô.
Non pudor eſt humilem, ſed regem velle videri:
  Rex nullô, magno nomine pauper ovat.
Fortunæ eſt, regem naſci; virtute coronam
  Nanciſci, heroum eſt: ſed latuiſſe decet.

Animum ſpecta, non munera dantis.

In pretio eſt animus, non aurea munera dantis;
  Ruſtica ſimplicitas aurea dona facit.

Votum mortis.

Quiſquis amat, vivat; mihi non eſt vivere tanti:
  Si moriar, paucis triſte cadaver ero:
Vita, quid eſt aliud, niſi plena labore voluptas?
  Mors, requies, ſcelerum meta, ſalutis iter.

Mecoenati ſuo poëta gratias refert.

Pauca loquor gratus: meritorum copia vocem
  Vincit: at inſpicias pectora, multa ferunt:
Mens memor eſſe tui non deſinet: illa loquetur,
  Dum vivet, titulos, ore tacente, tuos:

Mens,

Mens, echo est meriti; meritò præeunte, loquetur
Pauca; sed ingentis pondera vocis habet.

Votum beatæ mortis.

Vita, mihi munus; mihi mors, Deus optime, munus:
Vis me, sed tecum, vivere? Cogemori:
Invitus vivo; moriar; mora longa, morari, est:
Dulce mihi tecum vivere, dulce mori.

Virtus in tenebris micat, bene mereri contenta.

Ignorat latebras virtus, quæ digna theatris;
Emicat; in tenebris, quod videatur, habet:
Hæc plausus odit; plausus, convitia credit:
Hæc, benè de cunctis si mereatur, ovat.

Ad laudes suas virtus erubescit.

Qvas meruit virtus laudes, audire recusat;
Sorte modesta suâ, nil sibi laudis eget.
Ipsa sibi decori est; benè, gaudet sola, mereri:
Dat sibi splendorem; qvod sibi plaudat, habet.

Damnosa Pontificiorum dogmata damnanda.

Perdite Romanas, quæ perdunt omnia, pestes;
Perdere quas lucro est: sanctior orbis erit:
Noctis amica cohors, æternâ nocte tegatur:
Publica nam debet nocte ruina tegi:
Quæ serit errores, & mendax numina fingit;
Tolle, quid exanimant atra venena diem?
Vult Mundi caput esse, serit cauda impia virus:
Nequitiæ cauda est, perfidiæque caput.

Felices sunt miseri, miseri sunt felices.

Non miser est, quisquis miserum se sustinet esse:
Qui fert, qvod debet ferre, beatus erit.
Felices non fama facit, non fastus honorum;
Sed nec opes: miseros tot bona falsa creant.

Mors rapit incautas prædas.

Æstus erat; passer dum captat mollia cantu
Tempora, dum conjux stipat amica latus;

Ad-

Advolat, & pugnax certat rivalis amores
Tollere; mulctatur vulnere, victus abit:
Victor ovat, Venereſque ſuas, partoſque triumphos
Argutat modulis (gloria quanta!) ſuis:
Purpureò pennas roſtrò dum pectit, & alas:
Et pugnas narrat, blanditiaſque facit:
Forte ſub arbuſtò vigilans venator in armis
Reptat, & inſidias, dum canit ille, ſtruit:
Igne furit, paſſerque incauto ſternitur ictu;
Vix benè conſpectô fulmine, præda jacet.
Strenuè bellator, roſtrôque animoſus, & ungue,
Mors furit (& cantas dulce?) ſed illa ferit.
Laſcivire juvat, nos fallere tempora cantu
Certamus; morti ſed cita præda ſumus.

Virginis lenocinantis imago.

Hæc oculis Veneres loquitur; quæ, voce ſilente,
Argutans, vibrat noxia tela, faces:
Non illi facies, qualem decet eſſe pudicam,
Caſta; Cupidineus ludit in ore color:
Eſt levis, & molli petulantia corpore ſaltat;
Allicit illecebris, blanditiiſque placet:
Lactea colla nitent, & flamma tenella medullas
Urit; & ut pallet, plus tamen illa rubet:
Fronte loquax, niveiſque genis, roſeiſque labellis
Fallit; & illiciis lenis, amore furit:
Vincere ſic ardet, ſic debellare pudorem:
His armis vinci gaudet, amore, procus.
Ignibus hæc ignes, & flammis addere flammas
Ardet; & hanc morbus, non medicina juvat:
Hanc ſanat morbus, qui cætera corpora perdit:
Quæ prodeſt aliis, huic medicina nocet.

Leve fit, quod grave fertur opus.

Fit, quod fertur, opus levius, ſi meta laboris
Spectetur, merces; hæc, quod ametur, habet:
Quid

Quid juvat ignavum positis torpescere curis?
  Otia, quid lucri est, desidiosa sequi?
Otia nulla virum, numquam fecere beatum:
  Fert labor ingentes, si benè fertur, opes.

Libertas fidei stat invicta ante tribunalia.

Nescia servitii, libertas; ante tribunal
  Vincta, Dei cultum quæ tueatur, erit:
Illa tyrannorum nescit timuisse secures:
  Tosta, rogos ridet; quodque lacessat, habet:
Stat constans; fuso non irrubet illa cruore
  Candidior: decori est pro pietate mori.
Libera mens servit Superis: hanc tollere mentem
  Barbaries, furiis impia, posse negat.
Capta, triumphali fert oscula blanda catenæ;
  Quam libertatis dulce monile vocat.
Vincta catenatas, gestamina libera, palmas,
  Signa coronati tollit ad astra jugi.

Querela apis, melleô suô favô spoliatæ.

Mella favis æstate paro, liquentia mella;
  Ut vescar, sterilis cum dominatur hiems:
Rege sed excesso, roseò agmine pone sequente,
  Heu, cedit spolio ceraque, melque meum!
Quilibet annus habet spolium: quæ tempora luctum,
  Dum minuunt, sanant, vulnera nostra gravant.
Ut prosim domino, cum Florâ, tota laborat
  Mecum æstas; dominus cerea tecta rapit.
Scilicet his dapibus nihil est fragrantius ori:
  Sint apibus Reges, mellea regna tenent.

Pax afflictam Bellô Belgicam solatur.

Belgica, bellorum diris afflicta ruinis.
  Pone metus: hostis jam tibi nullus erit:
Mars, armis positis, blandæ tulit oscula paci;
  Tympana cum lituis conticuere suis:

Non-

Non ſemper tonitru, non ſemper fulmina pugnant;
Et gravis, exiguo tempore, fervet hiems:
Nulla furit fortuna diu; mutatur in annos:
Aura ſerena ſolet, nubila moeſta, ſequi:
Cum bellô, luctus, terror vaneſcit, & angor:
Lætaque pax ſceptrum, libera Marte, tenet.

Spes afflictis ſolatio eſt.

Spes deſperatis ſolatur rebus egentem;
Spes animoſa Deos conciliare ſolet:
Cùm mala dura premunt te, deſperare caveto:
Spes eſt depoſitis ancora tuta malis:
Erigit afflictam, ſint omnia perdita, mentem;
Et, quam nec ſperas, nec petis, auget opem.
Cùm moriere, tuam cælo ſpem ponere certes;
Spes iter ad cælum, duxque ſalutis erit.

Prudens.

Janus adeſt; ventos omnes prænovit, & auras;
Quæ dicenda docet, quæ reticenda ſilet:
Fidere non uni conſuevit muſculus antro;
In tergó frontem mus oculatus habet:
Conſilio cautus, circumſpicit abdita mente:
Quod regit, hoc animô, dum gerit ille, tegit.

Amans commodi proprii.

Ollæ quiſque ſuæ, lucroque favere laborat:
Vicino dormit, qui vigil ipſe ſibi eſt:
Piſcator piſces, turbatô flumine, captat:
Plebs furit? eſt, quærat qui ſua lucra, latro:
Si peregrinus eas, veniat, qui proderit, hoſpes;
Invigilat Spartæ non minus ille ſuæ:
Qui nihil attulerit, propellitur ædibus hoſpes:
Qui ſibi ſit nequam, cui bonus ille favet?

Verecundiæ color eſt purpura mulierum.

Purpura, virgineus color eſt, decet ille puellas:
Pulchrius ille poteſt erubuiſſe color:

Ore

Ore verecundò placuisse puella meretur :
  Ut placeat, taceat, dum rubet ore, pudor.

Delinquunt servuli, luunt canes.

Insons turba, luunt patrum delicta nepotes :
  Si peccet servus, vapulat ipse canis.

Albæ gallinæ filius corruptus.

Unicus est albæ gallinæ filius, albô
  Rarior est corvò, carior ille patri :
Sed rarus, carusque puer corrumpitur ; ergo
  Est nigrior cycnô candidiore puer.

Mendici repulsam ferunt.

Alterius, mendice, fores pulsare memento :
  Nullus in his laribus, qui tibi donet, adest.
Mendici gaudent dici miseri, atque pudici :
  Do minus, at dominus dicere jure potest.

Summum jus, summa injuria.

Qui regnat soliò jus summum, injuria regnat
  Summa : tyrannorum sceptra cruore rubent :
Libertas cum lege ruit, furor imperat, insons
  Plebs servit ; premitur, cæde furente, jugò :
Flagra fremunt, populusque gemit, ridentque tyranni,
  Qui lacrymas, tinctas sanguinis imbre, bibunt.

Rixas litem movet, si vel asinum canis momorderit.

Dum latrat ore ferox, asinumque à tergore mordet
  Fortè canis, dominus jurgia crebra movet :
Ille asinum, hic hominem, latrator mordet uterque ;
  Dirus uterque canis sævit, uterque latrat.

Proximis, quibus potes, utendum.

Præsentem mulge, fugientem desere sortem :
  Si desint carnes, utere pisce tuò :
Non quandoque licet, fac posse & velle, volenti :
  Fac, tibi quidquid adest, consuluisse boni :
Ad mare quæ ducat via, nescis? flumina quære :
  Utendum est asinò, si bove fortè cares.

Esse

Esse nequis dominus, domini tunc servulus esto:
Ex servô dominus fit quoque sæpè suó.

Non oportet hospitem, semper esse hospitem.

Quisquis es, hospitiô si te festivus amicus
Excipit, hospitii te meminisse decet:
Ocyus emîgres alienis ædibus hospes,
Non jus hospitii te violare decet:
Turpe putes hæsisse diu: vilescere suevit
Post tres sæpè dies, piscis & hospes; olet.

Cantat tristis mendicus ad ædes.

Sunt vacui loculi, cantat mendicus ad ædes:
O tristes cantus! Venter inanis hiat.
Cur cantet, si fortè roges? Cantare gementem
Disce; foris cantat; quod gemat, intus habet.
Dum gemit hic, oculos flentis tu consule, ridet:
Excantat loculos Musa, rapitque tuos.

Securitas.

Navigat in portu: fumum extra, vivit, & undam:
Naufragium è terrâ prospicit ille suâ:
Hæc leporis vita est, geminam dum dormit in aurem;
Rex alit hunc, regis Bucephalusque vehit:
Securus vivit, Jovis est securus in aulâ:
A Jovis esse procul fulmine tutus amat:
Extra telorum jactum fera prælia ridet:
Et sordes extra gaudet habere pedes.

Mortuo leoni etiam lepores insultant.

Extincto gaudet lepus insultare leoni:
Musculus, oppressa fele sopore, salit:
Et domino festum celebrant absente penates;
Accipiterque rapax abiit, alauda canit.

Serò sapiunt Phryges.

Suppetias Trojæ Melitides ferre laborat,
Post festum; in cineres Dardana tecta jacent:

Hip-

Hippocrates serò curat jam purre cadaver:
  Acceptò, stultus vult sapuisse, malò.

Libertas nostra captiva est.

Nemo liber eat; sua sarcina cuique ferenda:
  Servitio dominus natus & ipse suo est.
Vita, quid est hominis, nisi sarcina, plena labore?
  Vive, nec indigno subtrahe colla jugo:
Libertas captiva tua est: damnata ferendis
  Ponderibus vitæ gens operosa sumus.

Simile gaudet simili.

Rana placet ranæ; passer cum passere cantat;
  Alloquitur picam garrula pica suam:
Litigat, & surdus cum surdò prælia miscet;
  Claudaque, cum claudô conjuge, saltat anus:
Luscus amat luscum, bubonem bubo salútat;
  Fur furem agnoscit, ceu lupus ipse lupum:
Latronem latro, lictorem lictor adorat:
  Conveniunt, quamvis sint bona mista malis:
Vacca præit vaccæ, sequiturque columba columbam;
  Et vitulus vitulô gaudet, amica procô.

Sollicitudo materna.

Ungue fimum scalpit gallina; accurrite pulli,
  Vos vocat; en vermes, sedula mater ait.
Infanti mater colludit, & oscula libat,
  Transit in amplexus, deliciasque facit:
O curas matris! Domus, aspice, pulvere sordet
  Neglecta; & curas, otia vana, vocat.

In solâ Spartâ expedit senescere, ubi magnus honor senum.

In Spartâ senuit bos impiger; ille labore est,
  Et seniò fessus; quodque laboret, habet:
Spirat adhuc, ambitque novos tolerare labores;
  Et gaudet domino posse placere suo:

Obtulit hic domino, licuit dum vivere, multum
Sudorem; & carnis, jam moriturus, onus:
Ossa senis magni magnô sunt digna sepulchrô:
Ite procul (nulla est præda voranda) canes:
Exequias celebrate boves: decrevit honores
Nam meritos senibus Sparta, tulitque suis.

Dulce pomum, dum custos abest.

Dulce sapit pomum, quod fur absente Priapô
Sustulit; & vini dulcia furta gulæ.

Vini & Vestium luxu, ac lusu homines pereunt.

Et Bacchi, & Cereris luxus, & lusus in usu est;
Hæc homines pestis perdere læta potest.

Qui dicit, quae vult; quæ non vult, audit.

Qui, quæ vult, dicit: quæ non vult, garrulus audit:
Hæc audire grave est; dicere turpe; cave.

Sperandum est vivis, non spes est ulla sepultis.

Dum spiras, spera: nulla est spes viva sepulto.
Tunc tibi spes vivat, cum moriturus abis:
Spes juvat agricolas, alit hæc spes læta senectam:
Spes micat, in mediis ancora tuta malis:
Jacteris quamvis, & terris omnibus erres,
Spe patefiet iter; spemque, viamque tene:
Omnibus amissis, tibi spes invicta supersit
Tunc animô, & forti pectore dives eris.
Desperata salus, & deplorata videtur?
Ancora, spes, certæ firma salutis erit.

hic est Pygmæus, pugnus hominis.

Hic pugnus, hominis semper pugnare laborat:
Percutias pugnô; pugnus hic alter erit:
Pygmæus semper quærit Polyphemus haberi;
Pygmæô fieri vis, Polypheme, minor.

O quale caput, & cerebrum non habet!

Pingui ventre elephas, capite est mons, aure colossus;
Quale, rogas, cerebrum? Dicere nolo; caret.

Asinus

Asinus stramenta mavult, quàm aurum.

Non asinus nummos, malit stramenta vorare;
Non gemmas infans, malit habere nuces:
Et foenô gaudêre boves, paleàque videntur:
Nectar, & Ambrosiæ flos sapuêre Diis,

Magister perorans obmutescit.

Hic colit Harpocratem mutus, sine voce, magister;
Ut piscis loquitur; nam sapit ille sibi.

Quam quisque novit artem, in hac se exerceat.

Quisque suam patiens opifex exerceat artem:
Qui remos didicit ducere, vector erit.
Nos nemo cœnare docet, quod discimus ultrò:
Quos novit cantus, hos philomela canat.

Mulier foris formosa, intus furia.

Pulchra Neæra foris, est intus foeda Megæra:
Ore loquax Musa est; sed moribus ipsa Medusa:
Sit cinnis formosa; sed esse videtur Erinnys:
Ex Acheronte venit, sata Bronte, aut patre Charonte.

Hæres vulturius exspectat cadaver.

Vultur, edax hæres, exspectat pingue cadaver:
Pingue cadaver olet, quod laniare solet.

Simiarum pulcherrima, deformis est.

Simia purpureâ sub veste superba triumphat:
Et bos, sub fulvâ pelle leonis, ovat:
Attalicôque asinus stupidus turgescit in ostrô:
Simia, bos, asinus, quod fuit antè, manet.

Inutilis viro egenti verecundia.

Perfrictæ frontis si sit mendicus, honestum est;
Nam malè mendicis erubuêre genæ:
Ore verecundô pudor omnis inutilis Iro:
Qui timidè poscit dona, negare docet.

Inanis metus.

Murem elephas metuit, Gallum metuuntque leones:
Frons strepitu, leporem quæ malè terret, erit:

Nos umbras pueri fugimus, sunt terror inanis:
  Qui canis eit timidus, grande latrare solet.

Dignitates frustrà venatur ineptus

Quos ambis, frustrà venaris ineptus honores:
  Quem petis est asinô dignior ille locus.
J, muscas capta, de pumice prolice fontem,
  Fontem hauri cribro, litora bubus ara;
Ex asinis lanas, de calvis quære capillos;
  Extinctis facito verba cadaveribus:
Anguillas caudâ captas; ferrumque natare,
  Delphinosque doces; Æthiopesque lavas:
Venaris reti ventos, saxumque revolvis
  Sisyphium; quid hians, Tantale, poma capis?
Ire doces rectâ cancros, exurere pontum
  Niteris, in silvis arida ligna feris.

Labyrinthus.

Hìc labor intus inest, pede si delaberis intùs;
  Sunt tibi mille viæ; sed via nulla patet:
Nam labyrinthus adest, superat labor intùs, eunti
  Difficilis; facilè est ire; quis inde redit?

Indoctus ad honores evectus.

Ille salutavit, quod vix à limine primô
Vidit, Athenæum; summis vix flúmina Cyrrhæ
Gustavit labris, & Suadæ sacra Lycæa
Inspexit per transennam; per somnia noctis
Vix meminit, quæ sint oracula docta Minervæ;
Hic vir, hic est, dici gaudet, cupit esse magister,
Somniat & fasces, & pulvinaria calcat,
Et dictat leges, quas non intelligit ipse:
Inter simiolos asinus sic præsideat rex.

Manus operosa pretium dat operi.

Aggrediantur opus non mollia brachia durum:
  Grande operi pretium fert operosa manus:
Sed quicumque molam vitat, fugit ille farinam:
  Qui non pascit apes, non legit ore favos:

Ad-

Admoveas operi digitos; incumbe labori:
  Namque laborantes prona Minerva juvat:
Larga senectuti numerare viatica suevit
  Assiduus manuum sedulitate labor.

Virginis statua

Virginis hæc statua est; qualis fuit utraque, quæris?
  More suæ statuæ, virgo modesta silet:
Utraque, dum loquitur, taciturna silentia adorat:
  Est vox muta, nihil, voce loquente, sonat.
Luminibus nihil illa suis indulget imago:
  Ore verecundô nec vaga virgo fuit.
Allicit hæc oculos; errantque in imagine blandâ
  Lumina; sed statua est utraque, spectat humum.
Virgo procis gaudet, quos forma modesta meretur;
  Virgo procis statua est, mota nec ipsa, suis.
Blanditias patitur, quæ blandimenta refellit
  Obtutu tacito, multa loquente, suô:
Effigies sic sculpta tulit, sensitque procorum
  Illecebras; motus nullus amoris inest.
Nubere si cupiat, rogitas: sic nubere virgo
  More velit statuæ: tacta calore caret.

Histrio alabastro insculptus.

Ludit adhuc, & adhuc saliens in marmore ridet;
  Exuat hanc statuam, ludet ut antè, suam.

Senecæ caput, marmori insculptum.

Hoc Senecæ caput est; capitis sub imagine totus
  Est Seneca; in statua vivit, agitque suâ.
Et docet; &, digitos truncus, dictare laborat;
  Scribit; adhuc multum, quod meditetur, habet:
Describens iras, iras in marmore spirat;
  Quas produnt vultu marmora mota suô.
Helvia ne doleat, doleat ne Martia, flentes
  Solatur: lacrymas qui prohiberet, erat.
Contemsit mortem, lacrymis negat esse dolendam:
  Vita mori est; dulce est vivere, dulce mori.

Disputat, & meritum laudat: benefacta sequuntur
  Nam Mecoenates, divite fonte, suos.
Ignorat fatum, fatum dum cogere scribit:
  Vir tantus dubitat, cuncta subesse Deo.
Venatur pacem, reperit sub marmore pacem:
  Turbida, dum vixit, mens sine pace fuit.
Vita, ait, est brevior, qua si benè vivitur, illa
  Quæ brevis est, longo tempore vita fluit.
Quot lites movet ipse, sibi qui maxima lis est;
  Et, qui de Senecâ litiget, orbis erit.
Dum vixit, scripsit: Senecam sapientia scripsit;
  Defuit hæc Senecæ: mens sine mente sapit.
Heú divina virum, verique scientia liquit!
  Aurea laudantur scripta; sed auctor ubi est?

Initium laudabile, finis turpis.

Parvula spina, bona est: adolescit aculeus acer
  Tempore, qui multum, quod malè pungat, habet.
Principium facti sæpè est laudabile; finis
  Noxius: at felix meta coronat opus.

Domi leones, in pugnâ lepores.

Femina sæpè domi, verbis furiosa leæna est:
  In pugnâ, leporis more, timore fugit:
Garrulus hic jactat sua robora; dicitur audax,
  Dum bibit; hic inter pocula sæpè furit:
At si jejunum bellator provocat, horret,
  Et latebras, posito segnior ense, petit:
Castra flagellantur? Populus levis arguit agmen,
  Quod fugit: unus homo vult laniare decem.

Molestum est sapientem inter stultos loqui.

Stulta canunt stulti; sed docti docta loquuntur:
  Cum fatuis fatuus dicere cuncta solet:
Difficile est stolidos inter regnare Catonem:
  Aurea verba feret, nil nisi probra feret:
Stulta sibi numquam mens displicet, abjicit omnes;
  Mens ita delirat, quæ sibi sola sapit.

Anus

Anus hirciſſans, ſeu nubens vetula.

Ardet amatori, nondum cui meſſis in herbâ eſt,
  Quæ gravis eſt annis, nubere grandis anus:
Cochlea venatur leporem, loquiturque lepores
  Triſtis anus; ferrum eſt molle; columba latrat.

Figulus figulo invidet, faber fabro.

Uberior creſcit vicinis meſſis in arvis:
  Poma alienus ager fertiliora parit:
Invidus eſt oculus vicini, felle laborat:
  Sola canit, numquam fert philomela parem.

Delicatus lautitias appetit.

Lac Veneris, cerebrumque Jovis, mellisque medullam,
  Nectar, & Ambroſiam, fercula lauta, peto:
Attica nulla gulam ſaturant bellaria; & Afræ
  Deliciæ vexant, pellere facta, famem.

Munera, crede mihi, placant hominesque, Deosque.

Dona placent Divis, hominem data munera placant
  Iratum: ut placent munera, grata placent.

Mercator merces, & mendacia vendit.

Mercator merces, pluris mendacia vendit:
Merces lucra creant, augent mendacia lucrum:
Et merces augère ſolent mendacia multæ:
Qùam benè conveniunt merces, mendàcia, lucrum;
Tam male conveniunt merces, mendacia, lucrum.
Sic merces vendis; tibi merces debita, Avernus.

Speculum formæ æs, animi vinum.

Vinum animi ſpeculum eſt, cryſtallum corpora fingit:
  Mentiri ſpeculum neſcit utrumque ſibi:
Dicere vera ſolet vinum, dum plurima prodit:
  Nil ſpeculum celat, prodere vera ſolet.

Quod eſt in corde ſobrii, eſt in linguâ ebrii.

Sobrietas altô myſteria pectore condit:
  Ebrietas linguâ pectore clauſa vomit.

Ebrius, & dormiens sunt vivum cadaver.

Somnus, & ebrietas, sunt viva cadavera, spirant:
Quod spirant, vitæ est; cætera mortis habent.

Faber ferrarius.

Sibilat, ardet, hiat multò ore patente caminus;
Tartara jurares flammas vomitare per auras.
Fumosus faber, & flammæ ferrique tyrannus,
Incumbens operi, sudantia brachia nudus,
Ducit anhelantes magnó molimine folles;
Follibus inspirans animam, exanimare laborat.
Flamma creat flammas: scandit scintilla camini
Transfuga, quæ lætos fumos ad sidera ducit.
Ferreus excruciat ferrum, quod perdomat ictu
Malleus, ac crebris impulsibus æra flagellat:
Cruda metalla gemunt, diro sub vulnere ferri
Duritiem positura suam, bibitura figuram.
Tota sub hoc ferrò procumbunt agmina, & ardent
Mœnia, convulsus ferrô discerpitur orbis:
Ferreus est, usum qui ferri invexit in orbem.

Ignotus Deus sparsit sua dona inter homines.

Gratia suspecta est, nisi cognita dextera donet:
Fallor; & ignotus dat sua dona Deus.

Verus amicus ubi est?

Quem quærit fidum, reperit sibi nullus, amicum:
Sic homines inter, nullus amicus homo est.

Voluptas lacrymas, dolor parit gaudia.

Multarum proles lacrymarum est blanda voluptas:
Lætitiæ mater sobolem parit una dolorem:
Mille voluptates animo dolor attulit ille:
Gaudia sic lacrymas, lacrymæ sic gaudia gignunt:
Sic sibi dissimilem mater parit utraque foetum.

Noë.

Nauta, Noë, primus, mortales vexit in orbem
Omnes ille novum, sine velò ac remige nauta.

Ju-

Juvenis adulator, & adulter.

Hic ætate ſua juvenis qui vixit adultâ,
Turpis adulator, turpis adulter erat.

Homo bellua.

Bellua vivit homo, qui foedus amoribus hoedus;
Callida ſed vulpes moribus ille ſuis:
Barbarie tigres vincit, rabieque leones;
In mensa lupus eſt; dum gerit arma, lepus.

Mundi cataclyſmus.

Diluviò maria alta ſuò ſua nomina perdunt:
Terra mare eſt; periitque mari mare fluctibus hauſtum.

Æthiopes.

Æthiopes ſpirant atrò de ſemine nati;
Ardentis fumus fuit his affrictus amoris:
Moribus ire ſuis pariles mihi crede colores:
Ut notos produnt corvos portenta colorum;
Sic animi mores color hic corvinus adumbrat:
Furvus olet corvus, ſolet hic ſpoliare cadaver:
Æthiopes nigrò, non pigrò, ſanguine ſordent:
Turba dolò, & ſpoliò vivit, gaudetque rapinà.

Gigas mole corporis prodigioſiſſimus.

Mole gigas, immanis homo, turrita figura,
Corporis exceſſit leges, mens corporis exlex,
Pondus iners terræ, terras membra alta gravabant:
Machina grandis erat, turriſque ſuperba gigantum,
Magna ſupercilio, terram indignata, parebat:
Antrum implet: gemit ipſa gravi ſub pondere tellus.

Peſſima ſtatim germina adoleſcunt.

Peſſima ſuccreſcunt citò germina: naſcitur idem
Stirpe bonâ, qui mox noſcitur ipſe ſtolo.

Sociata augentur, aucta dividuntur, diviſa pereunt.

Prædia ſi creſcunt domino, tunc creſcere gaudent
Et domino ſervi, cum ſervis creſcere rixæ,
Cum rixis cædes: igitur ſociata videbis

Augeri multum, cumulatis cenſibus; aucta
In partes diviſa ire; & diviſa perire.
Aucta ſolent minui, ſua lucro juncta ruina eſt.

Facilè militat, qui Deum habet commilitonem.

Militat hic victor, qui numine milite gaudet,
Et duce: bella Deus proſperiora gerit:
Ille Deus, Deus ille tonat, dum fulmina mittit:
Hoc duce fulmineo, victor inermis erit.

Deus panis, aconitum eſt, ſub ſacræ cœnæ pane à Pontificiis propinatum.

Eſſe Deum credam, miracula barbara, panem?
Heſternus fungus ſic quoque panis erit.
Nunc homines, quos panis alit, necat: unde beata
Vita venit menti, mors ſcelerata venit.
Vina ſcelus libant, aconita bibuntur in aurô,
Sacra ſcelus pietas, impietaſque pia eſt.

Quæ munera grata.

Munera, parva quidem; ſed ſunt gratiſſima ſemper
Quæ data ſunt animô candidiore mihi:
Munera ſint quamvis pretioſa, odioſa videntur,
Quæ data ſunt meritis languidiore manu.

Timidus in morſum pulicis deos invocat.

Ante tubam trepidat, linguâ bellator; & haſtam
Projicit ille lepus; mure ſequente, fugit:
Quod ſi muſca levis prætervolat, ocyus horret;
Hunc, fama eſt, umbram nocte timêre ſuam:
Pulicis in morſum (quid enim vis mollius eſſe?)
Non audituros invocat ore Deos.
Agmina ſi ducat mulier timidiſſima, pallet:
Sæva domi mulier, ſæpè leæna fuit.
Sola timenda venit timidorum audacia, pugnat
Quæ deſperatâ, nec fugiente manu.

Elephas annô decimô parit, ſed elephantem.

Fert elephas uterô ſua femina; parturit annum
Poſt decimum: penſat, nobile, tempus, onus:

Procreat hic elephas elephantem, bellua regem;
Partùs majeſtas exigit illa moras.

Fumantem ne tu naſum tentavis urſi.

Cornua ne tauri, ne tigridis ora laceſſas;
Ne fodias ignem gladio; non ulcera tangas;
Fumantem rictum caveas tentare leonis:
Spumantem ſiquis naſum percuſſerit urſi,
Læſuros quiſquis parat irritare crabrones,
Hic hydram mulcet: nocitura pericula quærit.

Radicis vitium continuant thyrſi.

Peſtiferos prodit corruptum ſemen in ortus;
Stirpis & infauſtæ ſurgentia germina creſcunt:
Incrementa malo de caudice ſurculus haurit:
Radicis vitium thyrſi lethale propagant;
Continuatque nepos atavis vitioſior ire:
Sic pravus pullus de parvô pullulat ovô.
Progeniem ſteriles ſpuriam genuere parentes:
Sunt exemplari ſimiles, foedoque colori;
Non ſunt difformes, deformes eſſe videntur.
Ex pravô proavô felicia ſemina ſperes?
Ex aſino exſpectes, partu aſpirante, leonem.

Cain, primus parricida;

Ille tyrannorum princeps, fratriſque tyrannus,
Tabuit invidiæ fatali peſte Cainus,
Proditor occidit fratrem; puer occidit inſons.
Se fugit, & ſequitur; ſe terret territus ipſe;
Eſt idemque, aliuſque ſibi; totô exſulat orbe,
Quærit in orbe orbes, nec tutos invenit orbes.
Vivus amat mortem, mortem ſuſpirat & odit:
Non metuenda timet, dum non timet ipſe timenda:
Vivit ubique miſer, ſi vivere mortua vita eſt:
Namque malo malè ſemper erit, licet erret ubique:
Nulla ſatis capiti ſcelerato tuta latebra eſt:
Silva, forum; teſtis, fuſus cruor; umbra, ſatelles;
Cul-

Culpa, ſui tortor; judex, Deus; horrida vindex,
Mens agitat ſontem, quæ dira piacula damnat.
Heu facinus! Latro primus fundavit Avernum:
Invènit mortem, mortemque invexit in orbem:
More feræ, ſons morte feræ periiſſe meretur:
Parva fuit jactura: Cain nam bellua vixit:

Dives à paupere ditior.

Si dives cum mendico manduco, recedo
A menſa paſtus, plus pulice ditior unò.

Optimi parentes peſſimos liberos generant.

Qui parvam vitæ ſobolem genuêre parentes,
  Et vitam vitiis ingemuêre datam.

Cantus incantat.

Luditur agnorum nervis, cantorque ſonoros
  In cytharæ modulos viſcera torquet ovis:
Jam tormenta canunt; gaudentque, gementibus agnis:
  Afficiunt aures, inficiuntque fides:
Nam chordas pulſant concordia plectra, canorô
  Impulſu feriunt corda, animoſque necant:
Enervant nervi, atque incantat cantus amores:
  Et lætum lethum fila jocoſa creant.

Caſtus juvenis ſub candidò marmore ſepultus.

Marmoris ille nitor, nitidæ virtutis imago,
  Vult animæ niveæ candidus eſſe color:
Ille color, pudor eſt, qui mentem tingit honeſtam:
  Conveniunt marmor, candidiorque pudor:
Conditur hòc juvenis, niveò ſub marmore, caſtus:
  Debuit hæc virtus marmora ſtare ſuper.

Calamitatis auctarium eſt, in ſterili fortunâ foecunditas.

Conjugiô gaudere cupit, ſed paupere pauper;
At foecunda ſolet, ſterilis ſors pauperis, eſſe:
Sunt proles numeroſa, irritamenta dolorum:
Heu miſeros, ſed nec miſeros ſeſe eſſe fatentur;

Pau-

Paupericque suâ se credunt vivere Reges:
Ignorant sordes, mediisque in sordibus errant:
Exsulat in patriâ pauper, peregrinus & hospes,
Quærit ubique lares, tristisque hilarisque vagatur.
Si non mendicat, non, quod manducat, habebit.
O sterilis fortuna inopum, foecunda malorum!

Magister faciliùs tyrones plectit, quàm flectit.

Discipulos ferulâ plectit, flectitque magister:
Odit, & explodit verbera ~~dura~~ tiro *senis*
Verbera contemnit, contemnit verba magistri
Aspera, qui sperat præmia danda sibi.
Corripitur crebrò de garrulitate frequenti;
Sed non corrigitur: vult puer, esse puer.

Pharao submersus in undis.

Persequitur Mosen Pharao, submersus in undis;
Quas Mosi jam vix nato decreverat undas:
Obruit illa memor, scelerum caput obruit, unda:
Arte suâ pereunt, gens sanguinolenta, tyranni.
Ille cruentabat puerili sanguine cunas,
Invênit tumulum rubrum mare, fluctibus haustus:
Tartara præcipiti saltu petit, ignibus haustus;
Auxit & Æthiopum, fumò pingente, colorem.

Israëlitæ vitulum adorant.

Bruta colunt homines bruti, pro numine numum:
Nam pecus est aurum; Deus est pretiosior aurô:
Aureus hic Deus est, tauri est, non fallor, imago;
Taureus ille Deus, vulgi Deus aureus: ore
Tam stupidò manant oracula: taurus in auro
Voce Dei loquitur; pretiosa oracula credas:
Numen adoranti simile est; juvenesque, recoctò
Jumentò, circum vitulum vitulantur in orbem:
Pastoresque, duces pecudis, ducuntur ab ipsa,
Cui fumant, pecude; & pecudi substernere gaudet
Pontificum princeps sacras cum fronte tiaras.

Viri

Viri Viribus, & Virtute timendi.

Viribus eſſe viris licet, & virtute timendis:
Heroi numquam robur, ſolet eſſe rubori:
Qui neſcit ſævire heros, ſervire meretur.

Samſonis robur capillis illigatur.

De tenui filô juvenilia robora pendent:
Momentô diſcas tolli filumque, pilumque.

Nullum vile telum virili in manu.

Nulla manus vilis, ſi ſit virtute virilis:
Cuncta viro pugnax audacia tela miniſtrat.

Samſon à Lupâ ſternitur, qui leonem ſtravit.

Femina Samſonem ſtravit, lupa ſæva leonem;
Agmina qui ſtravit, debellavitque leonem:
Perdidit in Veneris Samſon ſua lumina fronte;
Sic oculis captus, Cyclopem ludere juſſus,
Impellit templi, niſu felice, columnas;
Et moriens Veneris ſtatuam labefactat, & aras,
Et Venerem perdit victor, qua perditus ipſe eſt:
Seriùs inſidias, orbatus lumine, vidit.

Stirpitùs Vellenda impietas.

Impietas vellenda ſuâ de ſtirpe maligna;
Creſcit, & ut numquam pereunt benè peſſima trunci
Germina, & impietas mendax adoleſcit, & altas
Radices agit, & vitiat cum caudice ramos?
Afflatura ſuò florentia membra venenô.

Surdus cæcum, & claudum deridet.

Et cæcum, & claudum, ſurdus deridet utrumque;
Abſurdus ſurdus, qui cæcâ claudicat aure:
Eſt audax linguà, quem nulla tonitrua terrent.

Sæpè dolos ſequitur dolor.

Odit, amatque dolos belli, vulpecula, miles:
Sæpè dolos ſequitur, fraude patente, dolor.

Timendi ſunt Reges, qui Deum non timent.

Hos metuo Reges, qui numina nulla verentur;
Nil reverentur; & quid, quod vereantur, habent:

Non

Non timeat (fac velle) Deum rex, jura revellet,
  Evertet leges, dura tributa petet:
Vexabit populos, & bellò & ſanguine vivet,
  Sacra profanabit templa, tyrannus erit.

Poma Gomorræa, foris nitida; ſed manu tacta in cineres vaneſcunt.

Poma foris rubuêre, ſuis de cortice flammis:
  In cineres, digitis ſi modo tangis, eunt:
Pomorum domini, in cineres arſère coloni;
  Poma ſequi dominos pulverulenta vides.

Feminæ illiciuntur videndo, & viſu ſeſe, alioſque perdunt.

Femina pellicitur vetitis, quæritque videre,
Quod vidiſſe nefas: augentque pericula viſûs
Blanda voluptates: oculis perit ipſa videndo:
Eſt oculis formoſa ſuis; damnoſaque cunctos
Lædit amatores; & lumine ſuſcitat ignes,
Inflammatque procos; ſeque, & ſua lumina perdit,
Dum videt; & frontem, ſine fronte, amittere gaudet.

Conveniunt Bacchus, & venus.

Et lenocinium Venus eſt, & Bacchus; uterque
  Urit, & his ſociis ignis in igne furit.

Quibus artibus fur vincendus.

Vincere vis furem, ferroque & nocte furentem?
  Vincitur donis, vincitur ille dolis.
Invictus ferrò, numeroſò vincitur aurò;
  Æraque munimen, munera murus erunt.

Poſt luctus gaudia; poſt gaudia luctus.

Sera diu lugens; ſed ſeria gaudia tandem,
  Veraque, poſt luctus, qui mereatur, erit;
Nemo diu gaudet; ſequitur ſua gaudia luctus,
  Excipiunt imbres aſtra ſerena ſuos.

Piſces muti.

Lubrica gens piſces, animæ ſine voce marinæ,
  Hic placuere mihi, quòd tacuere tibi:

Er-

Errabunda movent ſua caſtra, marique vagantur:
Vita quod hæc hominum ſit peregrina, docent.

Luxus parit luctus.

Quàm brevis eſt luxus; luxus ſed denique luctus
Procreat: heu, numquam ſera ruina venit!

Degeneres ſolent jactare faſtos avitos.

Gloria majorum faſtos attollit avitos:
Eſt hominis virtus, nominis illa probrum eſt:
Degeneres mentes alienis ire ſuperbæ
Laudibus exultant; ſed meruere nihil.

Somnus.

Somne, futurorum pingis ſimulacra malorum;
Nec venturorum, fingis ſimulacra, bonorum:
Quilibet eſt ſomnô Croeſus; ſed pervigil Irus:
Sæpe fuit ſomnus nec inanis imago futuri:
Inſomnes faciunt vexantia ſomnia mentes.

Carcer virum inſontem honeſtat.

Dedecorare virum non ſuevit carcer honeſtum:
Per latebras exit tractus formoſior anguis,
Pelle ſuâ veteri nitidatus, pectora monſtrat,
Exuviaſque novas; latebrarum exſibilat umbras:
Splendidior virtus inſons de carcere prodit.

Amor medullis coërcitus, pupillis erumpit.

Ludicra res, amor eſt, gaudet prodire, tegique:
Lubrica res, amor eſt; malè clauditur ille medullis
Pupillas rumpit: quamvis ſit cæcus, ocellis
Prodit, rimaturque viam, properatque per ora;
Et malè celari ſub pectore monſtrat amores.

Cælum eſt domus; tot aſtris, quot liberis læta;
patre, tamquam Sole præſente, ac præſidente.

Clara domus cælum eſt, domus eſt tot lætior aſtris
Quot pueris; fulgent radiis virtutis in umbrâ;
Sed præſente micant, languent abſente parente:
Et Phoebô præſente dies eſt luce ſerena:
Hic cælum, ille domum, ſplendore nitente ſerenat

Sec

Sed ſtellæ, & pueri gaudent occumbere nocte.
Dii faciant, pueri cum ſtellis ſæpè reſurgant!

Henoch, Jeredi filius, cæleſtis homo.

Non liquet, an liquidô raptus potiatur Henochus
Æthere, qui terras liquit: nunc ſpicula mortis
Ridet, & è vivis egreſſus, vivere pergit,
Ipſe ſibi Phoenix: ſenium juvenile, juventam
Antiquam ducit, fatoque ſibique ſuperſtes,
Cæleſtem divinus homo trahit æthere vitam.
Manibus heroum vivis moliris inane;
Non jacet hìc, tandem tunc umbra jacebit Henochus,
Nos homines quando pereunte jacebimus orbe.
Nunc peregrinus eat magnus ſuper aſtra viator,
Extra anni, Soliſque vias, duce numine, vectus.

Aula eſt aura.

Aula pari paſſu procedere gaudet, ut aura;
Utraque, more ſuô, ſtabili levitate movetur;
Mobilitate gravis volat, & mutatur in horas;
Quæ gravitate levis premit, elatoſque recalcat.

Latomi in lapicidinâ.

Saxea gens, ſervi, de rupibus erue rupes;
Sic operam, atque animam, lucra laboris, agas.

Templum Salomonis à Titô Veſpaſianô exuſtum.

Ille coronatus regum labor, aurea moles,
Hoc cæli templum, triſte cadaver habet.
Mulctatur Deus exiliò; prædatur & ignis
Hoc opus æternum, dum vorat ira Deum.
Divinus labor hic humanâ vindice dextrâ
Corruit; & templum lampadis igne micat.
O ubi ſunt fontes, tot vaſa, ſacraria, & aræ?
Omnia ſunt fumus; funus ubique jacet:
Urbs à cive ruens, cives quæruntur ab urbe:
Flos populi, flammâ depopulante, perit:
Contumulata jacet ſub pulvere ſordida, cives,
Turba: ſub obſcurâ plus micat umbra pyrâ.

Frons captiva, exſul, fatum circumtulit urbis:
  Ludibrio pompæ fit ſacra turba ſenum:
Illa ſacerdotum majeſtas, compede vincta,
  Vincula fert, dominô barbariora ſuô.
Sunt fumô, & lacrymis, & cæci vulnere cives;
  Et triplici pallent pulvere, morte, metu:
Conveniunt ſolâ diſcordia corda catenâ:
  Barbara ad Euphratem, patria lingua canit.
Pontifices, Regeſque, agmen miſerabile claudunt;
  Servitiô regnum dedidicêre ſuum.

Vita beata; paraphraſis ex Martial. 10. 4.

Vita beata fluet, bona cui ſunt commoda, nullô
Parta labore; ſed hæredi tibi ſorte relicta:
Non male gratus ager; focus ardeat igne perenni;
Et ſine lite torus, toga commoda, menſque quieta,
Ingenuæ vires, & florens robore corpus;
Simplicitas, candorque, & turba fidelis, amici;
Convictus facilis, frugali menſa paratu;
Et brevis, & placidus ſomnus, curiſque ſolutus:
Pacis amans uxor, thalami quæ ſervet honores,
Erudiat natos, timeatque offendere Divos:
Sit vigilans conjux, operoſa negotia tractet,
Prolis amans, Bacchique hoſtis, Venereſque peroſus:
Et quod es, eſſe velis; cupias nec plura tenêre:
Permittas, ſed nec timeas tua fata, nec optes:
Sic vives, moriêre tuâ ſic ſorte beatus.

Troia orbi famoſa, cùm fumoſa.

Pergama dum ſtabant, populis ignota fuêre:
  Pergama nulla vides diruta, nota tamen.

Dulce, & decorum eſt, pro patriâ mori; dulcius Deo.

Militat omnis homo, Marti mortique meretur;
  Pro patriâ dulce eſt vivere, dulce mori.
Nemo Deo pugnat; cælum pugnantibus offert:
  Dulcius at cælo vivere, dulce mori eſt.

Nil constat in orbe.

Constat in orbe nihil; sed vertitur orbis in orbem:
Nil recti constat; nec sibi constat homo:
Si nihil est recti, totus jam claudicat orbis:
Sed magis orbe suô claudicat omnis homo.

In Chemicum

Quærit amans aurum, magis amens decoquit aurum;
Dilapidatque miser sic bona cuncta Lapis.

Urbs Venetorum mari fundata.

Imperium fundat, quod non confundit, in undâ
Æquoreus Venetus; cui mare terra fuit.
Urbs est Oceanus, mediis urbs perstat in undis:
Hæc domina, indomitis urbs dominatur aquis.
Non sibi, non nautis constat mare, legibus exlex;
Constantes, Veneti, constituistis aquas.

Ætas aurea, & ferrea.

Aurô quæ caruit, fuit ætas aurea dicta;
Nostra ætas aurô ferrea facta suô est.

Jactura magna est opum, major famæ, animæ maxima.

Perdis opes, multum perdis; qui perdis honorem,
Plurima; cuncta, animam perdere, damna putes.

Iprenses Flandrorum quotannis felem, quem olim pro numine adoravêre, è templi turri præcipitant.

Felis, es infelix; alienô crimine poenas
Das Ipræ sonti; quod patrat illa, luis:
Numen adoravit falsum, tu plecteris insons:
Nunc aliena colit numina; tu reus es?
Supplicium cultûs (non impius ipse) mereris:
Ipra suâ turri præcipitanda fuit.

Simius Cortraci Flandrorum infantem discerpens suspenditur.

Simius infantem lanians suspenditur: illum
Qui plectit judex, quâ cruce dignus erat?

Sic infantem asinus stupidus mactaverat olim;
Arcades hunc damnant; non fuit ille nocens.
Judiciô Cortraceni falluntur, & ipsi
Arcades; ergo asinus, civis uterque, fuit.

Amicus verus.

Semper amicus ero, bis sum nec amicus amico:
Bis vir amicus erit, qui semel hostis erit.

Multa scimus, plura ignoramus.

Plurima nosse cupis; si doctior omnia noris,
Te nescire scias omnia, cuncta scies,

Omnibus placet, qui sibi displicet.

Si tibi displiceas, cunctis placuisse mereris:
Ut placeas nulli, vis placuisse tibi.

Dives amens.

Divitiis vitiisque scates, sed paupere mente;
Ditior hæredi, qui tibi pauper, eris.

Æthiops sacrô flumine lustratus.

De pice nix exit, de corvô cycnus habetur,
Æthiopem niveis cum benè tingis aquis:
Non lavat Æthiopem, Æthiopem qui laverit album
Ex nigrô: vanus non fuit ille labor.

Nomina suis possessoribus consona, & dissona.

Nomine conveniunt Felix, Benedictus, Amandus,
Lucia, Narcissus, Musa, Columba, Rosa;
Cum Fortunatô, Laurentius, Angelus, Agnes,
Cum Florô Clemens, & Theodora fuit;
Constantine, micas; tuque, Augustine, triumphas:
Conveniunt factis nomina clara suis.
Lazarus, & Maurus, Lupus, Ursula, Barbara, Fronto,
Abludunt gestis nomina dira suis.

Dicunt; cras, cras; & numquam cras est hodie.

Cras frugi vivam, cras clara palatia condam;
Cras solvam, dicis, crastina sacra colam:

Craſtina promiſſum ſed debita nulla ſequuntur:
Nil facies hodie? Craſtina vita fugit.
Vivere cras ſerum eſt: numquam eſt lux craſtina præſens:
Sic malus eſt finis, quem mala vita præit.

In adoleſcentulum improbum.

Offendêre homines, quia te genuêre parentes:
In terris nullus major abortus erat.

Anus ad annulum.

Annule, te digiti, te gemma venuſtat, & aurum:
Pulchra puella fui, ſum modò turpis anus:
Sordet anus rugis, ſpectabilis annulus aurô;
Diſplicet hæc oculis, omnibus ipſe placet.

Libido, malorum fons.

Dulce, libido, malum; cunctorum Lerna malorum:
Hæc homines peſtis perdere ſola ſolet.

Cain Abelem conditô orbe, Romulus Remum, conditâ urbe, mactant.

Stabat humus, fratremque Cain mactavit Abelem;
Romulus exſtructâ ſuſtulit urbe Remum:
Sanguine principium coepit ſimul orbis & urbis:
Denique flamma, urbis finis, & orbis erit.

Dies labori, nox quieti deſtinata.

Nox ſtudiis inimica; dies ſed amica labori;
Apta dies operi, commoda nocte quies.

Virgo pudica amatori.

Quod ſine fronte rogas, purô tibi fonte recuſo:
Me, petis, ut violes: turpis es hircus, oles.

Conſcientia libera non ſervit tyranno.

Conſcia mens, Deus eſt, non eſt ſubjecta tyrannis;
Hos domat, & regnum, quô dominatur, habet.

Cultores canæ & ſanæ religionis exſules ad regem Franciæ.

Servimus Regi, Regi pugnamus in hoſtem:
Vivimus, & morimur, Rege fugante, Deo.

Mores nostri & ridendi, & deflendi.

Democritus flebit, videat si tempora nostra;
Hæc Heraclitus rideat, ore pari.

Agricolarum operosus labor.

Grande colonus onus subit, exantlatque labores,
Dum reparat campos, & grave pondus arat.

Amor est furor.

Sentio quid sit amor, gravis est furor: uror amore;
Quando furore uror, vincor amore pari.

Homo odit Deum amantem.

Numen amas hominem; sed homo non numen amavit:
Odit amatorem, prodit & ore, suum.

Bella Mundo perniciosa.

Ferrea nunc aurô cuduntur sæcula. Censui
Arca fuit quondam publica dives, eget.
Regna carent nervô: jam sola pecunia regnat;
Quod libet, exequitur; vique, metuque jubet.
Miles, onus, quem vulgus alit; quô protegit ense,
Affligit populum gens violenta suum.
Regna vorat; sacræque fami prætexitur ansa:
Hiscere nemo audet, nec sua damna queri.
Orbis mendicat; populôque gemente, tyranni
Luxuriant: questus angulus omnis habet.
Lascivire ardent, populi de sanguine, Reges;
Et sub pauperie regna gravata gemunt.
Relligio proscripta jacet, pietate per orbem
Exsule; sunt festis sacra profana piis.
Crimina sacrantur; belli impia jura colorant,
Qui sua, qui populô sceptra jacente tenent.
Vina bibunt scelerata: suam patera aurea pestem,
Audax mentiri, sana colore, tegit:
Dum scelus exultat, Mundus sub Marte fatiscit;
Orbe flagellatô, funus ubique jacet.
Sanguineis lacrymis stat belli fructus amarus;
Et panem, & pacem Mundus uterque rogat.

Omnia

Omnia ſunt ſanguis; ſunt omnia flamma: redundant
  Arva cadaveribus ſordidiora ſuis.
Grande ruina ſonat, volitantque per oppida ſtrages:
  Cuncta ruunt: caſum qui ſtruit, ipſe cadit.
Quando erit, ut redeat libertas aurea pacis?
  Ne pereant, vivant, qui periêre, ſemel.
Jam ſatis armorum: ſat vixit mortibus orbis:
  Mars pereat: Mundo ſæcula pacis eant.
Oderunt Reges, & crimina publica pacem;
  Hanc amor, & pietas ſola, Deuſque dabunt.

Parvô contentus, rex eſt.

Contentus parvis caſulis habitator, abundat:
  Imperat & latè, qui ſibi vivit, homo.

Vita pauperculi ſecura.

Non vili teſtâ, gemmis aconita bibuntur:
  Fons bibitur nudâ, nec trepidante, manu.
Vita voluptati frugalis, & addit ad annos.
  Et ventrem, & Venerem ſacra libido ſapit.

Nemo ſalutat prætorem, qui ſe furem eſſe novit.

Cur fur prætoris, fugiens, non ora ſalutat?
  Mens rea, mens furti conſcia facta ſui eſt.
Carnifices, judex, carcer, fatale tribunal,
  Urnaque neſcio quid, quod timeatur, habet.

Fur deprehenſus.

Captus ait teſti fur: me, canis improbe, prodis?
  Cui teſtis: viſò fure furente, latro.

In garrulum tonſorem.

Noſſe cupis, quô barba modô prolixa ſecanda eſt?
  Ut taceas, tonſor garrule, barba rogat:
Forfice luxuries barbæ (gravat illa) metenda eſt;
  Garrulitas linguæ ſed reſecanda prius.

Beneficium citò dandum.

Grata ſuô magis eſt, properat quæ gratia, curſu:
  Claudicat ingratô gratia tarda gradu.

Beneficia lenta, ingrata ſunt.

Redditur ingratis citò plumea gratia: numquam,
Plumbea ſi veniat gratia, grata venit.

Gratus animus.

Gratus inextinctâ recolam pia munera mente:
Sum tuus: & meriti debitor omnis ero:
Vivet inoblitis pietas inarata medullis:
Nec poterit meritum, me moriente, mori.

Audacia victi rediviva.

Priſca redit victis audacia: namque coacta
Vi dominante fugit, vi meliore furit:
Deſperata micat metuendum audacia; hiatum
Ferrô aperit; ſternens, quâ loca clauſa, locum.

Gula hominum inexpleta.

Luxurioſa gula eſt, nullô ſaturanda paratu,
Et lautæ menſæ gloria cuncta vorat:
Venter, inexpletus paſtu, ſua damna reſorbet:
Ambitioſa fames, ingenioſa ſibi eſt.

Homo, divina imago.

Os, animumque Deo ſuppar, de ſemine fictus
Divinô, in terras qui dominetur, homo eſt:
Divus homo caput attollit, ſe quærit in aſtris:
Et propiore videt fronte, colitque Deum:
Regnat, & ingeniô venerabilis, alta ſuperbus
Sidera, cùm terras cætera bruta, petit.

Amicorum hoſpitalitas.

Quod ſapit, hoſpitium quæro ſapientis amici:
Sed ſapit hoſpitium; ſic &, amice, ſapis.

Vana jactantia.

Dum ſua quis jactat, dum plauſus captat, & auras,
Jactari probri fluctibus ille ſolet:

Sic

Sic te victorem cantu testaris, & alis
Latè exporrectis, galle superbe, canis.

Homo nihil agendo, malè agere discit.

Quidquid agunt homines, peragunt mala plura quiete:
Otia quisquis amat, quæ mala discat, agit.
Nec nihil est, quod agunt; pigris nihil esse videtur:
Corrumpit vires cura, quiesque viros.

In animam immortalem ad Orcum damnatam.

Mens immortalis verè est, quæ mortua vivit:
Nil nisi fumus erit; vitaque funus alet.

Omnia pereunt.

Id quod es, esse fugis: fugiunt sua germina flores:
Non annô florent lilia viva suô:
Poma suos ramos, alvearia mella relinquunt:
Tempore deficimus, turba caduca, brevi.

Cur Cum amicâ pulchrâ amamus colloqui?

Cur juvenis loqueris cum pulchrâ sæpè puella?

Responsio.

Hoc me, qui cæcus non videt, ipse rogat.

In militem claudum, ad bellum properantem.

Ludibrio, miles properabat claudus in hostem:
Stabo ego, nec fugiens, castra tuebor, ait:
Virtutisque memor, non claudæ laudis, avitæ,
Intrepidum figam, sed pede stante, gradum.

In indoctum ludimagistrum.

Nomen habes fatui, sapientum octave, fateris:
Ignoramus eris: cuncta, nihilque doces.

In Muscam.

Est infensa homini, tauroque infesta minaci
Musca: nocens morsu, spicula fusca gerit.

In cervos cornigeros.

Cur timidis cervis ingentia cornua crescunt,
Si fugiant? Multum, quod minitentur, habent.

Imbelles animi oſtentant furiaſque, minaſque:
Ne fugias; vanæ ſunt ſine felle minæ.

Sors noſtra nobis non placet, arridet aliena.

Noſtra placent aliis; nobis aliena probantur.
Hic, alios laudans, qui ſua damnet, erit.

Sociô, in poenâ gaudere, ſolatio eſt.

Quam ſubeunt ſortem reliqui, quis ferre recuſet?
In miſeris ſocium rebus habere juvat:
Frigida ſunt, fateor, ſolatia; moeſta ferenti
Gaudia; ſed fontem, quô recreetur, habet.

Serò magna ruina venit.

Nulla gigantæô properat pede barbara clades:
Adrepit tardô vaſta ruina gradu.
Plumbea ſi qua venit, non eſt ita plumbea, pulſu
Sors inimica; ſuis caſibus acta gravat.

In Fortunam.

Munera multa nimis multis fortuna propinat;
Nil miſeris, nulli ſed ſatis illa dedit.

Fortuna inconſtans.

Magnanimos fortuna juvat, quibus addit honores:
Imbelles ſævâ mobilitate premit.
Hæc favet armatis; heroibus omnia donat:
Ignavis precibus ſors ſua dona negat.
In primô fortuna favens quos erigit ortu,
Obruit in portu ſors inimica ſuô.

Morbô comitiali laborantis repentina medela.

Labitur, & nervis contractis, membra laborat,
Et dirus ſpumas, ore furente, vomit?
Non medicus malè ſanus eris, ſi pronus in ægris
Auribus inſpires: nec mora, ſanus erit.
Pòſt redeat languor, rurſum inſpirare memento
Ter quater; & fugiet ſpiritus ille gravis:

Præ-

Præsentissimum laboranti pleuritide remedium.

Cui latus infestâ nimiùm pleuritide languet,
  Mascula verbena est; certa medela juvat;
Si folia afflicto lateri viridantia pressa
  Jungis, & hac poterit sanus abire die.
Pus, saniemque trahet verbena, pigrumque cruorem:
  Illa medulla herbæ, tanta medela fuit.
Cur venâ sectâ tentas haurire cruorem?
  Nam melior sanguis, vitaque sæpe fugit.

Salispetræ libra, in crucibulô, injectô paulatim ligneô carbone contusô (qvantum duo digiti capere possnnt) cirlatur, assaturque; sed cùm ardens massa furit belliens, & elevatur, illico ferrum frigidum intinge, momentò iram ponit; ubi carbo nigri superna cessat circulatio; ne exspectes; sed sine morâ, forcipe crucibulum arripe, & in nitidum pavimeutum massam effunde, quæ frigefacta in lance posita, in caveâ humidâ fluet: tunc filtretnr: habebis oleum, quô nullum in orbe præstantius. Alterô die, quinque, vel sex guttas (non plures) vino mistas imbibe, vives sanus.

Certè Sanat pestem, & apoplexiam, menstrua provocat, & concretas sanguinis particulas solvit. Si applices vitiatis membris, unâ, aut ad summum alterâ guttulâ utere, & exterius affrica.

Vivere vis sanus, vis vivere canus? olivum
  Acre salispetræ tu bibe, sanus eris:
Quod si sæpè bibas, ut olivi munere vivas,
  A morbô, & properô funere tutus eris.

Muliebria menstrua ut fluant, certum remedium.

Mel bibe virgineum, vino si jungis adusto,
  Nulla relentescet menstrua massa, fluet:
Nosse cupis quantum? Medius vini haustus adusti;
  Tantaque sit mellis copia, quanta meri.

In-

Invia virtuti nulla est via.

Non penetranda solet virtus penetrare; nec ulla
Invia magnanimo, vi via facta, viro est.
Fulmina nulla valent, Boreasque, & flamma teneri,
Quæ pugnant aurâ liberiore frui.
Itur ad augustos per Martia vulnera honores;
Ad famam mollis non via strata patet.

Virtus bella gerit.

Bella gerit virtus animosa, hæc emicat armis;
Non fortuna solet Martia castra sequi:
Militat ingenium, prudentia militat armis;
Non ætas, virtus clara trophæa parat.
Martis amans animis, non annis prælia miscet;
Ense vetus virtus fortia quæque facit.

Damna, bellô civibus illata, damnanda.

Mars hostes perdit, cives quoque perdere pugnat:
Dum sua lucra petit, maxima damna creat.
Facta suæ patriæ miles damna omnia damnat;
Dicitur exuviis illacrymare suis.

In Dictatorem Romæ perpetuum.

Jus dictatori summum est, regit omnia Romæ;
Cui, sine jure, nefas, prodere dicta tori.

Deus omnia regit.

Castra regunt Reges; Reges Deus ipse gubernat:
Astra regunt homines, quæ regit astra Deus.

Principes optimi, pessimi optimates.

Oderunt populum proceres, rex percolit: agnus
Est Princeps; proceres pectora tigris habent.

Qui amas terras, totô cælô aberras:

Quisquis amas terras, à cælô devius erras:
Mens peregrina piâ tendit ad astra viâ.

Mendici

Mendici juvandi.

Ferreus eſt, quiſquis mendicum temnit egentem:
Non hominis pectus commiſerantis habet:
Mendici gaudent, ſi neſcis dives, amici
Numinis eſſe ſui, quos vel egêre facit:
Da nummum, referes tunc divite foenore cælum:
Lucraris perdens: pro ſtipe numen emis.

Fulgebunt ſancti, tamquam ſtellæ.

Nocturni vigiles, ſtellæ, gens aurea cæli,
Quæ cæli ſervant in ſtatione fores;
Tramite decurrunt facili per inania, & orbi
Oſtentant vultus, lumina clara, ſuos:
Et quoties Superi, quoties lacrymatur Olympus,
Abſcondunt faciem ſidera moeſta ſuam.
Illa ſuum ſequitur curſu gens aurea Solem;
Reginæ, Lunæ, quæ ſolet eſſe, comes.
Quis mihi det ſtellas inter fulgêre micantes;
Corpore mens poſitò, quæ radiabit, erit:
Clarior hæc ſtellis, ſtellis properantior ibit:
Pervolat ingeniò, mens pia, cuncta ſuò.

Amatores gaudia noctis amant.

Nox promiſſa proco eſt, noctis permiſſa voluptas,
Et jocus: ardet enim, dùm focus, ipſe procus.

Senex amator.

Regnat amor juvenes inter; decet ille puellas:
Non placet, & res eſt turpis, amare ſenes:
Torpet amator iners, telumque imbelle ſine ictu
Nocte vibrat lentus, difficiliſque toro:
Hic fugit amplexum; nihil eſt niſi ſegne cadaver,
Nocte jacet totà, membra ſtupore rigent:
Dormit, onus thalami; nulloque caleſcit ab igne;
Attactu lædi ſe leviore putat:
Si moveas, queritur, naſus fluit oſcula libans;
Pectora ſunt gelidâ frigidiora nive:

Saxeus

Saxeus eſt, niſi quod ſaxum multô æſtuet igne;
Friget & in mediis ignibus ille ſenex.

Deus ſolus amandus.

Res amor eſt divina: Dii tangantur amore;
Sed nec amore carent inferiora ſuô.
Quære voluptates; Deus eſt ſincera voluptas:
Si pateris, pro te, qui patietur, erit:
Quæris opes, hic regna tenens cæleſtia donat,
Donat & ingratis prodigus ipſe ſui:
Dilige formoſum: quid enim formoſius illô?
Quô ſine nil pulchri eſt, quidquid ubique vides:
Si lacrymere, tibi rorantia lumina tergit:
Vis patrem, & comitem? duxque, paterque tibi eſt:
Vis tibi conſtantem, vel amicum fortè fidelem?
Fidus amicus erit; fallere neſcit amor:
Paſtorem quæris; te carne, & ſanguine paſcit:
Qui nihil es, ſi vis omnia, numen ama.

Inſontes infantes, ab Herode mactati.

Inſontes animæ, quem vix hauſêre, cruore
Ora tyrannorum barbariora notant:
Sic roſa Vere novô, ſic lilia prima leguntur;
Sic avis è nidô tollitur ipſa ſuô:
Candida turba, animæ ſinceræ, pugnat inermis,
Et palmas, nondum vincere docta, rapit:
Cæde cruentantur corpuſcula, ſanguine ſtillant:
Lacte ſuô, fallor, candida membra fluunt:
Fronde coronantur lauri, jam vertice truncô:
Quæque caret pedibus gens petit aſtra ſuis:
Felices animæ, cæleſtes carpite palmas,
Truncatis manibus: ſit nova palma, manus.

Momma, ſanctioris gregis Paſtor.

Momma, decus Suadæ, Paſtorum gloria, Momma,
Os famæ meruit; Mommaque, ſcomma fuit.

Ca-

Cavillatio, quâ infectus sanguine nasus dicitur; sed cute tegente.

Nescio cui dixi: manat tibi sanguine nasus;
Sed caret, ut palpat, sanguine nasus, ait:
Infectus certè est tibi nasus sanguine, dixi;
Sed venis, tegitur qui cute sanguis, inest.

Senex amator.

Hic, ætate senex, est factus cæcus amator:
Non ætate senex cæcus, amore fuit.

Ignis Hermeticus secretus.

Pan calamos inflans, digitis percurrit avenam
(Sex serva numeros) itque reditque viam.

Cupido, & Venus.

Parvus Amor Veneri (Venus est nam nidus amoris)
Incubat; & radiis pectoris ova fovet:
Emergunt pulli; pulli, gens nata, puelli;
Cortice perfractô, pipilat alter amor.

Pulchra citò pereunt.

Blanda colore rosa est, primô quæ Vere senescit:
Flos brevis ætatis: florida Vere cadunt:
Est formosus honos violæ, quam tempora tangunt;
Tempora, cum violis, vix benè nata, labant:
Lilia florescunt; brevis est sed gloria florum;
Tam citò nutat amor; vix quoque tactus, abit.

Defectus Solis præcessit mortem Cæsaris.

Occuluit vultum, Mundi lux publica, Phoebus;
Occubuit Cæsar: Phoebus uterque fuit.

Nobilis gloriosus.

Centum atavos jactat, jactat mea stemmata clara
Gloria, fumosâ nobilitate patres:

Non

Non imitabilibus virtute heroibus alto
Fama alas addit, queis ſuper aſtra volo.

Batavi undis undique cincti.

Oceani Batavi nos circumfundimur undis:
Vina bibunt batavi, non ſitit ullus aquas.

Tullius eloquiô inclytus.

Cui puero Græci ceſſere, viroque Latini,
Percolit extinctum Mundus uterque ſenem.

Apes medicæ.

Mellificæ volucres, gens nectaris ebria rore,
Ebria purpureis, ambroſiiſque roſis;
Vos animam Floræ legitis, vos Veris odores;
Figitis & dulces, mellea tecta, lares:
Mel ſi virgineum vino miſcetur aduſto,
Virginibus (libent) menſtrua maſſa fluet.

Tumulus Tiberii Neronis,

Occubuit Nero cæde ſuâ; plorate tyranni:
Relliquias vobis ſanguinis ille vomit:
Barbariemque, animamque ſuis, fera dona, tyrannis,
Et gladium donans, Tartara dirus adit:
Æternaſque domos Erebi turbare laborat?
Dira Neronis adhuc umbra ſub orbe furit.

Virtus excolenda.

Primus es ingeniô, ſtudiô, pietate, labore:
Prima ferat virtus; omnia prima feres.

In ſenem nuptias meditantem cum puellâ.

Cypris amat Martem, Junonem Juppiter ardet,
Neptunus Tethidem, parva puella ſenem.

Invicta Machabææ matris, & filiorum ſeptem conſtantia.

Non ſolæ heroas matres peperêre Lacænæ;
Pugnaces genuit gens Solymæa viros.
Quot fratrum, Machabæa cohors, miracula vivunt;
Tot muri ſteterunt, urbs Solymæa, tibi.

He-

Heroina ſuos Atlantes luſtrat in armis;
  Quos ſtupet ipſa; ſuos ut tueatur, adeſt:
Sic aquila, obtutu radioſò, fingit alumnos;
  Erudit ad pugnas dux generoſa ſuos:
Illa ſui lacrymas alienò riſit in ore;
  Deliciaſque ſuas funera tanta vocat:
Et matrem fleviſſe putas? Velut aſpera cautes
  Flevit; ut immotus (ſic ſterit illa) lapis.
Stat fratrum ſeptena Phalanx, animoſa corona;
  Carnifices lentos ira, pioſque vocat.
Dum gemit, & querulum, quod torquet, bullit olivum;
  Hic ſibi, quod plaudat, gens pice pinguis, habet.
Arguit elinguis, non mutâ voce, tyrannum
  Lingua; tyrannorum purpura, lingua fuit.
Poſt linguas, palmam Antiochus formidat utramque;
  Ne palmæ ſcribant impia facta, ſecat:
Dextera ſub ſtrictâ cecidit ſecura ſecuri,
  Et retulit palmas palma reſecta ſuas:
Et trunci palmas, ad Olympica præmia currunt
  Elingues fratres; quodque loquantur, habent:
Si pedibus careant, animus volat: addidit alas
  Virtus, exuviis corporis orba ſui:
Septem igitur partus matrem finxêre, ſed illa;
  Quæ toties mater, ſanguine martyr erat.

Aqua ex antliâ hauſta, vinò utilior.

Antlia pauper opes, non dulcis fontis avara;
  Sed nec amara, ſuas, plus bibitura, vomit:
Antlia pauper aquas dat largas, divite venâ:
  Qui bibiturus aquas, ebrius eſſe cavet:
Sunt meliora quidem, dicunt, hoc flumine vina;
  Sed quia ſæpè nocent, utiliora nego.

Magnæ mentes gignunt amentes.

Magnificæ mentes amentem gignere gentem,
Ebrius ebriolos conſuevit, amator amantes;
Sic dominus famulos; aſino mare, ſic equa mulos.

Æquali navis periculò, aut geminus, aut nullus Rector præsidet.

Navis, & æquali discrimine nauta laborat,
Si nemo, aut geminus vela, ratemque regat:
Nemo duos audit (mandant contraria) Reges:
Nec geminos Soles terra, nec astra ferunt:
Sic absente gregi magis est Rectore timendum:
Nam lupus ungue suô terret, ut erret ovis.

Sterilis thalamus est foecunda lacrymarum genitrix.

Errant, qui sterilem thalamum nil gignere credunt;
Foecundas lacrymas, pignora multa, parit.

Deus, faber est.

Nonne Deus, faber est? Tornat, quos condidit, orbes;
Inspicat montes; quos dolat, æquat agros:
Ædificat silvas; homines exscindit, & urbes;
Vertit & Oceanum, sidereosque globos:
Fundamenta jacit rerum, statuitque ruinas;
Et scopulos solidat, Tartaraque alta struit:
Turbinibus nubes, tonitruque, ac fulmine turbat;
Quis faber ille? Deus, qui regit astra Deus.

Colossus triumphalis Gulielmo III. Auriaco, magnæ Britanniæ, Scotiæ, Franciæ Regi erectus.

Cur vivat, quæris, qui stat, sine morte colossus?
Indidit huic vitam statuæ ingeniosa securis,
Virtutisque ictum; sensitque colossea moles
Fortunæ furias, ac fata tonantia ridet.

Nemo major, quam qui minor est.

Major eris cunctis, quisquis minor esse laboras:
Si postremus eas, tunc esse merebere primus:
Phosphorus es Solis, solis priùs Hesperus esto:
Quantulus es? Nullum si te, nil dixeris esse,
Tunc ingrandesces, atque omnibus omnia fies.
De minimis (fieri sic suevit) maxima surgunt.

Pueritia hodie ſcelerata.

Quales eſſe ſenes dicam? Nunc ipſe magiſter,
  In ludô ſcelerum, creditur eſſe puer:
Jam peccare puer, ſenibus quoque teſtibus, audet;
  Et vitiorum Elephas eſt gravis, iſte levis.

Eliæ, prophetæ miracula.

Muſa audax, memora miracula prodiga Eliæ,
Teſtantur multa, & non muta oracula clamant,
Teſtantur Manes, animata cadavera ſurgunt,
Quæ portentoſô, redivivoque ore loquuntur.
Spirat adhuc, nec tanta ſilent opera ardua Eliæ.
Vivit in igne, igniſque ardet divinus Elias.

Nulla ſalus bellô, pacem te poſcimus omnes.

Mars odio eſt populis; paci damus oſcula cives:
  Florida pax requiem, divitiaſque parit:
Mars mare claſſe vorat, vaſtat Mars milite campos:
  Pax mare, pax terras vivere ſola facit:
Nulla ſalus veniet, quæ ſævis quæritur armis:
  Pax portus, ſtatio fida ſalutis erit.

Cæcus orbitatem ſuam luget.

Luce carent oculi, nullos ſine luce colores
  Aſpicio; cogor Sole carêre meô:
O noctis tenebræ, viſus ſolatia noſtri
  Vos rapitis; ſplendent gaudia nulla mihi!
O Soles! O pupillæ! Mea flumina, fontes
  Ex oculis, lacrymæ, currite; flere juvat:
Me nequeo flentem, ſolamen triſte, vidêre;
  Sentio ſed lacrymas, nocte dieque, meas.
Dum mea damna fleo, mea lumina flumina fiunt;
  Fallor? Ero lacrymis cæcior ipſe meis.

Puer pravis moribus corruptus.

Non eſt ſurdaſter, malè qui puer audit ubique;
  Corruptus populi ſortet in ore puer.

Sacramentum Deo dictum, religiosè colendum.

Res est sacra, fides; res relligione colenda
Est sacramentum; quod temerare nefas.
Fallere non curas, cùm juras, numine teste?
Grande piamen erit, conscelerare Deum.

In promissis vitiosis rescindenda fides.

Pollicitis non est standum, si noxia juras:
Non scelerata placet, perfidiæque fides.
Vota voves Divis, Divis quæ vota repugnant;
Non reus es: vota hæc displicuêre Diis.
Virgineum spondes, vel numine teste, pudorem?
Dos, pudor, est cæli; cur aliena voves?

Adulatores Principum.

Mentiti circumvolitant regum atria fumi;
Sunt fuci, facit hos mendacis gratia linguæ.

Ebrius.

Pinguis ab occasu, tempestas pinguis ab ortu
Imminet; en fluctûs ebrius ore vomit.

Ardea, accipitrem fugiens, Turnhoutino Brabantinorum magistratui, sub nudò Jove coacto, se sistit (veluti insidias questa, & opem implorans) vita donatur, & scutô gentilitiô.

Persequitur pernix, rapidoque per aêra gyrô
Ingruit, & rostro prædam petit asper, & ungue
Fervidior prædo: fugit acrior ardea, & hostem
Accipitrem mura suum, temeraria caute,
Forte magistratum (cui justos cura tueri,
Perdere cura reos) medio cum diceret æqua
Iura foro populo, & vitam petit ardea, pugnæ
Et liti diffisa suæ: perterritus hostis
Avolat; & meritas veritus persolvere poenas,
Non rediturus abit: culpæ insons, judice teste,
Ardea, cum titulis insignia, scuta, meretur.

Na-

Navis mari mersa.

Carbasa aquæ sorbent, rapuerant carbasa fluctus:
Heu mollis, scopulis durior, unda fuit!

Londinense templum, ab incendiò restauratum.

Templa Deûm, sacra Vulcano, recidiva resurgunt;
Jam sacra sunt Vestæ, melioribus ignibus ardent:
Perpetui servent à fulmine, & ignibus ignes.

Romana superstitio ligna, & bruta adorat.

Truncus adoratur (miracula!) ligna loquuntur;
Ligna animant animas, oraque; Roma docet:
Roma tenax veri, mentiri nescia Roma,
Caudicibus vitam, stipitibusque dedit:
Hoc asini credant (asini si credere norint)
Fallor? An hæc asinos, numina bruta, colat?
Roma triumphales asinos, sua numina, adorat;
Hæc asinæ caudas, relliquiasque colit:
Diceris, & verum est, asina per compita vectus,
Nunc asinæ cedis, numine nate, tuæ:
Pontifices orbis, Romanum numen, adoret;
Præponunt vero ligna, asinosque Deo:
Tura, precesque asinis, & cultu supplice libant:
Nunc asini Romam, lignea bruta, regunt:
Est debellari Romanò fulmine dignus,
His asinis quisquis tura, precesque negat.

In portu naufragium.

Cymba subit portum; furit unda, feritque carinam;
Quam gerit unda ratem; naufraga, strage perit:
Debuerat, primùm jam discessura, sub ortu,
Sed non in portu, cymba perire suô.

Pontificii lampades Divis accendunt.

Roma, quid ante sacras accendis lampades aras?
Cæca deos quæris, quos facis ipsa, tuos.

Sacerdotes Pontificii Begginis convivunt.

Turba sacerdotum Veneri, sine conjuge, vivunt;
Furtivæ florem virginitatis amant;

Augebit Romam plebs proletaria; parvos
  Pontifices gignet, ſacricolaſque novos.

Roma indies nova, vetus dici mavult.

Nunc nova relligio eſt, novus eſt Deus, & nova Roma;
  Sed dici gaudet, tam nova Roma, vetus:
Roma vetuſta igitur novitas; nova, Roma, vetuſtas;
  Utraque jam, dici quæ mereatur, erit.

Bruta Pontificum fulmina, ſolis Pontificiis metuenda.

Intonuêre altâ Romana tonitrua ab aulâ;
  Contremuêre homines; fulmina ſacra volant:
Pontificis fulmen ſenſi, qui frigeo tantô
  Igne, ſed hoc ſola fulmen in Urbe furit:
Fulmen in Urbe furit, non noſtrô fervet in orbe;
  Quod Romana ſuâ noctua nocte timet:
Fulmina quis timet, & Salmonea grande tonantem?
  Humanum tonitru eſt, fulmina ficta Jovis.

Nudi homines naſcimur, & nudi morimur.

Nudus in has terras vêni, nuduſque recedam:
  Non bona, quæ teneo, me tenuêre ſibi:
Hæc teneat, quicumque cupit; contemnere dulce eſt:
  Poſſêdi, tamquam cras moriturus, opes.
Vivere dulce mihi, fuit & mihi vivere acerbum:
  Vita voluptatis, vita doloris erat:
Divitiis, & deliciis, vitiiſque vacavi:
  Vita, bonum pejus, vitaque mite malum eſt;
Vivere virtuti, virtuti inſigne perire:
  Virtuti nitor vivere, malo mori:
Qui nihil intuleram Mundo, nihil effero Mundo:
  Cuique ſuum, & linquo (ſunt bona vana) meum.
A cunis propero, properavi ſemper, ad urnam:
  Corpus habent morbi, gens inimica, meum:
Ad vermes iter eſt: fiam poſt pauca cadaver
  Tempora: tunc dicent: vixit homo; ſed ubi eſt?

Vita

Vita vale; vixi, ſed morti victima vixi:
  Succumbo morti victima: vita vale.

De Meô, ac Tuô ſemper diſceptabitur.

Sunt duo, qui regnant, domini, qui litibus orbem
  Perpetuis perdunt, qui ſibi, bella cient:
Hi bona cuncta tenent: dominatur uterque per orbem;
  Dicitur ille Meum, dicitur eſſe Tuum:
Nonne Tuum gaudère Meô lite urget, & ardet?
  Et tibi, nonne Meum, vult rapuiſſe Tuum?
Bellua dira, Tuum; ſed bellua dira, Meumque?
  Quanta ruina, Meum, quanta ruina, Tuum eſt?
Arma, neces, lites, fraudes, incendia, prædas
  Invexère Tuum, diſſidiumque Meum.
Hæ peſtes, quod amentur, habent, tamen omnia perdunt:
  Exſulet orbe Meum (pax erit) orbe Tuum.

In ardelionem, & aretalogum.

Hunc benè ſi novi, ardelio eſt, aretalogus audit:
  Sed, qui cuncta, nihil dicit, agitque nihil.

In Bombomachidem jactatorem.

Promittis te noſſe, idem poſſe ardua jactas:
  Promiſſis fortis vel puer eſſe poteſt.

In Alexandrum Keiſe, puerum olim, jam ducem agminum.

Nomine, parve gigas, & corpore jam Pygmæô,
  Magnus Alexander (ſi modò creſcis) eris.

Purgatorium, & Limbus, loca Pontificiis, non Deo nota.

Roma piis fingit loca plurima Manibus eſſe
  Sub terrà; ſed quæ non loca nota Diis:
Multa caverna quidem ſub humo eſt; tu fingis Averna
  Plurima: Roma umbras (ſunt loca cæca) cave.

Mulieres Pontificiæ, abſente mare, infantes morientes baptiſare juſſæ.

Luſtrali infantes morientes tingere fonte
  Femina ſola, virô deficiente, poteſt

Id, nova Roma, jubes; animas ne ſorbeat Orcus,
Non tinctas ſacri fluminis imbre caput:
Femina jam gaudet fieri Romana ſacerdos:
Femina, Pontifices inter, Jutta fuit.

Infantes Pontificios, ſine baptiſmate exſpirantes, in paradiſum ire, docet nova Roma.

Jam, Paradiſe, pates, iratô numine clauſus:
Pandit & Eoas jam nova Roma plagas:
Hîc animæ ludunt, Adami crimine ſontes;
Excipiuntque Deûm ſcilicet aure melos:
Mira canis, nova Roma, & vix infantibus ipſis
Credita: credulitas impietate pia eſt.

Sacerdotes Pontificii ſcelerum reos abſolvere audent.

Peccat homo, Deus abſolvit, quem poenitet acti:
Numinis eſt virtus, ſolvere poſſe reos:
At modò Romanæ divina potentia cedit:
Quæ facit inſontes, voce favente, reos:
Roma gerit cæli claves; hæc pandit Olympum,
Fruſtrà homini claudit quem Deus ipſe reo.

Pontificii ſacramenta ſeptem venerantur.

Sacramenta colit (ſancta eſt amentia) ſeptem
Roma; ſed hæc atrâ tot ſacra mente colit.

In ſacerdotes R. ſacricolas coronatos,

Dote caret ſacrâ, pius impietate, ſacerdos
Romanus; renovat non renovanda ſacra.
Vertice detonſô gaudes geſtare coronam,
Calve; ſed o ſalve; calva corona tibi eſt.

Glacies ardens:

Andreas Brunner, Jeſuita, in faſtis Marianis, 19. *die, Auguſti menſis, ita ſcribit:* In reditu: (*Sebaldi*) apud Ratiſponenſes foco, cum ligna deeſſent, glacies inſervit, & adeo virtuti jam unda flammas præbet.

Ligna foco deerant: glacies (incendia!) flammæ
Pro lignis ſervit; quod magis urat, habet:

Un-

Unda micat flammis, nix ardet, frigus adurit,
  Mota calore sacrô, frigida Roma canit:
Posteritas, credisne? Bovem peperére locustæ,
  Delphinesque volant; mel, scarabêe, legis:
Crede volare asinum, & dare lanam, aquilasque natare:
  Raditur infanti barba, paritque senem:
Accipitres muscas captant, mures elephantem:
  Æthiopes nivei candida membra lavant:
Se videt in speculô cæcus; leporesque fugaces
  Testudo, cursu præcipitante, præit:
Hoc ego, siqua fides, ad Græcas credo Calendas:
  Nec, nova Roma, negas, incaluisse nives:
Ratisbona videt glaciem & fervore calentem,
  Sebaldum: glacies scilicet ignis erat

In turbatores pacis.

Unus homo pacem, populos convellit, & orbem:
  Omnibus imperiis, ut dominetur, hiat:
Conspirent Reges, animis concordibus, omnes,
  Pax, orbis, populi, qui dominentur, erunt.

Pedemontani cum Francis sanæ religionis exsules.

Exsiliô felix, vaga turba, relinque tyrannos:
  Patria nil patriæ, barbara facta, tenet:
Ut te Roma, Deum sic templis pellit, & odit:
  Exsulat orbe Deus: tu peregrinus eris.

Mulieres sint mulieres.

Non est sorte sua mulier contenta; virili
  Ense, togàque tegi membra, vir esse cupit:
Esse marem fingas; mas femina quælibet esto;
  Nulla trahet fusum femina, nulla colum:
Quæ vivet proles? Pariet nam femina nulla:
  Deficiet mulier, deficientque mares:
Quis tunc arva colet? Tellus inculta gemiscet:
  Mundus inanis erit: non erit ullus homo.

Invicta Jobi patientia.

Tartara vaſta patent, damnati antra atra Draconis:
  Cælicolas inter viſus adeſſe draco;
Affaturque Deum: terras emenſus obivi;
  Sunt mea regna, inquit; terra homineſque, meum eſt
Cui Deus: eſt cæli cultor, mihi fidus Jöbus;
  Tenta age: tentavit; fidus Jöbus erat:
Omnia perdiderat miles divinus; oveſque,
  Cum tauris, Stygius prædo, gregeſque rapit:
Regales epulas inter, ventoſa ruina
  Involvit ſobolem: regia quaſſa labat.
Horridus ulceribus Job totô corpore ſordet.
  Fallor? Et hoc corpus, grande cadaver erat.
Femina, cui luxus languente carêre maritô,
  Quæ linguâ pugnax, probra nefanda vomit;
Fata viro ſuadet: linguam meliore retundit
  Vir linguâ. palmam tanta ruina tenet.
Femina Tartareâ ſtipata phalange, movere
  Si terras pugnet, non movet illa virum.
Quid? quod amicorum, validiſſima machina, certent
  Probra? Tulit: rupes ſic animoſa ſtetit:
Tam malè mordaces plenum crudô ulcere mordent;
  Et Jobi famam, poſt bona rapta, vorant:
Conſtat adhuc, totieſque ſuos hic verberat hoſtes,
  Et lædit; quoties ſpirat, amatque Deum.
Hic cæli plauſus Mundi ſonuêre theatrô;
  Prælia qui vidit, præmia dante Deô:
Reddita bis patri ſua pignora, regnaque Regi:
  Auctior eſt damnis, quam fuit ante, ſuis.
Ipſe ſuos cecinit, felici carmine, luctus:
  Et calamô vivet, Dite fremente, ſuò.
Quis timeat Phlegetonta? Suis Deus arma miniſtrat,
  Et bellator adeſt: quô duce, murus eris.

Men

Non opus est Romam ire, ut sis pius.

ɪpietas Romæ (testor Capitolia) regnat:
Non habitet Romæ, qui volet esse pius:
ulla salus Romæ: crimen bacchatur ad aras:
Esse Deum parvi maxima Roma facit.

Amans amicam.

elige, siquis amas, primùm; tum dilige amicam:
Sæpè sed est amens, qui citò factus amans.

In mendicum.

·odit egestatem facies, maciesque molestam:
In vultu squallor, pallor in ore sedet.

In militem.

udere miles amat gladiô, quô lædere gaudet,
Audet & armatos ense necare globos.

In pastorem ovium.

alantes pastor fidus ne deserat agnos:
Balantes lætô gramine pascat oves.

Avium cantus.

enn ·· as ales, quando volat, explicât alis;
Et modulis placuit, garrulus ore, suis:
æpè avium cantus divinus in avia ducit:
Sæpè viatori carmina blanda nocent.

Scelerata

Scelerata conſcientia, inquieta eſt.

Foeta mens diræ gravitate culpæ
Lancinat ſeſe, ſibi parricida:
Vultures rodunt Tityi medullas,
Crimine pingues.
Conſcius vivis ſceleris peracti;
Falleris, quiſquis nemorum receſſus
Abditos quæris; ſequitur ſceleſtum
Poena remordens.
Solus eſt nuſquam, licet eſſe ſolum
Se putet; nec ſe fruitur probroſus:
Impium produnt caput antra: lucet
Crimen in umbris.
Turbidos motus fugit inquietus,
Se fugit numquam: comitatur exſul
Mens ſuas umbras; patiturque luctas,
Non ſine luctu.
Deſerat turbas ſceleratus urbis;
Incolat lucos, ubi vivit horror;
Quam ſibi quærit, nimis inquieta eſt,
Silva quietem.
Exſulet tectis, patriâ relictâ;
Currat ad montes, Rodopen & Alpes;
Tranſvolet Javam, Antipodeſque; in umbris
Umbra ſequêtur.
Déviæ rupis retegent cavernæ
Turgidam mentem, furiâ latrante:
Nam ream clarant latebræ ſilentes:
Mens ſibi lux eſt.
Proditor fratrem jugulat Cainus;
Proditor poenas dedit innocenti:
Exſulat latro, loca ſola tectum
Non ſcelus abdunt,

Cun-

Cuncta quod produnt: animus, tribunal;
ant forum, silvæ; Deus ipse, judex;
Mortuus, testis; sibi, culpa, tortor;
Umbra, satelles.

e timens terret, pavidus paventem;
emper hic idem est, alius sibique:
e fugit; totò sequiturque Mundò
Noxa nocentem.

Tuta sed nulli látebra est scelesto:
Nam malos torquet mala sors ubique.
nvenit tandem sua proditorem
Plumbea poena:

Carcerem primus sibi condit, urbem
Moenibus structam: ferit exsulantem
Pro fera Lamech pecudem nepotem;
Bellua vixit.

Non suis gaudet facinus latebris.
Non inquietus potitur quiete;
Spectra conterrent; patiturque larvas
Corde sub altô.

Quod timet, secum est; timet ipse sese.
Saltuum frustrà pavitat recessus;
Horret umbrarum latebras manes.
Se magis horret.

ndias totas profugus pererret,
nvias terras, & inhospitales;
Ultio à tergo est: reus ipse sese
Non fugit umquam:

Criminis diri sequitur remorsus;
Et flagellantes equitem volantem
Terror, & curis sociatus horror,
Tergora pulsant.

Mens pavet mentem, trepidatque ferri
Fulgidi motu: varios timores
Dum sibi fingit, putat esse fulmen,
Arboris umbram.

Si

Si petat silvas, folii trementis
Territat murmur; strepituque rami
Mobilis, pulsu, gravior tonitru,
Intonat auri.

Naviget; fluctus pelagus serenos
Sternat immotum; rea mens movetur:
Quilibet fluctus properat ruinam,
Ante ruinam.

Dormiat; saxô sua membra sternat,
Corde pulsurus miserò tumultum;
Excubant umbræ, vigilant timores,
Excitat horror.

Dormiat; numquam rea mens quiescit:
Mille terrores thalamum coronant;
Lancinant curæ vigiles medullas
Consceleratas.

Carnifex mens est, Stygius tyrannus,
Conscium pectus stimulis adurget;
Incubat, plumbô gravior, nocenti,
Viscera rodens.

Anxius luctas patitur supremas
Spiritus, sævis agitatus umbris;
Turbat examen grave toediorum,
Turba dolorum.

Pallidas Diras animus resorbet,
Emedullatus propriis Megæris:
Clamor internus loquitur Medusas;
Sibilat Hydra.

Vermis arrodit Tityum, cruenti
Vulturis pastum. Stygii molossi
Corde latrantes ululant, vorantque
Viscera dente.

Pungit incussus pudor, exprobratque
Erubescendos scelerum furores;
Mille tormentis, animum fatigat
Irrequietum.

Omn

Omne deliſtum furit in nocentes:
Læta non ſternit ſua culpa lectô:
Aſſident menſis? Saliente vinô,
Mens ſalit horrens.
Si ſatur noxis epuletur hoſpes,
Nauſeat menſas operoſiores,
Et laboratos epulii ſapores
Guſtat amarus,
Divitem nullus reputet beatum:
Tartarum totum cute ſub nitente
Anxius geſtat: dolet inter ipſa
Gaudia cantus:
Gaudiô crimen miſerô triumphat.
Muſa ſoletur ſcelus, Orpheuſque;
Orpheum turbat Nemeſis, ſonantque
Corda flagellô.
Impium pectus, ſuus eſt tyrannus;
Mortibus mortes ſibi machinatur:
Millies vivus perit: inquieti
Mortua vita eſt.
Candidæ pacis ſibi pollicetur
Aureos Soles, niveamque vitam;
Siqua pax animi eſt, inimica pax eſt,
Quæ ſibi pugnat.
Crimini, peſtis furioſa, vivas;
Sordidæ culpis cumulare culpas
Gloriæ vertas: tibi ſævus hoſtis
Tartara fundas.
Integer mentis ſceleriſque, rex eſt;
Qui ſibi, toti dominatur orbi;
Seque ſecurus fruitur, Deôque;
Cætera liber.

Maxima

Maxima felicitas, ſumma infelicitas.

Quiſquis eſt felix, miſer eſt in orbe:
Phoebe, fons lucis, generas tenêbras;
Et procelloſum mare diſſerenat:
Alea miſta eſt.

Frangeris belli rabidò tumultu?
Pace reſpiras; inimica pax eſt:
Nam cinis, flammas ſubitas daturum
Occulit ignem.

Victor es bello? Citò terga vertis;
Quâ triumphabas, fugis ex arenâ:
Quô mari luſit, perit carina,
Merſa procellis.

Militas Marti, generoſe miles,
Militas morti: miſer, & beatus,
Quâ manu lauros, fera vincla geſtas:
Ferreus aurô es.

Gaudeat lætô Marius triumphô:
Gaudiis luget mediis Jugurtha:
Ille fert palmas, gerit hic catenas:
Gaudia moeſta.

Gaudium celat tacitos dolores,
Ruſticus vivit ſuus imperator:
Aulicus vivit? Scelus intrat aulam
Denique mentis.

Lubricus Regis favor imperantis.
Diſplices Regi, datur & placêre:
Quô places Regi pede, proterêris:
Hoſtis in aulâ eſt.

Nec facit regem diadema lætum,
Purpuræ fulgor, radianſque ſceptrum,
Et coronarum pretioſa gemma;
Cura, metuſque eſt.

Splend

Splendor inconſtans micat inter umbras.
Fronte ſub blandâ latitant furores.
Eſt quies aulæ nimis inquieta;
Dives egeſtas.

Sors opes donat? Repetenda donat:
Sors opes aufert? Meliora reddit.
Nos opes omnes inopes relinquunt:
Dives, inopſque es.

Dignitas felix titulis honorum
Te coronabit; comes invidebit.
Vivis infelix? Potes eſſe felix,
Mente ſerenâ:

Divites multum cupiunt egentes;
Poſſident curas numeroſiores:
Cum ſuis nummis numerant timores:
Pallor in aurô eſt.

Cura fortunam ſequitur ſecundam:
Illa, quæ miti facie renidet,
Fulget in curas; niveamque lædit
Vulnere pacem.

Sors dolet ridens; favet ingemiſcens:
Rurſus extollit, male quem premebat:
Deprimit rurſum nimis elevatum:
Alea ludit.

Exſulat terris animi voluptas:
Dulce quodcumque eſt, violant amara.
Pulchra mentitur Stibii nitore
Gratia formam.

Sol, Deus ſolus, radiat ſerenus,
Lucet innubis, tenebraſque neſcit,
Si bonæ menti Deus emicabit,
Corda ſerenat.

Melos Retrogradum ἀγνώςȣ.

Sumere tironem ſi vis, me norit eremus·
  Jurem non animo, nomina non merui.
Aſpice: nam raro mittit timor arma, nec ipſa,
  Si ſe mente reget, non tegeret Nemeſis.
Me tum animat rectè, me dem, & certamina mutem
  Si res una velit utile, vanus eris.
Sumere fatali vis ſi vi, lata feremus:
  Seu temerè regnum emungere, re metues.
Ire diu, & timidè te, te dimitte videri;
  Sevo Marte palam tot mala petra moves.
Se ledi feret ira pede, parit ere fideles;
  Seva pedes animos omina ſede paves.
Ire ut & ratibus ſi vis: ſubit arte tueri,
  Si reperis, jures ſeruis ire, peris.
Serus ubi vanè ſedes è navibus ures;
  Seu rata vel agili liga levata rues.
Angere re tua res ſedes? ſera utere regna:
  Sera animo ſubîce fecibus omina ares.
Irato ne geras unus à Rege notari;
  Seu leder cautè, ne tua crede lues.
Angis? ad illa coi (tua cautio callida) ſigna,
  Ære ullo parcas tot ſacra polluere?
Ut ſatis atroci ſolo ſic orta ſit aſtu;
  Seu ratio ceca pace coita, rues.
An jures ſero Ruſi furor eſſe ruina?
  Telò ſat celer, & ſiſtere lecta ſolet.
Et penis inopes, jus vi ſeponis ineptè;
  Si repares, ubi vi, civibus æra, peris.
At ſi re id ulla, ſua laus alludier iſta:
  Te te pena malum æmula mane petet.
Id ne per atra palam ſedes mala parta rependi
  Jure decet imo fomite cede rui.

At caderet utri vis si virtute redacta
  Si utar vi, è pactis sit, cape jura tuis.
Sospite Rege, sine vi, si, venis, eger; & ipsos
  En itera, i cives sevitia retine
Sic ima lux es ira laris, exul amicis.
  Jura viden imo nomine diva rui?
O bruta i restaures, servat seria turbo;
  Te nam (an jurares?) sera ruina manet.
At cape re defer sedes, re federe pacta:
  Omina si verè dedere vis animo.
En operam ratibus des · sed subit, arma repone:
  Aut aræ subige legibus æra tua.
Sana vel ora cave si seva, Carole, vanas
  Res, i, morte pete perpete Petro miser,
At parêre decet, tedet & cedere rapta;
  Seu leves animi limina, seve, lues.
Ingeret ille pedes, a sede pellite regni,
  Sera pares ubi de sedibus era pares.
En operata lues, sedes, seu lata, repone;
  Ausa vel è regno congere leva sua.
Et si te retro feret; utere fortè, resiste,
  Te uret, at i, ludes, sedulitate ruet.
Ire vacet, at se jam majestate caveri,
  Si levata feret, sistere fata velis.
At semel ora cito, voti, Carole, mesta,
  Seve latro, tacito Gotica torta leves.
Sic i demissè, patiens ne ita pessime dicis
  Jure miser & vi utere, si merui.

Versus & verba alternis versibus Consonantia.
In natalem Christi.

Magne puelle, jaces lectô, te stringit egestas;
Agne tenelle, taces tectô, me cingit honestas.
Æthera pax spernit, dux majestate tremendâ:
Sidera fax cernit, lux libertate verendâ.
Hic ædes, cænum, fit cælum, gramine fartum:

Sic sedes fœnum, sit velum, stramine partum.
Extundit fletum, luctum, Rex natus amoris:
Effundit lætum fructum grex gratus honoris.
Adde loco cunas, nudumque calore fovebis:
Subde foco prunas, udumque vigore movebis.
Aspice gens dominum, nunc Agnum, numen, adora
Suspice mens hominum, tunc magnum lumen honora.
Stemma vetustatis generosum spectat honorem:
Gemma venustatis numerosum exspectat amorem.
Unus adorato donat munuscula vultu:
Munus inaurato deponat pluscula cultu.
Divitiasque ferant, quas noto fœnore fundant:
Deliciasque ferant, has toto pectore condant.

Alii versus consonantes.

Vos anguis dirus tristi mulcedine pavit:
Nos sanguis mirus Christi dulcidine lavit.

Serpentinum carmen.

Victor ovat, victor per prælia, præmia spectat:
  Dum superat pugnans agmina, Victor Ovat:
Victor ovat, partesque inimicas cogit arenâ
  Cedere: consperfus pulvere, Victor ovat:
Victor ovat, lauroque nitens Capitolia scandit:
  Plaude triumphanti patria, Victor ovat.

Concordantes Versus.

Sol radios Sol ridet, auræ.
  fundat terris, &
Nox tenebras Nox luget, umbræ

Alius.

  gravat labor, qui frangit.
Membra defessa corpora
  levat quies, quæ mulcet.

Alius.

  ventus quas obruit
Accendit flammas, unda.
  vinum quod temperat

Alii

Alius.

indurat terras, mitigat imber.
Si calor has
emollit ceras, frigora firmant.

Alius.

fluat flores, virtutis odores.
Ros in ſpargent
cadat vites, ſua germina mites.

Alius.

Cycnus flumen, cantuque in undâ.
amat ex pirat
Turtur ſilvas, gemituque in ulmô.

Alius.

ſi ſervetur, floret
Lex res publica in urbe.
contemnatur, languet

Alius.

pius, ſcandes, beatus.
Vive cælum viveſque
nocens, perdes, ſub Orco.

Alius.

audax ſequitur qui fugat
Dux præeat, grex hoſtes.
timidus fugiet territus

Alius

dives, ſed curis cinctus.
Sis vives, undique
pauper, ſine curis lib r.

Prodiga dives, fundit,
res munera opes.
Indiga pauper, quærit,

Alius.

Ægri ægris veneno.
Vina bibant, ſunt vina
Sani ſanis ſaluti.

Alius.

Si Mars grassabitur, sternit.
per campos oppida
Si pax firmabitur, florent.

Correlativi versus

Prædator, miles, lictor, neco, saucio, macto,
Plebem, hostem, furem, fraudibus, ense, cruce.

Sic lecto præcedentes versiculos: prædator neco plebem fraudibus: miles saucio hostem ense: lictor macto furem cruce: ita etiam sequentes versus sunt legendi.

Cæsar, navarchus, pastor, rego, navigo, pasco,
Regna, æquor, pecudes, legibus, arte, thymo.
Pictor, amans, cantor, depingo, diligo, canto,
Corpora, corda, melos, artibus, igne, sono.
Pastor, arator, eques, pasco, colo, vincere certo,
Capras, rura, hostes, fronde, ligone, manu.

Sobrietas

Conservat, roborat, auget, purgat
intellectum, corpus, divitias, animam
consumit, debilitat, dilapidat, conspurcat

Ebrietas.

Hic locus odit, amat, plectit, custodit, honestat,
Nequitiam, pacem, crimina, jura, probos.
Grandævus, docilis, pius, egit, prætulit, emit,
Cursum, jus, cælum, tempore, lege, fide.
Historicus, vates, Rhetor, celebrat, canit, implet,
Gesta, ignis, aures, ore, lyra, eloquio.
Mors hominem, requies animum, monumenta cadaver,
Solvit dura, fovet grata, profunda tegunt.
Ver placuisse viris prudens, hoc tempore, miris;
Det, capiat, quærat, plurima, pauca, nihil.

Gradationes.

Post visum risus, post risum profluit usus;
Ex usu tactus, post tactum, prosilit actus,

Post

Poſt actum factum, ſequitur miſerabile fatum.

Gradatio peccatoris per deſcenſum ad Tartarum.

Viſum ſequitur cogitatio, cogitationem delectatio, delectationem conſenſus, conſenſum opus, opus conſuetudo, conſuetudinem neceſſitas, neceſſitatem deſperatio, deſperationem damnatio.

Gradatio alia.

Prata Deus finxit, pratis Deus educat Agnum,
Agnum homini; ſed nos condidit ille ſibi.

Gradatio alia.

Parva latet ſcintilla foco, ſubſtrata favillis,
Scintillam mora, flamma moras, incendia flammam
Vaſta ſecuta; parit diram ſcintilla ruinam.

Scalaris gradatio,
ſive verſus, creſcens per ſyllabas.

Sol ſolus ſolidat ſolamina ſollicitorum
Sollicitatorum ſollicitudinibus.

Alia ſcalaris gradatio.

Te gentes opibus majeſtatem imperioſam
Collocupletabunt innumerabilibus.

Alia ſcalaris gradatio.

Vix virtus, vitio, vitiatur virginitatis
Vituperatorum vituperabilium.

Alia ſcalaris gradatio,
ſeu verſus creſcens per ſyllabas.

Mens conſtans, ſtabili firmamine, conſtabilitur,
Conciliaturis impenetrabilibus

Alia ſcalaris gradatio,
ſeu verſus creſcens per ſyllabas.

Vi via virtutis laudabilis anteferenda
Formidabilibus ſollicitudinibus.

Alia ſcalaris gradatio,
ſeu verſus creſcens per ſyllabas:

Cor Thracum rigidum ſuperabis calliditate,
Muſulmannigenis inſuperabilibus.

Alia scalaris gradatio.

Fons fluit illimi cryſtallinus integritate,
Manſuetudinibus lucrificabilibus.

Alia scalaris gradatio.

Rus vaſtant rapido populatu pernicioſi
Depopulatores anxietudinibus.

Alia scalaris gradatio.

Laus ducis invicti celebratur, poſteritatis
Commentariolis commemorabilibus.

Alia scalaris gradatio.

Si languet medicus, ſanabitur ingenioſus
Acritudinibus vituperabilibus.

Alia scalaris gradatio.

Vis pugnax periit generoſæ nobilitatis
Penthesilæarum collacrymabilium.

Alia scalaris gradatio,
seu verſus per ſyllabas creſcens.

Flos lætus radiat, dulcedine verſicolore,
Oblectaminibus lucrificabilibus.

Alia scalaris gradatio.

Mars furit: audaces, formidine, congrediuntur,
Conſuetudinibus perniciabilibus.

Alia scalaris gradatio.

Lis fora perturbat, certamine litigioſo
Conſiliatorum commemorabilium.

Alia scalaris gradatio.

Mons Cyrrhæ tremuit, fundamine præcipitato,
Bellerophontæis anxietudinibus.

Alia scalaris gradatio.
In Hiſtriones.

Per ludos recreant juvenilem mobilitatem
Amphitheatrorum perniciabilium.

Alius, ſcalaris verſus per gradationem.

Rem, regnum, regimen, regionem, relligionem
Reſtauraveritis Relligionicolæ.

Degradatio,

ſeu verſus, decreſcens per ſyllabas.

Virginitatis odoratæ candore viret flos.
Imperioſus adorando ſplendore regit rex.
Officioſus inextincto fulgore micat Sol.

Gigantæi verſus.

Terrificaverunt Otthomannopolitanos
Intempeſtivis anxietudinibus.
Debellaverunt Gratianopolitanos,
Terriculamentis, Carolomonteſii.
Depugnaverunt Conſtantinopolitani,
Opprobramentis illacrymabilibus.

Vox gigantæa una, per catachreſin ficta.

Inhonorificabilitudinationibus.

Monoſyllabicus verſus.

Dic: quid id eſt? Rex, dux, fons, lux, non nox: an hic eſt Sol?

Leoninum carmen, in Natalem Chriſti.

Naſcitur in caula rex cæli, dignior aulâ:
Rex jacet inter oves; regia turba, boves.
Ille Deus magnus, de numine paſtor, & agnus,
Quod puerile ſonat, rex ſuper aſtra tonat.
Cœlecitis partus mortales induit artus:
Nos ut ditaret, divite ſede caret.
Non eſt confectum, Superûm pro numine, tectum:
Quem neque terra capit, vilior aula rapit.
Excipit hunc foenum, tecti communis egenum:
Friget nocte locus: nec micat igne focus.
Non hic ſunt prunæ: fartæ ſunt ſtramine cunæ:
Eſſe vides gazam, pauperis antra, caſam.

Dum nix sæviret, selegit, ut antra subiret,
  Nec tanto Regi, nec satis apta gregi.
Fasciolæ stringunt, divinaque brachia cingunt:
  Hac sibi veste placet, qui sine veste jacet.
Non dominus nostro prodit spectabilis ostro:
  Arridet Regi, simplicitate tegi.
Non ambit vastum divina potentia fastum:
  Nos Deus (hoc clamat cultus egenus) amat.
Nec Superas sedes, desertas eligit ædes;
  Vult habitare pares, indiga tecta, lares.
Sub pannis plorat: quia nemo numen adorat:
  Fit gemitusque meo vocula prima Deo.
Ingemit in vili (rupes immunda) cubili:
  In lacrymas plenas rex jubet ire genas.
Forte puer moeret; quia suo magalibus hæret?
  Aut quod, si quis eget, numen is esse neget?
Straminibus foedis an membra tenerrima lædis?
  Vox æterna taces, quæ sine voce jaces?
Soli tantorum sumus, heu! nos causa malorum;
  Et tanti fletus est homo causa vetus.
Ah! nimium cari nos cur mereamur amari,
  Pro quibus ista geras, & mala tanta feras.
Nos fles ingratos homines. per crimina natos:
  Nudus membra tremis: crimina nostra gemis.
Solatur tantus te, qui ferit æthera, cantus:
  Et tangit cælos, quod sonat aure, melos.
Sidereas mentes, modulamina sacra canentes,
  Aligerûmque chorum cernimus ante torum;
Effundunt flores circum præsepia amores,
  Spargunt formosas ad sua verba rosas.
Munera Pastores nato dant rustica flores.
  Defruta, mella, dapes quas fabricatis apes.
Admittit vultu placido puer aurea cultu
  Dona: placet donum simplicitate bonum:

Brac-

Brachiolis, mellis puer, excipit illa tenellis;
Porrigit hæc matri, dividit illa patri.
Parve puer, gaude: paſtorum naſcere laude.
Hæc divina ſpecus continet omne decus.
Teque vel in pannis venerabitur omnibus annis
Et, qua turba ſolet ſedulitate, colet.
Numen diceris, rex cuncta per ora ferêris:
Te Reges quærent, qui tibi tura ferent.
Rex Regum totus mundo ſuper æthera notus,
Orbe triumphabis, cui ſua jura dabis.

Verſus recurrentes ſeu reciproci, ex heroico Pentametrum.

Agros cultor aro non pigrá ſedulitate.
Sedulitate pigrá non aro cultor agros.

Alius recurrens verſus.

Patrem mente colo, quem probris exonerabo.
Exonerabo probris, quem colo mente, patrem.

Alius recurrens verſus.

Librum ſcribe mihi, tunc lucrum ſuppeditabo.
Suppeditabo lucrum, tunc mihi ſcribe librum.

Alius recurrens verſus.

Fabros ſæpe juvo, qui pigros exſtimulabo.
Exſtimulabo pigros, qui juvo ſæpè fabros.

Ex heroico æque verſum heroicum, præpoſterè recurrentem.

Mille tibi ſolvi nummos, quos reddere debes.
Debes reddere, quos nummos ſolvi tibi mille.

Alius verſus heroicus ex heroico.

Hoſtis barbarus eſt, Romanis prælia movit.
Movit prælia Romanis, eſt barbarus hoſtis.

Alius heroicus versus ex heroico.

Hospes perfidus es, detrectas solvere nummos,
Nummos solvere detrectas, es perfidus hospes.

Pro heroico versu reddo pentametrum, & pro pentametro reddo heroicum.

Relligio pia nos ornat: fraus impia probro;
Perfida fraus, cautas hæc tegit insidias.
Insidias tegit hæc cautas, fraus perfida probro;
Impia fraus: ornat nos pia relligio.

Reddo ex hexametro pentametrum, & ex pentametro hexametrum, sensu contrario.
Judæus Christicolæ, & contra.

Impietas quibus est mendax, nec numina curant,
Noxia fraus illis, non fero Christicolas.
Christicolas fero, non illis fraus noxia, curant
Numina, nec mendax est quibus impietas.

Omnia peritura.

Præcipitat cita mors, finito tempore vitæ:
Omnia florescunt, quæ citò deficiunt.
Deficiunt citò, quæ florescunt omnia: vitæ
Tempore finito, mors cita præcipitat.

Laus & vituperium Cornelii Bontekoe,

Archiatri.

Auxilio venit hic ægris: non sanguine gaudet:
Vulnera tot sanans, hic subit invidiam.
Invidiam subit hic, sanans tot vulnera: gaudet
Sanguine: non ægris hic venit auxilio.

Felici, & infelici bellatori.

Magnificas tibi do laudes, non languida misces
Prælia: cur virtus stet tibi dedecori?

De-

Dedecori tibi ſtet virtus: cur prælia miſces
  Languida? non laudes do tibi magnificas.

De M. Tullio Cicerone.

Æneadas regit hic vindex, non Martia pugnat
  Prælia: nam Latiis hoc fuit opprobrio.
Opprobrio fuit hoc Latiis: nam prælia pugnat
  Martia: non vindex hic regit Æneadas.

De ſilvâ florente excisâ.

Luxuriant modò, quæ frondeſcunt arbore ſilvæ:
  Palmite truncantur, quæ citò floruerant
Floruerant cito, quæ truncantur palmite ſilvæ:
  Arbore frondeſcunt, quæ modo luxuriant.

Dialogus inter Religionis reformatæ cultorem, & Pontificium.

Relligio tua te perdit: ſic numina temnis:
  Numina, tu rogitas quæ pia, ſubveniunt.
Subveniunt, pia quæ rogitas tu numina: temnis
  Numina: ſic perdit te tua relligio.

Ex Pentametro redditur Pentametrum.

Auriacus decus, & pax nova Belgiadum.
Belgiadum nova pax, & decus Auriacus.

Pontificius ad Luthericolam.

Sacrum dico mihi, quod tibi duco probro.
Probro duco tibi, quod mihi dico ſacrum.

Ex Jambico verſu habeto pentametrum.

Diem, nitente ſole, complexu excipe:
  Excipe complexu, Sole nitente, diem.
Deum, calente ture, Relligio, excole:
  Excole, Relligio, ture calente, Deum.

Ex verſu Jambico accipe heroicum.

Látebris, probroſe prædo, ſilvarum abdere.
Abdere, ſilvarum, prædo probroſe, latebris.

Li-

Literæ retrogradæ.

Laus filii literarum studiosi.

Pater, filius tuus frugi vivit, nec preciosius tempus, & pecuniam dilapidat: frequentandis identidem templis & gymnasiis, non compotationibus comessationibus, venatui, aleis, ludis operam dat. Honestioribus scientiis vacare, quam otiosus vagari amat. Propterea præmio, quam supplicio potius est dignus. Esse dicitur integritatis flos, non vitiorum vorago; verecundiæ rosa, non libidinum fax; speculum innocentiæ, non juventutis pestis: candoris gemma, non honoris labes. Incumbere comparandæ eruditioni, non desperatis cum sociis satagit noctibus & diebus proterere tempus inutiliter. Exemplis bonorum proficiet, neque moribus discolorum Pravis, credo, totus corrumpetur. Commonitionibus salubribus & piis, non comminationibus & castigationibus animum juvenilem territantibus & frangentibus, excipere filium paternum in modum curato, & memineris esse pater.

Perlege præcedentes literas præposterô ordine, à fine recurrendo, & invenies vituperium ejusdem filii literarum studiosi, quem præcedente epistolâ, iisdem omnino verbis laudatum legeris.
hoc modo:

Pater esse memineris, & curato, modum in paternum, filium excipere, frangentibus & territantibus juvenilem animum castigationibus & comminationibus, non piis & salubribus commonitionibus: corrumpetur totus, credo, pravis discolorum moribus, neque proficiet bonorum exemplis: inutiliter tempus proterere diebus & noctibus satagit sociis cum despe-

desperatis, non eruditioni comparandæ incumbere. Labes honoris, non gemma candoris; pestis juventutis, non innocentiæ speculum; fax libidinum, non rosa verecundiæ; vorago vitiorum, non flos integritatis dicitur esse. Dignus est potiùs supplicio, quam præmio. Propterea amat vagari otiosus, qùam vacare scientiis honestioribus. Dat operam ludis, aleis, venatui, comessationibus, compotationibus, non gymnasiis & templis identidem frequentandis: dilapidat pecuniam & tempus preciosius, nec vivit frugi tuus filius, pater.

Echo, de Pace.

Mars *diras iras*, & cum *barma arma* reponit:
  Patria, quæ pacem tessa *reclamat*, *amat.*
Pacificus gaudet Mundus sibi *vivere*, *verè.*
  Pax signata venit foedere *grata*, *rata*,
Aurea pax Belgis properat bona *prospera*; *spera:*
  Tu, qui sperata pace *fruêris*, *eris.*
Itur in exitium, dum bellum *ducitur*, *itur.*
  Felix, quæ pacem patria *quærit*, *erit.*
Arva tument, multo constrata *cadaverē*, *verè.*
  Mars populatur agros, gramina *lædit*, *edit.*
In Thraces bellum vis ut *moveamus?* *eamus:*
  Bellona ad Lunam mox *proparabit*, *abit.*
Arva relicta labor Cereris *reparabit*, *arabit.*
  Pace, nova turget messe *novale*, *vale.*

Lusus in literâ A.

Laus Guilelmi III. *Principis Arausionensium, Ducis exercituum.*

Agglomerata acies, addensans agminis alas,
Advolat auxiliis, arvoque affulget aperto:
Auriacusque ardens animis, animosior arte,
Auctoratus adest, arma aureus, aureus arma
Adfremit; auratis armis accingitur armos;
Armillas auri argentique Adamantibus aptat

Ar-

Armiger armatas animas ardoribus afflat,
Accenditque, acuitque artus, atque aſperat agmen:
Armipotens, acies animans, aſſurgit ad auſus,
Accenditque, acuitque arcus, atque aſperat agmen:
Armipotens, acies animans, aſſurgit ad auſus,
Attollitque alacres animos acerrimus arcu:
Antevolare actus aſtutior ardet. Anhelis
Addit amans ardorem, aut aggreſſoribus aufert.
Adſtrepit armiſonis, admurmurat acrius agger;
Arcubus alliſis, arma armis, æribus æra.
Auriacis acies alienas agmen adurget,
Attentanſque aditus, aditus abrumpit apertos:
Abjicit attonitos, ampliſque abſterret ab agris;
Arcet anhelantes atrocior ardor ab arvis.
Atterit adverſos, attritæ affligit arenæ.
Audet adhuc audax, agros affectat agreſtes:
Ambit adorandam æratis amplexibus arcem;
Arcem admirandis aſſultibus angit acerbus:
Arduus aſcendens, armatus acinace atroci
Attentatam aufert: alienam aggreſſor amicat:
Adverſantem arcas, aurique abducit acervos.
Applaudunt amnes, applaudunt altius agni;
Amnes allapſu, accenſis affectibus agni.
Applaudunt Aquilæ, atque applauſibus aſſonat aura.
Aurora Auriacis adventat amabilis: aër
Æthereæque animæ aſpirant albentibus alis.
Adſtruit artifices auguſto amor aulicus arcus.
Arbor Arauſionum aſſurgens argentea ad aſtra.
Auriaci auſpiciis accreſcit adorea avita.
Auguror æternum, Auriace, aſſociabis amorem:
Æternabis avos, atque accumulabis amicos.
Annibalem, auguſtumque anima admirabilis anteis;
Acris Alexandros armorum audacia adæquas.

JOH. DE BISSCHOP.

E C H O

IN

IGNATICOLAS.

E C H O

I N

I G N A T I C O L A S.

Patres, Iesu nomen sibi arrogantes, furantur, urantur.
Est societas superba, famosa, passim invisa,
orbi fatalis, talis.
Patres quærunt gloriam sui, non Dei majorem; o rem!
Ignatium, hominem militarem Deo
assimulant, simulant.
Xaverium mentiuntur plures resuscitasse
mortuos, quàm Christum; istum?
Qualia sunt Xaverii miracula patrata? atrata:
Jactant eundem, exstinctas vaccas donasse vitâ; ita?
Avancinus, audax Jesuita, eum Christo etiam
comparat, parat, arat.
Ignaticolæ instituunt sodalitates Marianas, Ananas:
Hoc vaframento allicientes ad se populum
captant, aptant.
Peccatorum confessiones, sacerdoti faciendas
vociferantur; ferantur?
Frequentiore gaudent, quem inculcant,
usu Sacramenti, amenti.
Permittunt virgines suas (sues) indies
communicare, caræ, aræ:
Non propter Christum; sed Lazarum, & munera, æra.
Cui rei hoc nigrum Corvorum agmen militat? litat:
Quem in finem initiatur sacerdotio? otio, io!
Pinguescit alienis sudoribus; interea subterfugit,
labores; o res!

Quid, quæso, agit frugi, si non laborat? orat:
Dum orandum est, matutino tempore, stertunt negligentes, gentes.
Cui lucro jubentur, horâ quintâ matutinâ, meditari? ditari.
Ditissimi sunt; tamen amant dici, mendicabulum exsile, sile
Non canunt nocte in choro; sed stertunt, asinorum more, ore, re
Videntur sancti Patres, Mundo mortui; sed sunt exangues angues
Qualis est Ignatianorum sociorum virtus? tus
Detractio alienæ famæ, in societate istà, estne licita? ita
Nec censetur esse flagitiosum hoc nefas? fas
Ab iis pastoribus, impostoribus, docetur juventus, ventus, tus
In vitiorum scholâ docent magistri insignes, ignes
Carent in castigandis discipulis moderatione, ratione
In flagellando nimis sunt atroces tyranni, ac ferrei, rei
Politicis, ac Senatoribus inprimis, passim sunt invisi, visi
Olent ubivis locorum, potissimùm in Gallia, allia
Fugant cultores fidei & Dei, ipsi ultores, militibus, litibus
Quos spoliant fortunis, vitâ; patriâ; atria, tria
Exosi sunt Parisinæ Sorbonæ bonæ
Lovanii, Venetiis, Romæ, ubique vapulant severiùs, veriùs
Ejecta passim societas, irrêpit rursus, sus
Nulibi studiosiùs, quàm in Foederatum Belgium irrépere sollicita, ita
Scilicet propter animas montium aureas, reas, eas
Suntne, exemplo Christi, inimicorum suorum cultores? ultores, o res
Ho

Hostes suos atroci stylo calami student
confodisse, odisse:
Cum aliquem infamare ardent, quâ utuntur
fallacia? Latiâ:
Nam ejus vitam conscelerant fictis
criminationibus, minationibus, nationibus:
Spargunt de eo mendacia impudentibus
commentis mentis;
Quem persequentes, ut me, clam quærunt mactare, re;
Et hoc appellant sacrificium Deo pergratum, ratum:
Interea infamem vitam suam occultant astuti, tuti.
Calumnias bonorum patiuntur Loyolicolæ
innoxii? noxii.
O si nossent Ignaticolarum machinationes, nationes!
Jam jam toto terrarum orbe, ut Templarii,
eliminarentur, minarentur:
Et ad Orcum exterminarentur, minarentur:
Esset tunc in Mundo pax tranquilla, illa.
Quas ob causas in odio sunt Monachorum? chorum?
Avertunt à Monachis plebem, templis
superbiæ conditis, Ditis:
Jesuitæ nolunt audire Monachi, nisi ob
hæredium ædium.
At cur miselli Patres tot inimicis juratis, & iratis
gaudent? audent.
Audientes de Posa suo, pædore, pudore
constringuntur, ringuntur:
Scripsit is Jesuita Hispanus de Christo impiè, ac
impurè; ure; re:
Examinabat Posa, an Jesus excrementa, in vitâ
degens, egereret? gereret?
Quem doctè refutavit Vocontius, pater
Dominicanus, canus:
Scripta Posæ publicè sunt in Hispaniâ
combusta; busta, sta:

Iiſdem flammis exuri omnes nigri Jeſuitæ
    ſunt digni, igni:
Eaſdem cum Poſa ſententias cum adſtruunt; ruunt;
In buſta igitur, tot animularum buſta, præcipitari
    congruit, ruit.
Eſtne Jeſuiticum dogma, ac vita ſecura? cura:
Præſertim illi certe paſtores ſunt lupini ovilis vilis, his.
Ardent impugnare Lutherana, ac Calviniana
    caſtra, aſtra:
Fovent in eoſdem odium implacabile,
    & execrabile, bile:
Quos ad internecionem perſequuntur alacriter, acriter:
Conſcientias cogunt per vim, & armatos milites, lites:
Damnant religionis tenaces ad mortem, ignes,
    triremes, emes:
Proſcribunt in exſilium innocentes gentes:
Conſecrata Deo templa demoliuntur, moliuntur:
Diſturbant conciones ſecretas, ac ſacratas, ratas.
Conſcientiæ libertatem tollunt carnifices
    animorum, morum:
Invitos tormentis cogunt religionem Romanam
    admittere, re:
Coguntne, ut errent, dum ſuppliciis
    terrent? errent:
Catechiſant pueros ferro fulgente, conſonantibus
    claſſicis, ficis:
Ille ſcilicet eſt mitiſſimus Chriſti ſpiritus, ritus:
Sed, an Jeſus pueros ad ſe, virgarum
    terrore, vocavit? cavit:
O rerum ignare, neſcis Jeſuitis multa ſupra
    Chriſtum eſſe permiſſa? Miſſa.
Frequenta catechiſmum Romanum, diſces
    dogmatibus Chriſti eruditiora, ditiora:
Nam tot ſunt Romanæ fidei Bullæ, ut paſtores
    ipſi eas ignorent, orent:

In-

nfinitæ ſunt tam bellæ fidei Bullæ, Romæ
à pontifice, diſſeminatæ, natæ;
Cur non omnes amplectuntur pontificiorum
Jeſuitarum vexilla? illa?
Militant enim ſub lege ferreâ, & gratiæ
militaris ducis ſignis, ignis:
Et Loiola, Jeſuitarum dux, fuit miles loripes
claudi agminis. minis,
Qui omnes populos ad bellum, & arma
ſuſcitavit, citavit:
Et ſub palliolo paupertatis, ſuos milites
docuit prædari exuvias, vias.
O religionem ſanam, canam, ſanctam,
reverendam, verendam!
Aiunt, ſe fidem priſcam, & canam per ſacras
literas erudire, diræ.
Et hoc ſcilicet probant ex veteribus patribus, tribus.
Quos eſſe garriunt viros miros, & à Deo
illuminatos, natos:
Quibus fidem derogare, eſt capitale, tale:
Patres hos in ſuam ſententiam trahunt
nequiter, iter, ter:
Tunc clam de ſuâ fraude mirificè
gloriantur, oriantur,
Et ovantes imperant, ut omnes aſini ſibi
applaudant, laudant:
Id agunt, ut ab archityranno Capitolino
æſtimentur, timentur.
Vah Ulyſſes ſubdolos, dolos!
Sic itur in exitium, dum omnis populus
corrumpitur, itur.
Ah, quis tot animarum ruinæ occurrat
pietatis antiſtes? ſtes:
Si te ſervet ſanæ fidei umbo, dices, non
ſuccumbo, umbo.

 At

At quam rationem reddent Patres judici ſupremo? — primo.

Propagant novitates, regum atque armorum terroribus, — erroribus;

Pervertunt quotannis in fœderato Belgio penè bis mille animulas, — mulas.

Quos ad ſuam fidem pertrahunt, mittunt ſcilicet Antverpiam, — piam;

Ne religionicolæ volvant, ſub tacito corde, irarum fluctus, — luctus.

Si tot animas ſoli Jeſuitæ perdant; quid agunt lupi alii? — ii?

In Fœderato Belgio centum quinquaginta Jeſuitæ degraſſantur, — aſſantur.

Urbes pagoſque miramur pontificiis alienigenis ſcatêre; — tere:

Heu, Loiola ſerit lolia nimis noxia, ac amara, — ara!

Avertat miſericors Deus tantam cladem à noſtra Bataviâ, — viâ!

Doctrina patrum ſcatet erroribus inauditis — Ditis:

Docent licitum eſſe, à privato vitam tyranni vi auferri, — ferri;

Propter hoc dogma Patres ex totâ Galliâ fuerê extorres — torres.

Jeſuitæ non abrupére Delphis Gulielmi I. Auriaci vitam ferro, — erro:

Nam tantum ſicarium, datâ pecuniâ, ſubornavêre, ac abſolvêre, — verè:

Hanc Principis cædem etiamnum lugent Jeſuitæ ſicarii, — Icarii, ii:

Nam, atratâ togâ adhuc induti, cæſum hoſtem ſuum deplorant, — plorant, orant.

Reſtrictiones mentales paſſim ſparſerunt, — arſerunt, ſerunt, erunt.

Probabilitates florent ſub Loiolitarum tutelâ, — tela.

Scien-

Scientiam mediam, damnatam Romæ, dolent; olent.
Asseverant non servandam esse religionicolis
fidem, idem.
Igitur licet Jesuitis omnes rescindere
contractus, tractus, actus, tus.
Morientes Loiolitas omnes fore cælites,
asserunt serunt:
Si id probari vis, imaginem primi sæculi
societatis Jesu consulito, ito;
In quo libro fingunt, Jesuitas omnes, in societate
sua exspirantes, esse cælites, lites;
Neminem suorum damnandum, aiunt â Deo
esse revelatum, velatum, latum.
Anima Iesuitæ damnati Cortraci Joanni Ipols,
in collegio apparuit, aruit, ruit:
Studiosè, & caute celant hoc portentosum
spectrum, ne infamentur; amentur;
Id tamen novit, quæ habitavit, in Cortraceno
Jesuitarum collegio, legio.
Desertores suæ societatis, & me, Tartaro
adjudicant; dicant.
Quid fit Loiolicolæ, dicito, accusato à
nescio quo? scio quo:
Falso accusatus, sine teste, semper pœnas dat,
quas non meruit, ruit.
Innocentem Patrem Alphonsum Sarasam,
quam barbarè excepère? cepêre:
Quâ pœnâ, in publico triclinio, tempore cœnæ,
est afflictus? flictus;
Flagellans laniavit miserum, ac insons
corpusculum suum atrocius, ocyus;
Sic Lovanii plures, & Cortraci duodecim
simul se flagellavêre, verè:
Celant carceres subterraneos, septos cratibus,
ac clathris ferreis, reis:

In hos carceres, à neſcio quo accuſatum ſine
teſte, intrudunt, rudunt;
In his antris nec lux, nec ignis eſt; cibus
eſt panis; aqua, potus, o tus!
Gemitus captivi exſibilant; precibus illudunt, ludunt:
Alioquium omne, ac ſolatiola quævis
excludunt, ludunt.
Imò Samſonem captum crebrò excipit
hoſtilis turba plauſibilis, ſibilis:
Superaddunt probra, cachinnos, ludibria,
blaſphemias, diras, iras.
O Scythæ, & pectora tigribus barbariora, ora!
Horror, diritas, barbaries incolit loca tam
tenebroſa, & anguſta; guſta.
O umbroſa, profunda, ferrata, fætida,
cavernoſa Averni, ac Tartarea, area!
Et erit, qui Jeſuitas tam truces Thraces,
Patres appellat? pellat.
Nota, atque experta eſt mihi Loiolitica ſævitia, vitia;
Cum hereſios inſimulabar à neſcio quo
homine, omine,
Detinuit me captum novem menſes, examinavit
que Pater Manderſcijt crebrius, ebrius;
Et ut me exſtingueret, araneum grandem
commiſcuit appoſitis mihi cibis, bis.
Deprehenſò veneno, nolui veſci pane,
niſi ab aliô, prægustatô, guſtato.
At cauſam meam impigrè egi Romæ,
ut triumphum egerim abſolutus, ſolutus.
Tunc benè, imò (ſi diis placuit) malè valere
Loiolidas omnes juſſi, uſſi;
Cum tam immanes, & inhumanas manus
evaſi, conſulens mihi fugâ citâ, ita.
Jam Veras Valachrorum incolo, ex animo
abjurato idolomaniæ errore, ore, re.
Diſ-

Disce exemplo meo, minimè fidere, nedum credere Loiolidis, olidis.

Nemo, nisi expertus, scit, quam vafrè norint plebi imponere, onere, nere, ære, re.

Incredibilia fingunt impudentes, atque imprudentes, rudentes, dentes:

Quæ (ita me ament Divi) alio graviore volumine prodam, rodam:

Nam vulgabo historias ac facinora nova, mira, perhorrida, inaudita, ita.

Tot novitates inauditæ suscitant tumultum multum, ultum, tum:

At quo in loco, prægraves excitantur turbæ? urbe.

Novitates fovent decies damnatas, Pontificum sigillis illis, lis.

At nihil pernicius, nihil perniciosius novitate; vitate:

Hi gerrones sunt errones, qui temeraria docent præcepta, recepta:

Receptà à deceptâ, credulâ, leviculâ, scabiosâ juventute, en tutè:

Quæ vel centies damnata, numquam deserent, ferent:

Iesuitæ palinodiam canere, musicam sibi injucundam, ignorant, norant, orant.

Clypei, buccinæ, buccæ inflatæ sunt infulati Romani papæ: papæ!

Sunt antiquitatæ superstitionis vindices, indices, dices:

Innocentii XI. gratia fuere destituti, tuti:

Huic Romano Jovi clam, cum ab eo palam fulminantur, minantur.

Sex menses frustra affatum Innocentii XI. ambivêre, ivere, verè, re:

Ignatius ex omnibus aulis excuriandus est meritò; erito, ito. o!

Quid fieret, si Romano pontifici pontifex Jesuita succederet? cederet, ederet, et.

Cæ-

Cæderet Monachos, ederet mitras divites, vites,
Devoraret orbem, crocodili, ac draconis ingluvie inexpletâ, lætâ,
Claves ac gladium Petri, piscatoris annulum, numquam resignaret, signaret,
Tunc semper eligerentur Ignaticolæ, Pontificum successores, o res!
Tunc è Jesuitarum virginibus crearetur nova rursus Johanna pontifex, fæx!
Quæ nuberet Jesuitæ pontifici tum auctorato, orato, rato:
Imò tum permitteretur, ut uxorculas suas ducerent omnes sacerdotes, dotes;
Qui in suis ubivis collegiis canerent impiè, Te Deum laudamus, mus;
Loiolitæ, Romæ monarchæ, supplantarent regulos superbo fastu, astu;
Collegia sibi basilica, marmorea, aurea fundarent, undarent, darent,
Præstat eosdem esse pontifices in cavernis, Avernis, vernis.
Usufne est patribus sacrarum literarum? rarum:
Corrumpit Dei verbum popellus is plausibilis, sibilis, bilis, lis, is.
Ajunt patres patrati, atrati, suis favere partibus Paulum, paulum;
Quem sectarii ii callidè trahunt in suas partes, artes:
Disputant enim argumentis, argutiisque, plenis fallaciæ, acie:
Disceptant, an infallibilis sit pontifex Romanus, o manus, anus!
Persequuntur Jansenistas, qui id negant, odio funesto, esto:
Quos suggillant apud pontificem calumniis, & invidiâ hostili, styli:

His

His viris insidiantur, quos devovent miseris, ac miris Diris, iris

Cur Jansenii, Iprensis episcopi, cadaver è tumulo clam effoderunt? oderunt:

Patres Dekens, & de Cleyn, & Rentergem effoderunt Jansenii corpus, pus:

Quod in agro, sub patibulo, condecoraverunt honore sepulchri pulchri:

Eodem loco dignos sepeliri nos, religionis sanctæ cultores, proclamant, amant.

Verè, per injuriam, oderunt Jansenium, dogmatis sanioris flumen, lumen:

Pater Franciscus de Cleyn, Antverpiensis, fuit hostis Jansenistarum alacer, acer:

Quos debellare omnibus viribus clam apud pontificem R. studuit impiger, piger:

Qui Jansenii, antistitis Iprensium, vitam ac mores descripsit stylo immansueto, sueto;

Ea vita scatet injuriis, calumniis, mendaciis, convitiis, vitiis

Bruxellas ex Galliâ transmissa sunt clam numerosa scripta Jansenii, senii,

Hæc ex Archivo Bruxellensis aulæ, à Leopoldo Archiduce, Patres emendicavêre, verè.

Ex iis scriptis putant patres, evulgaturos se inaudita, ita?

Et hæc in præjudicium Jansenistarum, quibuscum dimicant, micant,

Sed conscriptam Jansenii vitam tantisper differunt publicare Patres, tres, res,

Donec aliquot Lovaniensis Theologiæ Doctores è vitâ decesserint, cesserint,

Cùr? Ne Doctores hi eruditi refûtent famosum istum libellum, bellum:

Eam

Eam caufam effe unicam ipfe mihi Pater de
Cleyn clam detexit, texit
Ifte Franciſcus de Cleyn, Ieſuita fuit,
omnibus Ieſuitis inviſus, viſus, ſus;
Superbus ambitione, plagoſus, exoſus
tyrannus, humilis natalibus, talibus,
Qui evaſit Provincialis, per partes, quas
fovebat ſimultate, multate;
Ab eo, ſoli Antverpiæ nati, Rectores
inſtituebantur, tuebantur,
Aiebatque Antverpienſem gentem, præ
reliquis, dignitatum capacem; pacem!
Quales rexere Dekens, Rentergem,
Clein, Engel grave, ave:
Rectoreſque, ſolos Antverpiæ natos,
regimini pares cenſuit ſuo, o!
Progrediebatur elato ſupercilio ac collo,
nulli placidus, acidus,
Intractabilis, implacabilis, inexorabilis,
plagoſus Orbilio, io!
Solo oculo, nutuque torvus, Loiolæos
populos regebat, egebat,
Ut Patres eminentiores incarceraret, cum
Patre Dekens conſpirabat, ſpirabat,
Patres Poirters, Villeenſæigne, Huver,
Boeregem in carcerem compegit, egit,
Annis ſeptem iſti in antro ſubterraneo animam
trahere ſunt compulſi, pulſi,
Fratres van der Specken, Haſenburg cum
magiſtro Lannoi captivi fuerunt, erunt,
Et erant innocentes, teſtis eſt Deus,
judex ſeverus, verus:
Nam ex invidiâ eruditionis animoſæ
detinebantur Patres capti, apti,
Pa-

Pater Villeensaigne, ob sententiam Iansenisticam,
catenis est revinctus, vinctus,
Quem, metu mei Patribus minantis,
solverunt vinculis constrictum, ictum.
Pater de Cleyn, hostis Flandrorum, inprimis
Bruxellensium, dominabatur, minabatur,
Sed uni Sinnichio, Iansenistarum coryphæo,
imparem se esse indolebat, olebat:
Is Lovanii anno 1666. à suis Theologis,
linguis laniatus est immanibus, manibus,
Discerptusque probris, calumniis, ludibriis,
ac sannis tam insanis, sanis,
Ut Antverpiam fugiens, mox mœrore
desperans, deliransque obierit: ierit:
Sic Pater, Guilielmus de Lands-heere,
Bruxellis detentus carcere, arce re,
De salute suâ desperans, laceratis vestibus, æstibus,
Squallens sordibus, infelicem animam
dæmoni dedit, edit:
Ob eam atrocitatem Patrum, plurimi è
societate Ignatii abivere, ivere, vere, re,
Cum viderent tot insontes opprimi jugo servili, vili.
Magister, Hermanus le sage auratum calicem
clepsit extemplò templô,
Qui à magistratu captivus Antverpiæ,
Iesuitarum dolo exemtus, emtus,
Militiæ nomen dedit, latrociniis vitam trahens
inter fures, ures.
Novi plures, quam triginta sex, qui societatem
Ignatii reliquêre, quære.
O Jesuitæ, societas vestra non diu sua cornua
eriget, riget!
Videntur Patres eruditi; sed sunt sapientum
octavi, & stolidi, olidi:
Mentitam docent, impiamque pietatem, ætatem:
Au-

Audiunt, & ſunt vafri, fucati, perſonati, nati:
Deſipiunt; ſed decipiunt doloſis præſtigiis, Stygiis.
Perſolvendo præcationum penſo, toti miſerè
ſunt præfrigidi, rigidi:
Suntne in exſtirpandis pravis, inveteratiſque
moribus violenti? lenti.
Vah crabrones, noctilucæ, loripedis pulli,
hypocritæ occulti, culti, ulti!
Docent caſus pro amico, laxatis habenis, &
plenos diſcriminibus, criminibus:
Surripis alienam rem in neceſſitate gravi? non
furaris, aiunt Patres, tres:
Docent patres viam latam, ac ſpatioſam, qua
itur ad inferos feros.
Sunt ſectarum coryphæi, adulatores, buccones,
ludiones, gerrones, errones,
Ventilatores pro concione narrare ſoliti fabellas bellas.
Audiunt rabulæ, ſcarabæi, viperæ, ſacri Bacchi
ſervitio, vitio, io!
Tyranni, expilatores, ingenioſè verſuti, ſuti;
Probitatem adulterant, integritatemque
dogmatibus peſtiferis, feris.
Nobilis, doctus, & dives inter Loiolidas
admittitur, mittitur, itur:
Qui tribus his dotibus caret, proſcriptus
excluditur, luditur:
Nec ullum admittunt oriundum ex ſtemmate
Judæorum, eorum:
Excludunt à ſua ſocietate mendiculos,
pauperculos, egentes gentes;
Admittunt tamen, ut intempeſtâ nocte, ſua virgines
ſubeant cubilia, ilia:
Cum ſuo Patre dormit, cujus reverenter
tangit, filia, ilia.
Inun-

nungit filiæ mysteria, sacro suo chrismate,
Pater sacerdos, dos, os:
ſta unctio patrat miracula post menses novem, ovem.
'acilè dispensant pro mensibus tribus, ut
concumbant puellæ Venereæ, reæ;
Tunc fingunt easdem excurrisse peregrè,
visuras Gandavum, avum;
Quarum nomina silentio tego; nolim per se
infames Veneres infamare, amare:
Cum virgunculis ejusmodi latè dictis peregrinantur
in agros ignotos; notos;
Et istic commorantur simul in remotis à
vulgo villis illis;
Tunc, puto, non legunt tritam illam precationem,
cujus exordium est, Pater noster, ter:
Nam nimis occupati sunt adornando suo
thalamo, amo:
Quid agant illi præterea? Tu, si diis placet,
noctem interroga, roga:
Edunt, potitant, saltant, titubant, nesciunt
per noctem dormire, mirè;
Adolescentiantur, vitulantur, amplexantur
amabiliter, ter:
Sic Pater Petrus Bouve, verè nequam per omnes
casus, fecit sæpius, pius;
Gavisus, & visus est sacerdos cum Begginis
saltatriculis saltare; altare;
Imò pro altari serviebat sacerdoti noctu Beggina
in toro oro;
Hoc apud Alostum foris contigit, aliquot
sacerdotibus colludentibus, dentibus;
Lovanii Jesuita hortulanus quid egit cum filia
Iesuiticæ villicæ? illice?
Audi; tribus annis habitans in Eggenhovianâ
villâ illâ;

Ut augeret Ignatianam familiam, infantes tres procreavit, creavit:
Id mihi confessa est ipsa villica anno 1669. peste laborans, orans
Et quisquam putet Iesuitulas defuturos umquam in terra? erra
Hoc lepidum est; Patres bis fiunt in toro patres, tam re, quam nomine, omine
Et puella amatoria, facta est duplex homo; & sic redit âd hilares lares
Quia parturiens fit Iesuitularum (vitulorum, inquam) mater, ter
ô Societates, satietates inquam, amoribus plenas, lenas
Virgines verò (concubinas intellige) Patres suas vocare ardent Magdalenas, lenas
Lenonesque Patres, se leones appellare gaudent sine rubore, ore, re
Interea illi Patres castitatem Deo voverunt scilicet, licet
Cras credo, hodie nihil; mihi credito, ito
Pater Petrus de Schildere, Brugis in templo, devotam virginem procavit; cavit
Confessiones ejus excipiens per horas, hanc Venerem deperibat, peribat
Exibat per posticum collegii noctu, ut viseret suam Helenam, lenam
Quid autem cum illa egerit ille leno, vel leo, ego sileo, leo
Peregrinabatur crebrò in villam Soetendaliam, cum fido socio, otio
Judocus le Bacq alter, alter Petrus Pomaert vocatus est, catus est
Uterque impigrè potare, ac procare norat, Paridis more, o re
Pa

Patrem Schildere lasciv ientem vidi cum villica, dormiente villicô — illicô:
Patri fatigato succenturiatus Pomartius — Martius;
Hoc prælium nocturnum erat, villicô scilicet ignarô — gnarô.
Post menses novem ex utero prosiliit vulpecula, masculus pusio; — io!
Erat Patri de Schildere tam similis pupulus facie, — acie,
Ut Magister Overbeeck, Iesuita, mihi diceret: en imaginem Pictoris, — oris;
Pictor noster Schildere ad vivum, alterum se novit efformare; — forma, re.
Amores illos nocturnos ego Superiori Guyset declaravi; — clara vi;
Qui jam viginti, & amplius annos floruerant, — erant;
Pater, Schildere Alostum missus, intabuit moerore, — rore.
Frater Bacq, Cortraci exsul, mox inglorius periit, — iit.
Centum, imò mille similes historias narrare super sedeo; — sedeo.
Cortracum novit, qùam malè frater Gulielmus van de Male rem egerit, — gerit; crit; it;
Defloravit mendicantis puellæ pudicitiam, quam exoravit; — oravit;
Cui largiebatur stipem lautiorem, ut redderet florem intactum, — tactum, actum;
Puellæ nolenti succumbere, leno vim intulit impudicam, — dicam.
Dimissus è societate, exclamavit, o quam voluptas est brevis, — vis!
Omnes Patres sectantur cum suis mulierculis voluptatem noxiam animis — nimis;
Omnia Iesuitarum collegia, Veneri sacra sunt (per lustra) — lustra:
Ex regnante societatis libidine, tot sunt scorta — orta.

Frater, Matthias de Meyer fuit Brugis luxurie
famosus, amosus
Nam coierat cum scorto, pectore amoris pleno: leno
Dimissus est è societate in Venerem pronus, onus
Sic Frater, Thomas Iourneel, dimissus est
eâdem amoris fœdi causâ, ausâ
Frater, Lambertus Engels, eliminatus fuit
pedibus, ædibus
Quia more meretricio sui corporis faciebat
quæstum, æstum
Frater Robertus Lammertijn ardebat his
igniculis benignis ignis
Donec fugiens societatem fuit cum mulierculâ
rursus conjunctus, unctus
Frater Henricus Wedts, Gandavi fugit ob
copulam lucrosæ rosa
Sed Pater, Gulielmus van den Eeden insaniebat
vi amoris indomiti miti
Totos dies adsidebat mulierculis; quas, dum
cupidine perfurebat, ureba
Peregrinabatur cum illis, aperiens nudas
flammas sui pectoris, toris, ori
Quibus cruce signatis benedicebat, cum è
thalamo erubescente surgebat, urgeba
Pater, Albertus Raymaker, laxabat Cupidinis
amator non parcus arcûs
Ad Mechliniam in villa illa, nomine Ambrosia,
osculabatur rosea ac decôra or
Fallor; erat amor furtivus, & cautus, &
vocabatur sacer, acer
Nam nemine mortalium consciô, nisi solô cum
solâ, satiabatur suavi v
Prudentes sunt Patres, non diffiteor, in
occultandâ Venere indomitâ, ita
Laudo cautelam. nam dedecet palam
meretrices titillare illa r
S

Sed an non offendit Deum amaſius, virgine
impurô oculo conſpecta? ſpecta.
Frater, Antonius van der Planken Cortraci
ſuccubuit laſcivia victus, ictus.
Cum in finem deſerta Ieſu ſocietate, initô
conjugiô, Venerem amplectitur, plectitur.
Sed Antverpiæ regnat Venus, cujus gregem
detegere pudet, & pœnitet, enitet:
Hic Pater, Iacobus Damman, amans, amens,
fœtidus, ac fœdus cœdus,
Cum Patre, Andræa van Aſſche, nocte ægras
amore virgines viſebat avidè, vide:
Cum ægrá miſcebant pocula, oſcula, copulam,
nocte integra, ægrâ.
Solatia erga ægras animulas, ac pietatem
inſignem, ignem!
Laudo charitatem ſocietatis erga proximos,
& mirificè extollens prædico, dico.
Famoſus ille Pater, Ioannes Ackerboom, quot
Antverpiæ hiſtorias dedit? edit:
Per ſuburbanorum hortorum villas, ducebat
exercitum ſcortorum, hortorum, torum:
Hic amabat torum; & erat flos amatorum, torum,
Diebus Solis, ubi catechiſarat, cum virgunculis
ludebat luſoriis chartis artis.
Flagellabat virginem (ut Brugis Cornelius)
ut nudam conſpiceret, iceret:
Effundebat in ſuas genas ac venas plenas
lagenas, genas:
Frater, Petrus Wils, ejus ſocius, ludenti,
flagellanti, potitanti aderat, erat:
Qui duo, cum virginibus duabus, ſex hebdomades,
peregrinabantur pariter, iter:
Feſſi ab itinere indies nocte concumbebant
quatuor in uno conclavi, clavi:

Sic quiescentes, magis magisque fatigabant se
luctà Cupidineâ, eâ
Tum virginibus Pater, nocturnam luctam Iacob
in angelum, commemorabat, orabat
Et centum crucibus signatis benedicebat
concubinis, binis
Id mihi utraque amatrix, & Frater Wils
confessus est sæpius, pius
Deperibat ex illis concubinis alteram idem Petrus
Wils nequam equam
Pater, Adrianus de Wolf, successit Ioanni
Ackerboom in amoris officio, io
Ludebat chartis, flagellabat, potitabat, Venerem
colebat, olebat
Cujus soror Leodio Antverpiam venit, sub veste
devotæ virginis, gravida, avida
Frater, Maximilianus Daems, Brugis, Pharma
copòla Patrum (audire expetis? petis?
Ad ægram villicam accersitus, equum lepidulè
ita adornabat, ornabat
Locò geminæ minimæ ballistæ, clysteris gemini
fistulas ephippio imponens, ponens
His armis instructus Pharmacopòla, ad ægram
equitabat próperè, opere
Villicæ tentans arteriam, pectus, ventrem;
laboras diarrhœa, exclamat, amat
Vitello gallinæ pulverisato bibitoque, mox
ægram persanasset, si voluisset, oluisset
Sed gaudebat ægram jacère, Veneri magis
devotus, quàm Æsculàpio, pio
Ægrotæ per noctem aderat persôlus continuis
curis, uris
Persanaberis, inquit Iesuita, si, absente viro,
uti cupis clystere medico, dico
Re-

Respondit langens Pharmacopôlæ; clystere
gemino ſum contenta, tenta.
Clystere geminô instillatô, addidit tertium,
ſed ſuum, Venereum, reum, eum.
Gratulor ſocietati medicos ſuos expertos, &
nocturnos Turnos,
Qui omnes norunt artem medicam expellendi
fœtum è vulvà gravidâ, avidâ,
Quod remedium cum ſuis virginibus clam
communicant Ignatii filii ii,
Ne fortè ex ignaris prodeat, poſt menſes
novem, novum ovum.
Hinc Veneres venerantur, & venantur Patres
docti dococtique ingenii, genii:
At vos, o Patres, ægri nimis libidinibus
inhoneſtis, & inceſtis eſtis:
Regnat per totam paſſim ſocietatem Cupido
penniger, niger;
Qui bellum gerit in ſocietate Amor exitialis alis.
Omnes meretricis tricis irretiti, ſegni luxurie
diffluunt, luunt,
Quorum mollities impura exuit omnem
verecundiæ purpuram puram.
ô Quàm probroſum eſt, ardere religioſos viros
Venereis alimentis mentis!
Et illi Patres ac Fratres gaudent dici ſocietatis Ieſu
comites, ô mites?
Qui volutantur identidem in obſcœno cœno,
amore ſoluto, luto:
Quiſquis adſcribitur Ignatii ſocius, ſtatim
inhæret amor in juvenis venis.
Sed Patrem, Ioannem Baptiſtam Goyvaarts,
nequeo tacitus præterire, ire:
Ille ſapientiſſimus, ac pientiſſimus Corvus, ad
Batavos miſſus, is ſus,

Fingebat se asthmate laborare, ideò vino adusto semper est usus | sus,
Diu insidiatus castæ, formosæque juvenculæ, non tectâ favillâ, | illâ,
Tandem & morbo, & amore simul languenti dedit medicamen, | amen:
Pudet evulgare facinus horribile hominis, libidine obruti, | o! bruti:
Quæris, quæ illa medicina fuerit laboranti, & oranti salutaris? | aris,
Imò ex aris depromta medela, ut curaretur languida, | angui da:
Sacrum oleum ut caperet ægra virgo, Pater injunxit, | unxit,
At illa respondit: sacrum oleum non licet mihi tangere, | angere;
Rectè ais, subdit Pater; sed ego liberabo animum tuum sollicitum, | licitum:
Inungam ego membra tua infirma sacro oleo ex aris, si patiaris, | aris,
Annuit imprudens dicam, an impudens, ut ungeret membra invalida, | da,
Pater, precibus fusis inunxit oculos, aures, ubera, pedes, palmas | almas,
Præterea nolim dicere, quo loco inunxerit virginem tenerrimam, | rimam;
Nam, postquam haurire jusserat, vini adusti copiam, | piam,
Ipse ebrius Pater inunxit sacrato oleo ebriplæ muliebria | ebria:
O pietatem Babylonicæ meretriculæ salutiferam, | feram!
Hoc facinus in Hollandia patratum ipse Goyvaerts mihi explicavit, | cavit.

O me-

O medicos Patres, qui ægrorum membra miraculis curant, urant!

Qui his Romanæ Ecclesiæ miraculis detrectat credere, esto anathema, thema.

Recitare possem, si placeret, talium miraculorum volumen, lumen;

Sed, satis per se sordidam societatem, nolim maculis aspergere, pergere.

Ardeant hirci libidinibus, quantum volent, olent.

Nunc gaude, calame, & aude Iesuitas meritissimâ condecorare laude, aude;

Dic eos genio esse sospitali, perliberali ac hospitali, tali:

Nam inhiant, ut struthiocameli, non vili ferro; sed thesauro, auro:

Gaudent Paterculi corrasis undique opibus immensis, mensis:

Immanibus congesti argenti massis sunt impeditiores, ditiores;

Sed identidem hiant tam inexsaturabiles, quàm inexpleti, læti;

Ambiunt tamen, amantque dici pauperculi, mendiculi, miri viri, Iri:

At plebs tam opulenta, an inopiæ est devota? vota:

Minima hæc societas summam, sed splendidam percolit inopiam; opiam!

Scilicet est titulo, & nomine pauperies, non onere, ære, re:

Struunt claudi ducis filioli ubivis invidenda Principibus palatia, Latia.

Degulant patrimonia lautissima, exclusis hæredibus, ædibus;

Et comminiscuntur, se nummorum vim testamentario commodasse, asse:

Hæreditatis causâ assistuntne migrantibus ex hac
vitâ? ita:
Alienis patrimoniis oneratur paternorum
ventrium graviditas; aviditas:
Sic depeculati sunt patrimonium meum;
iniquus est raptus, aptus:
Saginentur ventripotentissimi meis fortunis,
pinguescant, ut crepent, repent.
Patrum prima lex esto, cautè sapere; altera,
aliena rapere, ære, re.
In Foederato æratoque Belgio, quivis Pater
vorat familias mille, ille?
Et legata, & donationes inter vivos, cum
summis nummis, is?
Quantum mendicati æris Antverpiæ in domo
Professâ congerunt? gerunt?
Respondeo, Patres quotannis corradere octoginta
millia aureorum eorum.
Quantum repertum est Amstelædami in arcâ
Patris Tylingen exstincti? tincti?
Reperta sexaginta aureorum millia, magistratu
teste; este;
Tantamque summam hæredibus magistratus
adjudicavêre, dicavere, cavere, vere, re;
Inanibus igitur manibus dimissi sunt Patres sine
hæreditate, ditate:
Eho, Amstelædamenses hìc nasutiores fuere
Patribus, tribus?
Quaterdecies centena aureorum millia
Gandavi accepêre, cepêre, ære, re;
Testis syndicus Doedens, qui in archivo hanc
datam summam reperit, erit.
Winoci Bergis sexcenta aureorum millia his
numerata Harpiis iis.
Sex-

Sexcentas quotannis libras Flandricas ex arcâ
publicâ Cortraci emungunt, ungunt,
Præter eleemoſynarum incredibilem
cumulum, mulum,
Qui tamen Patres, cenſus annuos, quadraginta
mille aureos poſſident, dent.
Pater Meldert, ex pago ad Neomagum, annô
unô, quid abſtulit? tulit?
Retulit in Flandriam redux unum, & viginti
mille aureos, eos:
Quod ipſe Meldert Winoci Bergenſis Rector
mihi confeſſus eſt, ſus eſt,
Annô 1665. Patres juſſi ſunt Cortracenæ civitati,
quæ emunxerant, reſtituere, tuere ære.
Juſſò regiò ad hanc reſtitutionem compulſi ſunt
hi fures, ures;
Senatores Mechlinienſes Vander Zype, & Monchaut
rapinam hanc detexerunt, texerunt, erunt.
O nummorum hirudines, quæ exhauriunt
ſanguinem plebis bis!
Frater, Clemens Verſchoor, Jeſuita, Amſtelædamum
cur incoluit? oluit?
Is Loiolæ fraterculus, nummis foenori datis,
negotiatus eſt, otiatus eſt;
Nummos ad uſuram, duos in centum, accepit à
virgunculis ſuis is;
His nummis lucratus quinque in centum, lucrum
Patribus vindicabat, dicabat;
Frater, Jacobus Coornhart, avaro huic Clementi
ſucceſſit in negotiis iis:
An, ignaro Pontifice Romano, Ieſuitæ
nundinantur própalam; palam, alam.
Aiunt etiam ipſum Pontificem mitras quaſlibet
vendere ære, re.

An-

Antverpiæ nobilem virginem Houtappeliam
insidiis obsedère, sedère, edère, ære, re.
Quæ sexcenta aureorum millia donavit Patribus
mendicis, dicis.
Mendicantes Patres hanc stipem vocare non
erubescunt egregiam, regiam:
Interea generosi hæredes exclusi legitimà suâ
portione carent, arent:
Litigant frustrà hæredes cum societate, verius
dicerem, cum dæmone, mone;
Loiolitis interea in sinu tacito clam
subridentibus, dentibus.
Emedullatum bellis Belgium, totamque
[illegible] prædantur avidi, vidi:
At malæ fidei possessio, cucullatis his cuculis,
non proderit, oderit, it;
Nam peribunt incendio tam agri, quàm malè
parta supellex, pellex, lex:
Cum agris simul, ac supellectilibus ipsi helluones
peribunt, ibunt:
Cogentur jure, quæ per injuriam rapiunt
tandem revomere, merè, ære.
O Euclìones, ganeones, thrasones,
seductores, ductores!
Et miraris in templis Ignatianis pompas
luxuriæ stupendas: pendas:
Rident, ac renident picturata laquearia,
lampades argenteæ, præclaræ aræ,
Nihil modestiam Deo amicam spirat, omnia
sunt fastus miracula præstantia, stantia,
Mille de solido marmore candido columnæ,
centena candelabra argentea ea,
Inauratæ cruces prodigiosæ, imaginosæ Rubenii
tabulæ, coloribus distinctæ, tinctæ,

Pur

Purpureæ infulæ, gemmis, argento, acu
operosiore elaboratæ, laboratæ,
Opera ad invidiam superba, & ad alliciendam
plebeculam perpolita, ira,
Ornamenta luxus dicam, an religionis sanctæ
invitamenta? judices; dices.
ô Antverpia, aspice in his templis suspensas
lacrymas inopum; opum,
Hic stipes, egenis debitæ, in perditissimæ
vanitatis delicias dilapidatæ sunt, datæ sunt,
Ah, quibus oculis tremuli mendici spectant
hæc basilica, ac profana fana!
Qui sub nudo Iove pernoctant famelici, seminudi,
semimortui, obsiti pannis, annis,
Carent pane, Dei servuli, & miseriis
intabescentes plorant, orant,
Emendicant solatiolum penuriæ suæ, &
repulsam ferunt importunam unam.
At quo astu furantur Patres piarum muliercularum
marsupia pia?
Illi virgini uni communicanti sex simul hostias
distribuunt perliberaliter ter:
Id Pater Adrianus de Wolf ausus est Antverpiæ
patrare sæpius pius:
Beatulæ virgunculæ, quæ sex simul Christos
scilicet sorbebant uno suo corpore, ore!
Impiam hanc liberalitatem lupi istius, imitantur
frequenter Patres reliqui, qui?
Patres, Manderscheit, Damman, Meerhout, van
Assche, Schildere, & multi stulti alii, ii.
Dum confessiones auriculares excipiunt,
procant puellas illecebrosas rosas;
Videres hic ardentes nives, ac canitiem florere
Patrum antiquorum, quorum?
Pos-

Possem nominare plures ; sed dumtaxat taxo
vitia in genere ré.
ô Quas animulas, bellulas, & quoties illigant
amplexibus Venereis, reis, eis:
Lepidulè teneras illas juvencas, Patres uxorculas
suas appellant, pellant,
Quas, dum communicant, appellant Iesuitæ
materculas Christi alteras, teras:
Ergò Patres, amatorculi Venerum clandestini
audire consuevêre, verè:
Ah quibus, & quàm blandis oculis aspectant
tam suaves aves!
Lenocinantur columbæ, capiunturque
blanditiis columbuli amatoris toris,
Inescanturque á piscatore Ignatio sex hostiarum
consecratarum vescâ escâ:
Sub auriculari confessione garriunt, ganniunt
ganeones, juvenantur, venantur;
Et architectantur voluptates Cupidineas, inter
clandestinos parietes, arietes:
Ut decipiant simplices asellas, contemtim vocant
oscula imprimenda, menda;
Aiuntque; sacerdotes in sacro sese osculantur,
dum canunt, pax vobis, ô, bis!
Equites ducis Ignatii, temonibus suis prominentibus
animosius aurigantur, rigantur;
In conclavibus solitariarum virginum basilicè
equitant hastati, parmati, armati,
Arietant cornu, ballistaque transverberantes
mœnia circumvallata, lata:
Donec triumphet Cupido, & Venereus exercitus
debellatus sit, latus sit, tus sit, it.
Tunc musicus Patrum chorus pæana concinit
Cupidini triumphatori tori,
Et

Et virginum devirginatarum echo gratulatur
flammarum victori tori,
Et exuvias manubiasque, & virginitatis laureas
aureas rapti floris consecrant imperatori, tori,
Tunc inter se plaudunt, & narrare gestiunt suos
amores, & somnia, omnia:
Virginibus, jam matribus, adhinnientibus
suis equitibus dilectis, lectis:
ô Sirenes incantantes! o fuscæ muscæ! o
versipelles, ac veteranæ ranæ!
Pater, Antonius Guyset, Cortraci nocte puellam
conveniebat per scholarum aream, ream,
Tum sororculas tres dissaviabatur, virginitatis
conservandæ honore, ore, re;
Placebat virginibus procus, porcus, inquam,
luxuriosus, o sus!
Sed non diu placuit canus canis Charitum triadi,
& amori honesto, esto:
Nam illæ amorum Loiolæorum pertæsæ, Patribus
valedixere, dixere:
Eæ sorores vocantur Nequam nomine; sed reipsâ
sunt honestæ, & modestæ, este.
Ad excipiendas confessiones auriculares patres
sunt amantes, imò amentes mentes;
Sed auditas confessiones auriculares furtim inter
se propalant; audivi, divi!
Nihilominus expetunt confessiones illas in dies
avidius audire, diræ!
Quibus impiis coactisque confessionibus extorquent
massas argenti genti:
ô Avaritiem sacrilegam; vindictam divinam
inclamantem, amantem!
Sed exasperatur Ignatius, sanctus vir, cujus
sacra avaritia censurâ tangitur, angitur:
Gratus-

Gratus advenit, qui vulturibus istis affert, & offert munera, æra:
Per Fœderatum Belgium passim nummorum vim expiscantur; piscantur;
Quam ad sua in Brabantiam collegia quotannis vehunt, bonis navibus, avibus;
Avehunt penè milliones tres quotannis ex civitatibus Fœderatis, æratis:
ô Quanta gazophylacia conspirantes monachi; onagri, è republica nostrâ auferunt? ferunt!
Sic ditantur paupercuii Loiolitæ, & prædones regnorum publici coronantur laureis, aureis.
Qui ad luxuriam ac delicias ditescunt conditis Batavorum testamentis; est amentis;
Per Fœderatum Belgium passim possident Iesuitæ sub alieno nomine, ædes ac sedes, ædes:
Id interdictum est per leges; quas non curant Patres, Batavorum avorum:
Hoc mecum testatur Pater Iacobus de Vos, qui & Iesuitarum leges fuit professus, fessus.
Sed Gaudæ Patres deseruit; religionemque nostram amplexus percolit, colit.
In iis suis ædibus habitant plures virgunculæ; quem in finem non ignorant, norant;
Quæ Patribus suis filiæ serviunt per diem; & magis per noctem familiariter, ter.
Iesuitæ ad Indos navigant, ut sint mercatores ac piratæ, rate,
Fuitne Indis gratus horum torvorum Corvorum adventus? ventus? tus?
Agunt ultra Oceanum strenuè Ignatianos quæstus, æstus:
Piscantur in ora Piscariæ, attrahuntque aurum facundiâ magneticâ, ethicâ:
Quæ-

Quærunt non animulas perditas; ſed gemmas
ac coralia, alia.
Sinas Iaponeſque jugo ſuo ſubjicere perdiu,
noctuque adlaborant, orant;
Fruſtrà: noti ſunt illi doctores, & decoctores
plus aſinis Sinis.
Nonaginta novem Ieſuitæ, qui infidam in Japonia
fidem ſparſerunt, arſerunt
Quibuſcum utinam Corvorum illorum ultimus
eſſet ſuſpenſus ſus!
Non per incuriam, nec per injuriam exturbantur
ad orcum locuſtæ ex Africâ, frica
Quia ſuperſtitiones ſuas apud Sinas ſpargunt per
matheſim, theſim;
Occultanteſque ſub togâ crucem; divulgant
reſtrictiones mentales, tales:
Chriſtum ipſum reſtrictione mentali uſum eſſe,
docent in academiâ e ſuggeſtu, geſtu.
Id in Lovanienſi academiâ publicè docuit me
Ieſuitarum Profeſſor Eſtrix, ſtrix:
Igiturne arguitur mendax, à Patre Ægidio
Eſtrix, filius Dei? ei?
Verè nihil audaculis Ieſuitis eſt ſacroſanctum,
profanant quælibet, væ, libet!
Miniſteriis, & myſteriis abutuntur ſacris,
magiſterio formidoloſo, doloſo:
Reſtrictiones illæ fruſtrà damnantur Pontificio
fulmine, minæ;
Quas perverſis argumentis confirmare conantur
per ſacras literas, iteras, teras.
At quâ fortè ſorte, in toto Belgio, ſors Patribus
ſecundat? undat?
Pelliciunt ad ſe adoleſcentes ſtudioſos, ac
virgines roſeas, eas,

Etiam molles, amabiles, affabiles, pecunioſas,
egregias decòre, ore.
Vix hominem in terris, præter Ieſuitas omnes,
ſalvandum declamant, amant:
Id ſtudioſis identidem inſinuant è ſacris roſtris, pro
concione Latinè perorantes, orantes.
Sic tyrones credulos ad ſui ſocietatem alliciunt
his Panicis timoribus, moribus, oribus.
Ieſuitas creant, quos norunt in ſcholis nobiles,
argutulos, opibus potentes, o tentes!
Quos palpant verborum lenociniis mellitis,
fucatis, nectareis, reis, eis;
Quibus perſuadent fore, ut in aulis, & à populo
magni æſtimentur, timentur:
Sic incautum me, & nimis citò credulum hi præceptores,
deceptores, deceperunt, ceperunt;
Teſtes Cortraceni juvenes plures, qui mecum
literis Latinis ſtuduerunt, erunt;
Magiſter noſter in dies nos periculis præſentis
vitæ territans ſeverius, verius,
Aſſeverabat ſanctè Mundo deditos omnes
damnandos ad cavernas, Avernas;
Ideò Rhetores plerique ad aſceteria, metu ſalutis
amittendæ, confugimus, mus:
Detectâ exinde fraude, quid mirum, ſi abierim,
ſocietate neglectâ? lectâ?
Sed quâ pellaciâ à virgunculis, ac idiotis extorquent
auri non parcas arcas?
Pietate ſimulatâ, fictâ inopiâ, meritorum
mercede, vanis promiſſis, Miſſis:
Incantant puellas nobiles, nubiles, mobiles,
credulas, niveas, eas;
Amant, quotquot vident; habent, quotquot
volunt virginum Adamantes, amantes:
Eligunt

Eligunt genarum ima, frontis cryſtallum, oculorum
Soles, colli alabaſtrum, aſtrum;
In quarum ore blande rident, colluduntque
Venerum Charites cum floſculis, oſculis,
Cum gratiæ lepidæ per floridos amœnæ frontis
honores volitant, litant;
Ejuſmodi eligunt Amaryllides, quæ canunt
luſciniarum ſuavitate, vitate;
Quæ emolliunt, illecebroſi amoris inſidiis,
Patrum aſpectus, pectus;
Et ocellorum arcu; telo norunt collineare, ad
centrum excordis cordis;
Ac ſpicula emittunt, non veneno; ſed philtro;
& ambroſiâ illita, ita:
Quæ non vi; ſed uno intuitu tacendo tonat virgo;
& loquendo fulgurat, urat;
Quæ Veneribus, non vulneribus præliando
invadit, adit;
Et corculum amicum obſidet, expugnat, triumphat,
& fugat animi glaciem, aciem:
Sine voce perſuadet, ſine vi vim affert, immutat
ſine præſtigiis Stygiis;
Sine catenis illaqueat, dum amplectitur
lacertis certis;
Et vidiſſe, viciſſe eſt, dum eminus pupilla
dimicat, micat;
Cujus frons, amoris ſerenioris fons eſt; &
formæ nitela tela:
Quæ quærentium oculos non eludit, ſed amantem
in ſinu concludit, ludit:
Tales Livias diſpereunt Patres, ſpecioſæ libidinis
proclivitate, vitate;
Quibus obſcoenum voluptatum cœnum eſt
cælum Rhadamanti amanti,

Vis, ut enarrem Patrum in amoribus fœdis
amentiam supremam? premam.
Pater, Joannes Batista de Visschere navigat in
Hispaniam, quæsiturus Galateam alat eam.
Gadibus ab Inquisitoribus cæsus est virgis ob
meretricios amores, mores
Nam repertus est hic Sardanapalus in
lupanaribus naribus
Pater, Matthias Schweytzer, id mihi fassus,
Iesuitas dimisit, it
Pater, Petrus Gersen virgines suas nudas cædebat
in agris flagris, agris
ô Quale speculum, ac spectaculum, videre
virgunculas pulcherrimas, rimas imas
P. Ægidius van der Beke quos, amabo te,
composuit libellos? bellos
Erant libelli (pace vestra dixerim) pleni
emblematibus stercoreis. reis, eis
Addiderat hoc Virgilii lemma: gratum opus
agricolis, colis
Quos purissimos libellos is collegis suis
prælegere solebat, olebat
Ille nequam erat Provincialis creatus inter
Ignatii collegas, legas
Qualis rex, talis grex; qualis vita, finis ita;
respondet Iesuita, vita, it
Possem, si vellem, viginti, & plures Sodomiâ
infectos infelicitare, citare
Quia Jubilæi tempore Sodomias suas quidam
mihi confessi sunt cum gemitibus mitibus
Sed silentiô, consulam honestarum familiarum,
mihi familiarium, honori, ol
Cogitent honesti viri, si tot ac tanta unus ego
Patrum facinora novero, (o vero!
Qu

Quæ coram Deo, cordis mei inſpectore, ac teſte,
retero candido calamo, amo;
Quid univerſæ ſocietatis Jeſuitæ norunt; &, ſi
auderent, poſſent revelare? velare?
Aures arrige; pejora prodidit de Gallis Ignatii
deſertor, Iarrige, árrige:
Peſſima Hiſpani, perhorrida Itali Patres patrare
ſe indies gloriantur, oriantur.
Ecquis Cortraci, anno 1663. accumbens menſæ,
in lances vomere viſus eſt? ſus eſt,
Fuit Magiſter, Balthaſar Engelgrave, quem
honoris gratiâ nominare volui, olui;
Certè olui ſemicoctam placentam: accumbebam
enim inter convivas: (vivas!)
Frater, Balthaſar Merendonk Antverpiæ, totus
potus, vino lotus, ac perfuſus (ſus)
ê Feneſtra nocte proſiliens, cervice fractâ,
exhalavit animam temulentam, lentam,
Exclamans, ſe unico ſaltu cælum Ignatii
ingredi, redi.
Quid evênit Ruremundæ Magiſtro, Iſaaco
Beyaart, ejus collegæ? l. ge:
Is cum magiſtris à toparcha hoſpitaliter exceptus,
ebriuſque foris, is,
ê Feneſtra nocte prolapſus in aquas coronantes
domum, ſubmerſus fuit, ſus fuit
Evax, Ieſuitæ ebrioli, feſtivi ſunt choragi;
amant ſaltare, altare.
Fratres, Nortbertus Collaart, & Jacob del
Vaal equitare voluere, oluere,
Uterque ex equo lapſus, diu raptatus eſt
à cornipede, pede.
Pater, Andræas Loſſon ebrius, apoplexiâ
corripitur, & interit, it.

Occurrebat prurienti equæ, caballo vectus, colonus, onus

Equâ vehebatur bene potus Pater, Joannes Viammout, Belliolanus, anus

Caballus lasciviens inscendit equam, deturbato pigro, nigroque hippiarro, atro

Speculabatur eminus Iesuita equinam comoediam, tacitâ lascivià viâ

Equitare identidem inardescunt Patres seu die, seu nocte effreni, & efferi, feri.

Pater, Petrus de Coninck, Brugensis, solemnis mulierum amator dici expetit, petit:

Cujus barba rufa, ut scortis placeat, indies ab ancillâ plumbeô pectine discriminatur, criminatur

Ego cum Patre Bierens, è Patris Koninck cubiculò, clepsi hunc pectinem plumbeum, eum;

Hic amasius virgunculas promiscuè devirginat, ut multiplicetur Ignatii sanguis, angu ;

Non novi taurum magis Venereum, arietantem petulantius cornu furenti, urenti.

Et putas in terris unquam defuturos Ignatii filiolos succedaneos? eos?

Agunt cum mulierculis illi Hercules diu, noctuque citra discrimen, crimen:

Fingunt se, impiè pios, ægris feminis per noctem adesse; se?

Tunc ægras amoribus virgunculas amatorculi isti deflorant, orant;

Quas devirginant amasii ebrioli Cupidineo furore, rore, ore, re.

Profectò leviculæ adolescentulæ non sunt virgines illibatæ, libatæ, à te:

Has tamen appellant Patres, devotas Deo famulas, mulas,

Etiam

Etiam Christi sponsi sui sorores, materculas,
consanguineas, sanguineas, anguineas, eas:
Adde & Patrum pedisequas, equas;
Sed, ut candidè loquar, sunt mancipia demonum,
servilia, vilia;
Quia Venerem venerantur, & venantur
adulteram, teram;
Quæ est mater obscoeni Cupidinis, & nuda,
impudicaqu Cytheræa, rea, ea.
Patres inhiant opulentioribus mulierculis, &
marsupiis, piis;
Qui fascinant has Orci porcas incantamentis,
deliramentis, velamentis amentis mentis:
His fraudibus, coguntur Patribus stultæ filiolæ
aperire suas miserrimas rimas:
Sunt & fornaculæ ardentes, & viri
effeminati, nati:
Clandestini mulierum omnium viri verè
prædicantur, dicantur:
Id novit Deus, qui secreta cordium
perscrutatur, utatur;
Hic vindicabit lascivias illas intempestas: tempestas!
Erit tempestas fulminum, & divini
furoris, roris, oris.
Viduæ, & virgines Patribus testamento legant
suas copias, o pias!
Quas mortuas fingunt annuere capite, ite:
Id Bruxellis contigit dominæ, toti urbi notæ,
exstinctæ, tinctæ;
Et quidem ante annos quinquaginta, teste totâ
civitate; vitate:
Cum id exprobrant cives Patribus, suffunduntur
pudore, ore.
Certè ardent Jesuitæ mirifico, ac incredibili
mulierculärum amore, more, ore, re:

Omnes hi ſunt amoribus virgineis, id eſt,
Venereis capti, apti:
Imô Jeſuitas, libidine infectos maſculâ
Pentapolitana, novi, vi;
Nam hoc flagitium, mihi in auriculari confeſſione,
ipſi faſſi ſunt, aſſi ſunt;
Clam luxurie libidinoſi Patres, palam amant
pudici, dici;
Sacrificant Patres Cupidini, amori divino, vino:
Liberalius Cereri, & Baccho indulgentes gentes:
Celebrant Bacchanalia quotidiana, Saturnalia,
iberalia, alia;
Vivunt Hilaria, celebrant Floralia, Orgia,
Vinalia, alia:
Inflati vento ventres, & Bacchico
tumore, humore, more, ore, re:
Curandæ cuticulæ, & abdomini laborant
indefeſſi, feſſi:
Exercitus cauponum, & caponum vix ſufficit
ſingulis gulis.
Patres, magiſtri artis ſympoſiacæ, ac ſymphoniacæ
quas docent regulas? gulas:
Prima lex eſto, largè bibere; altera, perjucundè
vivere, verè, ære, re,
Tertia, paraſitari inverecundè; dapinare cibum
opiparè, & hoſpitaliter, taliter:
Quarta, comeſſari pollucibiliter, ſine modo potitare,
ſine curis ſtertere, tere:
Quinta, rapere audacter quævis, & caventes
leges abolêre, olêre:
Poſtrema, in ſalutem Divi Ignatii, ac devotarum
virginum, ebibere pateras, teras.
Patres (evohe!) plenis culinis, ac integris caveis
ſaturantur, urantur:
Ju-

Juris periti illi ſtudent farciendo
abdomini, domini, omini.
In pateris Patres, ac patinis liquidius
diſputant, ſputant, putant.
Epulones exgurgitant pocula, plenis venis, ac
lagenis, genis.
Emedullant ebrioli ampullas exundantes
muſto, uſto.
Amphoras doliares exſugunt trium ventrium, trium.
Lurcones delectantur poculis, foculis, joculis, &
inprimis loculis, oculis;
Imò oculis, & oſculis blandiloquentularum
formarum, & pulchrarum: rarum!
Dum epulantur, poſt horam ære ſignum dant
menſæ abſolutæ, ſolutæ;
Tamen pergunt menſæ accumbere, identidem
vorando, orando:
Ære, inquam, publico dant ſignum, ne, convivari
Ieſuitas, externis ſuboleat, oleat.
Accumbentes menſæ Ieſuitæ numquam colloquuntur;
degulant tam avidè; vide:
Menſa indies ſub prandium ac cænam, vino fervet
generoſiore, ore, re:
Prandia grandia, lætitiis optimis, & lautitiis
opimis ſtruunt, ruunt:
Quavis hebdomade, ter convivantur egregiè; regiè,
Et quavis hebdomade prodigè, & opiparè dapinant
in ſuis villis, illis, lis:
Saltant, cantitant, comeſſantur, cyathiſſant,
vina coronantes, nantes,
Celebrantes genialiter Bacchi funebria ebria.
Tunc rixantur, præliantur, vomitant ut
ſordiduli nefrendes, frendes:
Titubant, pergræcantur, helluantur, linguâ
tardeſcente, ardeſcente.

Convivium unum, dic amabo te, quot lancibus
turget? urget?
Persæpe triginta, octoginta, sæpius centum
lancibus, mihi credas; edas:
Epulum vulgare ducentis, etiam tercentum aureis
valet, alet.
Numeravi crebrius, pro uno convivio, tercentum
lances instructas, ructas:
Antverpiæ, per annum sæpè, epulo uni sexcentos
expendunt aureos, reos, eos.
Houtappelia quotannis solebat adornare convivia
tam celebria, ebria:
Etiam Bruxellis, Lovanii, Mechliniæ, Ruremundæ,
Gandavi, & alibi, ibi;
Item Brugis, Ipris, Cortraci, Donkercæ, in Divi
Ignatii tricliniis, iis:
Profectò pater vester Ignatius vos suos filiolos
fovet delicatè, catè;
Vos saginans, ut capones, & porcorum
greges, Reges, eges:
Mendiculi interea sordiduli, ac pauperculi fame
pereunt, eunt;
Et vos degulatis capones, cervos, apros, nefrendes
ostrea, ea;
Turdulos quoque, & lepusculos, phasianosque, ac
perdices, dices.
Hauriunt Rhenanum, Gallicum, Ibericum,
Canarinum prædivinum vinum:
Ita vino se ingurgitant omnes, ut jaceant porculi,
vino egesto, semisepulti, pulti:
Prægravi crapula hesternâ stupent inertia capita,
vino obruta, bruta.
Sic consumuntur stipes, in mendicantes, omnia
possidentes, erogatæ, rogatæ,
Et

Et eleemosynæ civium, viduarum, virginum
innocentium, nocentium:
Hæ tam copiosæ phagonum phalanges emedullant
populares, lares.
Patres sane gaudebunt cælo pro mercede, cede, ede:
Sed an podagricorum elephantum agmina cælum
scandere poterunt? terunt:
Cui igitur apto loco Patres tradis, ut commodius
jaceant conditi? Diti.
Sed ebrietatem per se esse tantum peccatum veniale,
Jesuitæ clamant, amant:
Ergò ab omni vinculo excommunicationis à cælo
merentur absolutionem, solutionem.
Cælum igitur possidebunt cum Patribus semper madidi
anates, & anseres; seres.
Sed quo loco cælum suum sunt reperturi? quo sunt
gavisuri? visuri?
At de cælo securi, excitant epularum tempestates
perjucundas, undas;
Et in terra sicca vappæ patiuntur naufragium
hilare, lare.
Perdicum, caponumque reliquias objiciunt canibus,
& felibus, ne infamentur, amentur.
Nam malè audiebant, cum analecta mensæ
lauta dabant mendicis, dicis.
Cum jejunant, bibunt manè calicem absinthii
alterum capacem; pacem.
Cui superaddunt alterum, & alterum bolum
panis, ne potus noceat, eat,
Omne liquidum non violat jejunium, docent
inter pocula Iesuitæ, ite.
Hospitesne externos ad epulas suas admittunt,
& invitant? vitant:
Sola est Loiolitica gens cum Baccho tenebrio ebrio:

Et

Et hi archistrategi calicum sunt catholicorum
primipili, pili:
Qui gestiunt inter mendicantes ordines ubivis
locorum tenère primas, imas.
Nemo æquo animo fert hunc insolentem
Pharisæorum fastum, astum:
Officiosi sunt ad nutum Regum, ac pedisequi
famuli, muli;
Identidem venerantur, apud quos mendicant,
& amplexantur magnates, nates:
Politicis negotiis se intricant, & pro amiculis
suis intercedunt, cedunt, edunt:
Magistratûs creant, Principum ac Patrum
favore designatos, signatos, natos:
Decem, repulsam passos, hostes sibi lucrantur,
amico uno promoto, moto:
Episcopos, & antistites creandos Iesuitæ
commendant Regulis, gulis:
Ii creati antistites, Patrum collegia perædificant,
fundant, dant.
Aiunt se sacra facere, catechisare, docere, ægris
adesse, sine mercede, cede, ede:
Assistunt peste infectis, ut testamenta
sorbeant, eant.
Quas ædes passim frequentant? an inopum
caulas? aulas:
Arcana regni, ac secreta regum dextrè norunt
expiscari cari;
Quæ extemplò revelant suis u-orculis,
castimoniam colentibus, olentibus:
Quidquid arcani est in Europa, etiam in Sinis,
omnia per literas produnt, rodunt.
Transcribunt Romam suorum mores, vitia,
vitam, ignoto charactere, tere.
Agunt

Agunt inter ſe politicè, non candidè; ſed cautelâ
circumſpectâ, ſpecta:
Suis nec credunt, neque fidunt; hinc mutua
declinant alloquia; quia,
Quia invicem odere; odio clandeſtino, ac
implacato, cato:
Simultates continuas movent, & identidem
fovent in Patres, quos devovent, vovent:
Cauſa eſt; quod hic Pater plures, quàm ille, ad
ſe pertrahat Helenas, lenas:
Hinc & Rectoribus, & Ieſuitarum monarchæ
produnt defectus mutuos, tuos:
Sic lupi lupos vorant; ah, utinam ultimus eſſet
devoratus; voratus, tus!
Imperioſius dominantur hi lupi Principibus
magnis, agnis.
Optimates ſinguli Loïolitas, ut regulos,
adorant, orant;
Quos ſumma ſolent reverentiâ, & amore timido
revereri, vereri:
Sed abnuunt Patres magiſtratibus ſubeſſe, quorum
leges nolunt audire, dire:
Vociferantur ad ravim, dicentes nolle ſe
epiſcopis ſubeſſe, ſe:
Imò jactant ſuos Rectores eſſe potentiores
epiſcopis; ſcopis:
Quod probant hoc argumento: epiſcopis non
licet à peccatis Ieſuitas abſolvere, verè:
At licitum eſt Ieſuitis Ieſuitas, & quosvis epiſcopo
ſubjectos abſolvere, ſolvere, re.
Et adhuc dubitas de Ignatianâ monarchiâ
imperiali dominante? minante?
Approbandi audiendis Confeſſionibus Patres
horrent epiſcoporum examen, amen:
Nam

Nam excipiendis auricularibus Confessionibus
inepti Patres sunt plurimi, imi:
Ii, puta, qui in examine Philosophiæ, & Theologiæ
& Casuum malè responderunt; erunt:
Sed hos suos maximos asellos magnificant
phaleratis applausibus, ausibus.
Propter hanc inscitiam, ambiunt gratiam
præsulum pavidè, avide, vide:
Quibus declamant solemniora dramata in theatris, atris:
Iidem repræsentant perridiculas Comœdias,
sumptuosioresque Tragœdias, dias:
Sic eleemosynæ, in Patrum gazophylacia erogatæ,
in vanitates avolant, volant;
ô, Videntur Ignatii Patres, fraterculi esse
perfaceti, aceti!
Nam norunt se populari gratiæ, cujus favores
student captare, aptare, re.
Ab episcopis opimas portiones legatarias
emendicant, dicant.
Vultures, corvique sunt; amant, quæ abliguriunt,
cadavera, vera.
Decipiunt desipientes nescio quo, scio quo fastu,
astu Graio, aio, o!
Creant nobiles episcopos, sed indoctos asinos, ut
grex ignorans pereat, eat,
Parvane ruina est, tot animulas in barathrum
præcipitari? o nefas! fas!
Nam societas corvorum, gaudet plurimos secum
socios ad Orcum devolvere, verè.
Jesuitæ familiariter vocant se præsulum, ac
summatum servos famulares, mulares, lares,
Quibus adulantes blandiuntur melleis verbis,
veluti femellæ, melle:
Magnatibus tamen, senatoribus, ac nobilibus passim
invisi sunt, visi sunt.
Certè

Certè nimis se ingerunt, quæ confundunt, alienis negotiis, otiis.
Sunt nimis irreligiosi, vani, leves, aulici, effrontes frontes:
Societas est pantomimorum, ac panurgorum fucatorum, catorum:
Societas appellanda est Romæ Pantheon: nam Jesuitæ adorantur dii, ii.
Christus est comoedis Patribus in theatrali scenâ factus actus;
Quia tam historias sacras, quàm patientem Jesum inducunt in theatra, atra.
Divi! quid? Deusne servit scenæ, ac plebis ludibriis rursus exponitur? ponitur:
Desunt historiæ, ac fabulæ, ut Deus cogatur histrioniam adornare? ornare, re?
Plebecula vana oblectari gaudet nugis tam sceleratis, & histricis? tricis:
His ineptiis exoticis aucupantur popelli plausum, ac præconia solemnia, Lemnia.
Babæ, babæ, Patres estis; sed nec testamenti veteris, scio, io!
Neque etiam (nam satis vos novi) Patres estis testamenti novi, ovi:
Ex novi ovi cortice exclusit vos, pullos suos, Ignatius, corvorum pater, ater.
Et vanitati, & gloriolæ toti estis dediti, Diti:
Ostentatis amplissimas, & plenas libris bibliothecas, vesica inflatâ, latâ,
Argenteamque supellectilem templi, arrogantes, rogantes.
ô Patres, nimis evaditis turgidi, ac insolentes, olentes!
Vaticinor tam superbæ corvorum, imò pavonum deprimentur cristæ istæ;

Quia

Quia nullus est ordo in Ordine illo (ut vocant)
perditissimô, imô.
Vovent Deo, se repudiaturos, quos ambiunt,
gradus honoris, noris:
Interea Rectores, Provincialesque, id est,
satrapæ creari, clam suspirant, spirant,
Ut scopum dignitatum tangant, adulantur
Superioribus polyarchis, archis;
Quibus exarant literas crebriores, officiosissimas,
peramicas, micas,
Invitatos excipiunt mensâ, superbo luxu
opiparâ, para;
Quos hospites tractant hospitaliter in villis
suburbanis, urbanis;
Ubi inter pocula jurant, se nullis honoribus
tangi, angi;
Velle se contemtos, contentosque Jesu servulos
vivere, vi, verè;
Ad clavum reipublicæ Ignatianæ regendum
ineptissimos esse se;
Malle se milites vulgares esse, sub Ignatio duce,
quàm duces potentes; o tentes!
Sic insinuant se in gratiam satraparum,
regentium gentium:
Tum bibit Pater ter quater, in salutem Rectorum
faustum haustum:
Et, dum audiunt ex satrapa, tibi Rectori futuro,
propino, Pater, ter;
Subrident, excusant se modestè, gaudent, manum
exporrigunt, & dant decies; cies:
Simulant se religiosos, tenaces; sed summorum
nummorum vim corradere, re.
Incedunt supercilio turgido, Catonum, ac
Bombomachidarum vestigio Stygio.
AL-

Alloquuntur familiariter seniores Patres, minorem gregem tuum dedignati, Ignati:
His technis hypocrytæ irrêpunt præcipiti ſaltu in Rectorum faſtigia, Stygia:
An id me latet, qui Brugenſibus Jeſuitarum ſcholis fui præfectus Rector? Hector?
At qui ambitu irrêpunt in pulvinaria, quo moderamine ſuos ardent regere? egere: :
Subjectos flagellant, deprimunt, vexant, opprimunt, affligunt Radamanthæis imperiis, iis,
Tunc dominantur, promulgantes leges numeroſas, Fannias, & exleges, leges:
Si quis hiſcat, lenteſcat, obmurmuret, piaculum eſt palmare, almâ re.
O oves miſeras, ſub ferreo pedo paſtoris tam crudelis, ac crudi, rudi!
Scythicum jugum, tametſi ſit barbarum, ac perhorridum, eſt magis manſuetum, ſuetum.
Quiſquis Ieſuitas laudat, convincam Thraces truces, eſſe clementis mentis:
Et erit, qui ſubeſſe cupiat ejuſmodi plagoſis tyrannis, & tam barbaris aris?
Certe ego fugâ mihi benè conſului; vos ſaluti veſtræ periclitanti proſpicite: ite,
Hercle mallem, eſſe Scytha, quam Jeſuita, id eſt, Loiolita, ita.
Nunc valeant Patres fucorum anteſignani, nani:
Regnent inter cæcos luſci; ego juxta claudos claudicare nolim olim:
Nil mihi cum ſycophantis, fucis, ac ſcarabeis eſt negotii, otii.
Ediſcere cupis, quando deſeruerim Jeſuitarum manus? ânus?
Frater, Dionyſius Brack, Jeſuita, natus in pago kalken ad Gandavum, avum,

Bergis Winoci in Flandriâ, anno 1675. me, cum
Patribus omnibus, teste, este.
Spiritum Sanctum, veram esse columbam (quam ita
pingunt) credebat, edebat:
Addebatque illam divinam columbam triticum
edere, re,
Præterea eam gaudere caudâ plumigerâ, & colore
esse niveam, eam,
Tertiò sanctè asseverabat, hanc divam columbam
excrementa sua exonerare, onerare, re,
Denique jurabat, Deum patrem canam prolixamque
barbam alere, re;
Hanc sententiam coram omnibus Patribus, & me,
Winoci Bergis tueri ausus est, sus est,
Et hoc perridiculis, & anilibus argumentis convincere
velle visus est, sus est:
Confirmabat se in pago Kalchenio primam inter
catechumenos palmam reportasse, asse:
Hic morologus errorem tam cæcum mordicus
tuebatur iratus, & juratus, ratus:
Dicens & catechismum suum id docere, simul cum
pastore, ore, re:
Paratumque esse se, pro ea fide, migrare ex hàc
vitâ, ita:
Adfui, audivi, ac blasphemiam inauditam argumentis
allatis refutavi, vi, i:
Refragabatur pervicacius, aiebatque, id vel cæco esse
manifestum, ani festum;
Id pueris ipsis, imo lippis & tonsoribus esse notum
universis, versis:
Et Cortraci, anno 1664. in solemni supplicatione,
Sacramenti festo (esto)
In globo Mundi, folia sua magis magisque aperiente
artificialiter, (aliter)
Vi-

Vidiſſe ſe, albam vivamque illam Sancti Spiritus columbam, cum ramo olivæ (væ)
Deſcendentem in altare, & illud olivæ coronamentum Sacramento impoſuiſſe, poſuiſſe:
Tunc iterum in cælum evolaſſe columbam illam (aiebat) Sancti Spiritus (ritus)
Aſcendente paulatim, ac folia ſua concludente, globo terrarum; rarum:
Adfui tum Dionyſio Cortraci, ſpectans hanc columbam in plateà, arà adornata, ornatâ:
Sed nihil ad rem impia iſta pietas ſpectabat, nedum ad Sacrum Spiritum tum:
Quare minatus ſum fore, ut Romam de columbâ iſtâ literas exararem, ararem, rem;
Oſtendique ei terribiliſſimos, in turri collegii, Patrum carceres, arcêres;
Quibus conſpectis, cohorruit Brachius, flevit errorem, cecinit palinodiam diam.
Tunc tædebat me cum aſinis vivere ridens diſceſſi, ceſſi.
Evax, Ieſuitæ videntur, ſed non ſunt, docti decoctique ingenii, genii, ii:
Nam admittunt in ſuum collegium juvenes novitios, plurimos, imos,
Qui memoriâ non ſunt tenaci; ingenio verò rerum imperito, ito?
Quos pulchros aſinos ad prima in ſcholis loca promoverunt favore, ore, re:
Et primo præmio donant hos pueros venuſtulos, & opulentos, lentos;
Qui per tranſennam Academias inſpiciunt; Minervam à limine ſalutavêre, vere:
Quid præclari, quid generoſi ab ejuſmodi maſculis cerebro vacuis exſpectes? ſpectes:

Sed ſimul ac Jeſuitæ ſunt, credunt ſe momento præ
aliis ſapere, impeccabiles eſſe, ſe;
Virtutes alienas indies carpunt, conſecrant ſuos
defectus, tus:
Defectus ſociorum ſuorum occultos revêlant
Superioribus, oribus:
Patres docent licitum eſſe, propalare Rectoribus
collegarum peccata, cata,
Idque ſine fraternæ charitatis vulnere, ac
nocumentis mentis:
Deſideras noſſe, quid Ignatiana lex præcipiat? recipiat?
Jubet Ieſuitas, extra confeſſionem auricularem,
reddere rationem conſcientiæ, ſcientiæ:
O ſervilem Ignatii legem, ac tyrannicam
conſcientiarum coactionem! actionem!
Hoc Dux Albanus, religionis flagrum, conſcientiarum
tyrannus, numquam coëgit, egit;
Quid? extra auricularem confeſſionem, homini ſua
crimina revelanda ſunt, velanda ſunt.
Ah, nimis ſacroſancta ſunt, humanæ mentis
ſacraria arcana! cana!
Videt Deus (& ſufficit Deus) peccatorum, ac
pectorum penetralia intima, ima.
Ut quid Ieſuita percurioſus, adunco naſo, ſcrutatur
ſordes animorum? morum?
Id mihi diſplicuit: ob hanc exlegem legem, Pontificii
omnes & Ignatium criminantur, minantur:
Ejuſmodi ſervitutem nec Mahomet, nec epiſcopi in
terris ulli imperavêre, vere:
Ego tyrannidem iſtam intolerandam expertus, jure
conſcientiæ evitavi, vita, vi:
Et quiſquam arguat me, quod has peſtes valere
juſſerim? uſſerim?
Eia, damnentur ſacrilegi animarum carnifices, &
flammis opprimantur, rimantur:
Imò

Imò rimantur conſcientias, ut puniant; æternis
ignibus trucidentur, dentur:
Nam divitiis, vitiis, voluptatum deliciis vita
Loiolitica eſt ſuſpecta, ſpecta:
Numquam, o numquam eſtis exſaturati, o viri
infames; fames!
Cavetis, ne ulli, niſi vobiſmetipſis, ac ollæ
Loiolææ profitis: o ſitis!
Non ſerò ſapies, mi homo, ſi quammox inglorios,
probroſos, verſipelles pelles:
Pereant, pereant ſycophantarumgreges, toti dolis
conſuti, & vafri Afri;
Ne áffricent Afri Vafri contagionem incorruptæ
pietati, ætati.
Denique, quales ſint Jeſuitæ, voce unicâ
demonſtra; monſtra.
Vah fungina capita! Vos publica hominum peſtis eſtis;
Eſtis, imò eſtis, hominem induta, cacodæmonum
corpora, ora:
Eſtis obſcoeni mollitiei coeni ſordidiſſimi porci, orci.
At quibus ſuppliciis porci Orci digni ſunt? igni ſunt.
Quam duris diris, ſempiternis tormentis? mentis!
Quid? ut impune vitam leporinam agant,
corraſiſque opibus affluant? luant.
Merentur torqueri, & excarnificari à dæmone
lanienâ fatali, tali:
Commigrent ad irremeabiles cavernas, Avernas
ac Tartareas areas;
In Tartaro meritiſſima ſceleſtis Manibus ſupplicia
ſunt repoſita, poſita, ſita, ita:
Iſtic ſempiternos animi ſudores exſudent,
incendiis furentibus, urentibus:
Dæmonibus, frigori, fami, ſiti, cruciatibus,
æternitati obluctentur: luctentur:

Flammæ atroces atros Cupidinis torres
torrebunt, horrebunt,
Certè cælum non est nigrorum corvorum cavea, ea.
Augebunt corvi, Dæmonum fraterculi, atratum
numerum, merum,
Sed dubito, an pessimis pejores à dæmonibus
admittendi sint invitis: itis:
Dii malè perduint Rectores tenebrarum harum
Tartarearum, rearum!
Vah, tam exitialis optimo populo pestis pereat! eat!
Exulet importunissimum crabronum examen: amen:
Exulent Mundo, qui sunt tam Babylonici,
quàm inferni regni fundamen, amen
Celebret in subterraneâ criptâ Missas pro salute
dæmonum, Ignatii flamen, amen,
Omnesque dæmones à peccato, tam veniali,
quàm mortali, absolvat, solvat;
Et in cælum nescio quod, nescio quando, nescio
quò ducat cum suis collegis; legis:
Cælum Plutonis igneum Ignatiano nomini, &
genti convenit; venit;
Quod apud Charontem, Brontem, Acherontem
reperitur; itur.
Nunc ego vos, Patres, laudavi; sed echo has
laudes truncavit, cavit:
Si irati vindictam spiratis, ultionem echo
declinabit, abit, it:
Valete igitur (si potestis, & Deo placet) valete
benignè; en igne:
Et si vos valetis; benè est; ego quidem rectè
valeo, leo, eo:
At meminerit Iesuita, fidei apostata, quod
dæmoni sit affinis; finis:

ACRO-

ACROSTICHIS TETRAGONA.

Ante tuas aras, ô MArs, *mea vota litat* A
Numine dexter ades, Nocituraque prælia, fulmeN
Terrificum belli, quo Tellus funere ſorde T,
Et furias, peſteſque, Et monſtra tonantia pellE.
Tu terres hoſtes, Turmas tua tela fugabunT
Vulneribus diris : Violento barbara vult V
Agmina ſternis humi. Armis arma ſonantia, & ærA.
Spiculaque, & frameas, & Scuta impervia teli S
Agglomeras, ſpargisque Aciem ; involviſque ruinA,
Regales turmas, Regalis præda paratu R.
Ad tua ſigna vocas Audacia pectora, foet A
Sanguineis animis. Saturatæ cæde cohorte S
Obtritu miſero Occumbunt Mars percitus oeſtrO
Mille viros morti Mactas, ſparſiſque cruoreM
Ante tuas aras ô MArs *mea vota litat* A.
Rex belli mea ſigna Rege: en mea caſtra fugantuR,
Si mihi, Mars, pugnes, Sine te miſerabile funu S
Militibus jaceo : Me, me ſub Marte merenteM
Erige (poſco) tuo ; Et dextra victrice tuer E.
Ad tua tendo manus Altaria : ſuſcipe ſacr A
Vota, pias lacrymas. Vis me tua, turbida motV,
Obturbat pavitantem. Omnes, Mars dire, flagellO
Terrificas : fulmenque Tuum cataphractus adoraT.
Ad tua, Mars, ſupplex Allabor limina ; ſpect A
Largifluos oculos. Lauro redimire tribuna L
Ipſe tuum properans, Ignavia pectore, ſenſ I,
Tota meo erigitur. Te milite, & auſpice, pugnanT,

Ardeſcuntque manus: Animo mihi perfurit ir A
Turbatura globos: mea Te duce, dextra triumphaT
Ante tuas aras, o M*Ars, mea vota litat* A

HEXACROSTICHIS

Arcus triumphalis Guilielmo III. *Arauſionenſi Principi.*

Arcus	Arauſiones	Attollit	Amoenior	ArmA,
Virtuteſque	Vehit	Victoria	Vivida	VultV,
Regia	Rectori	Reddit	Reverentia	RobuR.
Imperat	Imperio	Illuſtri	Immortalis:	InermI
Auriacos	Animos	Accendas	Armiger:	Arm A
Caſſide	Criſtatus	Calcas	Certamine:	Cor ſiC
Victores	Virtute	Urget	Violentiùs	Uſ U.
Servaſti	Socios:	Sublimia	Sidera	ScandeS.

INSCRIPTIONES.

Horto ſuburbano.

Sola ſolitudo, ſolida ſolatia.
Hic ridet Mundus: brevis eſt, ut cætera, riſus.
Flos homo, vix oritur, moritur.
Hic regnant mille colores.
Oculum da floribus.
Surgent, urgente calore, colores.
Turgent flores, & ſurgent colores, ſi urgent calores.
Naſutis animam dono.
Curarum portus, eſt hortus.

Flumini, vel piſcinæ.

Hortis lude color, flumine ludat olor.

Fon-

Fonti.

Fons purus, puræ mentis imago, micat.
Animâ fons virgine vivit.

Villæ ſuburbanæ.

Villa illa non erubeſcit laudata.

Urbis portis.

In urbe turbæ.

Arci.

Defendunt arcubus arces.
Vigili tutanda magiſtro.
Arcent inimicos arcubus arces.

Moenibus.

Certant manibus pro mœnibus.

Armis.

Armis, & parmis, atque haſtis vincitur hoſtis.
Armos defendimus armis.
Militibus murus ſunt arma.
Victoria militat armis.

Tormentis muralibus.

Hoc Reges ore loquuntur.
Vomo ore ruinas.

Feſtis triumphi ignibus.

Inſignis ignis, ſignis, triumpho dignis.

Claſſi navali.

Pons ponto ponitur.
Bonis avibus, & navibus.

Gladio militari.

Hæc acies acies ſternit.
Hæc acies cernit, ſpernit, ſternit acies.

EMBLEMATA.

Fides illuminat tenebras mentis, ut credat abſcondita. Pictura: charta candida, in qua picta, aquâ forti, non apparent legenti, niſi admoto lumine.

Epigraphe : *Abdita, luce, vides.*

Non nihil eſt, quod adeſt; quamvis nihil eſſe videtur:
Nec nihil eſt, quod abeit; abdita, luce, vides.

Guilielmus III. Auriacus gaudet armari.

Pictura : Magnes, chalybe armatus

Epigraphe : *Arma amat.*

Armari gaudet magnes, & amicus amari.
Auriacus ferrum, quod latus armat, amat.

Auriacus inter cædes ardentius dimicat.

Pictura : Igniarium, & ſilex percuſſus.

Epigraphe : *Conflictus prolicit ignes.*

Cædis? It in flammas, ſilicis vena emicat ardens:
Dimicat Auriacus; cæde furente, micat.

Conjugium Honoris, & Meriti, ſeu

Guilielmus III. Auriacus, Mariæ Stuartæ maritatus.
Pictura : Adamas annulo aureo inſertus.

Epigraphe : *Cum gemmâ Convenit aurum.*

Aurum Adamas amat; Auriacum Maria maritas.
Aurea conveniunt: cum Jove juncta Dea eit.

Aurei Auriaci connubii gemmeus fructus,
Prolis abundantia.

Pictura : Conchæ geminæ, patulæ excipiendo rori; gemma in conchâ.

Epigraphe : *Parit par, divite fructu.*

Concha coit conchæ, quæ gemmam concipit imbre:
Conjugii, prolis gaudia, fructus habet.

Votum Belgarum.

Par Regem pariat; par vivite, divite fructu.
Conſpirent votis aſtra ſerena piis.
Qui gremiò ludet, ſit ferreus hoſtibus, infans:
Aureus Auriacus, parvus Julus erit.

LO-

LOGOGRIPHI.

Vir, cui nomen, Bis.

Bis natus, puer, & juvenis; Bis virque, ſenexque:
Bis ſemper vixi, Bis mortuus, atque ſepultus.

Sanguis, anguis.

Per me vena tumet: ſine me quis vivere poſſit?
Si tollas frontem, per me tibi vena tumebit.

Navis, avis, vis.

Viva ſteti, vivos alui; ſed mortua curro;
Meque regunt vivi, vivos veho, protego vivos.
Tolle caput, volito: vim ſervat cauda ſuprema.

Dolor, olor.

Odi lætitiam; quia triſtia lugeo: mortis
Solor olor, pereat ſi litera prima, dolorem.

Dapes, apes.

Delicias Regi totum, pars mella propinat.

Heros, ros.

Totus bellator, pars ultima rorat in hortis.

Corona, cor.

Fons vitæ, caput eſt; ſed Reges ambio tota.

Piſtor factus paſtor, & ſibi nihilominus pinſit.

Fit paſtor, qui piſtor erat, neque mutat iöta.

Ovis, vis.

Mollis, & imbellis; caput aufer, bellica vis eſt.

Juventus, ventus.

Flos vitæ dicor: caput exime, ſpiro per auras.

Corpus, cor, pus, porcus, Orcus.

An cor habet corpus, quod pus ignobile nutrit?
Fit corpus, porcus: porcum convertis in Orcum,

Se-

Senex, nex.

Sum modò, quod volui: quod ſum modò, pœnitet eſſe.
Se perdat ſenium; niſi nex, nil denique reſtat.

Caper, aper.

Frons cornuta mihi; ſine vertice, dente nocebo.

Color, olor.

Servio pictori, ſum rex, plebs, miles, imago:
Vertice ſi careo; tangar, nec tingar ab undâ.

Virtus, virus, vir, tus.

T ſi ſuſtuleris medio de nomine; rerum
Optima quæ fueram, rerum tunc peſſima fio.
Mas caput eſt: mea cauda petit ſibi funus, & ignes.

Aquila, ala.

Regnator volucrum nubes tranſcendo volatu:
Obtutu Solem non caligante videre
Non vereor: prædas venatrix regia ſector.
Junge caput caudæ, tunc addo volantibus alas.

Lapis, apis.

Ima peto gravitate meâ, ſum terrea proles:
Si caput obtrunces, animam tum colligo florum.

Laterna, lana, later.

Dux ego ſigno vias, quas nox tegit alta tenêbris:
Ter mihi deme, nihil me mollius: induit agnus:
Adde caput ventri, nihil eſt me durius ipſo.

Cometes, comes.

Terra parit, Vulcanus alit; me, Phoebe, coronas;
Dum naſcor; caudâque auras, cælumque flagello:
Proſpera ſæpè noto, vel triſtes nuncio caſus.
Te mihi ſurripias, tunc te comitabor Achates.

Muſca, Mus.

Nocte caput currit; ventrem capiti adde, volabit.
Tum capiti jungas, ſine caudâ, muſtea promo.
Litera quarta mihi ſi tollitur, occino Muſa.

Grex,

Grex, rex.

Taure, præire ſoles toti: pars regna guberno.

Dominus, do minus: Dominas, do minas.

Do minùs, ùt dominus; dominus quia dicor avarus.
Uxor amo dominas prodiga, doque minas.

Mars, ars.

Qui partes foveo, faveo pars artibus una.
Artibus addo togam; ſed partibus arma miniſtro.

Muſica, mus, ſica, muſca.

Curro tribus, quatuor perimo, quæ quinque volabo
Literulis; ſenis, aures oblecto ſonore.

Sus, tinea, mus.

Furfurem edit, pannum, panem quoque, *ſuſtineamus.*

Lupus, lepus

Litera mutetur ſi nominis una, timore
Venantes fugio, quos bellua ſæva fugabo.

Caupo, capo.

Venales propono cibos vir: litera deſit,
Ipſe cibus fio, nec femina dicor.

Mendicus, medicus.

Tu te fers medicum, nos te plus eſſe fatemur:
Et minor es medico, medico ſi litera creſcit.

Menſis, enſis.

Aſpicias totum, pars ſum mutabilis anni:
Frontem tolle, ſuis me miles geſtat in armis.
His vinces armis, abſint ſi millia menſe.

Ludus in vocibus, & literis.

Studioſo adoleſcenti, cui nomen van Belle, *qui primum in Schola Eloquentiæ præmium retulerat.*

Bellaſti bellè: bellum Bellona libellum
Dat bellatori; Belgica, bella probat.

Iu-

Juveni Bloemendaal mortuo epitaphium.

Flos florens fuerat: flori fortuna favebat:
  Flofcule, fis funus: florida Flora fleat.

Mulieri ebriofæ.

Sobria manè manê: plus hinc tibi manat honoris.
Et vitia, & vites (cum fit cognatio) vites.

Ad ebrios monitum.

Pocula vos cupitis; fanum eft caruiffe cupîtis:
Ebrietas prodit, quæ dicere fobrius odit.

Interrogatio, & refponfio Pobinonis.

Petre, quid eft vinum? Liquor aureus ante caminum.

Ludus in vocibus longis fimul & brevibus, pronunciatione & fignificatione variatâ.

Pôpulus in filvis, populus florefcit in urbe.
In filvis lepores, in verbis quære lepôres.
Ad Veneris, ne venêris, cum vêneris ædes:
Educat illa canes Dea, quos edûcat in apros.
Caufidicis differre placet, nifi munera plâcent.
Dédere fe Superis par eft, cum dona dedêre.
Víncite ferro hoftem, victum vincîte catenis.
Sêcuris caput abfcîdit violenta fecûris.
Sæpe arbor cecidit, quam ferro nemo cecîdit.
Dum vir es, atque vires, cape vîres, non cape vi res.
Pro ftipe, quid duro mihi tergora ftipite ftîpas?
Saxa jacêre finas, jácere hæc puer improbus udet,
Lude pilà, pectafque pilos; fed projice pîla.
Promiffa vir fide fidè: fide ludere dulce eft:
Pérfidus abfque fide eft; focio eft perfidus amicus.
Délige, delectum poft dilige. Curia cura eft.
Ipfe nitor décorat: quà nîtor, forma decòrat.
Oblitus unguento, non es oblîtus amoris.
Ut vagit ore lepus, vâgit puer; unda vagatur.
Sêde fedê, fedefque fitim: nocet arida cordi.

Li-

Litora nullùs aret: terra, inſtar pulveris, âret.
Nemo cadaver humet terræ, quæ fontibus hûmet.
Si parere uxores nolint, parêre jubentur.
Gallus ovat, cum gallinæ circumſpicit ôva.
Qui dicat ingenuis librum, nil dìcat ineptè.
Indicat obſcure, quod vult, indîcat apertè.
Nonnumquam in luteo ſurgit flos lûteus agro.
Lâtius inſonuit Latius modo ſermo per orbem.
Dum labor, greſſuque labo, labor hæret euntis.
Militis, heu, lâtus mucro, latus hauſit apertum.
Æger edit minimum, lamentaque crebrius êdit.
Egere cum vomitu, nec egêre medentibus optes.
Dum molitur patiens, molîtur in aëra ſaltum.
Fìna ſub tilia mea net ſubtîlia fila.
Sunt avium piſciſque plagæ, plâgæque medentum.
Dum metîmur opes, metimur; mors mêta laborum eſt.
Occîdit lictor gladio. Sol óccidit orbi.

LAUS PUELLÆ.

Amicus Amico. S. P. D.

Virgo illa, quam mirifice commendas, mihi & hominibus placebit. Numquam adhæret pravis perditiſque conſortiis: perpetuo pietate & ſacris literis delectatur. Nullis ſe vanis & levioribus virgunculis conjungit. Pluribus eſt in amoribus & venerationis æſtimatione: improborum morum hominibus eſt exoſa & inviſa: probis arridêre ſemper laborans, vanitatis ſtudioſis raro: honeſtati & ingenuis moribus excolendis vacans: hinc amabilis, & grata: nemini moleſta, & difficilis fuit: Pacem colentibus, & in ore omnium famoſa. Ficta, procax, & garrula minime: ſincera, & candida ſupra modum. Ludo, choreis, licentiæ, & libi-

dine servivit nullò tempore ; frugi vixit. Etiam atque etiam meditare , an amores ei tuos , teque ipsum totum consultius sis consecraturus. Valeto.

Legito precedentem epistolam ab initiô usque ad finem , immutatis tantum interpunctionibus , & habebis ex laude ejusdem puellæ vituperium, hoc modo.

Vituperium Puellæ.

Virgo illa, quam mirifice commendas , mihi & hominibus placebit numquam : adhæret pravis perditisque consortiis perpetuò. Pietate , & sacris literis delectatur nullis. Se vanis & levioribus virgunculis conjungit pluribus. Est in amoribus & venerationis æstimatione improborum morum hominibus : est exosa, & invisa probis ; arridere semper laborans vanitatis studiosis : raro honestati, & ingenuis moribus excolendis vacans : hinc amabilis , & grata nemini : molesta , & difficilis fuit pacem colentibus , & in ore omnium famosa. Ficta , procax , & garrula ; minimè sincera , & candida. Supra modum ludo, choreis, licentiæ, & libidini servivit ; nullo tempore frugi vixit. Etiam atque etiam meditare , an amores ei tuos , teque ipsum totum consultius sis consecraturus. Valeto.

JOH.

JOH. de BISSCHOP,

ÆNIGMATA.

JOH: de BISSCHOP,

ÆNIGMATA.

Quorum Solutiones in fine omnium Ænigmatum exhibentur.

1.

Formamur flagris: aciem componimus: auri eſt;
Argentique color nobis: tranſfigere noſtrum eſt:
Ornamus Mundum muliêbrem: ſæpè puellæ,
Veſtibus ornandis, nos labra corâlina ſervant:
Sæpè tamen dominam leviori pungimus irâ
Res numeroſa ſumus nihili: caput ære globoſum eſt.

2.

Parvula, longa tamen, fingor mea membra metallô:
Vincla traho captiva, ſequentia vincula ferrum:
Copulo diviſum & lacerum: connecto ſoluta:
Inſontem dominam (mea tanta ferocia) pungo.

3.

Corpore parva mico, ſum corpore durâ robuſtô:
Unus ineſt oculus capiti; Polyphemus habebor
Hôc tibi? Non video, nec homo ſum, aut bellua; quamvis
Nuda traham caudam: caudam mihi ſæpè puella
Mulcet, & hunc oculum transfigit: corpore nudus
Me ſine rex eſſet. Pretiô vix veneo nauci:
Vulnera multa fero, rarò lædentia læſum.

4.

Patre carens, habui matrem, quæ gaudet habere
Me natum, poſt fata, ſuum. Me lignea nutrix

Non puerum, ſine lacte virum nutrivit. Amavi
Uxorem; ſed erat mihi filia; nata, ſimulque
Nupta ſuo patri, quam matrem hic fecit honeſtam,
Inceſtu purô: mihi conjux illa nepotem
Progenuit. Rex urbe carens, ditiſſimus aurum
Non vidi; nec, quid precioſa pecunia, novi:
Naturâ me facundum, non arte magiſtrum,
Omnis homo meruit præſens audire docentem:
Omnia cum ſcivi, ſtolidus plus ſcire laboro:
Deſipio, cum dementor ſapientia: ſuaſu
Femineo ſilvam carpo, quam perdo, beatam:
Cum conſorte thori profugus, de Rege colonus
Non colui numen, terram colo: viſcera matris
Diſſecui; mater gremiò me denique condit:
Conjugium feci ergò jugum; fuit antè beatum:
Immortalem uxor perimit malè ſuada maritum,
Uxorem conjux, omneſque peremit uterque:
Scintillâ è minimâ ſurgunt incendia tanta!
Semine de tenui fructus guſtatur amarus:
Evomuit ſerpens aconita; hauſêre nepotes,
Qui nondum nati; miſeri periere nepotes:
Heu! nondum viſus genitor tibi fata propîno,
Cum nondum vitæ libamina prima bibiſſes.

5.

Quid me quæris? habes: ipſum me prodo latendo:
Mentior: ipſa meam ſoleo celare figuram,
Perſonata tuis oculis pictura, recondor;
Quò me celo magis, tibi me magis abdita prodo:
Sit niſi divinus, nemo me noverit umqùam.

6.

Dicere ſi nôris, *quidnam eſt ænigma?* Solutum eſt.

7.

Eſſe tyrannorum me clamant cuncta tyrannum:
Vis mea, vis blanda eſt. Totus mihi ſubditus orbis,
Et Deus, ipſe Deus. Qui me caret, odit, amicus:

Non

Non videor; ſed cuncta poteſt, cui milito nudus:
Ex una geminos reddo, dum copulo binos.

8.

Ferrea ſum: minitor punctis mucronis adunci:
Cum ventis luctor, cum gurgite pugno profundô:
Rimor aquas, Thetidem perſcrutor, mordeo arenas:
Si tabulas Boreæ furor abripit, undaque tortô
Vortice; ſi puppis ventis ſolvatur, & undis;
Hanc ego firmabo: curret mihi ſalva carina.

9.

Inſerar ut digitis mico parvulus orbis in orbe:
O felix Adamas! Felix ó flamma Pyropi!
Nunc datur æthereas, deterſis ſordibus, auras
Cernere; meque tibi tota aurea ſphæra marito:
Et facit invidiam radiis lux æmula Phœbo.

10.

Anniculus pater eſt, bis ſex qui pignora gignit:
Bis ſunt triginta natæ; ſed diſpare vultu;
Altera pars nivea, nigra pars altera formà eſt:
Utraque, dum vivit, moritur; poſt fata renatæ.

11.

Ventre voro, raucuſque cano, gravis elevor alis;
Sordibus oblector, quos roſtro rimor, aquoſis:
Exuvias gero molliculas; & veneo carô;
Tela meum gaudet pennis ſpoliare cadaver;
Quas tu, dum recubas, dorſo geris ipſe ſupinus:
Tu, duce me, ſcribis: toſtum te paſco cadaver.

12.

Amplexata roſas animam delibat odoram,
Dulcia prædatur roſeæ convivia Floræ:
Florea rorifluò ſaturat ſua pocula ſuccò,
Et ſatura Auroræ lacrymis, multoque roſarum

Ebria, melliferis prædis sibi construit aulam,
Construit artifici mellita cubilia flore:
Pro saxô, cera est; pro calce liquamina mellis;
Proque domô totâ, consurgit Nectare cella.

14.

Patria natalis cælum, mihi patria tellus;
Sæpè oculos habito. Lanæ, sum floccus, adinstar;
Extenuata cado. In cineres effundor ab auris,
Non dispar fumo. Formam salis induo sæpè,
Me cogente gelu. Procudor frigida sæpè,
Ut lorica tibi stem splendida, quam pede firmô
Percurrens calcas. Venti concreta rigore
Sum lapidosa, tuo capiti ingruo, verbero campos:
Sum ros, lac, vinum, sanguis; pontum impleo, & auras.

14.

Sum venter: manibus careo: pede stamina duco;
Ipsa colus radiusque mihi, & cum stamine fusus:
Molliculam & tenuem glomerans eviscero lanam:
Constîpo telam telæ, centumque superbit
Ordinibus: tunc excubitor, statione morando,
Venor in insidiis viles, mea pabula, muscas.

15.

Pendeo venatrix; nil sum, nisi venter, & horror:
Excubiæ nec me terrent: nam Regis in aulas
Irrumpo, texoque dolos, & sanguine pascor.
Nostra domus tenuis, quæ tempore conditur horæ;
Quam nec musca quidem subeat, nisi sanguine fusô.

16.

Aspice textorem: gyrus gyrum excipit alter,
Arte laboratum; sed parciùs ordine primò,
Mox spatiô majore auctus, ductôque priore,
Circulat ordo sequens, nascuntur ab orbibus orbes

Dis-

Diſcreti ; & ſtamen de ſtamine latius exit ;
Sic ordo creſcens ex ordine circinat orbes.
Cuncta rotundantur : ſic volvitur orbibus orbis.

17.

Me Pallas docuit textrinæ noſſe labores :
Non traho fila manu : duco pede licia telæ :
Quære, laboranti quæ cedat debita merces ?
Exiguum lucrum eſt, & præda miſerrima, muſca.

18.

In nubes motu placidô, ſimiliſque natanti
Paulatim ſurgo, gyroſque per aëra duco :
In prædam, ranas, roſtrumque oculoſque ſequaces
Vivida defigo : ſupra caput ingruit aſper
Intereà prædo, roſtrò bellator & ungue ;
Verberibuſque alarum arma inſonat, arma ;
Imminet hinc atque hinc, meque omni à parte laceſſit :
Librat in hanc partem corpus, modò vibrat in illam,
In latus obliquus, pronus, roſtrò, ungue ſupinus,
Ante pedes dum præda cadam, pennaſque revellit.

19.

Me dicis vivum, cui non eſt vita, metallum :
Commendor gravitate, & mobilitate fluente :
Me fluxum verſas, in partes diffluo mille,
Momentò coëo, maſſamque revolvor in unam.
Immûto rerum ſpecies, immûto colores.

20.

Signa tenet clathrum junctô agmine ſculpta quadratum :
Illita tota cohors furvi eſt fuligine ſucci :
Candida, mox tactu nigrum bibitura colorem,
Vi compreſſa gemit ſub torcularibus, exit
Charta, ferens hauſtas bibulâ compage figuras :
Emicat, & legitur plauſum meritura per orbem.

21.

Senſa animi impreſſis ſignare laboro figuris ,
Et captiva novis inſcribere verba tabellis :
Candida conſtrato diſtinguitur area ſulcô :
Ordine ſtant apices , ferratòque agmine clauſi :
Muta cohors primum , mox ſuccis ora diſertis
Oblita Palladiis , ſub prælo prælia ſudant :
Æternas reddit voces charta ebria lymphis :
Unô effunduntur partu bis mille gemelli.
Abſenti loquitur præſens : vox , muta tabella eſt.

22.

Res levis , & fragilis , ſurgo vicina fluentis :
Dulcè cano Muſis , ſed paſtoralibus : & me
Contrectare ſolent digiti , pro voce , magiſtri.

23.

Sulphure de tepidô ſudo : fumo ignis & unda :
Sum mare , ſed parvum : languentis curro ſaluti :
Membra lavaturus , nudus me convenit hoſpes.

24.

Res facit una virum , pueris metuenda , caprumque.

25.

Inſudaverunt centum mihi luſtra creandæ :
Sum corpus de corporibus plus mille : parentes
Me genuêre viri famoſô nomine ; per me
Græcia , cum Romà , & gens poſthuma vivit Hebræa :
Non vivo ; mutuſque loquor , ſine voce , Magiſter :
Sumque theſaurorum (nec vana eſt fab[illegible]auros.

26.

Codicibus conſto variis : mihi corpora turgent
Foeta voluminibus : florent hic inclyta facta
Poſt fata heroum , ventoſaque gloria linguæ :
Ingenti curâ , ſumptuque majore coëmptos

Hic cernis fratres, mutis expreſſa metallis
Signa, locuturas tibi deſignantia voces;
Voce tamen careo, quæ garrula, verba profundo.

27.

Os mihi, de ferrô, totum eſt gula; ferrea vox eſt:
Ore vomo flammas, natura frigida maſſa:
Obvia quæque peto, proſternoque omnia glande.
Ultima lex regum; nil ſum, niſi terror & horror.
Servio venanti, ſum bellatoribus arcus.

28.

India lanivomum genuit: neo, ſtamine, veſtes:
Arte mea, pereo: mihi fabricor ipſe ſepulcrum:
Fila mei lethi lætus traho: fiô volucris.

29.

Stamina ventris opes effundit, & ordine ducens
Stamina ſtaminibus denſat, dum circinat orbes
Intextos. donec fulvô ſe carcere claudat
Immoritura thoro aurato glomeratur in ovum,
Eluctata volat volucris: ſed vellera donat
Regibus; & prolem numeroſô fœnore gignit.

30.

Vere novô naſcor. morô florente ſaginor:
Serpo: fila vomens, exentero viſcera tota;
Contexoque faber mollem mihi carceris aulam:
Transformis volitans novus ales in æthera tollor;
Rex mihi ſuccedit, qui carceris incolat aulam.

31.

Noſtra ſuperficies convexa, figura rotunda,
Admiranda ſitu, totâ mole incubat orbi:
Ambitus immenſus; motus par fulminis alis,
Qui requiem neſcit. Nos cærula forma coronat,
Cujus inextinctis facies Adamantibus ardet:

Omnia ſcintillant: ſolió hic Sol regnat eburnô,
Et calor, & Solis lumen, radiique comantes,
Lunaque ſtellarum regina, ſequentibus aſtris.
Hic aurum argentumque, & purpura viva triumphant:
Pompa coloratæ micat hic, & gratia Floræ;
Deliciæ reſident, nec terris nota voluptas:
Non adeunda domus, niſi cui loca terrea ſordent:
Sum tibi ſtructa domus. Quod ſim, ſi dicere nôris,
Altior & ſtellis, & Solibus altior ibis.

32.

Dic quibus in laribus (divinus habebere) cælum eſt,
Tres longum, latumque duas, ſublimius ulnas?

33.

Sæpè rubens, & ſæpè albens ſum corpore ſphæra:
Mordeo, mordentem qui me mordere laborant:
Nemo meos morſus (careo nam dente) veretur:
Et ciëo lacrymas, ſine cauſâ, flentis amaras:
Excorior, ſectiſque comis, ſecor omnia membra:
Secta tuum ventrem paſco, ventoſior eſca.

34.

Forma rotunda mihi, venter longuſque cavuſque;
Quem medium nodis conſtipat ſpiſſa medulla:
Porrigor in caudam, cui barbula veſtit utramque
Oram; remigiô volucri ſervire laboro.
Exanguis de carne ſatus, ſum carnis alumnus:
Vertice truncatus niveô gero cornua bina:
Ora nigris ſuccis mea proluo candida ſæpè:
Nec moritura, loquor reſonantia verba per orbem.

35.

Lignea Cyclôpum ſumus, & quoque ferrea proles.
Par fratrum vinclis conſtringimus. Imus in undâ:
Sub plantis terimur. Juvenis volat, atque puella,
Nos quibus ala ſumus. Patitur ſtans unda volûcres.
Vulnere multiplici patientes lædimus undas.

36. Cor-

36.

Corpore candeſco, nivis æmula, ſaxea maſſa:
Ardeo, fontanâ fuſâ ſuper, ignis ab undâ.
Servio ſtipando lateri, domibuſque ſtruendis.

37.

Candidus enaſcor: Vulcanus dénigrat ora;
In gremiô ſedet ille meô: ſubtilia figit
Oſcula, ſed tenerè; me tempore devorat: inſtar
Æthiopis me depingit: per guttura noſtra
Transfuga flammarum volitat. Venti arceo frigus.

38.

Me pulſat ferrum; tunc auras pulſo ſonantes:
Auræ aures pulſant; ſumus omnes, crede, ſonantes.
Cogo hominum cœtus, fulmen fuga, nuncio tempus.
Sunt mihi templa, lares: incendia murmure prodo.

39.

Lingua mihi ferrum eſt, æs corpus, caudaque reſtis.
Pendeo; ſæpè meam turbant violenta quietem
Brachia: ſeditio, pietas, nova bella, triumphi,
Nuncia ſigna mei. Quæ non loquor, audior orbi.
Sum gravis, & prodo, quas neſcis, pulſibus horas.

40.

Sub terrâ latito cavus alveus: acta repente
Unda meos tranſit, ſecurô calle, meatus;
Viſcera per terræ vehitur, quæ ligna vehebat.

41.

Non caput, at naſum furvum gero. Corpore pingui,
Veſcor edax pingui, memet conſumo voracem;
Ore tamen careo. Vitam mihi reddis ademtam:
Do tenebris vitam: Quia candida, ſordibus expers
Si videar, tetrum moriens exhalo vaporem.

Ma-

42.

Mater erat meretrix (quam nec cenſurat honeſtas)
Perdidit hæc oculos aliena in fronte pudicos :
Pane tuô veſcor, tectôque moramur eodem :
Niſus, & Euryalus, duo nos ſumus : inſtar Achatis,
Sum fidus domino cuſtos, & furibus hoſtis :
Pervigil, & præceps, audax & denique mordax.

43.

Seminor, evellor, ſtringor, putreſco ſub undis,
Exſiccor, tundor flagris, diſcriminor, artus
Torqueor extenſos intertéxtoſque ligamen.
Copulo diviſum: ſed ſtrangulo deſperatum.
Principium & finis ſum funeris. Aſpicis ? hic ſum.

44.

Barba gravis ſetis, juvenis caneſco capillis,
Cornibus intortis ; ſcopulis delector, & herbâ
Silveſtri ; ductorque gregis, per prata vagantis,
Paſtori tremulâ reſponſo voce vocanti.

45.

Nemo ſecare poteſt, poſſunt deradere multi
Me, rem pertenuem ; ſum totò corpore cauda.
Mollis, verſicolor ; canus per tempora fio.
Malo manêre niger : mentitas orno puellas,
Orno viros, frigus pello, poſt funera creſco.

46.

Silvula noſtra, fovens animalia ſordida ſæpè,
Horrori eſt cunctis, cunctis (mihi credis ?) honori eſt.
Audio, guſto, loquor, video, bibo, ſentio, odòror,
Mordeo : plana mihi pars eſt, pars plana rotunda eſt.
Inſiſto turri, rubet hæc canderque colore.
Orno feras, homineſque. In cælò à funere vivo.

47.

Natus ab igne, ſimul pereo denâtus ab igne :

Ab-

Absumsi silvas, sum dignus ab igne perire:
In fumum & cineres abeo, post fata superstes.

48.

Cor tibi si durum est; sum duri cordis imago;
Interius rugosa, toris est lubrica pellis;
Hirtus & hirsutus quam circumvestit echînus:
Et pro pane famem compescere sæpè laboro.

49.

Ferrea connector, socios junctura revinctos;
Sed prius ipsa ligor; nexu tunc copulo vincta.
Constrictos solvo; non sum tamen ipsa soluta.
Solvere si possis; solidum, pro munere, solvam.

50.

Parva domus, perfecta domus, cælestibus aula
Hospitibus, quà pernoctant nullius egeni:
His pastum dominus, Cerealia dona, ministrat;
Turba saginatur; pastori ingrata, retentat
Egressum semper. Grex ô rationis egenus!
Hinc castigatur: fio, domus aulica, carcer.

51.

Bis geminis utor pedibus, manibusque duabus,
Idem dissimilis, qui sum non unus, & unus;
Et vehor, & gradior; fero me mea sarcina, & idem
Bajulus, & pedibus propriis homo, bellua, portor.

25.

Forma rotunda, cutis rubicundô pulchra colore est;
Quem sugas sub ventre latet vinaceus humor:
Os pro corde gero: tegit os sua semina corde.

53.

Sum labor ingeniosus apis, mihi stuppa medulla est:
Igneus est nasus, nigrôque colore notatus:
Me domini in tenebris præeuntem ponè sequuntur:
Red-

Reddo diem: maſſâ fluidâ de virgine fio.

54.

Tempeſtas cerebri dicor, ſi copia ſucci
Eſt nimis hauſta mei. Mihi cives oſcula libant,
Queis gravido ventres, nec prolem formo; tumeſcit
Paulatim aſſurgens alvus; ſe tempore prodit:
Frigida ſum; Venerem non ſuſcito: ſuſcito lites,
Ruſtica turba meô quando ſaturata furore eſt.

55.

Ramoſâ fruticat ſilvâ latè ardua cervix:
Auribus arrectis mihi vertex ſurgit, & omnes
Excubat in ſtrepitus, & hians inquirit in auras:
Currentem non me ſaltus, foſſæque morantur:
Fulmine tranſilio campos, monteſque relinquo.

56.

Corniger, & trepidus formidine tránſvolo montes,
Ocyor aut Aquilis, Aquilonibus ocyor ipſis:
Pura fatigatas inſtaurant flumina vires.
Sæcula, per ſilvas, vivacior impleo multa.
In ſilvis vivo, genus inſuperabile curſu.

57.

Æmula ſcintillo ſtellis, quæ ſplendeo nocte:
In cælum terras muto; micat ignea tellus:
Conſequeris lucem propius, cupiduſque videndi
Exploras formamque meam, lucemque per umbras;
Immundas tractas ſordes, inamabile monſtrum.

58.

Æreus, atque biceps: pes punctô ſtare jubetur;
Alter at erectus citò circulat actus in orbem:
Infinita ſuô, quæ linea ducitur, orbe eſt.

52.

Frigeo; ſed rigeo: ſuffunderis ora rubore?
Conclavis fiſſura tui mihi pandit apertum

Sæ-

Sæpè suum gremium. Secretô rimor in antro,
Insigente manu. Insinuo me dulcis, amicà
Vi, penetroque sinus, pandoque latentes:
Non aliud subeo gremium: uni sola maritor.

60.

Claudo domos patulas, quas rursus pandere clausas
Hospitibus soleo, dum claustri intorqueor antro:
Servo domum domino, domino quæ servor ab ipsô.

61.

Muta loquor multum; doceoque loquendo silêre:
Metior, & numquam tibi mentior: optima lex sum
Dicendi cunctis, & lex facunda silendi:
Dum loquor, ore fluunt elinguia verba tacente.
Si nescis horas, tibi nostra silentia produnt.
Assiduis prodo, quas nescis cursibus horas.

62.

Est mihi de vitro corpus; sed carcere clausum:
Ductilis angustô rivô fluit intus arena:
Stilla suum rimatur iter, raroque ruentem
Agmine arenarum subtilior excipit orbis:
Et licet instabili lapsu volvatur arena,
Et pulvis patuli premat impiger ora meatus:
Non tardat fluxum: fauces illabitur antri:
Nulla retardatas horas confundit arena.

63.

Sum pellucidius corpus, quod carcere ligni
Claudor: & evacuor, dum compleor: effluo quovis
Momentô, surgens ut pyramis. Indico nautis
Tempora: constipoque latus, dum tempus imago est,
Mensuro tenui citò tempora longa labore:
Amnis arenosus cumulans sic volvit arenas.

64.

Concha mihi domus est; membrisque tenaciter hæret
Luci-

Lucida concha meis ; cava , gemmea , tortilis illa eſt !
Filia cæleſtis , quæ cælô naſcor ab ipſô.
Mecum porto lares , laribus migrare parata ,
Si muto patriam , vocor ipſe domeſticus exſul.
Eſt mea fæx pinguis , fæx ſordida , ſtirpis origo eſt.

65.

Pigra gradu brumas fugio rediviva calore ;
Prælongis oculis animal , cum cornibus , exos :
Meque meamque domum mecum fero : frondibus horti
Veſcor, & affuſô membris ſale , perdo ſalutem.
Cornua fronte gero ; neque lædunt cornua frontis.

66.

Gens cæli , quæ felle caret , neque conſcia belli eſt,
In cujus ſimplex habitat concordia nidô :
Inſertat roſtris repetita per oſcula roſtra :
Sæpè gemit , ſed colloquiô , quod ſemen amoris :
Solamen partus , pius incubat ova maritus :
Et ſtudet aſſiduô gentem ſuccreſcere foetu.

67.

Arx tenui formâ , plumoſa cubilia centum
Continet , & totidem cives , ſine felle , cohortes :
Hæc, domus eſt Veneris ſine crimine , regia Amorum :
Oſcula ibi regnant : inſertantque oribus ora :
Hìc patet acceſſus venienti nocte dieque :
Sed grex ille ſuo domino cadit , hoſtia cæſa.

68.

Ignibus è binis naſcor , tum foedere firmor :
Decipio vulpes : hæredes procreo Mundo :
Sunt duo per me unum : deque unâ bina reſurgunt :
Rex mihi ſubjectus ſervit , cui ſervio Regi :
Do mellis ſtillam ; ſed fellis pocla propino :
Sum Styx , ſum cælum ; ſpiniſque roſiſque corono.

69. Non

69.

Non video; per me facio vidisse remota:
Extendor, minuor; manus adjuvat. Aspicis ex me
Sidera, quæ fugiunt oculos. Ego servio nautis.

70.

Impero Rex Mundo, virtute, calore, minori:
Foecundo, vegeto, dependent numine nostro
Omnia, fons vitæ subjectos pasco vigore:
Nascitur ex me odium, simul & nascuntur amores.
Quælibet exspirant, meque exspirante, sequuntur.

71.

Atratâ semper (non lugeo) gaudeo veste:
Nuncia sum fati, pluviosæ nuncia lucis.
Garrula displiceo, studiis invisa Minervæ:
Fluminibus caput intingens, velut occupo nimbos:
Multorum vitas vivo vivacior una.

72.

Sum nota regalis, regalis sanguinis hæres:
Clara micante auro, flammâque imitata pyropos:
Extollor Reges supra, gestamen honoris:
Incendoque oculos, gemmarum luce stupentes:
Bella mari terráque mihi, sine fine, geruntur.

73.

Gens inimica apibus, genus irritabile sævit,
Spicula transmittit, figitque ardentia rostra
Importuna phalanx: vulgo ac regalibus audax.
Insultare thoris, paterisque immergere rostra:
Divitias furantur apum, fragrantia mella:
Impositasque dapes mensis, & lancibus haurit:
Sanguineasque sitit venas: circumsonat acri
Murmure: nemo valet rabidam compescere pestem.

74.

Pessima servo mihi; quando optima ventilo, spargo.

75.

Crescimus, & sudor nobis alimenta ministrat:
Ornamusque hominem, lenociniique placemus;
Luxuriem ferrô nostram compescere cogis:
Aurati, nigri, flavi, per colla fluentes
Undamus: neglecti animalia foeda fovemus.

76.

Fortunam servo, servatam reddo petenti:
Fur inhiat nostræ, quia sum ditissima, prædæ:
Auriculas quisquis mihi vellicat, insonat auri
Copia facta mei: & cupido mea munera promo:
Sæpè quod effundam memet, res prodiga dicor;
Indè meis laqueum dominus cervicibus aptat;
Me pendêre facit; tunc aurea viscera fundo:
Cumque animam dono, vacuum dolet esse cadaver.

77.

Sum vagus, imbellis, ludens volo, circulo in orbem:
Cornua bina sedent fronti: cutis arida venter:
Perlûcent hyalo pennæ, tenuissima crura,
Subtilesque pedum fibræ; cava fistula rostrum,
Spiculat, & mollis tremulo filamine cauda est:
Murmuro, pertenuique tubà do vulnera, & aures,
Vellico: at humano venter cum sanguine turget, (
Sim satur) infixa tamen hæreo cuspide pelli:
In rabiem pecudes fugientes verto, feruntque
Mordicus hærentem, transfixis ventribus, hostem.

78.

Tundor ad incudem flagris, qui splendeo flagris:
Dextra timet corpus, gaudet contingere caudam
Gnara meam: res sum tenuis; sed plena pericli:

Si

Si ſapias ludos noſtros fuge; proditor ima
Viſcera, corque peto: me ſtratis utere menſis.

79.

Sum totus guttur: tota horrea devoro ventre:
Noxius agricolis, Cererique, & frugibus hoſpes:
Sum tenui formà, magnamque abſumo ſaginam.

80.

Sum nive candidior primâ; mens concolor illi:
Quique nitet plumis, nitet idem pectore candor:
Pacis amans, Jovis armigerum levis ira fugabit;
Adrêpit jucunda mihi, nec muta ſenectus:
Ut ſenſi metam vitæ properare ſupremam,
Non tacitum celebro Muſæ modulamine funus:
Emorior, dulcemque animam cum carmine fundo:
Unda mihi tumulus, modulis deſcendo ſub undam.

81.

Femina, maſque meam pario vix nata ſororem:
Mortua gigno meam, genitam prius, ipſa ſororem:
Meque ſoror fratrem, quando ſum mortua, gignit:
Vix orior, moriorque, nigra, & clara, utilis orbi.

82.

Orator per me loquitur, quem concio cingit:
Sol unus curſum abſolvit, quem fecit habère:
Sex mihi ſunt ſimiles fratres, de lumine nati,
Qui cedunt ſplendore mihi. Dum regno, ſuperbit
Veſte laborata ſolitus perferre labores:
Ipſa quies dicor: vis ſomnum dicere? non ſum.

83.

Gaudeo centum oculis, ſed cæcis; pérfodit omnes
Vis operoſa manus. ſine me manus illa madêret,
Sanguine læſa ſuô. Flaveſco, aut candeo membris:
Femineus noſtro digitus caput inſerit antro,

Nec pudet; hôc factò ſalva eſt ſua ſemper honeſtas.

84.

Qualis honos, quantuſque loci! quam pulchra ſuperbæ
Se facies fabricæ nitida ſub imagine pandit!
Me cingunt muri, laquearia, tecta, feneſtræ:
Cum trabibus ſurgo; caveæ ſed deprimor antro:
Ordine denſati tigni, tabulátaque ſummus
Ultima nectit apex, & tegmina plumbea ſurgunt:
Hic penetrale patet: ſtrepitus ſecluditur omnis.

85.

Bellua me naſuta tenet, re[illegible] illa ferarum eſt:
Me ſi non teneat, jacet hæc edentula, tota
Viribus orba ſuis: docilis mordère, ſecoque,
Et ſecor in partes: candeſcit gratia formæ:
Mole gigantæâ ſocios ego vinco minores:
Oſſa gero precioſa; humaniſque uſibus apto,
Conſulibus ſua ſceptra, triumphaleſque curules.

86.

Ore modeſta meo, non ſum temeraria linguâ;
Nec prior ipſa loquor, niſi voce priore laceſſor:
Multa rogas? paucis reddo reſponſa roganti:
Ex me diſce loqui: leges ego ſervo loquendi:
Multa loquens, ſileo, ſine voce ſilentia rumpo.
Si mihi das loculos, oculos tibi prodiga reddo:
Si mihi das laurum, reddo tibi parcior aurum:
Vim das argenti? reddo promptiſſima genti:
Das mediam partem? reddo, non amplius, artem.

87.

Os expers oris, loquitur taciturna, ſilendo,
Vox eſt læſa & blæſa mihi, quam profero ab ore:
Sum ſine mente ſonus, ſum muta loquentis imago,
Aëris effigies: non tota, quod audio, reddo:

Ip-

Ipſe, ſequar, præeas, conſenſu montis & antri:
Extremum tantum ſoleo reditura referre.
Non vir, non mulier ſum; dum loquor, ore laceſſo;
Ore tamen careo: per me ſaxa ipſa loquuntur.

88.

Horreo mole nigrâ, monſtrorum bellua princeps,
Bellua vaſta, potens, ſilvis nutrita Dianæ:
Corporis immanem molem, neque turribus impar
Pondus habet; geſtat quæ propugnacula dorſo:
Quercu digna cutis, nullô eſt penetrabilis arcu:
Prominet ore minax dens, exertata proboſcis
Pro manibus ſervit: robuſtior illa ferarum eſt.

89.

Non memet novi rudis imperfectaque maſſa:
Sum ſemen, ſum lac, ſanguis, caro; denique ſpiro:
Eſt mihi viva domus, carcer domus; illa ſepulcrum eſt
Sæpè: tamen carcer me carcere liberat ipſe
Sæpè: mihi mater vita eſt; ſed ſæpè ſepulcrum:
Legitimus, non legitimus ſæpè exeo in orbem.

90.

Conſervo vitam, ſed pluribus aufero, honoris
Dum punctum, nimiô irati fervore, tuentur:
Terrorem ſplendore mei circumfero puncti:
Me miles, me nobilitas, quos vindico, geſtant:
Per me miles ovat; laurum invidiamque meretur.

91.

Cum ſeſſore fero frenum · calcaria ſenſi?
Erigor obnixus, ſpumantia mordeo lora,
Et pugno cervice, & colla comantia vibro:
Lumina ſcintillant, ſtat cervix ardua, frontis
Emicat altus honos, & ſpiritus evolat amplis

Naribus, assurguntque jubæ; mihi sessile tergum est;
Sed castigatos reprimunt calcaria cursus.

92.

Nata simul, quæ nupta fuit, peperitque biennis.

93.

Nata, sed incertis (ea fama) parentibus, infans
Primùm, de minimo mea per mendacia crevi:
Impleo primum aures, & mox sermonibus auras,
Plena oculis linguisque sonant sermonibus ora
Mille; volo pavidam, pennis vestita, per urbem:
Murmuro nec certum, magnarum nuncia rerum:
Non avis, aut navis, nec dicor equesve, pedesve,
Non animal, non mas, non femina dicor, & una
Plus simul his cunctis eo, navigo, curro, voloque.

94.

Nympha loquax, audax, assuetaque fingere quævis,
Quæ fremebunda sono, quæ nulla silentia novi:
Excubo pro foribus, bibo ventos aure recentes,
Sibilaque, aurarumque animas, & nubila capto,
Semper hians. Linguam jactant novitate sonantem
Rumorum vaga turba, volantia verba ministrant:
Qui miris patulas complent sermonibus aures,
Credulitas adstat simplex; errorque, minister
Lætitiæ vanæ, & mentiti ex hoste triumphi:
His ager hostilis narratis ossibus albet.

95.

Dissimilis quávis mihi luce renascor ubique:
Et simul ac nascor, citra alas pervolo Mundum;
Oblecto doctos: cum bellô, nuncio pacem:
Sæpè tamen soleo veris inspergere falsa:
Pingo meô totum tenui sub corpore Mundum.

96. As-

96.

Assimilat teretem mea longa figura Cylindrum :
In gravido latitat mihi sus plenissima ventre :
Belga colit nostrum, fastidit Apella saporem :
Spernor, amorque fide pariter; sed dispare cultu :
Mors mihi supplicium est, post mortem denique morsus:
Mergor aquâ, flammæ vi torreor, ingeror ori.

97.

Victima, saxa inter, tibi totos immolor artus :
Heu! vix effûgi totis contrita medullis :
Sed tamen in melius mea dilapidata figura est :
Nam flos exsurgo, qualis non crescit in hortis.

98.

Nascor ubique : meas trepidat rex, turbaque vires :
Corporibus noceo; soleo quoque sternere castra :
Sim quid, & unde fluam, gens vel doctissima nescit.
Discedo, reditura : fero ægro frigus & æstum :
Augeor, & minuor : multos premo, denique perdo.

99.

Sum teres, & mollis; mellis, dulcesque sapores
Lactis alo : Ambrosiis cum Nectare gaudeo succis :
Impastis soleo cænam præbêre colonis;
Sed lapidosa meo teneo sub corpore grana :
Me cum lacte coquas, mala faucibus insita sano,
Et desperatis fundo medicamina morbis :
Portendo foliis diræ contagia pestis.

100.

Grande cavumque caput, cava cauda & longior; ignis
Me format niveum saxum, de pulvere terræ :
Corpore transfigor totô. Mea corpora tractant
Sæpe popinones, foliis mea viscera replent
Accensis : fit fumosus mea cauda caminus :

Exonero ventrem : quæ merces? denique frangor.

101.

Sum pecudis membrum, pecudes quod territo vinctas;
Obsequiô errantes inflictô reddo dolore:
Castigo, ut sanem lædo, prosumque nocendo;
Tergora metiri soleo: de tergore veni.

102.

Arrident vivis argentea sidera campis:
Deliciæ Veris, Venerisque crepundia, visûs
Illecebræ, pandunt Soli lactentia labra:
Penè locuturas promunt in gaudia linguas:
Risibus apta suis, quæ fragrant, ora renident:
Vestiti florent redolenti frondis honore:
Hinc odor, inde color, pretiô certare laborant.

103.

Colligor è multis unus, qui fœdere consto:
Posthumus enascor. Formosas orno puellas;
Pectus odoratus decorat color, aurea Veris
Gratia, tristis hiems campô me pellit, & hortô:
Vere calente creor: recreo suffimine nares.

104.

Floreo purpurei cultissima filia Veris:
Picta coloratô scintillat corpore palla:
Collucent patulis argentea viscera labris,
Quæ violant candore nivem, vel odoribus Hyblam.
Candeo, flavesco, vireo: sed sæpè rubesco:
Vinco diem fulgore meô, Solemque lacesso.

105.

Clara domus, quæ voce sono; meus incola mutus:
Ipsa domus curro, mecum meus incola currit:
Indefessi animis; pedibus sed uterque caremus.
Non ego vivo, domus; per me meus incola vivit:

In

Incola faſtidit terras ; ego verbero terras :
Quando videt terras, moritur meus hoſpes in illis ;
Tunc homo pro tumulo ſua viſcera conſecrat illi.

106.

Neptuni proles moveor, ſto ſalſa, ſuävis ;
Me ſequor, & fugio ; per terras curro, per æquor ;
Et teneo curſum ſtabilem : laude efferor, alta :
Nec mihi turpe putes, quamvis vager omnibus oris.

107.

Florebam, cum gramen eram : ſed falce reſectum
Condemnor tenebris, & in horrea claudor acervus :
Mole mea nimium molle obruor : areo membra:
Perque hiemes ſaturo ventres cibus aſper equinos.

108.

Menſa locum nobis cedit. Tu tergora primum
Noſtra vides partita, vides tunc pectora picta ;
Sed ſecreta tenes : certas : ſumus arma : triumphas,
Aut cadis, ut ſors eſt : ſtultus benè militat, & rex ;
Sæpè tibi damno eſt, ſæpè utilis. Alea miſta eſt.

109.

Os aperit tumidum venâ, buccaſque vibrantes
Exprimit, ex totâ ſaliens ſeſe evomit urnà :
Exſilientem animam, & violento vortice motûs
Surſum attollentem exertat ; fluvioſque fugaces
Egerit ; emiſſos componit in aëre fluctus :
Hic fluit in lætas violas argenteus humor.

110.

Sum pellucidior vitris, argenteus amne ;
Vividus exſilio, ſtabili glomeramine, in auras :
Humentes vibrans, venâ ſaliente, ſagittas :
Me numquam contingit aper : petulantior ales
Non ſua colla lavat ; quia flumine virgine mano :

Saltibus æternis, quas irrigo, desero terras;
Et repeto liquidum, materna palatia, cælum:
Spiritus in tenues effusus diffluit auras.

III.

Par caput est ranæ, corpus breve, sustinet illud
Pes gruis (o monstrum non mirum!) exertus uterque?
Durities sensum quamvis mihi tollat, ad ignes
Frigida Vestalis sine veste sedère laboro:
Ipsa manu moveor, quod non potes, ipsa tenebo:
Audio sæpè tenax; sed nulla tenacia nostra est.

112.

Norma laborantûm, constîpo farre cavernas,
Sum vitæ, longæque hiemis præsaga futuræ:
Discurso tritó per prata virentia calle:
Non gero magna simul; paulatim congero multa:
Tunc gustat fructus Sapientia fessa laboris,
Quando sævit hiems: pereuntes ridet inertes.

113.

Ut scintillo Draco, & cælo me fundo patente;
Nox ruere, ignivomô nubes crepitare sonore:
Vibror ad Occasum, momento, Solis ad Ortum:
Vox, fragor horrendus; jaculumque quod aëra rumpit:
Exanimo audaces pavidô terrore leones:
Silva fremit sonitu concussa, fatiscit Olympus:
Impulsumque cavô cælum quassatur hiatu.
Commotô cælô totô sonat ætheris echo,
Conterrentque homines oracula muta tonantis.

114.

Elicio lacrymas, lacrymas sine fonte fluentes:
Ipse peto cælum: gravis aër tardat euntem:
Lentescit cursus sensim meus: actus in auras
Spargor ubique auris levior, cum separor à me:
Per me jactantur fumosa palatia Regum:

Cum

Cum genitore meô ſpirans exſpiro, gemelli.

115.

Per vacuas auras graditur, pedis arte, viator:
Itque reditque viam levis, in via ducit euntem
Semita; perſultat ſtellis vicinus, & auris:
Tranſvolitat gladios; per ſphæras tranſit in auras
Sublatus; verſoque in terras vertice pendet.

116.

Sum vates, doctus cantu prædicere lucem;
Auroræ matutinæ prænuncio partum;
Lucifer in cælô Phoebi dat ſigna renati?
Præcino voce diem: terris ſum Lucifer alter:
Bis naſcor primùm ſine motu, poſtea curro.

117.

Criſta rubet, greſſus turget, calcaribus altum
Crus moveo, ravòque oculô luſtro obvius hoſtem,
Oſtentans audax pectus, micat ardua cervix:
Pugno: ſibi regem conjux vult eſſe, virumque,
Qui ſe major ovat, ſibi qui canit ipſe triumphum:
Frango indefeſſo impaſtus mihi viſcera cantu:
Auguror auroram, numeroſa conjuge dives:
Regali accumbit menſæ mea cæſa propago.

118.

Concha ſub Auroram, lacrymantem funera noctis,
Emergit patulis ſalſo de gurgite valvis:
Tunc matutinos gremiò bibit ebria rores:
Rore fluente ſinus implet; mox cortice clauſô
Maturos utero gaudet grandeſcere partus:
Et figit tenues ſtillas, fingitque lapillum.

119.

Limpidius ſpeculum, ſto, fluctuo, curro liqueſcens,
Dura ſolum, Solemque inter pendêre coacta:
Quæ facio faciem, geminaſque niteſcere palmas

Sæ-

Sæpè tuas, quæ nunc te durô verbere pulso:
Dura rigore meô tibi sum; quia frigore stringor:
Mollis eram: nunc dura homines extinguere possum.
Et soleo solidare vias, ubi nulla viarum est.

120.

Saxeus agricolæ supra caput ingruit imber;
Præcipitata ruunt, cælestia spicula, saxa;
Cunctaque terrificant, homines, armenta, ferasque:
Silvarum violatur honos: petit antra colonus,
Confususque feris latitat: gemit obruta messis;
Hæc tritûra fuit. Videas lapidescere campos.

121.

Ungue saburratô volito, portoque lapillum:
Ordine turmatim gradior per inania cæli:
Pervigil excubias in classes divido nocte:
Verberibusque alarum, & acuti cuspide rostri
Insono, Pygmæis moveo cum bella cruenta:
Paulatim, niveus, seniô veniente, nigresco.

122.

Blandior, ut perimam: lethi propino saginam:
Sum lenocinium, sumque insidiator in undis
Subdolus, objectà mucronem celo sub escâ.

123.

Torva supercilio, canis hirsûta capillis,
Lentô pigra gradu, vestitaque pellibus adsum:
Barba gravis nivibus, glaciatur barba pruinis,
Canities horret brumâ, stant nubila fronte:
Ante focum rigeo; dependet stiria nasô:
Pallidus ore Rigor, gelidis Tremor ossibus alget.

124.

Horripilans telis, hirsutus tergore totô
Missilibus centum (quæ sub cute condita) telis,

Solus

Solus ab attactu procul hostes arceo miles.
Est telis armata domus; tamen hospes inermis.

125.
Ille beatus eram; vivum modò spiro cadaver:
Bella mihi movi: immortalis diligo mortem:
Formam infusco meam: me perdo domesticus hostis.
Vitam sperno: meam quæro, mea busta, ruinam.

126.
Nobilitas mihi cedit, opes quoque, formaque vultus.
Si tangor, lædor: verbò mea gloria sordet.
Nocte dieque inhio famæ, Mundumque pererro.
Contentus vivit, nostro qui nomine gaudet.
Me quicumque caret, moritur sine laudis honore.

127.
Machina ponderibus pendet librata rotatis,
Hæc lucis noctisque vices signare laborat
Motibus æternis; volvendarumque rotarum
Denticulis intexta agitur: Solisque labores
Irrequieta notans æquatô examine prodit:
Auratus stylus irradiat, tardoque meatu
Expressas monstrat spatiis æqualibus horas:
Æra sonant præsens repetitô verbere tempus.

128.
Sum quadrata domus: meus incola fingitur arte
Vulcani. Me servat hiems, me deserit æstas.
Uno aditu pateo: tectum patet omne fenestris.
Femina me gaudet: cerno, quod celat honestas.
Nil oculis video, tamen ardent: servo silenda,
Si me nemo videt, sentit: me prodo calore.

129.
Me nil nobilius, nil mobiliusque putatur.
Rerum principiis ex me sunt omnia nata:
Omnia consumo: per me omnia nata peribunt:

Me nihil eſt levius; ſed habet mea nomina numen.

130.

Me nihil eſt levius, ſed nota audacia noſtra eſt:
Aggredior Reges Per me ſtant pulvere regna:
Conſûmo totas ſilvas, explero metalla:
Auras aſcenſu irrumpo: volo pyramis alta:
Dévoro cuncta avidus: flammantia Tartara fundo:
Omnia ſuccumbunt virtuti ſubdita noſtræ.
Marſque Venuſque ardent, quos noſtra potentia adurget:
Omnibus ut vitam, ſic pluribus affero lethum.

131.

Ferrea ſum, pugnax domino, ferrôque flagellor:
Pulſatum tergus candentes excipit ignes:
Murmuro non patiens: ſcintillas, fulminis inſtar,
Evibro: fumoſos, hoſtes mea flagra fatigant.
Horrendô fremitu, & ſtridorum murmure vivo.

132.

Momentô vacuum, momentô corpore plenum,
Aſſiſto Regi ſemper non aulicus. Enſe
Per me rex petitur Sum Regi munera prima:
Rex quâvis mutat me luce. Immiſceo Regis
Me quoque ſecretis, & amoribus. Utile Mundo
Sum quoque poſt funus: cuncti mihi brachia tendunt.

133.

Livida tota genas, oculoſque oblîqua minaces;
Torva acies, livent dentes, vomit ore venenum,
Ungues corrodit; ſucceſſu moeſta ſecundô,
Extenuat magnas, lugetque accreſcere, laudes:
Felle intabeſcens peſtis, quæ mordet honores.
Excubat inſomnis, marceſcit; ſueta videndo
Inſultare malis, lætiſque ægreſcere rebus:
Suppliciumque ſibi, dum carpit, carpitur unà:

Sor-

Sordida, ſub vitiis ambit virtutis honores:
Lætatur lacrymis: monſtrum infortunia paſcunt:
Divitiis pauper, cunctis inviſa, ſibique.

134.

Sum corpus vivum, tumulus quod condit, editque
Vivus aquam tumulus meus, & bibit: exeo vivus
De tumulo: extinctum tumulus me condidit alter,
In quo nunc jaceo; poſt Mundi fata reſurgam.

135.

Non humus, aut ſaxum, non me tegit urna ſepultum;
Sed me marmor habet; fluit hoc quoque mobile marmor,
Ipſe meus tumulus vivus tumulatur in undis:
In tumulô vivo, tumulòque renaſcor eòdem.
Meque meus tumulus vitales vectat in auras.

136.

Auricomos roſeus pingit Sol quando capillos,
Nimborum ſoboles, Titane micante, creata,
Diſcolor effuſis undis cum Sole renidet;
Pingitur hinc violis, Narciſſis inde, roſiſque:
Pulchra triumphalem, pacis ſignum, inſtruit arcum,
Picta colorato Dea circulat orbe per orbem.

137.

Sol genitor nubi me commendavit alendam:
Cum pharetrà Sol lunatum mihi tradidit arcum,
Et radios flammarum, & lumina digna parente.
Aurea curvato meditor dare ſpicula cornu;
Puniceo & niveò rareſcit utrumque colore,
Ceruleòque magis, qui non eſt, ſæpè colore.
Semper ab adverſô capio data ſigna parente,
Cum mea, nube cavà, rutilans ſe exertat imago.

138.

Tres nuper fuimus: nomen nos copulat unum:

E tri-

E tribus eſt unum : tres commiſcentur in unô :
Per ſe quodque valet : melius quod continet omnes.
Non ſapio, & ſapio jus non jus lance recondor.

139.

Forma decora recens de viva fronte renidet.
Odi ſervitium, ſum libertatis amator.
Me puto felicem, dum ſcenas impleo ludô.
Utilis ars odio eſt : laudata ſcientia ſordet.
Cum flos Veris abit, ſerò ſapuiſſe laboro.

140.

Fraus ſtipata dolis, & inextricabilis error,
Inſidiæque omnes reſident in limine primô :
Occurruntque ſibi variis ambagibus orbes,
Orbes implexi, ancipites, & in avia ducunt :
Implicitus gyris currit locus, atque recurrit :
Ancipiteſque vias centum, ſectaſque doloſis
Artibus iſque redique ; nec exitus obviat ullus.
Non exis, niſi cæca regas veſtigia filô.

141.

Purpura ſum primùm : muto candore ruborem
Coctior ; inde fluo, candore notabilis humor :
Emicat ille color, quô non eſt purior alter ;
Convenit infanti niveus, ne ſanguine tincta
Ora ſcelus ſitiant, pueriles Nectar alumnos
Mitigat, ut diſcat candori aſſueſcere candor.

142.

Sum pellucidior, formâque ſimillima Lunæ ;
Plena magis placeo ; ſed me decreſcere cogit,
Defectumque meo gremio induxiſſe laborat
Fæx hominum. Si ſum roſeô formoſa colore,
Oſcula & amplexus mihi fert feſtivus amàtor
Mille diu noctuque ; meis quem denique prodo
Ignibus, & perdo cerebrum, & cum corpore vitam.

143. Gau

143.

Gaudeo ventre cavô, nil ſum niſi venter, & auris:
Quem ſugas de ventre meô tibi promo Lyæum:
Terrea me finxit mater, genitorque Prometheus:
In caput allidor, dum labor fracta, parentis.

144.

Affinis terræ, terrâ ſum durior ipſâ:
Sæpè tamen nautis atrocior hoſtis in undis:
Litera prima abeat ſi nominis, ipſe volabo.

145.

Luxurioſa comis commendor frondis honore:
Glorior ornatis redolentior una capillis:
Vinco hiemes, ſperno ignavos, forteſque corono:
Victrices pompas inſignio fronde perenni:
Læta coronandum duco ad Capitolia Martem:
Delphica Palladiæ non cedo ramus olivæ;
Serpentes, morboſque fugo, fulmenque tonantis:
Ipſa creo vates, meritæ ſum præmia laudi.

146.

Sum campus variô ſtratus per tecta colore:
Luce laboratur ſacrà mihi manè colendo:
Sto pede bis geminô: quartum caput effero: cælum
Poſſideo ſemper, ſed tempeſtate ſerenum:
Cum mihi Mortis adeſt frater, tibi lumina claudo.

147.

In ſilvis dominor: majeſtas regia noſtra eſt:
Emicat é fulvà generoſa audacia fronte;
Lumina ſcintillant; rictuſque hiat ore patente;
Et juba diſcurrit lætos diffuſa per armos:
Exultat lætum aſſurgens, falcataque gyros
Cauda ciet, terramque irâ commota ſuperbâ,
Cauda, animoſa auras, cono horripilante, flagellat.

148.

Flosculus è terrâ viridanti caudice surgit;
Despectatque humiles regali vertice flores.
Virgineâ ridente comâ; quam multus inerrat
Candor, & insperso fundit Saturnia lacte:
Viscera, quæ pandit, subtilia fila coronant
Lutea malleolis: niveòque intexta calore
Purpura scintillat, fulvôque intermicat aurô.

149.

Filia sum Floræ; sed Francis cultior hortis:
Exorno Reges; insignia regibus addo:
Corpore sum tenui tenerôque, at vivida virtus:
Candeo de nivibus: mihi purpura pura rubori est:
Frondis odoratæ nimium commendor odore.

150.

Nemo meos novit, neque me genuere parentes:
Natus adulterio non sum; fero Cornua frontis,
Cognita nec conjux ulla est mihi: captus ubique
Porto meam, mecumque domum, quam desero liber:
Quâ sim stirpe satus, me splendida linea prodit,
Quam, tumidè gradiens, mea post vestigia, signo.

151.

Interpres cordis; sum purpura, garrula pica;
Optima sum, quamvis eadem sim pessima; laudo,
Contemno, disco, doceo, sileoque, loquorque.
Est mihi murus ebur; geminô circumdata murô.
Servor; sum remus, servusque, aurigaque ventris:
Per me, quidquid edis, transit: sum denique vermis.

152.

Tres & viginti, doctissima turba, sorores
Hìc & ubique sumus; queis nocte dieque renatis
Uteris: imprimimur nigro niveoque colori:

Quod

Quod loqueris, noſtrum eſt; noſtrum eſt, quod numen adoras:
Mutus erit, careat ſi noſtris uſibus infans:
Per nos majores hominum poſt fata ſuperſunt.

153.

Celo patrem; niveum gremium, nigrumque reſigna,
Prodo patrem: terraque, marique, & naſcor ubique
Interpres mentis: bellum ſæpè, & nuncio pacem:
Mira fero: magnis me ſæpè interſero rebus:
Per me mille hoſtes, & mille lucraris amicos:
Clauſa meo tergo, tua geſto inſignia ſemper.

154.

Quæ cernis, ſtant buſta; carentque cadavere buſta:
Nec ſunt buſta; tamen poſitum eſt ſine mente cadaver:
Quam cernis ſtatuam, ſibi buſtum eſt, atque cadaver.

155.

Cornea ſum, vitrique inſtar: perlucida totô
Corpore, lumen alo, tenebris inimica fugandis:
Præfero nocte facem, faciem tunc prodo diei:
Ipſa viatori monſtro lumenque, viaſque.

156.

Servio, dumque feror, me Reges ponè ſequuntur:
Dux ego ſigno viam: tenebras quoque diſſipo noctis;
Me latebris fur nocte meis, dum diripit, abdit:
Tot mihi ſunt fratres, quot ſunt ſua ſidera cælo.

157.

Sum vaga per vacuum: facies argentea formæ eſt.
Curro vias, ubi nulla via eſt, ſtatione tenaci:
Impero Neptuno: terras vegetare laboro:
Corporibus mea dona fluunt: mihi portio cælum eſt.

158.

Nocte vibro lucem pauperrima, lucis egena:
Eſt mihi frigidius corpus; ſed lumine foeta
Diffundo radios: per me rus germine floret.
Defectu triſti, terrâ occurrente, laboro.

159.

Dentibus inſanis, infamis terreo campos:
Arma mihi rictus, armentaque maxima ſterno!
Attollo rabidam vocem, ſilvaſque laceſſo:
Omnibus inviſus paſtoribus, erro per arva.

160.

Eſt oculatus homo, ſed lumine natus abortus:
Obliquos luſtrat circum male quælibet hirquô;
Qui mare, qui terras, ſed cuncta retorta tuetur.

161

Os geminum, ſine dente meô, ſub ventre, videtur;
Et quatuor naſi, quivis eſt tortilis, exſtant
In collô, prodoque animam ſub ventre latentem:
Subſiſto non carne, nec oſſe; ſed arte manuque (
Quæ manibus careo) quatuor quoque gaudeo nervis:
Aures exhilaro res dulcis, vana, breviſque.

162.

Grande caput, virtus cui corporis indita tota:
Concutio capitis pugnà, dum verbere pulſo:
Ædifico, frango figo, ſtruo, deſtruo, fingo:
Sæpè ſtruens aliud, mihi deſtruo denique corpus.

163.

Nos duo, vicini colles, ſervimus amori:
Poſt annos ter quinque tumeſcimus: eſſe gemellæ
Dicimur unius partus, niveæque ſorores.
Naſcimur illecebris. Feſtiva juventa coronat
Nos duo: blanditiis lenociniiſque placemus
Virgineis, velat nos virgo modeſtia: nudas
Nos tetigiſſe, nefas. Fluimus non virgine fonte.

164.

Quinque fero ramos; nodi tres cuilibet inſunt,
Unô primus eget, reliquis qui robore præſtat:

Col

Colliculis surgo, quæ vallibus undique sido:
Harpago, do, capio, scalpo; tibi servio forceps.

165.

Me nil commodius: sum sarcina cara ferenti:
Dito; contentus vivit, qui possidet unum:
Et quocumque feror (feror ad venalia quævis)
Prodigo me: fervent ubi regno gaudia vitæ:
Et perdo, & servo multos: quot commoda, damna
Tot creo. Sum fortuna: mihi fur excubat astu.

166.

Cella capax animi, penus ingens, optima gaza,
Palladiæ custos, æraria mente tenaci
Servat, & illustres librorum stipat acervos,
Bibliotheca tenax, artis doctissima nutrix,
Et quæcumque vident oculi, meminisse laborat:
Auditus simulacra suo quoque pectore claudit:
Præteritum, præsensque tenet, retinetque futurum:
Mille citat libros, monstrum memorabile mentis.

167.

Infima dedignor, teneo sublimia tecta:
Et mihi conspirant venti. Me cerne volantem;
Sed sine pennatis alis. Tibi nocte dieque
Bis gemini fratres, ut sustentêre, laborant.
Sæpè susurrantes in me Thetis exerit urnas.

168.

Juncta viro conjux jacet hic; pigra, succuba sistit:
Impiger alter amat solus, toleratque labores:
Immotàque alia, citò circulat alter in orbem:

169.

Nos tonsi fratres, ventris pecus, otia in umbris:
Quærimus ignavis vitam traducere tectis.
Cantamus noctu, lux Bacchanalia vivit.
Mendici dici gaudemus, cuncta tenemus.

170.

E vitâ invitus (fruſtrà evitare laboras)
Curſor abis: & eris, quod ego ſum exangue cadaver.
Omnibus immineo, tollo omnes, neſcia vitæ.

171.

Tres animas domus una tenet, quæ viva movetur,
Diſceſſere duæ; quas tertia pene ſecuta eſt.
Quiſque ſuas animi, vel corporis incolit ædes.

172.

Diſſimilis patri, & matri, ſum diſpare ſexu:
Procreor ex aliis; ex me ſed nemo creatur.

173.

Parva caverna domus, cui ſemper limen apertum eſt.
Præda, cibus tenuis, de rapta vivo ſaginà.
Per tenebras graſſor, docilis turbare quietem.
Infelix! felis vereor temidiſſimus ungues.

174.

Inter aves numeror, minimô quæ corpore conſto;
Frigore deliteo, redeoque æſtate tepente:
Vellico paſcentes pecudes, hominesque laceſſo.
Exanimor ventis, hiemis quoque frigore perdor.
In gyrum volito vaga, circum lumina ludens:
Ipſa meô ludô pereo: lux ipſa ſepulcrum eſt.

175.

Dicor odorato lacrymata ex arbore: nata
Pro lacrymis, & per lacrymas mea manat origo,
Ex oculis ſtillans, quæ ſum de cortice nata:
Lætus honos frondis, verique doloris imago.

176.

Pinniferæ ſilvæ ſum filia: navigo, velis
Culta: procelloſos ſublimis rideo Cauros:
Cornutam frontem ludentia apluſtra coronant:

Incli-

Inclinare caput ſoleo, cum tranſeo pontem.

177.

Pulchra laboratæ commendor filia ſilvæ,
Silveſtrique feror comitata ſorore per altum:
Curro iter immenſum, veſtigia nulla relinquens.

178.

Sum nubis, cineris, fumi, vel noctis imago;
Nec ſum nigra tamen; tenebras ſuperaddo diei:
Aſcendo; pluviam indûco; ſed lapſa, ſereno.

179.

Ex nihilo innumeros numeros ego fingere novi:
Una ſuum multis numeris dat litera pondus:
Unum poſt nihilum ſequitur? nihil inde creatur.
Unum ſi nihilo præeat, nihil omnia fiet.

180.

Floccus aquæ tenuis, tenui cum vellere ſparſus,
Conſtipo tectam, facturus flumina, terram:
Candida lanarum calveſcit terra capillis:
Hinc ſurgunt niveo montoſa cacumina cælô:
Sole calente fluo, ſto frigore, flumine ſiccus.

181.

Moroſò vultu hæreo culminibus deſertis:
Sim contemta licet, gravitate ſuperbio frontis:
Me nox atra tegit: mihi nox pro luce renidet;
Si per inane volo, volitanti obmurmurat ales:
Semper hirundineà circum vallata cohorte:
Garrula perſequitur profugam, cum paſſere, pica:
Si cano, funeſtus vocor augur: terreo cantu.

182.

Bos vituluſque fui: mea nunc eſt ſedula cura,
Crura tibi veſtire: gero calcaria turgens
Bina foris; ſed carne tument mihi viſcera & oſſe:

Gramina quæ carpsi, viridantia gramina calco:
Quemque verebar, equi stimulô premo terga cruentô.

183.

Sûm similis Soli: celsâ nam tutus in arce
Illustro parvum Mundum: vallorque comatis
Arcubus; & geminis me valvis moenia cingunt:
Sum pellucidior vitris; & plura vidêre,
Quam Sol, cuncta suô qui lustrat lumine, possum:
Sideribus certant mea lumina, sidera vincunt;
Sæpè sed, heu! casu mea lumina flumina fiunt.

184.

Flumen amo, ripæque thoros, rimorque profundum,
Fontibus immersus, niveisque argenteus alis:
Ludo super lymphas saliens, facilique natatu
Illábor: vix remigiô pedis ima laborant:
Pluma in aquis vix tangit aquas; collumque superbum
Eminet, & liquidà tangor, non tingor ab undâ.

185.

Qui meus est genitor, famulis prænunciat horas:
Prosequiturque meam matrem violenter amore:
Momentô nascor; sed quæ me parturit, insons
Voce suâ prodit Niveô sum corpore: parvô
Stum quamvis preciô, vinco aurum: servo salutem:
Devoror antè diem liceat quam cernere vivo.

186.

Me nova Roma negat, quod sum; me numen adorat:
Omnibus utilior vitam servare labôro:
Vivere nemo potest sine me: sum carior auro:
Si me dente petis, non indignabor hianti:
Fortè rogas numen? tibi me petis: omnia in uno
Dives habes: me si teneas, potes esse beatus.

187. Gran-

187.

Grande caput, multæ linguæ, mea membra minora,
Et viridis pes eſt, ſed pes longiſſimus unus:
Indûco ſommos, non dormio, creſco per hortos.

188.

Qui modò ſerpebam, volucris ſuper æthera tollor:
Sed careo nido: volito per tecta, per agros:
Ala gerens oculos, variô diſtincta colore eſt:
Ardeo amore ignis, conſumit & ignis amantem.

189.

Hortus odoratô Veris floreſcit odore:
Exulat omnis hiems: Boreæ poſuêre furorem:
Inviolatus honos violæ eſt: fonteſque perennes
Exſpirant latices, felicia balnea campis
Pæne ſub æternis nutant argentea ramis.
Hic arbos vivos homini parit aurea fructus.

190.

Fulgurat aurato mihi veſtis plumea tergo:
Vertice criſta tremit; fert centum ſidera cauda:
Collucent oculi centum, quos perdidit Argus:
Duco choros, dum colla tument: me miror euntem:
Par Superis gradior, me ſum formoſior ipſô:
Inſideo tectis, ventos ſpeculatus & imbres:
Frigida nobilibus propino flabella puellis:
Ventilat hoc; animique æſtus, annique levantur.

191.

Materies cornu eſt, buxus, teſtudo: coronat
Me ſectum ſeries numeroſi dentis utrimque:
Cæſariem implexam diſcrimino: contero vermes.

192.

Accumulo ſordes: ſine retibus, atque ſagittis,
Et canibus venor: non dentes effugit ulla

Præda meos: ſordet, qui me non poſſidet, artus:
Hirſutas dum dentatus diſcrimeno ſilvas,
Perſequor ipſe tuum, qui vivum devorat, hoſtem.

193.

Eruta de terræ ſoleo prodire cavernis:
Flammarum patior furias, ferròque flagellor:
In me tunc Regis pretioſa renidet imago:
Immenſum dives Mundum Regina guberno:
Sum mundi pretium, nervus belli. omnia vinco,
Corrumpo, perdo, ſalvo: invia, pervia reddo:
Ipſa ſono placeo, cui dulcis muſica cedit.

194.

Terra fui, non terra vocor, pretioſior inde
Emergo: pretium flammæ regale dederunt:
Sed ſum terra tamen; per me quoque terra paratur:
Et mea materies eſt formoſiſſima terra:
Sum gravis, & nullum gravido mea dona ferentem.

195.

Sum pedes, & pædor: totus pro corpore venter,
Brachia nulla, pedes numeroſi, cauda procêra eſt:
Sæpè latro lateo parvus ſub fronde comante;
Infeſtoque homines, ſolitus turbare, quietos:
Humani paſcor ſitibundus ſanguinis hauſtu:
Me non invenies, inimicô ex ungue, leonem.

196.

Venatus noſter præpoſterus eſſe videtur:
Qui pótitur præda, prædam faſtidit & horret;
Elapſam prædam ſibi fert venator, alitque.

197.

Carnea mater erat; non ſum caro: docta volare,
Dum mihi mater erat, per amœnas aëris aulas:
Nunc volo per niveas, quas cornu pingo, tabellas.

198. Orno

198.

Orno naturam, Musas, Charitesque decôre:
Me sine non starent ipsi cum numine cæli:
Nomen quæris? habes in te, me possidet omne:
Me sine, nemo potest umquam mea nomina nosse.

199.

Nigra soror, fumosa soror, sum corpore crassa;
Non ego fumoso; sed pingui surgo parente:
Est soror una mihi, quamvis tres esse putentur:
Omnes suspensæ sunt atra cadavera fune:
Suspensæ pascunt homines, non fercula corvos.

200.

Quinque gero digitos: consto carne, unguibus, osse,
Articulis: cum fratre meô vestigia firmo.
Ambulo cum sociò: sine me neque Musa cucurrit.

201.

Quæ par divini poterit mihi carminis esse?
Omnia deprômo discrimina gutturis, omnes
Elicio modulos, numerosis flexibus usa:
Nocturnasque vigil certo cantator in horas:
Sub ramo dulces fundo florente querelas.
Exiguò pascor; raro cano, rara volûcris.

202.

Morte meâ vivo: per me mihi posthuma vivo:
Et, si non morerer, mihi nec vixisse liceret:
Ut moriar, vivo; moriorque, ut denique vivam;
Viva igitur morior per me, quæ mortua vivo;
Ergò meos Manes licet appellare parentes.

203.

Pascendis oculis fio, Romæque triumpho.
Pulvis homo est; & ego, res sum pulcherrima, pulvis.
Sum vir, sum mulier, deus, & Dea sancta, profana:

Non

Non ſomnum capio, recipit me tela cubantem.
Simia non videor, ſimulans fingo æmula quævis.
Induo transformis mentitos ſæpe colores.
Ni caveas, ut aves, te perfectiſſima fallam.

204.

Pingo, ſed fingo; quia mentior omne tacendo:
Pingo dolò vivam tabulam, quæ fabula fiet,
Prodita. Pulchra magis pulchrô decorare laboro:
Sum nec adulter amans niveas & adultero formas:
Vis, ut me vulgem? Tibi dicor adultera pura.

205.

Raſa foris, [illegible] ſinu, formaque globoſâ
Perſulto, quamvis videar pedis uſibus orba:
Emico ſidereas pennis viduata per auras:
Pulſa, repulſa manu ludo: nec laſſa fatigo.

206.

Non ſum compta foris; quia ſum viduata capillis:
Hirſutus venter ſtipatô crine tumeſcit:
Percutio palmas, palmis percuſſâ remittor;
Quæ percuſſorem percuſſa reverbero ſemper:
Inſtar avis, volito, nec ſum pennata, per auras.

207.

Sum nive candidior, ſum Sole rotundior ipſô:
Altior humanô ſum vertice, vertice cælos
Tango; repercuſſô quatio pede cóncita terras:
Heu! ſed percutior palmis; ictuque ſonante;
Et tamen exſilio plauſu; palmaſque ſaluto,
Quæ me percutiunt; quibus oſcula, preſſa, refigo.

208.

Subditur omne caput capiti mihi: frigora pello:
De pilis olim; ſed nunc de vellere fio:
Me præeunte tibi, dominum de more ſalutas:

Li-

Libertas Romana fui: modò mascula signo.

209.

Est cava forma mihi, mihi semper forma rotunda est:
Vestior Æthiopis, vel oloris sæpè colore:
Orno virum, contràque auras defendo, vel imbres:
Et libertatis Romanæ præfero signa:
Nec cernis tectum, nisi per me · detege nomen.

210.

Cóntero: cuncta meo tenuis sunt robore pulvis:
Totaque sum cervix: capitum mihi forma duorum est:
Et mea de solidô sunt corpora ficta metallo:
Æreus est, venterque cavus, quem verbero semper.

211.

Matre fluo gravidâ: mihi mater passa ruinam est.
De cælo labor, liquidas transfusa per auras:
Germina me sitiunt: vitam quoque floribus, herbis,
Et plantis indo; millenis usibus apta.

212.

Ad numeros curro: pedibus si forsan aberrem,
Audio censuram; damnant, sacra turba, sorores
Præcipitem. Pedibus propero, res blanda, ligatis.
Heroum famam, bellatorumque triumphos
Æterna cum laude cano, ingeniosa voluptas.

213.

Silva stat in lymphis: siccus pede flumina transis.
Calcat & invîtas arcus sublimior undas:
Indignantur aquæ, silvamque evertere tentant,
Perstat, & irrîdet furias, Neptunia tela.
Tuta viatores transmittere silva laborat.

214.

Setigeræ matris præpingui natus ab alvô,
Sordibus obiector, me sordibus ipse volutans:

Et

Et mihi ſuppeditat ſilveſtria pabula quercus.
Æmula ſunt hominis mea viſcera: murmuro ſemper.
Ebria turba ſolet decorari nomine noſtrô.

215.

Os oculuſque domus, inſueta vidêre, loquique.
Penſilis, ut muris, ſic ferrò veſtior artus.
Comiter excipio, quiſquis me verbere pulſat.
Hoſpitibus moveor venientibus. oraque pando,
Officioſa meis. Urbes & mœnia ſervo.

216.

Os & honos avium; cui plumæ in corpore vernant,
Blanditur multà dominoque epuliſque ſalute;
Contentus minimò, ſuſpenſò amplectitur ungue:
Innocuô adludit roſtrô, reſponſaque reddit.
Infantem in cunis, credas vagire jacentem,
Vel deriſoris lætos audire cachinnos:
Nunc felem jures ſimulare, latrare moloſſum,
Gallinam cantare, animare in bella cohortes,
Tantus amor fandi eſt, meditata ut ſæpè retractet.

217.

Gloria ſum volucrum; præſto diſcrimine vocis,
Ingeniôque homini; ſed amœni dotibus oris,
In blandos domini mores me vertere novi.
Eſt mihi rara fides, & rari forma coloris.
Mille ſonos modulans docili de gutture fingo:
Quod ſono, non brutum eſt: humanas exprimo voces.
Mulceo jucundis aures, & cantibus auras.
Non volo, quando volo: me carcer claudit honeſtus,
Qui me, ſit quamvis mutus, facit eſſe loquacem.
Sæpè choros duco lepidos, & amabile carmen
Succino; ſæpè ſalit dulcis mihi riſus ab ore.
Comiter excipio venientem. Sacchare paſcor.

218.

Excrementum hominis, naturæ foedus abortus,

Pon-

Pontifici & Regi consanguinitate propinquus:
A thalamis, à Secretis sum regibus unus:
Cui calidum gremium regina indulget amanti.
Sum tuus, ut tectô, sic lecto natus eôdem.
Sum latro sanguineus; turgetque, ut tympana, venter,
Milito in insidiis, humani sanguinis hæres.
Non timeo excubias, quas mordeo: conteror ungue.

219.

Prodeo de matris gremiô sub luminis auras,
Et nondum nascor; sed adhuc in corpore condor:
Et, partu positô, me natum nemo videbat,
Ex aliô tandem, quam matris, corpore nascor:
Hoc aliud corpus sed creditur esse parentis.

220.

Est mare, sed parvum, quod salsô fonte coronat
Nos geminas, unà natas sub fronte sorores·
Servîmus speculis, quæ nocte dieque vagamur.
Per nos lingua sonat, per nos Sol ipse videtur.
Moenia nos cingunt, cingunt radiique comantes.
Arcubus armamur: teneræ Sirenes amamur.
Præsentem imprimimus: momentò claudimur omni.

221.

Sum locus umbrarum, terris immersa vorago,
Undarum carcer; sed me mea terra reliquit,
Qui modò sum gurges, venientes devoro ventre:
Tantum perfossis excurrere gaudeo ripis:
In terras venio, manibus deducta ligonis.

222.

Fulgidus in tenebris rutilans exterminat ignes
Ignibus; & plusquam radiantia sidera lucens,
Carbonis specie ignescit; latèque superbas
Spumat opes; ditatque solum, noctemque fugatam
Obruit; & Solem indûcit, flammante medullâ.

Tau-

Tantus ineſt tenui ſplendor, virtuſque lapillo.

223.

Impero dux nautis. Sum parvulus orbis in orbe:
Signo polos, menſuro gradus, mirabilis arte:
Sit ſine Sole dies, ſit nox illunis, & undæ
Ventorumque fremat turbo; ſua munia Tiphys
Secûrus peragit: nec fallent flamina nautas,
Vitabunt ſcopulos, rupiſque pericla latentis.

224.

Cauda, locô capitis, ſolita eſt prælonga præire.
Sæpè mihi clauſus, ſæpè eſt & venter apertus:
Vult binos oculos clauſus mihi venter habêre.
Sto pedibus quatuor, quæ curro ſæpè, rotundis.
Ducit homo, ducunt animalia: pondera porto.

225.

Sum ventoſa nimis, ventroſaque corpore parvô:
Carmina rauca ſono, viridi vocalis in algâ;
Nocte dieque canens, obtundo cantibus aures.
Devoro teſtam ovi? tunc muta ſilentia ſervo.

226.

Turgeo ventre potens, coenoſâ matre creata:
Et per ſtagna fluo, pigriſque paludibus erro:
De rauca ſum gente, obſcoenô corpore venter.
Flumine delector, quæ ſtagna ſonantia reddo.
Rauciſonis ſoleo laterum de follibus amplis
Inſonuiſſe tubis: & amant mea claſſica piſces.
Sæpius emergens coenoſa erumpo palûde,
Invadoque agros equitans, & ſaltibus altis
Tranſilio tumulos, cum cælô proruit imber.

227.

Sum vapor: adſtringor gelidis ego noctis in umbris;
Pau-

Paulatim cogor, lentoque humore coactus
In stillas coëo; & foliis sitientibus hærens
Lentesco, speciem ceræ, mellisque saporem
Induo: pasco rosas, atque agmina mellea Floræ.

228.

Eductum terris suspendit in aëre Phœbus;
Roscidus hinc redeo: vocor humida filia noctis.
Melle fluo, mellis genitrix, sum vitrea gemma.
Me spoliant, gens mellis, apes, quas impleo succis;
Famosasque meis reddo. Sum munus olympi,
Promissum Patribus. Tellus sitit arida? tingo.

229.

Purpura sum terræ, niveo formosa colore;
Ne carpar, telis circum vestita cruentis.
Vix orior, morior: digitus me vellit amarus;
Purpureamque facit bis sanguine, bisque rubore.

230.

Flos Veneris sum, Veris honos, & gloria Floræ.
Lacte nato, nivibus spargor, quæ sanguine tingor;
Purpura sum Regum, nascor de sanguine Regum.
Flos florum, cingor regina, satellite, spinis:
Sæpe manus avidas teneris læsura puellis.
Vincit odoratos mea formæ gratia flores.
Reddo seni juvenem: morborum examina sterno.

231.

Inter odoratos princeps caput exero fratres.
Sum nix, sum sanguis, sum lac, sum purpura florum.
Si nivibus certare placet, mihi lilia cedant:
Sanguine si pugnare juvat, mihi purpura cedit.
Ambrosios jactas violæ, quos spirat, odores?
Invenias omnes in me virtutis honores.

232.

Sum radiis vestita meis, sine lumine: curro.
Pes unus parvo, magno duo, sæpè quaterni
Esse solent patri: moveo vestigia nulla,
Fixa loco; sed muto locum: sic curro quiescens.

233.

Silvestres quatuor currunt sine crure sorores,
Æquali certant cursu contendere: numquam,
Tam sibi vicinæ, sese contingere possunt.
Signa sui post se, vestigia trita, relinquunt.

234.

Instar avis, volito, quæ sum pennata: caveto;
Mucro solet cornu, vel ferrô sæpè ferire.
Auras missa peto; nullo mittente, relabor.

235.

Me Thetis, & Phoebus generant: ego matris in ulnis
Diffluo, & in liquidô vitam novus haurio pontô,
Sed pariter perdo; moriorque, ubi vivere coepi.
Unda coit nivis in formam; quæ, Sole calente,
Paulatim riget in niveos densata lapillos.
Lenta Thetis torpens in robore firma suô stat.
Sum carnis custos, lymphæque: propino salutem.

236.

Nocte dieque parens terram mea verberat ore:
Et genitor, terræ jungit procul oscula. Quæror
Utile; sæpè natant silvæ mihi mille per æquor.
Per me vivit homo: sine me corrumpitur unda,
Tuque, feræque omnes. Quâ servio, destruor, horâ;
Inque meam redeo, niveum, nigrumve, figuram.

237.

Lacteus, inde ruber, discursu circulo in orbem:

Vasa

Vaſa tenent captum: pretio, plus æſtimor auri:
Quis ſine me vivat? Bellô emico, territo Martem.
Exſilio eductus de carcere; promo ſalutem.
Eſt mea nobilitas. Reges creo, voſque latrones.

238.

Me ſine nemo valet: ſine me, mors, vita videtur:
Obſequium tibi membra negant, dum deſero membra;
Quam perdunt omnes, me quæſiviſſe laborant:
Dono laboranti, quam non habet, ipſa ſalutem.

239.

Erige nos, poteris, ſi ſcandis, in ardua ferri:
Excipiuntque feruntque gradus excelſa petentes:
Scandit inacceſſas homo, noſtrô munere, turres:
In cælum ferimus, nos ſi calcare laboras.

240.

Sum ſine fronde arbos; arbos inverſaque, ramis
Congeſtis ſtrictiſque ſimul. Quâ tranſeo, pulſis
Sordibus, aula nitet: fumoſos purgo caminos:
Sum puerilis equus: puerilia terga flagello:
Ducor ubique ſequens, manibus complexa duabus.

241.

De lignô corpus, corpus mihi ſæpè metallô eſt:
Pectore jura meo (nec ſum ſtudioſa) recondo:
Oſcula do domino, dominus mille oſcula reddit:
Ventre meo Cererem condo, condoque Lyæum.

242.

Prodeo de ſilvis, me templa utuntur & ædes:
Inſiſto pedibus quatuor, nec bellua dicor,
Nec Janus; tamen ipſa biceps ſum: tergore præſto
Commoda magna meo; excipiens Regemque, gregemque:
Me venienti offers, quando te viſit, amico.

243.

Larva hominis ſum mentiti, ſpiranſque cadaver :
Omnibus horrori titubo, tremo, ſordeo rugis :
Repo tribus pedibus, pendenti corpore curva :
Dormîto pigrè moroſa ; obmurmuro, ſomnô
Litigioſa meô : loculos audire ſonantes
Gaudeo : de loculô ſi mentio facta, tremiſco.

244.

Quinque ſumus fratres, laribuſque habitamus iiſdem :
Venatur primus, dextrè collineat arcu :
Voce alter, citharaque auras demulcet, & aures :
Qui ſequitur, venæ pulſum tentare laborat :
Quartus odorati ſpiramine gaudet amomi :
Delicias Cereris quintus, libatque Lyæi.

245.

Nomen inane gerens hominis, cui vita profûgit,
Oſſa tego, carniſque examina ſordida, vermes :
Odi viventes, admitto cadavera ſola.

246.

Filia ſum tenuis ; ſed ſaxô durior omni :
Frigeo ; ſæpè tamen mihi frons perfricta renidet :
Servo lares, urbes, veſtes, templa : arceo fures.
Et mea ſæpe fodit nil lædens, viſcera ferrum.
Claudo fores ; pandoque : reos, aurum, omnia ſervo

247.

Frons criſtata micat : maculis interlita terga :
Ignea ſanguineâ rutilant duo lumina ſqammâ,
Squallida fatali collucent colla veneno :
Felle horret, ſanieque tumens exſibilat iras :
Immani volvit ſinuoſa volumina ſpirâ.

248.

Dentibus horreſco numeroſis ferrea membris.
Mordeo ſilvicolas, quos mordeo dente tenaci;
Et rurſus mordens, ſaturari neſcia, ringor.

249.

Æterno leges, ſancîtas Regis in aulâ:
Lex rata, quod valeat, per me, quod & imperet, haurit:
Regius interpres mutus vocor: imprimo mille
Pignora, ſigna mei; currunt vix nata per orbem:
Si mea nobilitas præfert inſignia, floret:
Expungor? violor? ſordet decus omne, fideſque
Nutat. Adoranda me majeſtate corono.

250.

Fingor avis; volito, numquam ſtatione recedens,
Solis ad Occaſum, momentô, Solis ad Ortum.
Ferre meum eſt venti rabiem, pluviaſque ſonantes.
Meque viatores conſultant ſemper ituri.
Diſpliceo, placeo; moveor quia quâlibet aurâ.

251.

Sint licet è ſaxô mea corpora, frigida ſemper;
Elice, flamma meis latet abdita (ſentio) venis.
Attritu ferri, flammarum ſemina ſpargo.

252.

Sum cava ventre, teres non auribus audio: ducor
Sæpè catenato, vel longo fune ligata
Carceris ad tenebras ſaliens, rimorque profundum:
Dum redeo, lacrymor; rediens quod hydrôpe laboro:
Servio pro ſpeculô, domini referoque figuram.

253.

Par oculo, ſed non video, volo mobile corpus:

Quâvis gigno die natum ſine matre creatum;
Ipſe die pereo, quâ rurſus naſcor obortus:
Eſt mihi clara ſoror, me patre abſente, creata;
Dividit imperium meçum, moriturque renata.

254.

Me nihil in totô formoſius orbe videtur:
Impero rex cælo, terris ſpectandus & undis:
Stat virtute meâ, quidquid florêre videtur:
Manè, verecundus numquam, tibi prodo ruborem
Ipſe meum: curro; ſed nec veſtigia figo:
Nulla via eſt, ubi curro: nec umquam nocte quieſco:
Non vivo, cælumque tenet me: numen adoror.

255.

Sum viſûs ſpecies, jucundaque noctis imago:
Effingo vanos, ludibria falſa, timores:
Momentô pauper, momentô dives eodem:
Sum ſtultus, Doctor; ſum vir, ſum femina; vivo
Mortuus; & fio mihi noctua, ſimia; nec ſum.

256.

Eſſe quies animi dicor, curæque levamen:
Reſtauro vires, reddoque laboribus aptas,
Sunt ubi prona mihi labentia ſidera cælo:
Excipio gremiô feſſos, herôas, amores:
Fortunata patent venienti limina regum:
Nec pudet in parvis recubare mapalibus agri:
Armatas acies cum viribus exuo totis.

257.

Allabor pigris Deus imperceptus ocellis:
Quà venio, ſopîta Quies comitatur euntem:
Noxia ſæpè quies, jacturaque maxima vitæ:
Corpora proſterno, ſimulantia funera; ſpirant;
Hôc unô vitæ gaudent, ſunt cætera mortis:

Cri-

Criſtatas odi volucres ; mea gaudia turbant.

258.

Adrêpo tacitus : ſimulacra fugacia fingo ,
Lætitiamque , metuſque , & falſis miſceo vera :
Ipſe tibi præſens (oculos , nox , claude) videbor.

259.

Perſpicior , ſum res pellucida. Servio viſum :
Per me oculus tranſit : per me Sol lumine tranſit :
Non me tranſit hiems : oculus feror eſſe domorum.

260.

Quod video , oſtendo ; non oſtentator habebor :
Oſtendo , ſi quid præſens oſtenditur antè :
Reddo tibi ſpeciem veram , neque fallit imago ;
Teque tibi pario : per me tua dextra ſiniſtra eſt.
Non vivo : tenuis me ſpiritus inficit oris.

261.

Aſſimilare meum eſt : numquam ſimulare docebo :
Simia ne dicar , Latii me ſpiritus oris
Finxit ; & argentô mentito noſtra teguntur
Tergora : adorandis ego ſervio manè puellis :
Rideo , ſi rides ; & , te lacrymante , dolebo :
Si lóqueris , ſileo ; non reſpondebo roganti ,
Labra tamen moveo : quo tangor verbere , frangor.

262.

Ignea cæleſtem furatur machina Solem.
Igne flagrat , non igne ſuo , ſunt furta Promethei ;
Ambitioſa micat , quam flammæ mille coronant :
Evibrat hæc ignes , ſit quamvis ignis egena ,
Æmula ſtellarum ; Solemque à Sole retractum.
In gremiô ſplendêre ſuô (miracula !) ſpectat.
Sol tantus tenui ſplendens ardeſcit in orbe ,

Par ſibi; Sol Solem radiô non pingit inerti:
Se totum hic fundit, lucemque, faceſque, globumque:
Non hæc degenerat, non hæc mentitur imago:
Terreus hic Sol eſt, aſtrorum nobile furtum.

263.

Majeſtate meâ cor, quod mortale, movetur;
Nec ſum mortalis: fons vitæ dicor: ubique
Ardorem promo: noſtris Mars ignibus ardet:
Subditus eſt legi noſtræ Deus: utilis armis
Sum, ſimul & paci. Nihil orbem pulchrius ornat.

264.

Sum levis, & mollis, venter ſitientior undæ:
Mille cavernarum ſpiracula parva, meatus,
Corpore hiant patulo: cava viſcera fonte tumeſcunt:
Si premis, expreſſas humecto turgida lymphas.

265.

Thetidis æquoreæ regnis ego naſcor in altis:
Crebra cavernoſum mihi corpus fiſtula fingit:
Turgida fontanô levis impleo viſcera ſuccô:
Pollice preſſa tamen turgentes evomo fontes.
Peniculique locô ſordes detergere noſtrum eſt.

266.

Triſte ſolum cultore caret, marceſcit ariſta:
Fallit ager dominum: ſegetes moriuntur in herbâ:
Meſſe ſua caret ipſa Ceres, aliunde petenda eſt:
Sed neque Bacchus alit vitem, nec Pallas olivam:
Prata Pales, floreſque dolet langueſcere Chloris:
Nuda ſoli facies, & dives copia ceſſit.

267.

Quadratum corpus, quod cernis, tela miniſtrat.
Utitur his telis juvenis, vir, femina, & omnes,

Ge-

Gestat honorato me collô sæpè puella.
Excipio sordes gremiò nive purius ipsâ.
Sordeo; pulchra suas ob sordes obscuror ora.

268.

Parva, sed erectô, & siccô sum corpore proles:
Emico momento; restinctos reddere luci
Gaudeo: luce meâ pereo: nuce veneo cassâ.

269.

Ex aulâ tenerâ prodîmus, nuncia luctûs:
Per teretes valvas, preciosa coralia, valvas,
Dulciter exîmus; ventosque imitamur amaros:
Testamur moestas cum sollicitudine curas.
Sors læva, & sæva est nobis: (fac velle) profusis
Non licet ad fontem natalem, aulamque redire.

270.

Nos non celamus: produnt nos omnia verba:
Semper in ore sumus: sine nobis nemo loquetur.
Formamus linguas omnes, & carmina Musis.
Cernis? in os oculosque tuos nos mille volamus,

271.

Fumea res, folium, quod prolicit ore salivam.
India natalem mihi dat, Sol igneus indit
Virtutem: fragilis, sed plena vigoribus herba
Jactor: moerores sano: miracula patro.
Cui prosum domino, me ruminat ore; dat igni,
Dum siccat, exhaustum, fumum cum pulvere reddo.

272

Ora gero porci, fodientia viscera terræ.
Sum geminis oculis captus, rostrare laboro
Suffodiens hortos, & nocte dieque voluto.
Lumbricos venor: per pascua suscito colles.

273.

Dux armentorum, cui torvæ audacia fronti;
Corniger, horrisonis auras mugitibus implet:
Proludit pugnæ, pedibus cum spargit arenas.
Induit ipse meam Omnipotens (ea fama) figuram.

274.

Me tribuente, domus tectum perfecta vocatur:
Terra mihi corpus, formam superaddidit ignis.
Ut sit tuta domus, perfundor corpora nimbis.

275.

Ut nascor, morior; punctôque renascor eôdem:
Noxque diesque parit nulli levitate secundum.
Augeo, cum minuo; quod destruor, omnia perdo.
Inconstans equito; numquam, dum curro, fatigor.
Idem, alius, mihi dissimilis juvenisque, senexque;
Præteritum involvo, & præsens, involvo futurum.
Sæpè procellosum videor, quod sæpè serenum.
Rex, Sol, Luna meæ subsunt, pax, bellaque legi.

276.

Vir grandævus adest, niveis coma sparsa capillis:
Dextra gerit falcem, pes alas, atque lacerti:
Vertice stant horæ, vitrò has metîtur arena:
Ponè trahit niveam, & nigram, sua pignora, prolem:
Progenies major sunt sæcula, lustra sequuntur:
Succedunt menses, post menses noxque, diesque
Discolor: inde horæ, momentumque, ultima proles.

277.

Sum liber, en clausus pateo socioque, tibique.
Saltator loquitur duplex oracula muta.
Sunt pedites equitesque, aciem componere sueti.
Agmine quisquis abit miles, non sede quiescit,

Assu-

Assultus patitur sine sanguine mille dolosos.
Ille coronatur, qui princeps cedit arenâ.

278.

Sum nigrum, & niveum: numerosâ gaudeo prole:
Dito momentô hæredem; fit Crœsus ab Irô.
Dono Meum, facioque Tuum. Morientibus adsum.
Signa voluntatis, si muta est lingua, supremæ
Nuncio; sed pario lites, & jurgia mille.

279.

Reptilis incêdo, lentoque pigerrima gressu:
Contingi vereor, subduco colla retracta:
Sanguine cassa, meæ maneo sub tegmine testæ:
Viva loquor numquam, quasi mortua: mortua canto.

280.

Sunt oculi patuli cæcæ mihi corpore septem;
Sed neque muta loquor, nisi figas oscula fronti:
In silvis vixi, vocali voce silente:
Mortua mille modis aures, modulisque canendi
Mulceo: castra peto; cano laurigerosque triumphos:
Pan animat, Pan exanimat lætam, atque gementem.

281.

Corniger est genitor; mater mitissima, campis
Vivit uterque parens; quorum de vellere natum
Par individuum, varioque colore notamur:
Carne diu (noctu vacuum) farcimur, & osse:
Conterimur plantis: unô consumimur annô.
Nos vis nosse? tuo prodes ex ungue leonem.

282.

Litera me pascit; nec, quid sit litera, novi:
In libro vivo, studiosior appeto librum:

Pro-

Proficio ſtudiis : ipſas nam devoro Muſas :
Sic quæ proficio , nil profeciſſe laboro.

283.

Sum ſine luminibus , lacrymor ; nec cauſa dolori eſt.
Evolat in cœlum meus halitus, ignea nubes :
Me depaſco vorax , mea fert mihi vita ruinam :
Et dum conſûmor , mecum conſumitur ignis.

284.

Nube vapor ſeptus , vapor igneus , horrida ſentit
Frigora , deprenſus glomeramine : perfurit ignis,
Eluctans fruſtrà , quem circumfuſa coronant
Nubila , pulſatumque premunt denſo agmine : ibi ictus
Intonat immani ſonitu , fractò aggere nubis :
Concurſant ignes , vis flammea : lubrica peſtis
Diſturbare domos , confundere ſaxa trabeſque ,
Exanimare homines , vaſtas proſternere turres :
Horriſono impulſus mugitu Mundus inhorret.

285.

Monſtrum horrendum, immane , ſonans , hiat ore paten-
Eumenidum peſtis , Stygiis extuſa caminis , (te,
Machina Vulcani , nihil eſt niſi fumus & ignis ;
Devorat , ore ferô ferrum , ferrum evibrat ore.
Cum ſaxis turres , totas quoque proruit urbes.
Per mare , per terras , ut fulmine Jupiter , ardet :
Paſcitur ignivomis furiis : vomit ore ruinas.
Irati muto Reges hoc ore loquuntur.

286.

Res tenuis , Mundi pretium , regumque theſaurus [illegible]
Filia ſum Cereris , corrupta , ſepulta per agros ,
Expectata diu , morior rediviva quotannis :
Per me floret ager , viridantia ſpicula geſtans :
Turgeo flaveſcens , collectaque falce flagellor ;

Sed

Sed saxô contrîta, meam flos perdo figuram.

287.

Forma mihi fulva est, forma est argentea sæpè:
Metiris corpus? tribus hoc extenditur ulnis:
Qui me tractat eques, fert oscula nocte dieque,
Inspirans vitam, simul exspirare laborat:
Me resonante movetur homo, Martemque lacesso:
Ultimus interpres regum sum, nuncia belli,
Et (neque me jacto) fatales suscito pugnas.

288.

Sum domus ingrati domini; simul odit, amatque;
Me petit, & quamvis me nōn petat, advolat ad me
Invitus fugiensque, jacens stans, atque quiescens.
Qui nisi me teneat, corvis manet esca canique.
Corruptas carnes appòno, atque ossa voranda,
Hospitibus funesta meis domus, horrida solo
Nomine, terrifico intrepidos: exsuscito vivos
Mille, sed ex unô (res mira) cadavere surgunt.

289.

Tortilibus sævit flagris armata juventus:
Verbera circumquaque sonant: versatilis omnes
Vertitur in partes, multô qui circinat orbe,
Seque urget, crebroque salit contortus ab ictu:
Vapulat impatiens, saltuque exsuscitat iras:
Exanimis torpet, tandemque recumbit arenâ.

290.

Me Sol educit de montibus, atque cavernis:
Sum prius ipse vapor; gelidam peto frigidus Arcton,
Ardores fugiens, calidus volo litus ad Afrum:
Imperiô terris dominor, qui verbero fluctus.
Dux pluviæ denso nubes, ago, fundo sonantes:

Tur-

Turbo, ſereno auras, nautæ ingruo, ſpiro ruinas:
Quaſſo domos, nudo ſilvas, campoſque fatigo:
Non videor, noceo inconſtans, quo munere proſum.

291.

Hic ſumus herôes quatuor, fera bella loquentes,
Muti præcones: aciem componimus, hoſtes
Sanguinis effuſi: per nos laus regia vivet:
Magnificis pedibus gradimur, pedibuſque caremus.

292.

Configo ferro pullos, vituloſque peremtos,
Par gladio: volvor digitis: me verſat in orbem
Sæpè canis, paſtus jejuni naris odore.
Non veſcor dapibus, quod paſco cadavere vivos:
Ferrea membra madent pinguedine: Fercula adorno.

293.

Eſt rugoſa cutis, quæ veſpere furvior ipſô eſt:
Furtivum hinc traxi furvô de veſpere nomen:
Eſt cutis ala mihi: pennâ caret ala volante:
Inter aves pariens, ovum non égero ſolus:
Ubera lacte tument: ſtant aſpera dentibus ora:
In tenebris ſedeo: non memet credo diei.

294.

Mors dedit eſſe mihi: plus annô & menſe ſuperſum:
Orno lares, orno viduata palatia regum:
Nix inimica mihi, formamque decôre colôro:
Cum tenebris luctus ſigno, parioque querelas.

295.

A vi derivor; vires, quas augeo, tollo:
Me Sol igne coquit, ſpumantia dolia condunt:
Floreo, dum naſcor; furit in mea viſcera ferrum:
Carpor, & illidor plantis; ter carcere claudor:
Ora bibunt; regeruntque, mei ſi copia facta eſt,
Proditor arcani, lites creo, & agmina ſterno:

Si

Si noceo, profum: recreo cor, diluo curas;
Diluo corde metum, menti fua gaudia reddo:
Cùm fluo, cum refluo, non fum mare: quolibet annô
Deftruor; & Solis, Verifque calore renafcor:
Fata laboranti, fano propino falutem.

296.

Me caruit, qui me genuit. Me nefcio, & ipfe
Ignoras qui fim. Quæ me cuftodit, amatque,
Sæpè quod huic noceam, fentit: Si tangis, abibo
Non reditura: fugâ fed fufcito tædia mille:
Mille hoftes patior, juvenes: Sapientia fervat.

297.

Hoc quocumque meum eft, gemini, mea vita, dedêre:
Emico per geminos, & luceo, fideris inftar:
Me fine, non Titan, non Iris pulchra videtur:
Servio fubjectis, & fervio regibus; ergo,
Si me totus amet, numquam miraberis, orbis.

298.

Non jungor thalamo, partu foecunda maritor;
Nec cognofco virum, per me mea nata propago eft.
Nec tumulo condor, terræ mandata quiefco.
Munera læta fero, gravido de palmite fructum.

299.

Exhilaro menfas, menfas fplendore corono:
Convivis placeo, mihi fæpius ofcula figunt:
Quid longis cerebrum ftudiis (tua damna) fatigas?
Nam fapio ftupidis, momentô reddo difertos.

300.

Ut res fum fragilis, fic fum pellucida: ventos
Arceo, & excipio gremiò cum lumine Bacchum.
Servio pro fpeculis: oculos corroboro fractos.
Nec domus ulla videt, nifi per mea pervia membra.

301.

Terrea maffa fui; me finxit fpiritus oris;

Et

Et mihi duritiem fragilem Vulcanius ignis
Indidit : in totô nihil eſt rutilantius orbe :
Me tangis, frangis : non eſt reparabile damnum.

302.

Servio formoſis. Ubi Floræ viſitat hortos,
Denſo meis tenebris umbracula majeſtati.
Auroræ populi, gens torrida, frigora captant,
Sole calente nimis; Solem arceo, ſervio ſcuto.
Cultior extollor, ſublatô vertice, in auras.
Solis ad invidiam, cogo frigère calores.

303.

Subſequitur Solem, ſtipatque imitabile corpus;
Corporibuſque comes præeuntibus æmula adhæret :
Sola viatori requies placidiſſima feſſo :
Arboribus decori eſt; ſilvis ſolamen in æſtu :
Merſa mari non obruitur, nec aduritur igne :
In medias ruit ipſa acies interrita; inermis
Inter ſanguineas pugnat, ſine vulnere, cædes.

304.

Sol genitor, mater luna eſt : à matre remota
Naſcor, & à genitore meo. Sum corpore nigrô,
Si modo ſim corpus : ſum ſimia, ſimia nec ſum :
Cæca, fugax videor, mendax, informis, inanis :
Sum princeps, paſtorque eadem : lutoque marique (
Pura tamen fæcis, non uda) indormio ſemper :
Sum tenuis grandiſque ſimul; ſum cuncta, nihilque :
Quod dedit eſſe mihi, me deſtruit. Ambulo ubique.

305.

Vivo (negent quamvis Criticorum oracula) vivo;
Accreſcoque magis : caro me conveſtit, & oſſa :
Sæpè rigore meo diſcerpſi turpius hoſtem :
Sum decori manibus, quarum poſt funera vivo.

306.

Ut naſcor, pereo : placco, neque viſa, per orbem :

Servio dedecori, ſic ſervio laudibus una:
Per me templa ſonant; reſono per compita, & aulas:
Aurarum genitrix, & filia; regno per agros,
Et mare: vis nomen? ne conſule lumen, at aures:
Mentis imago, tuba, & tonitru reſonabile rerum.

307.

Non oculis centum video: cava colla, rotunda;
Longaque me decorant: careo pede: ſæpè per hortos
Ambulo, cum Floram Phœbus violentior ardet;
Tunc ventrem gravidum exonero, lacrymaſque profundo
Omnibus ex oculis, quas infudêre per ora.

308.

Torqueo torquentem; ſed nullum torqueo ſponte;
Nec læſiſſe volo, ſtudeat niſi carpere caulem,
Fervida mox hominis turgeſcunt membra nocentis.

309.

Mene mori credis, quia jam jam ſpiritus exit?
Itque reditque viam; rediturus, corde recedit:
Fercula conſumo, vocem formo, educo prolem.

310.

Sum venter, vento ſpirantis plenior oris:
Ora mihi ſunt multa, ſono reſonantia dulci:
Paſtores recreo, mendîcum paſco magiſtrum.

311.

Inſidiis ſum nota meis, caudâque comante:
Calliditate rapax: ſimulatô fallere ſomnô,
Inteſtoſque fugare canes aſpergine caudæ
Docta: meæ pullus ſunt regia fercula menſæ.
Inſidiator, idem quod ego, ſit callidus: audit,

SOLUTIO PRÆSCRIPTORUM ÆNIGMATUM,

1. Aciculæ.
2. Acus.
3. Acus.
4. Adam.
5. Ænigma.
6. Quidnam est Ænigma.
7. Amor.
8. Anchora
9. Annulus cum adamante.
10. Annus.
11. Anser.
12. Apes.
13. Aqua.
14. Aranea.
15. Aranea.
16. Aranei telæ.
17. Araneus.
18. Ardea.
19. Argentum vivum.
20. Ars Typographica.
21. Ars Typographica.
22. Arundo.
23. Balneum.
24. Barba.
25. Bibliotheca.
26. Bibliotheca.
27. Bombarda.
28. Bombyx.
29. Bombyx.
30. Bombyx.
31. Cælum.
32. Cælum thalami.
33. Cæpe.
34. Calamus.
35. Calopodia.
36. Calx.
37. Caminus.
38. Campana.
39. Campana.
40. Canalis.
41. Candela.
42. Canis.
43. Cannabis.
44. Caper.
45. Capillus.
46. Caput.
47. Carbo.
48. Castanea.
49. Catena.
50. Cavea.
51. Centaurus.
52. Cerasum.
53. Cereus.
54. Cervisia.

55. Cervus.
56 Cervus.
57. Cirindula. i. nitedula.
58. Circinus.
59. Clavis.
60. Clavis.
61. Clepſydra.
62. Clepſydra.
63. Clepſydra.
64. Cochlea.
65. Cochlea.
66. Columba.
67. Columbarium.
68. Conjugium.
69. Conſpicillum tubulatum.
70. Cor.
71. Cornix.
72. Corona.
73. Crabrones.
74. Cribrum.
75. Crines.
76. Crumena.
77. Culex.
78. Culter.
79. Curculio.
80. Cycnus.
81. Dies & nox.
82. Dies Solis.
83. Digitale.
84. Domus.
85. Ebur.
86. Echo.
87. Echo.
88. Elephas.
89. Embryo.
90. Enſis.
91. Equus.
92. Eva.
93. Fama.
94. Fama nuncia. i. Mercurius.
95. Fama nuncia. i. Mercurius.
96. Farcimen.
97. Farina.
98. Febris.
99. Ficus.
100. Fiſtula tabaci.
101. Flagellum è nervo bovis.
102. Flores.
103. Floreus faſciculus.
104. Flos.
105. Flumen & piſces.
106. Fluvius.
107. Foenum.
108. Folia luſoria.
109. Fons.
110 Fons.
111. Forceps.
112. Formica.
113. Fulmen.
114. Fumus.
115. Funambulus.
116. Gallus gallinaceus.
117. Gallus gallinaceus.
118. Gemma.
119. Glacies.
120. Grando.

121. Grus.
122. Hamus.
123. Hiems.
124. Hiſtrix.
125. Homo non regeneratus.
126. Honor.
127. Horologium.
128. Hypocauſtum, feminarum.
129. Ignis.
130. Ignis.
131. Incus.
132. Induſium.
133. Invidia.
134. Jonas.
135. Jonas.
136. Iris.
137. Iris.
138. Jus condîtum.
139. Juventus.
140. Labyrinthus.
141. Lac.
142. Lagena.
143. Lagena.
144. Lapis.
145. Laurus.
146. Lectus.
147. Leo.
148. Lilium.
149. Lilium.
150. Limax.
151. Lingua.
152. Literæ Alphabeti.
153. Literæ circulares.
154. Lothi uxor.
155. Lucerna.
156. Lucerna.
157. Luna.
158. Luna.
159. Lupus.
160. Luſcus.
161. Lyra.
162. Malleus.
163. Mammæ.
164. Manus.
165. Marſupium.
166. Memoria.
167. Mola.
168. Molæ.
169. Monachi.
170. Mors.
171. Mulier gemellos pariens.
172. Mulus.
173. Mus.
174. Muſcæ.
175. Myrrha.
176. Navis.
177. Navis.
178. Nebula.
179. Nihil.
180. Nix.
181. Noctua.
182. Ocrea.
183. Oculus.
184. Olor.
185. Ovum.
186. Panis.
187. Papaver.

188. Pa-

188. Papilio.
189. Paradisus.
190. Pavo.
191. Pecten.
192. Pecten.
193. Pecunia.
194. Pecunia.
195. Pediculus.
196. Pediculus.
197. Perna.
198. Perfectio.
199. Perna.
200. Pes.
201. Philomela.
202. Phoenix.
203. Pictura.
204. Pigmentum.
205. Pila.
206. Pila palmaria.
207. Pila palmaria.
208. Pileus.
209 Pileus.
210. Pistillum.
211. Pluvia.
212. Poesis.
213. Pons.
214. Porcus.
215. Porta.
216. Psittacus.
217. Psittacus.
218 Pulex.
219. Pullus in ovô.
220. Pupillæ.
221. Puteus.
222. Pyropus.
223. Pyxis nautica.
224 Quadriga.
225. Rana.
226. Rana.
227. Ros.
228. Ros.
229. Rosa.
230. Rosa.
231. Rosa.
232. Rota.
233. Rotæ currûs.
234 Sagitta.
235. Sal.
236. Sal.
237. Sanguis.
238. Sanitas.
239. Scalæ.
240. Scopæ.
241. Scutella.
242. Sedes.
243. Senectus.
244 Sensus quinque.
245. Sepulcrum.
246. Sera.
247. Serpens.
248. Serra.
249. Sigillum.
250. Signum è turri, [illegible]
251. Silex.
252. Situla.
253. Sol.
254. Sol.
255. Somnium.
256. Somnus.
257. Somnus.

258. Somnus.
259. Speculare.
260. Speculum.
261. Speculum.
262. Speculum ustorium.
263. Spiritus.
264. Spongia.
265. Spongia.
266. Sterilitas
267. Strophium.
268. Sulphuratum.
269. Suspiria.
270. Syllabæ.
271. Tabacum.
272. Talpa.
273. Taurus.
274. Tectum.
275. Tempus.
276. Tempus.
277. Tesserarum tabella.
278. Testamentum.
279. Testudo.
280. Tibia.
281. Tibialia.
282. Tinea.
283. Titio.
284. Tonitrus.
285. Tormentum bellicum.
286. Triticum.
287. Tuba.
288. Tumulus.
289. Turbo.
290. Ventus.
291. Versus heroici.
292 Veru.
293. Vespertilio.
294. Vestis lugubris.
295. Vinum.
296. Virginitas.
227. Visus.
298. Vitis.
299. Vitrum.
300. Vitrum.
301. Vitrum.
302. Umbella.
303. Umbra.
304 Umbra.
305. Unguis.
306. Vox.
307. Urna asperginis.
308. Urtica.
309. Uterus.
310. Utriculum.
311. Vulpes.

ÆNI-

ÆNIGMATA.

Oo papapa, ii mamama: mors rumrum erit phusphusphus ææænus, & mimiminus vitæ rererenæ: felicicici iii ad pammm mimiminare popopount.

Sic legito voces præcedentes: Obis pater, ibis mater: mors duorum erit triumphus æternus, & terminus vitæ terrenæ: feliciter iter ad patriam terminare poterunt.

D-Mars-um ririribili dexaaa retretret fortititi, & proi-
in
titit abiles aci viros-es, & cogens gagaga ver e e e cacacavas, ardendenden prolnitnitnit.

Sic legito præcedentem sententiam: Mars interdum terribili dexterà terret fortiter, & proterit insuperabiles viros inter acies, & cogens terga vertere catervas, ardenter prosternit.

Hoc mediisisis, aa, & oo, ô homo rereree, nec remeaa r-in-as: nam e-omnia-unt, & præeeeunt

Sic legendum: Hoc mediteris, abis, & obis, o homo terree, nec remeabis in terras: nam omnia intereunt, & prætereunt.

(Putredo (cur tua mamama rarara est;
(ba, (bis?
t tt
ssinetur e-t-a, & frafrafra i
(itò: iiium pr-tor-e, i- tò-i.
er-c-is (interii

Ita legito præcedentia verba, Putredo superba, cur superbis? tua mater terra est; subter te sternetur tinea, & frater cineris subitò interibis, iterum intepretor; subitò interibis.

Vitam t-gram-e, bene-actam - ſempinnna æninini-tas.

Sic relege orationem præcedentem ; vitam integram, benè anteactam, ſequitur ſempiterna æternitas.

Ænigma ſcalare, alternatim adſcendens.

(Limis (itò (iicit, (levat (ſtratum,
(((Sub (
(Deus (te (ſibi (et (te

(actum (dit, (mittit ; (mergit (Tartaro.
(((Sub((
(& (ſibi (& (aut (longè

Sic legito, ordiendo à ſecundâ lineâ ; adſcendendo alternatim, ab inferiore voce ad ſuperiorem, ad primam lineam ; & ſingulis vocibus lineæ ſuperioris addendo τὸ Sub ; *hoc modo :* Deus ſublimis te ſubitò ſibi ſubjicit, & ſublevat te ſubſtratum, & ſubactum ſibi ſubdit, & ſubmittit ; aut ſubmergit longè ſub Tartaro.

Aliud.

Tempus præpræpræfluit ; f-tia-an prævovovolat ; juventus prævevevehitur ; ſenectus prælalalabitur ; ætas prægregregreditur ; memoria præmitmitmittitur. *Hoc modo recte leges :* Tempus præterfluit ; infantia prætervolat ; juventus prætervehitur ; ſenectus præterlabitur ; ætas prætergreditur ; memoria prætermittitur.

Subalternæ lineæ correſpondentes.

(Quod (omnium (imminet (mors (omnibus (ſine
(((inter (((
(nuncio, (eſt : (itus, (rita (minatur (miſſione
(om-

(omnes	(ad	(quæ	(gaudia	(ludos
(	(	(inter	(	(
(necat	(necionem	(veniens	(rumpit,	(turbat,

(vitam	(fruſtra	(laborant	(&	(amici
(	(	(inter	(	(
(imit:	(eà	(cedere,	(currere	(poſitis,

(&	(medicis	(Deus	(nobis	(mors
(	(	(inter	(	(
(miſtis	(pellatoribus:	(dixit	(ſtitare:	(equitans

(fugam	(fugitivos	(inopinantes
(	(inter	(
(cludit,	(cipit	(ficit.

Sic legito præcedentes lineas, incipiendo à primo verbo primæ lineæ & à primo verbo ſecundæ lineæ, hoc modo : Quod internuncio , omnium intereſt : imminet interitus : mors interrita omnibus interminatur, ſine intermiſſione omnes internecat ad internecionem : quæ interveniens gaudia interrumpit, ludos interturbat , vitam interimit : fruſtra intereà laborant intercedere, & intercurrere amici interpoſitis, & intermiſtis medicis interpellatoribus: Deus interdixit nobis interſtitare : mors interequitans fugam intercludit , fugitivos intercipit , inopinantes interficit.

Aliud.

(Homo	(diu	(quid	(illa	(quæ	(te	(hominum
(	(	(	(ſuper	(	(	(
(be	(ſtes,	(bis?	(bia,	(eminens	(vehit	(colla,

(te	(tibi	(ruinam	(Vita	(gloria	(quam	(non	
(	(	(	(ſuper	(	(	(	
(ato	(fundet	(fluentem	(na	(abundat;	(addit	(bificis,	

 (quos

(quos	(gravi	(Deus	(ſed	(vitam	(ardua
(	(	(	(ſuper	(	(
(calcat	(cilio	(fulgens ;	(inducit	(orum	(ſcandentibus.

Sic legito : homo ſuperbe, diu ſuperſtes, quid ſuperbis? Illa ſuperbia, quæ ſupereminens te ſupervehit hominum ſuper colla, te ſuperato tibi ſuperfundet ruinam ſuperfluentem. Vita ſuperna gloria ſuperabundat; quam ſuperaddit non ſuperbificis, quos ſupercalcat gravi ſupercilio Deus ſuperfulgens; ſed ſuperinducit vitam Superorum ardua ſuperſcandentibus.

Aliud.

(Solet	(aciem	(ſolet	(ſequentes	(ſolet	(omnibus
(	(	(ante	(	(	(
(ſignanus	(gredi :	(ceſſor	(venire :	(curſor	(volare ;

(ſed	(commilitones	(armatos	(aciem	(vi
(	(	(ante	(	(
(pilani	(eundo,	(cedunt	(occupantes :	(cellunt

(copias	(cohorteſque	(victoriam	(inclytam,	(hoſtes
(	(	(ante	(	(
(ſtantes,	(poſitas :	(ferunt	(quam	(vertant.

Sic legito : Solet Anteſignanus aciem antegredi : ſolet anteceſſor ſequentes antevenire : ſolet antecurſor omnibus antevolare; ſed antepilani commilitones anteeundo, armatos antecedunt aciem anteoccupantes : vi antecellunt copias anteſtantes, cohorteſque antepoſitas : victoriam anteferunt inclytam, antequam hoſtes antevertant.

In-

ANTHOLOGIÆ.

Sententia retrograda Græca.

☞ Σοφὸς ἔγωγε ἤδη ὢν ἄνω, χαρὰ τῶν ἄνω,
Γελῶ τὰ κάτω, λέγων· ἂν ὦ ταραχῶν ἄνω; ἤδη ἔγωγε σοφός.

id est,

Sapiens ego jam exiſtens Superis, lætitia Superorum, rideo quæ ſunt infra dicens: o quæ ſupra perturbationes, jam ego ſapiens.

Verſus retrogradi.

☞ Si bene te tua laus taxat, ſua, laute, tenebis. ☜

Ore feris animos, omina ſi refero.
Ama tot ſedes aëreâ arâ.
Out ares animo nomina ſera tuo!
Otto tenet mappam, madidam mappam tenet Otto
Solos ecce ſonos inani ede.
Segestepet: ſitis? ſanas mutum.
Tu pacata vale, rore lavata caput.
Sole medère pede, ede perêde melos.

GULIELMO III.

magnæ Britanniæ, Scotiæ, Franciæ Regi &c. à ſicariorum periculis, vitam regiam petentium, divino numine præſervato;

Anthologia.

Sat ſe jam erutam tenet maturè majeſtas.

Sen.

Sententiæ retrogradæ.

Meritis servi sinum munis, jures, sitirem.
Si Sol, Luna majore, ero jam, à nullo sis.
Aëra adimit inani timida area.
Aiamne malos? odores fero dio: solamen mala.

Antiquum est illud.

Signa, te signa, temere me tangis, & angis.
Roma tibi subitò, motibus ibit amor.
Sator arepo tenet opera rotas.
Satas feres sannas: ovo teget, non usu teret.

Græca sententia retrograda.

Ιερὰ σὰ παρὰ Χείλη, ἥλιε χαρὰ πᾶσα ρεῖ.

id est,

Sacra tua apud labia Sol gratia omnis fluit.
Telo solo solet non esse illi.
Esse malam tenet is, si tenet esse malam.
Temet murum ala teget.
Imi sumus: finis? inani terret.

Anthologiæ continuatæ oratio.

☞ Adoro te enim, o domine, & ora da ☜
misero tu munus unum, ut ore sim
rutilo cara, si Dîs ara colitur,
aut arca sacra tua:
in germine Jessei enim regni,
tu es nata stella: pallet Satan, se ut
videt erui è robore, jure te diu
tabidâ unâ manu adibat.
Ore tu, & rectè, & certè utero
Solem refers: i bone, nobis refer melos,
Si Musa robora sumis.
Animæ flos tu, ecce ut Sol fæmina
mitis ades, Erebi liberè seda sitim
atrocis, aut (te nam manet) tua sic orta
animes, oro, semina.

Ana-

ANAGRAMMATA.

Petrus de Fontaine.

Anagramma.

Fons de petra venit.

Aliud anagramma de Epiſcopo Cameraceno ;
Gaſpar Nemius.

Anagr.

Præſum agnis.

Aliud.

De Trebellio Rege Bulgarorum, rebellantibus ſubjectis, dum Rex vitam ſolitariam ageret, ita literæ Regi in ſilvis viventi ſcriptæ:

Trebellio Regi,

Anagr.

Rebellio regit.

Aliud.

Laurentius,

Anagr.

In te laurus.

Solitudinem beatam,

Anagramma facit.

Beatitudinem ſolam.

Pietas bella adimit.

Anagr.

Impietas bella adit.

Sancta Cæcilia.

Anagr.

Cæli acta canis.

Diva Catharina,

Anagr.

Hac audit in ara.

Olim-

Olimpia ,
Anagr.
Olimpia pia.

Quid est veritas?
Anagramma.
Est vir qui adest.

Joannes Calvinus,
Anagr.
An non es via lucis?

Martinus Trompius:
Anagr.
Tu promtus in armis.

Aliud anagramma.
Guilielmo Auriaco.
Anagr.
Vivam gloriâ cœli.

Guilhelmo Nassavio,
Anagr.
vigilans homo vales.

Mauritius.
Anagr.
Mars vivit.

Procus,
Anagr.
Porcus.

Ignatius, Xaverius,
Anagr.
Gavisi sunt vexari.

Cornelius Jansenius,
Anagr.
Calvini sensus in ore.

JOH: de BISSCHOP,

MYSTERIUM MAGNUM,

MAGISTERIUM HERMETICUM,

NATURAE, ET ARTIS

MINISTERIUM.

MYSTERIUM MAGNUM,
MAGISTERIUM HERMETICUM,
NATURÆ, & ARTIS MINISTERIUM.

Aurifera Pandora,
enchiragogia Hermetica,
et aurea microcoſmi geneſis,
eruditis medicis eruderata,
ſignatis operis temporibus,
numeris temporum innumeris,
tam ſecreta, quam ſacrata eſt.
Venerabiliſſima
hominum ſcientia
imperat ſilentia,
ex quibus haurit ſolatia,
per quæ multa fugit pericula.
In ſuô ludit opere,
dum metalla cudit,
ingenioſa natura;
dextrè laborioſa.
maturâ arte elementa datura.
Miracula pandit per oracula.
Molliora fundit auri ſemina,
meliora condit ſpermata:
hermaphroditicum ſemen,
pretioſum, ac vile,
informe, et enorme;
recentius eſt decentius:
ſperma notabile, ac mutabile,
nobile, mobile, labile eſt,
viliſſimum, ſed utiliſſimum,
foecibus foediſſimum,
imò foetidiſſimum,
à naturâ metallorum exortum,

ne dicam extortum,
Semen mortale, immortale,
exile, vile, virile,
at magis muliebre,
id exterminandum.
Limpida ea lympha
eſt ardens flumen,
et obſcurum lumen,
et gelidum fulmen.
Mittito vaſa vana,
terrea, ferrea, ærea, varia,
cum furvis furnis,
inutilibus urnis;
ollæ illæ onerant,
fruſtrà exornant,
nec proſunt operi:
forma parva vaſis,
artis ac Martis baſis eſt.
Vas, ovum et phiala:
ovum eſto vitreum;
vitrea ſit phiala;
utraque caute ſigillata:
ovum pro opere primô minimum,
at digitorum quatuor phiala,
collo ſit ſtricto,
cum ſuô ſit camino.
et ponte ſublicio.
Vas ad manum eſt genitale,
tam natale, quàm naturale,
aquâ matre, patre terrâ ſatum;
ſpumâ maris rubri,
ſit ex humô naturæ humanæ,
terrâ viro conſanguineâ,
Adamicâ, amicâ, tuâ:
Vas utrumque ſigillatum;

vas ac materiam do,
aptis, apertiſque verbis.
Adamica terra mas,
eſt hæc naturæ vas;
ſed Eva operi ſæva,
materia illa læva,
Eva ea evaporanda,
Eva ea evacuanda.
Principiô reſolutionis (
non revolutionis)
Nili fluvius nihili videtur.
et in diluvium ingrandeſcit:
materia, infecta imperfecta,
ſi interfecta eſt,
emergit tum maſſa craſſa:
materia prima rudior eſt,
illa ad manum crudior eſt,
fit obſcurior, durior, purior.
Initiô artifices ſolent
ſolum Solem verè ſolvere,
tempore ac tepore
temperatô Veris oriente:
Chaos horridum, ſordidum,
tenebroſiſſimum
eſſe conſpicitur;
nocte conficitur.
Primô peractô die,
fit pigra nigraque terra;
niger pendet in aquis globus;
humô Regulus exit:
exuitque balteum,
balneum dum ſubit:
ubi, ut ſudet, ſedet,
donec ſitim ſedet:
exurit tum pallam pullam;

at nondum pallidam exuit.
(nihil puri peruri consuevit.)
Scatûrit, qui urit,
è monticulis fonticulus :
igniculus fontis (
scaturigo montis)
ardet calidus, et validus,
micat vapidus, et rapidus,
debilis, sed indelebilis :
insignis ignis, internus,
infernus, externus, terrenus,
ternus, et æternus,
errabundus, vagus,
oriens die, et nocte occidens,
et circumambulans cælum.
Palpante dexterâ,
admotâ ad vitri collum palmâ,
vix ignem senties,
ut palpes centies :
frigidulus, et calescens,
humidus, ac siccus,
leviculus, gravis,
lucidus, obscurus,
et signis insignis ignis :
eadem lampadis flammula
dicitur lapidis animula.
(Fuge ignem camini.)
Fumum in tenebris
fortiter tenebis,
ne fortè aufugiat :
ea vitæ scintilla,
et cara, et rara lucis illa
orientis pupilla,
Solis ducis est corculum,
et plena auri vena,

et amœ-

et amœna auræ lena,
in mediâ cæli aulâ
ſuſpenſâ lampade;
calefactô lapide.
Corpus eſt levius,
ſpiritus gravior,
aqua terrea, ſicca,
et metallum molle,
et animulæ vita exanguis:
vita illa moritur,
moriens exoritur.
Digere aquam tuam igneam,
ac dexterè dirige,
ne ſiniſtri quid accidat:
errare ſæpè debes;
ſi erres, non erras:
error nulli, terrori fuit.
Fumoſum famoſumque lapidem
ſtude ut præpares,
humorem ſuperfluum ſepares,
et damnum repares:
circumnatans humoris copia (
ea caloris inopia)
regulum ſuffocat,
regulum æthiopem:
nocet humor, ſicuti tumor.
Si terram renoves,
dum fæces removes,
mare noris domare,
magnus magiſter magus es:
nam maſſa craſſa, primùm aſſa,
ubi illa operatur,
aqua intercute oneratur:
humoribus laborat humus:
opem, operamque tuam orat,

et implorat terra:
terram emendabis,
cum aquæ fæces emundabis
ſordentis mordentiſque,
ſuô noxiô diluviô.
Expugnatâ expurgatâque
humorum tumidorum copiâ,
Mercurium exterminabis:
elice ac ejice arti injurium,
exſtirpa ſpurium,
abjice vulturium;
latronem eradica,
draconem elimina:
aut Marte tuô, aut potiùs arte,
ab arcanâ hâc arcâ,
et obſeſſâ, et deditâ arce,
fæces ſuperfluas arceas.
Diluvium diluito,
emergentes undas,
ex profundô fundô
conglobatæ terræ.
exanguis ſupérnatat anguis,
velut menſtruus ſanguis,
Luna humida obeſt,
cataclyſmus auferendus,
ut terra germinet;
ea Vere novô in ovô floret:
poroſa, ac vaporoſa terra
primas et plurimas rimas
opifici oſtendet:
offendes regulum,
humum humidam et fumidam:
nebuloſus prodit nebulo,
nubiloſus ſcandit vapor,
formoſa exit roſa,

ros et dos cæli, cos operis:
in amplô campô egerminat
lilium virgineum,
ex terrâ virgineâ
paradisi Adamici.
Nebula illa est nubecula,
nebuloni Mercurio ardet
misceri connubio.
Terribilis bilis
et fumat, et spumat;
quam mox rore tuô placare,
et oris tui osculô pacare
si noris, triumphum canes.
Nigri igitur fumi,
humi humescentes,
et intumescentes,
in atris atriis terræ matris,
femineæ matricis,
patriâ Mercurii detinentur:
novimus enim novi ovi pullum
suâ vi excitandum,
calore suavi refocillandum:
obsecrare volo te,
fugacem obserare
ac conservare ut anheles,
è nidulô ne avolet;
et inexplicabili,
et inextricabili,
imò et ineffabili
illum reti retine:
nisi catenaveris,
circumretiveris,
circummuniveris
amicitiæ nexibus,
crebris circumflexibus,

blan-

blandiſque complexibus,
nullus pullus repullulabit.
Clavis, noſtri operis eſt
Herculea tibi ad manum clava.
Suavis avis tuâ, vel ſuâ vi,
in carcere clauſa,
favorabili oris Favoniô,
vitæ aura, quæ eſt auri aurora,
perſæpè educatur,
ut ex ovô educatur pullus.
Sic dociles manus (
dum timidè ignes tractas)
et exere, et exerce,
ut apprehendas et pectus,
alaſque cum nigrô capite
avolantis in cælum corvi:
caput corvo tolle.
Centimanus gigas,
cum Hercule ſuccollante (
artis Atlantibus)
inſudet operi tuo,
qui Augiæ ſtabulum repurget.
Igniculus ſit leviculus,
lætior, lenior, et lentior,
at non violentior;
quô compeſcantur
nigri vapores turgentes,
aſſurgentes, adurgentes.
Coctura ſit, non coactura;
coctura pernicior, operi
et perniciofior;
coactura violenta furit,
quæ flores exurit:
digeſtio lenta opus maturat.
Si avis non deſerat nidum,

no-

nodum tum Gordium solves.
Ne aufugiat è terrâ, teras,
semen aëris feras,
imbres tuos feras.
Nymphæ sociabis sponsum,
terræ suæ compar compara,
quæ indurata sale,
Sole induta, ac imbuta est.
Raris roris cæli stillis (
serenioris oris stellis)
fumum affari opus;
massa debet afflari, inflari,
crassamen assari:
per crebros enim gemitus
genitus est lapis,
si ejus vim, et virtutem capis.
Fumum dexterrimè retine(
munitâ cratibus retortâ)
(retortam, et crates nosti?)
ne rimam reperiat.
Deprime in humum septies,
rigandam septies;
coquendam toties,
toties elevandam (
nota quinque, nota septem)
argentea, ac aurea,
nivea, et purpurea,
et sanguinea lucet terra.
Ignis tegendus, regendusque
et exterius, et dexterius.
Labora accedens, ac recedens,
et meridiem perambulans (
sed meridiem nota.)
Solve primum, et dissolve
per semicirculos
(quos disce semicirculos)
sunt Solis, et Lunæ;
et ingenua terra ad genua
fodiatur die, nocte foveatur;
sed ne removeatur:

nam elementa colligenda,
ac simul colliganda sunt;
et solvenda scias.
Plura pura elementa cura.
Avis quâvis nocte rorem edit;
die igne vescitur
avis paradisiaca;
(dies, ac noctes intellige.)
Elabores sublimare aquilam,
eliminare corvum
et elimare cycnum;
facili digitô illigatum,
illaqueatum manu
ad nutum resolves (
sed nutum ignoras.)
Solum debes salem,
et nocte cónditum
illuminare Solem.
Aquas in aquilas aliquas,
alias, atque alias
alatas vertere sit labor:
sed cave irritare crabrones (
non carbones volo;
nihil juvant opus.)
iteratis vicibus,
et iratis viribus:
nam alati, et elati
dracones sese ostendent,
in antrô offendes,
quos dexteritate tracta:
pugna eminus, non cominus
caveto digitos admovêre;
consulo, ut tu retrocedas;
dracones esse memineris,
et intractabiles,
et implacabiles belluas
sed expugnabiles:
avidos hos ungues
accedere, vel contingere
pavidus verearis:

cælifer Hercules
ardentem ventrem
ſibilantis Hydræ
aggredi cavit, et expavit:
deſecuit inviſam,
in partes diviſam,
et ſeptemgeminam:
grandiore paſſu tendens,
renata ſerpentis capita
ictu unô abſtulit:
regreſſus victor
laurum manu tulit;
et plauſum meruit
acclamationibus,
gratulationibus,
vocibus conſpirantibus:
repullulaſcentem denuò
capitum ſilvam invadens
metit clavâ, miraculis clarâ:
ac tropæa ſua manubialia
ſummô in Capitoliô figit:
cælicolis gratus
obtulit libamina,
vinum è corde ſuô lacrymatum.
Hercle domuiſſe monſtra
non opus mulierum,
et ludus puerorum;
ſed eſt athletici,
et Atlantæi Herculis, et viri.
Exantlatô labore
primô, et Herculeô,
leo formidabilis,
inexſuperabilis,
at ſuperandus, ſuperabat:
Africam peregrinus petebam;
ter ſeptem horas emenſus,
per montes, & fontes errabam,
per valles, & calles vagabar,
colles circuibam,
medium repentè iter abrumpo,

len-

lentè regrediens;
extimam viæ metam
præoccupabat leo,
apertis oculis pervigil:
accessi lentius, recessique;
ivi, redivi sæpius;
sed denique (o Divi!)
eo suspensô crebrò gradu,
relectô ac relictô passu:
superabam pontem,
animosior factus,
mediam transgressurus viam,
mox ingruebat nox,
leo verò irruebat:
tempestivè cecini receptui,
leoni terga verti:
segniter retentans iter,
ter, quater, imò quinquies,
et appropinquans audaculus;
è vestigiô bellua
rugiens prosilit,
manum penè meam apprehendit:
exhorrui timidus,
repressique ocyus pedem
nimis temerarium,
et manum, non vocem;
exclamans altius,
divinam opem implorabam;
respirare viator
fessus anhelabam.
Leones indomitos
blanditiis capi aiebant.
Palpo fulva colla,
circummulceo blandiens,
colludo suaviter,
comiter alloquor;
osculor crebrius,
sub montis antrum reduco;
et gelidos fontes,
et læta pabula (non est fabula)

same-

famelicæ feræ propinavi.
At (triste gaudium !)
suspirat, & exspirat leo ;
tunc ego respirare visus,
anhelavi à viâ quiescere.
Junctis palmis adoravi Deum,
manubiales victimas obtuli,
leone triumphatô.
Sabbathum festum,
consecratum quieti diem,
labore fatigatus celebravi.
Trium horarum viâ,
desideratô exitu terminatâ.
coronidem operi suo imposui.
Domitis Herculeis monstris,
torquatus eques donatus sum
auratô Jasonis ovis vellere,
quod manibus avellere merui,
quiescente pugnâ.
Ruber cinis, finis
mysterii erat, ac magisterii.
Totius artis opus,
et laboris scopus,
è terrâ spiritum fingere,
salem ære tingere,
argenteam Lunam pingere,
purpuratum Solem figere.
Ad colorém nigrum,
per calorem lenem,
terra lentius descendit:
discedit lætius materia
ad colorem niveum.
Veriùs, sed seriùs
colores aspicies
primum nigrantes,
in olores argenti migrantes.
Nigrore ablatô, ac ablutô,
materia loricata,
cratibusque circumvallata,
et calescit, et coalescit,

im-

impallescit, et purpurat.
Ad ulteriorem, et adultiorem,
coronatam laboris metam
festinando lentè decurrere,
breve, et leve opus.
Secundô labore repetitô,
multiplicatur medicina.
Augmentum candidi salis,
argentum Lunæ est,
Solis argumentum.
Non ignis è lignis
Hermeticolam umquam finxit:
quia naturam, et artem perdit:
facit enim naturæ maledicos
medicos mendicos:
talis ignis arti fatalis;
Ignis artis verus,
non est ille ferus;
at canus Vulcanus,
manifestus est artifici:
ignis est natalis,
immortalis, et naturalis,
non operi fatalis,
vivus, imò et humanus:
ignis incenditur,
ignis intenditur,
triumphalem suam
materiam ambiens
coronatis palmis.
Ignis tardè ardet,
et signis arridet,
albæ Dianæ cycnis,
olorinis pulchrè coloribus.
emicant speciosa lumina,
radiant preciosa flumina,
currunt spatiosa fulmina,
amicâ inimicitiâ,
inimicâ amicitiâ,
latè confluentia,
lætè conviventia,

igni-

ignibus vescis convivantia.
Appârent discolores Irides,
et illunes Lunulæ,
ac desolati Soles,
triumphales etiam Sales,
et pavonina cauda,
oculata, non occultata cauda.
Aspicies in ardente undâ,
profundâ Mundi immundi undâ,
ridentem renidentemque
formosam divæ Veneris rosam.
Spiritus spretus,
à corpore cæsô discretus,
igne tuô fotus, rore lotus,
virtute commotus,
lavatur, elevatur,
gloriosus in cælô triumphat:
vivum ubi cernes, non spernes:
micat Salamandra,
busto incombusta,
moriens, & redivivus Phoenix,
divus Mundi lapis,
vivus Mundi lapis:
Ex quô oritur, dum moritur,
gaudens morte immortali,
candentis oloris,
argentei, et aurei
coloris tinctura,
caloris brevissimi torturâ,
corpus delicatum,
deligatum corpus,
defæcatum, imò perfectum,
sapientiæ clavis,
ac triumphalis medicina,
et aurea divitiarum Pandora.
Ille corporeus spiritus,
et cæleste corpus,
apyrotô nobilius,
ex novô prodit ovô,
suavis ea rosei coloris avis

se-

felicis Phœnicis,
auratique velleris ovis
ex aureæ auræ aulâ descendit.
Succus est siccus,
flavus apis favus,
perennisque vitæ miraculum.
Ars hæc citissimè,
tota certissimè elaboratur,
tempore breviore,
et labore leviore,
et tepore leniore.
Numeros temporis,
si cæcus etiamnum quæris;
eos sensui tuo sæpè recensui;
hi noctem signant;
alii verò designant diem:
cæcè, nec tria potes numerare:
Geminum illud est
numerorum ænigma,
temporis emblema,
1563. 1573.
Arcanum, si potes, solvito,
tunc eris mihi magnus Apollo.
Artificium totum.
in solidô, vix solidô constat.
Montes aureos penes te habes:
Quid foris quæris? Domi tenes.
Tinctura redundat uberrimi,
etiam ruberrimi coloris;
eâdem qui potitur,
partitur is egenti genti,
Adeptus lapidem, jubilat:
dum miseros juvat,
decenter lapidem dilapidat:
prodiga audiet liberalitas,
liberalis prodigalitas:
Scribo verissima,
processum manifestando,
processum eum lege, meditare,
imitare, sile, vale.

FINIS.

CATALOGUS
LIBRORUM,

QUOS

JOHANNES DU VIVIE,

ET

ISAACUS SEVERINUS.

BIBLIOPOLAE LUGDUNENSES BATAVI

Vel propriis ſumptibus ediderunt, vel majori numero ſibi compararunt.

CATALOGUS
LIBRORUM.

Abrabanelis (Rabbi Isaci) Commentarius in Prophetiam Hosææ; cui acced: prooemium in 12. Prophetas minores: cum notis Fr. ab Husen. L. Bat. 4.

Akersloot (Theod.) verklaaringe over den Sendbrief van Paulus aan de Galaten, volgens 't oogmerk en den samenhang, door Joodse oudheden opgehelderd. Leiden. 4.

Æliani variæ Historiæ, cum emendationibus & notis J. Perizonii &c. &c. *Sub prælo.*

Assemblage des lettres, réponses & repliques, qui ont été ecrités entré M. Ernest Ruth d'Ans, aumonier de la duchesse de Bavarie, & l'Examinateur anonyme dudit Sr. d'Ans; au sujet de la conversion, du Sr. Leefs, presentement ministre dé l'Eglise reformée a Leiderdorp. &c. 8. *Leide.*

Astroscopia compendiaria Chr: Hugeni. 40. cum fig.

Aristophanis Comediæ. Gr. & Latinè cum emendationibus. &c. ap. Rav. 12.

Arabien, Mesopotamie, Babylonie Assyrien, Anatolien beschreeven door O. Dapper. folio. met schoone kopere plaaten.

Aurelianæ prælectiones A. Foquelini. 12.

B.

Bartholini (Th:) Anatomia reformata ex omnium veterum recentiorumque obſervationibus, ad vaſa Lymphatica, & circulationem Harveianam renovata 8. cum fig.

Biblia Græca ex verſione 70. Interpretum juxta exempl. Vaticanum. Cantab. 12.

Biſſchop (Jani de) Chorus Muſarum, ſive, Elogia, Poemata, Epigrammata, Echo, Ænigmata, Ludus Poeticus, ars Hermetica. L. Bat. 8.

Bontekoe (Corn.) Metaphyſica, de motu, de Oeconomia animali, &c. accedit & Geulinx phyſica vera. 8.

Borellus (Joa. Alph.) de motu animalium. cum fig. in 4.

Broen (Joh.) Animadverſiones Medicæ Theoretico-practicæ in H. Regii praxin medicam, quibus editio prior Obſervationum Magni viri Th. Cranen emendatur & repurgatur. L. Bat. 4.

Bronchorſt (Ev) Centuriæ ſex & conciliationes eorundem, accedit tractatus de Privilegiis. *editio ultima.* L Bat.

Boile (Rob.) tentamina quædam Phyſiologica, cum hiſtoria Fluiditatis & Firmitatis. Amſt. 12.

Broekhuiſen (Benj) Oeconomia corporis animalis, ſive cogitationes ſuccinctæ de mente, corpore, utriuſque conjunctione, juxta mentem Carteſii de uctæ. L Bat 4.

——— rationes philoſophico-medicæ, Theoretico practicæ. Hagæ Com. 4

Boile (Ro) Anatomie & l'ame des plantes, de leur Naiſſances, Nouritures, & obſervat. curieuſes. avec fig. 12.

Ca-

C.

Calendarium Romanum aeri incifum 4.

Catechefis Religionis Chriftianæ. belg. & lat. L. Bat. 8.

——— cum explicatione juxta fintaxin latinam & verfione belgica, in docentium & difcentium commodum accommodata. L. Bat. 8.

Catullus cum notis & obfervationibus J. Voffii. L. Bat 4.

Catonis Difticha Moralia explicata cum interpretatione belgica, ibid. 8

Coetfii (Henr.) Horologiographia plana, feu nova & perfpicua in fuperficiebus planis omnia Horologiorum genera defcribendi methodus certiffima L. Bat. 4. cum fig.

Cours de Chymie, contenant la maniere de faire les operations qui font en ufage dans la medicine, par une methode facile; avec des raifonnemens fur chaque operation, pour l'inftruction de ceux qui veulent s'appliquer ac cette fcience, par N. L'Emeru. Neufjeme edition a Paris. 8. avec fig.

Cranen (Theod.) Obfervationes in H. Regii praxin medicam, ex nova recenfion & emendatione Th. Broen. L. Bat. qto.

——— de Homine; tractatus phyfico medicus, in quo ftatus ejus tam naturalis, quam præter naturalis quoad theoriam rationalem mechanice demonftratur. L. Bat. 4. cum fig.

——— lumen rationale medicum. ibid 8.

Crocius in omnes Epiftolas Pauli, &c. folio. 2. tom

Cuperi (Gisb.) obfervationum libri tres, quibus multi auctorum loci, nummi, & antiquitates facræ & prophanæ illuftrantur, & emendantur. 8. cum fig.

Crenius (Thomas) de Eruditione comparanda; eruditissimorum aliquot virorum tractatus selectissimi, simul editi. L. Bat. 4.

Corradi (Sebast) quæstura, in qua vita Ciceronis refertur, 12. L. Bat.

Compendium Geographiæ, ac Italiæ, Hispaniæ, & Galliæ totius brevis & adcuratissima descriptio, quibus accessère itinera & viæ per has regiones & urbes commodissimæ &c. 12. 3. tom. Ultr.

Catalogus Librorum Manuscriptorum Bibliothecæ Cottonianæ, cui præmittuntur R. Cottoni vita, & Biblioth. Historia & Synopsis, Th. Smitho Scriptore. Oxonii. folio.

Catalogi librorum Manuscriptorum Angliæ & Hiberniæ in unum collecti cum ordine Alphabetico. fol. Oxon. 2. vol.

Cæsii (Philip.) succincta narratio exordii, progressus, & ad summam perfectionem redacti Status Fæderatarum Belgii regionum, Amst. 12.

D.

De Propheterende Heiland in sijn Vreeslijke, en getrouwe Gods-spraaken omtrent Jerusalems en s'Werelds ondergang, en de verdrukkingen van de Kerke des. N. T. door A. Pars 8. Leiden.

De

De Waare en egte afbeeldingen der Hollandse Graven, geschetst naar de aaloude schilderyen, in het Carmeliten klooster tot Haarlem gevonden, nevens de autentijke afbeelding van Heer Ger. van Velsen. &c. &c. folio. Leiden.

Diction. belgico latinum W. a. Winscboten. 8. *L. Bat.*

E.

Effiges celeberrimorum virorum, qui in quovis studiorum genere in Academia Lugd. Batava. excelluere. 4.

Erasmus de civilitate morum puerilium. 8.

F.

Feithi (Ev.) Antiquitates Homericæ quibus omnes proœmodum ritus, ac eorum temporum mores illustantur. 12. L. B.

Foquaini prælectiones Aurelianæ 12. L. B.

Feest en Lijdens texten soo als deselve jaarlijks in de LEIDSE Kerke gepredikt werden. Leyden. 12.

G.

Gellii (Auli) Noctes Atticæ cum emendationib. J. F. Gronovii 8. Sub prælo

——— cum notis Variorum & Ouzelii. 8. Sub prælo.

Geulinx ſolertia 12. L. B.

Gronovius (J. Frid) de lege Regia. 8.

——— obſervatorum lib. in Scriptoribus Eccleſiaſticis, quibus tamen paſſim & æquales illis, & vetuſtiores utriusque Linguæ auctores emendartur & illuſtrantur. 12.

——— obſervationum liber novus, in quo cum alia ad optimorum utriuſque linguæauctorum intellectum, tum notæ ad Tit. Livium uberiores repreſentantur. 12.

——— ——— de pecunia vetere Græca & Romana libr. IV. acceſſerunt L. Voluſius Mæcianus J. C. & Balbus Menſor de aſſe, Paſcaſii Groſippi Tabulæ nummariæ. Mantiſſa & tres Αντεζηγήσεις de fœnore unciario & centeſimis uſuris. item de Hyperpyro. Salmaſii Epiſtola, & ad eam reſponſio. λογαελκή- παλαία καὶ νέα. gr. & lat. L. Bat. 4.

——— idem Charta majori 4. ibid.

Goeſii (Guilh.) Pilatus judex; accedunt Theologi in Pilatum judicem Stricturæ, cum auctoris in has animadverſionibus. Hagæ. 4.

Grotius (Hugo) de jure belli ac pacis, in quibus jus Naturæ & Gentium, item juris publici precipua explicantur cum annotationibus AUCTORIS, & notis eruditiſſimis Variorum; ex accurata recenſione & cum animadverſionibus viri deſideratiſſimi Goth. Spinæi, Profeſſoris L. Batavi. 4. L. Bat.

Gyraldi (Lilii Gregorii) Opera omnia, compectentia Hiſtoriam de Diis Gentium, & Herculi. Rem Nauticam; Sepulcralia & varios Sepeliend ritus. Hiſtoriam poetarum Latinorum & Græcorum.

Kalendarium Romanum & Græcum cum libello de annis & mensibus, cum animadversionibus FAAS. &c. &c 2. vol. folio L. Bat.

Gentii (Georgii) Tribus Judæ, complecten calamitates varias, martyria, dispersiones, ejectiones, aliasque res Judæorum & 4. Amst.

Goodwini Moses & Aaron, seu civiles & Ecclesiastici ritus antiquorum Hebræorum &c. &c. editio ultima. 8.

H.

Hollandse Jaarboecken, of Rijmkronijk van MELIJS STOKE, *behelsende de geschiedenissen des Lands onder de* PRINCEN *van het eerste Huis, tot den jaare* 1305. *met de afbeeldingen van alle de Hollandse* GRAVEN, *geschetst naar de aloude schilderyen der* KARMELITEN *te* HAARLEM, *nevens verscheide Egte bylagen, betreffende de waare toestand der geschillen tussen Graaf* FLORIS *de vijfde, en de* HOLLANDSE EDELEN, *misgaders de beeldenisse van Heer* GERARD *van* VELSEN, *en andere oude frayigheden, nooit te vooren in 't Ligt gebragt, alles met nodige uitlegginge opgehelderd door Corn. van* ALKEMADE. *folio.*

Heidani (Abr.) corpus Theologiæ Christianæ. 2. vol. 4. L. Bat.

Heinsii (Nicol.) Bibliotheca, sive copiosissima & præstantissima Librorum in quavis facultate supellex. 8. L. Bat.

Horologiographia plana, seu nova & facillima in superficiebus planis omnia horologiorum genera describendi Methodus ab H. Coetsio. L. Bat. 4. cum fig.

't Hooglied Salomons rijmswijze verklaard en uitgebreid door R. Rombouts. folio.

Hoeke (Pet. a) commentarius Analyticus in Epistolam ad Hebræos, præmittitur totius hujus Epistolæ Analysis 4. L. Bat.

——— *ontledende uitlegging van het Boek* JOBS, *waar in de aanleiding en 't oogwit der spekers vertoond, de redeneeringen verdeeld, de woorden en spreekwijsen geopend, de saken uitgeleid, en 't gewigt der bewijsen aangedrongen werden tot heilige verdraagsaamheid. Leiden.* 4.

——— *schets of ontwerp van kennis en Waarheid, in de Wet, en 't Euangelium, met een byvoegsel van de overeenkomst en 't verschil der geloovigen, voor, en onder de Wet, en 't Euangelium. Leiden.* 8.

Histoire des Amours de Lysandre & Caliste, en francois & Allem. 12.

Hoveniers of tuinboekje, sijnde een nieuwe praktijk om Tulpen, Angelieren, Hyacinten enz. te cultiveren, ook de regte boom-Snoeij-konst. insgelijks van de Orangerij &c. 8. met fig.

——— & topographia Constantinopolitana. 24.

Hugeni Astroscopia Compendiaria 4. cum fig.

Hereboord (Adriani) Logica ΕΡΜΗΝΕΙΑ, seu explicatio Synopseos logicæ Burgers-dicianæ. accedit ejusdem Authoris Praxis Logica. edit. novissima 8.

Hippocratis Opera, quæ exstant, omnia, ad alias omnes editiones accommodata. ex nova recensione J. A. van der LINDEN. 2. vol. gr. & lat. 8.

Hamerstede (Joh.) Triumphus Ecclesiæ de Babylone, oppositus Thomæ Leonardo. 4. L. Bat.

Hurtado (Thomæ) Resolutiones orthodoxo Morales. &c. &c. Hisp. folio.

I

Ilias van Homerus met kopere platen 12.

Imagines veræ Comitum HOLLANDIAE, delineatæ juxta vetustissimas picturas in Cœnobio Carmelitano HARLEMENSI reperitas. accedit & Effigies Nobilissimi Ger. a VELSEN. L. Bat. folio.

Justinus cum notis Variorum, ex postrema recensione & cum novis emendationibus J. G. Grævii. 8. L. B. sub prælo.

K.

Ketelaar de Aphtis. 12.

Kirchmannus (Joa.) de funeribus Romanorum. accedunt & aliorum de his commentarii absolutissimi. 12.

——— de Annulis, accedunt Georg. Longi, Abr. Gorlæi, & Henr. Kornmanni de iisdem tractatus absolutissimi. 12. L. B.

Knibbe uitleggingе en verklaringe over de Sendbrief van Paulus aan de Kolossensen. 2. *deelen* 5. *Leiden.*

L.

Larroquani (Math.) adversariorum sacrorum libr. His accedit diatriba de legione Fulminatrice. &c. 8. L. Bat.

Logica, sive ars Cogitandi, in qua præter vulgares regulas plura nova habentur, ad rationem dirigendam utilissima ac necessaria. 8. sub prælo.

——— sive ars sciendi. sub prælo.

Letterkonsten gesuiverd van de uitheemse of basterd woorden door Winschoten. 8.

La vie de Guilleaume de Bedel par Burnet. 12. *Amst.*

Matthei (Ant) Exercitationes Miſcellaneæ 8.

Makenzie (Geo) Antiquitas Regalis Scotorum proſapiæ, qua oſtenditur a quo primum tempore Scotia a Regibus ſit gubernata. Ultraj 8.

Mathæus (Ant.) de Nobilitate &c. &c. 4. cum fig. L. Bat.

Meulen (Joh.) Statuta & Conſuetudines Diecœſecos Vianenſis & Ameidenſis, deciſionibus munita, ac legibus rationibuſque illuſtrata. 4. Uultraj.

Merulæ (Pauli(Opera poſthuma, de comitiis, legibus, præmiis, Sacrificiis, Sacerdotibus Romanorum cum indice ampliſſimo. L. Bat. 4to.

Meurſii (Joa.) Athenæ Batavæ, ſive illuſtriſſimorum in Acad. L. Batava Profeſſorum vitæ cum horum effigiebus. 4.

Meurſii (Joh.) Regnum Laconicum ſive ejus antiquitates &c. 4.

Monzambanus (Sev. de) de ſtatu Imperii Romano Germanici. 12.

Monconys, (M.) *Voyages, Où les Sçavans trouveront un nombre infini de nouveautez, en Machines de Mathematique, Experiences Phyſiques, Raiſonnemens de la belle Philoſophie, curioſitez de Chymie, & converſations des Illuſtres de ce Siecle; Outre la deſcription de divers Animaux & Plantes rares, plufieurs Secrets inconnûs pour le Plaiſir & la Santé, les Ouvrages des Peintres fameux, les Coûtumes & Mœurs des Nations, & ce qu'il y a de plus digne de la connoiſſance d'un honnête Homme dans les trois Parties du Monde. Enrichis de quantité de Figures en taille doucedes lieux & des choſes principales, Avec des Indices trés-exacts. 5. tom. a Paris.*

Munkerus (Th) de Intercalatione variarum gentium, & præſertim Romanorum. 8.

N.

N. Testament met summarien; met Sond en Feest daaglijkse Evangelien door Luther, en de Psalmen van Lobwasser. op fijn papier. 24. *Amst. by Wetsteen.*

O.

Ovide Metamorphose. en francois, avec des figures,

P.

Pars (Adr.) over Psalm 110. 8.

——— *propheterende Heiland* 8.

——— *Katwijkse oudheden, van het Huis te Britten, uitwaatering van den Rhijn in de Noord Zee, van't Klooster en Abdije van Rhijnsburg en Egmond. &c.* 8. *met plaaten.*

PEENE (*Marcus van*) *over den Sendbrief van Paulus aan de Romeinen.* 4. 2 *deelen. Leiden.*

Phedri fabulæ in usum scholarum Hollandiæ & Westfrisiæ. 12.

Phædri Fabularum Æsopiarum Libri quinque, cum notis Schefferi & Guieti. cum interpretatione Belgica & gallica. 8.

Palmerii (Joh) exercitationes in optimos fere auctores Græcos qui & illustrantur & emendantur. 4.

Poliaeni stratagematum libri octo. cum notis Casauboni & aliorum ex nova recensione Maasvicii. L. Bat. 8. gr. & lat.

Prima scaligerana cum notis T. Fabri. 8.

Pacii (Julii) Isagogica in Institutiones, Digesta, Codicem, Decretales. cum binis indicibus. &c. Ultraj. 8o.

——— Analysis Institutionum, illustrata scholiis B. Scotani. cum notis perpetuis. accedunt ejusdem Selecta. ibid. 8.

Picteti (Bened.) profes. Genev. Theologia Christiana ex puris S. S. literarum fontibus hausta. 2. tom. Genev. 8.

Pollman (Joh. Fr. (Racematio & florum sparsio totius Corporis juris civilis, continens annotata ad 4. libros Institutionum; & titulum Pand. de regulis juris. folio. Gron.

Plinii Historia naturalis cum notis Variorum. 8. 3. vol. L. Bat.

——— Epistolæ cum notis Variorum & 8. L. Bat.

——— Panegyricus. cum notis Variorum. 8. ibid.

Poiret l'Oeconomie divine &c. tant une matiere de Theologie que des Sciences naturelles. 12. 5. vol. a Amst.

R.

Rami (Joh.) Commentarii methodici ad Regulas juris, item de Analogia juris. Lov. 4.

Renssen (Ger.) Res Gestæ GUILHELMI Magni, & MARIAE Reginæ, elegantissimo Horatiano carmine descriptæ. &c. 4. L. Bat.

Ryky (Th.) Commentarius absolutissimus in Tacitum. &c. 2. vol. L. Bat.

Rycquius (Just.) de Capitolio Romano, in quo illustria ejus olim Ædificia, sacra & profana: Deorum, Dearumque nomina; arcus item triumphales, Columnæ, statuæ, Tropea, Colossi, cæteraque ornamenta accurate describuntur, & plura alia antiquitatis Monumenta proferuntur, emendantur & explicantur, ex nova recensione & cum additionibus J. Gronovii 12. L. Bat. cum fig.

Rombouts (Rum.) over Matheus. 3, deelen 4. Leiden.

——— *over Math. 12. 13. 4.*

——— *over 't Hooglied van Salomon. folio.*

Rudimenta latina in usum scholarum Hollandiæ. L. B.

Res-

Respublica Achæorum & Veientium 24.
——— & Hebræorum Monarchia ab Houttuin. 24.
——— & principatus Italiæ. 24.
——— & topographia Constantino politana. 24.
——— Græcorum ab ub. Emmio. 24.

S.

Spanhemi (Frid.) opera omnia Historica, Theologica critica &c. &c. ita aucta, & emendata, ut vere nova haberi valeant, 3. vol. fol. *sub. prælo.*

Schooten (Fr. a) *Mathematise Oeffeningen in 't duits en latijn.* 4.

Schmitzii Medicina Theoretico-practica. 12. L. Bat.

Severini, (Adr.) *Mengelstof van gedigten, als ook geestelijke jaarfeesten over 't Lijden van Christus. Gelukkig herdenken aan de vermaarde belegering van Leiden.* 8.

Stenonis (Nic.) Observationes Anatomicæ 12. cum fig.

Spinæi (Goth.) animadversiones in H. Grotium de jure Belli ac pacis. 4. L. Bat.

Stoke (MELIJS) *Rijmkroniik met de waare afbeeldingen der Graven, en met de ophelderingen van Corn. Aikemade. folio.* Leiden.

Sontagii (Christ.) explicatio titulorum Psalmorum Davidis, illustrata Judæorum Christianorum congestis ἑρμηνείαις, collectaneis Medraschisis, & versionibus Targumica, Syriaca, Græca. &c. 4. silusiæ.

Seldeni (Joh.) tituli honorum cum emendationibus & additamentis. francof. 4. cum fig.

T.

Tachenii Hippocrates Chymicus, & clavis medicinæ 12.
Tacitus cum notis & commentariis absolutissimis Th. Rykii: 12. 2. vol.
Thomsom Epilogismi Chymici. 12.
Thesaurus Electorum Poeticorum Sacro profanus, notis & Observationibus illustratus. 8. Dord.

V.

Vossii Observationes & notæ in Catullum. 4. L. Bat.
——— (Ger. Joh.) Grammatica contracta, in usum Scholarum Holl. Westv. accuratissime edita. 8. L. B.
——— Elementa Rhetorica in usum scholar 8. ibid.
——— & aliorum virorum effigies 4.
——— & celeberrimorum ad eum virorum Epistolæ. &c. folio. Lond.
——— Grammatica latina 8.
Vossi (Math.) *Historise Iaarboeken &c.* 4.
Verissimæ Imagines Comitum Hollandiæ, ut etiam nobilissimi. G. a Velsen. folio. L. B.

W.

Winschoten (Wig.) Zeeman, sijnde een uitleg der spreekwoorden op de Scheepvaard gebruikelijk, of daar van afgeleid. 8. Leiden.
——— *gesuiverd woordenboek duits en latijn. 8. Leiden.*
——— *letterkonst volgens de verbeterde spelling en duits. 8. Leiden.*

F I N I S.